

ANALIZA KLINICZNA

OCREVUS W LECZENIU DOROSŁYCH PACJENTÓW Z RZUTOWO-REMISYJNĄ POSTACIĄ STWARDNIENIA ROZSIANEGO

Wersja 2.0

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE	11
1. WSTĘP.....	15
1.1. Cel analizy klinicznej	15
1.2. Definicja problemu decyzyjnego	15
2. METODYKA ANALIZY KLINICZNEJ	16
2.1. Schemat przeprowadzenia analizy klinicznej	16
2.2. Kryteria włączenia i wykluczenia badań.....	16
2.3. Wyszukiwanie badań klinicznych.....	19
2.3.1. Strategia wyszukiwania.....	19
2.3.2. Przeszukane źródła informacji medycznej	20
2.3.3. Selekcja odnalezionych publikacji.....	20
2.4. Charakterystyka i ocena wiarygodności badań	21
2.5. Ekstrakcja danych	21
2.6. Analiza statystyczna.....	22
2.6.1. Porównanie bezpośrednie.....	22
2.6.2. Porównanie pośrednie	23
3. WYNIKI WYSZUKIWANIA BADAŃ KLINICZNYCH	26
3.1. Wyniki przeszukania baz informacji medycznej.....	26
3.2. Charakterystyka i analiza homogeniczności odnalezionych doniesień naukowych	29
3.2.1. Charakterystyka badań klinicznych dla okrelizumabu	30
3.2.2. Analiza homogeniczności badań.....	31
3.2.3. Wiarygodność metodyczna badań	41
4. WYNIKI ANALIZY KLINICZNEJ	45
4.1. Analiza skuteczności.....	45
4.1.1. Porównanie bezpośrednie OKR vs IFNB-1a-SC w populacji ogólnej.....	45
■ Porównanie bezpośrednie OKR vs IFNB-1a-SC ■	50
4.1.3. Porównanie pośrednie OKR vs FIN metodą MTC.....	54
4.2. Jakość życia	62
4.3. Profil bezpieczeństwa	63
4.3.1. Porównanie bezpośrednie OKR vs IFNB-1a-SC.....	63
4.3.2. Porównanie pośrednie OKR vs FIN	65
5. POSZERZONA ANALIZA BEZPIECZEŃSTWA	69

C.3. Sieci porównań.....	187
C.3.1. CDP12	187
C.3.2. CDP24	188
C.3.3. ARR	190
C.3.4. Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny	192
APPENDIX D. ANALIZA UZUPEŁNIAJĄCA: DŁUGOTERMINOWE STOSOWANIE OKRELIZUMABU	193
D.1. Skuteczność terapii	193
D.2. Bezpieczeństwo terapii	195
D.3. Charakterystyka badania	196
APPENDIX E.	199
E.1. Badania wykluczone z analizy klinicznej.....	199
E.2. Badania kliniczne w toku.....	248
E.3. Formularze do oceny wiarygodności badań	250
E.4. Formularz do oceny opracowań wtórnych (AMSTAR II).....	253
E.5. Formularze do ekstrakcji danych z badania.....	256
E.6. Skale wykorzystywane w badaniach włączonych do analizy.....	257
E.7. Skala EDSS	259

INDEKS SKRÓTÓW

9HPT	Test zdolności manualnych (<i>9-Hole Peg Test</i>)
AAN	Amerykańska Akademia Neurologii (<i>American Academy of Neurology</i>)
AE	Zdarzenie niepożądane (<i>Adverse event</i>)
ALT	Aminotransferaza alaninowa (<i>Alanine aminotransferase</i>)
Anty-CD25	Przeciwciała przeciw limfocytom CD25 (<i>Anti-CD25 antibody</i>)
Anty-CD4	Przeciwciała przeciw limfocytom CD4 (<i>Anti-CD4 antibody</i>)
AOTMIT	Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
ARR	Roczna częstość rzutów (<i>Annualized Relapse Rate</i>)
bd	Brak danych
CDP	Utrwalona progresja niesprawności (<i>Confirmed Disability Progression</i>)
ChPL	Charakterystyka produktu leczniczego
DAC	Daklizumab
DMT	Leki modyfikujące przebieg choroby (<i>Disease-Modifying Therapies</i>)
DMF	Fumaran dimetylu (<i>Dimethyl fumarate</i>)
EAN	Europejska Akademia Neurologii (<i>European Academy of Neurology</i>)
ECTRIMS	Europejski Komitet ds. Leczenia i Badania Stwardnienia Rozsianego (<i>European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis</i>)
EDSS	Rozszerzona skala niewydolności ruchowej (<i>Expanded Disability Status Scale</i>)
EMA	Europejska Agencja Leków (<i>European Agency for the Evaluation of Medicinal Products</i>)

EQ-5D	5-wymiarowy kwestionariusz Oceny Jakości Życia (<i>Euro – Quality of Life Questionnaire -5 Dimension</i>)
EuroQoL	Kwestionariusz Oceny Jakości Życia (<i>Euro – Quality of Life Questionnaire</i>)
FDA	A amerykańska Agencja ds. Żywności i Leków (<i>Food and Drug Administration</i>)
FIN	Fingolimod
GA	Octan glatirameru (<i>glatiramer acetate</i>)
Gd	Gadolin
Gd+	Gadolino zależne (np. zmiany)
HAD	Wysoce aktywna postać choroby (<i>Highly Active Disease</i>)
HBV	Wirus zapalenia wątroby typu B (<i>Hepatitis B Virus</i>)
HCV	Wirus zapalenia wątroby typu C (<i>Hepatitis C Virus</i>)
HIV	Ludzki wirus niedoboru odporności (<i>Human Immunodeficiency Virus</i>)
HR	Ryzyko względne (<i>Hazard ratio</i>)
HRQOL	Jakość Życia Zależna od Zdrowia (<i>Health-Related Quality of Life</i>)
HTA	Ocena technologii medycznych (<i>Health Technology Assessment</i>)
ICD-10	Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych (<i>International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems</i>)
IFNB	Interferon-beta
IFNB-1a-IM	Interferon beta 1a podawany domięśniowo (<i>Intramuscular interferon beta 1a</i>)
IFNB-1a-SC	Interferon beta 1a podawany podskórnio (<i>Subcutaneous interferon beta 1a</i>)
IFNB-1b-SC	Interferon beta 1b podawany podskórnio (<i>Subcutaneous interferon beta 1a</i>)

IL	Interleukina
ITT	Analiza zgodna z intencją leczenia (<i>Intention to Treat Analysis</i>)
IVRS	Interaktywny system odpowiedzi głosowych (<i>Interactive Voice Response System</i>)
LAQ	Lakwinimod
MD	Średnia różnica (<i>Mean difference</i>)
MedDRA	Międzynarodowy Słownik Terminologii Medycznej (<i>Medical Dictionary for Regulatory Activities</i>)
MHRA	Brytyjska Agencja ds. Regulacji Leków i Produktów Ochrony Zdrowia (<i>Medicines and Healthcare Products Regulatory Agency</i>)
MICD	Minimalnie istotna klinicznie różnica (<i>Minimal clinically important difference</i>)
MRI	Rezonans magnetyczny (<i>Magnetic Resonance Imaging</i>)
MS	Stwardnienie rozsiane (<i>Multiple Sclerosis</i>)
MSFC	Złożona skala sprawności w stwardnieniu rozsianym (<i>Multiple Sclerosis Functional Composite</i>)
MTC	Mieszane porównanie pośrednie (<i>Mixed treatment comparison</i>)
MZ	Ministerstwo Zdrowia
NEDA	Brak aktywności choroby (<i>No evidence of disease activity</i>)
NEPAD	Brak dowodów na progresję lub aktywność choroby (<i>No evidence of progression or active disease</i>)
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NICE	Brytyjska agencja HTA (<i>National Institute for Health and Clinical Excellence</i>)
NMSS	Narodowe Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego (<i>National Multiple Sclerosis Society</i>)
NNH	Liczba pacjentów, u których dana interwencja doprowadza do wystąpienia jednego dodatkowego niekorzystnego punktu końcowego w określonym czasie. (<i>Number Needed to Harm</i>)

NNT	Liczba pacjentów, których w określonym czasie należy poddać interwencji, aby uzyskać pożądany efekt zdrowotny lub uniknąć jednego negatywnego punktu końcowego u jednego z nich. (<i>Number Needed To Treat</i>)
nRCT	Badanie nierandomizowane (<i>Non-randomized controlled trial</i>)
NS	Nieistotny statystycznie (<i>not significant</i>)
NAT	Natalizumab
OI	Okres interwencji
OKR	Okrelizumab
OR	Iloraz szans (<i>Odds ratio</i>)
PASAT	Test zdolności poznawczych (<i>Paced Auditory Serial Addition Test</i>)
Peg-IFNB-1a	Pegylowany interferon beta 1a
PF	Domena dotycząca ograniczeń z powodu zdrowia fizycznego (<i>Physical Functioning</i>)
PICO	Akronim pytania klinicznego: populacja, interwencja, komparator, wyniki/punkty końcowe (<i>Population, Intervention, Comparator, Outcome</i>)
PL	Program Lekowy
PLC	Placebo
PML	Postępująca wielogniskowa leukoencefalopatia (<i>Progressive Multifocal Leukoencephalitis</i>)
PPMS	Pierwotnie postępująca postać stwardnienia rozsianego (<i>Primary Progressive Multiple Sclerosis</i>)
Q1/3/4W	Raz/trzy/cztery razy w tygodniu (<i>fac. quaque/ ang. week</i>)
QD	Raz na dobę (<i>fac. quaque die</i>)
RCT	Randomizowane badanie kliniczne (<i>Randomized controlled trial</i>)
RD	Różnica ryzyka (<i>Risk difference</i>)

ReR	Iloraz częstości (<i>Rate ratio</i>)
RES	Ciężka, szybko rozwijająca się postać stwardnienia rozsianego (<i>Rapidly Evolving Severe Multiple Sclerosis</i>)
RR	Ryzyko względne (<i>Relative risk</i>)
RRMS	Rzutowo-remisyjna postać stwardnienia rozsianego (<i>Relapsing-Remitting Multiple Sclerosis</i>)
SAE	Ciężkie zdarzenie niepożądane (<i>Serious adverse event</i>)
SF-36	Skrócony kwestionariusz oceny ogólnego stanu zdrowia (<i>36-Item Short-Form Health Survey</i>)
SPMS	Wtórnie postępująca postać stwardnienia rozsianego (<i>Secondary Progressive Multiple Sclerosis</i>)
SUCRA	Powierzchnia pod skumulowaną krzywą rankingową (<i>Surface Under the Cumulative Ranking</i>)
T25FW	Test sprawności kończyn dolnych (<i>Timed 25-Foot Walk</i>)
TERI	Teryflunomid
UF	Układ funkcyjny
URPL	Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
VAS	Wizualna Skala Analogowa (<i>Visual Analogue Scale</i>)
WMD	Średnia ważona różnica (<i>Weighted mean difference</i>)

STRESZCZENIE

■ Cel

Celem analizy była ocena skuteczności i bezpieczeństwa terapii okrelizumabem (OKR) w porównaniu do fingolimodu (FIN) u pacjentów z rzutowo-remisyjną postacią stwardnienia rozsianego (RRMS), u których choroba pozostaje aktywna pomimo leczenia interferonem beta (IFNB), pegylovanym interferonem beta 1a (peg-IFNB-1a), octanem glatirameru (GA), teryflunomidem (TERI) lub fumaranem dimetylu (DMF).

■ Metodyka

Oceny efektywności klinicznej dokonano w oparciu o wyniki pierwotnych badań klinicznych odnalezionych w ramach przeglądu systematycznego przeprowadzonego zgodnie z wytycznymi Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT) oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie minimalnych wymagań dotyczących analiz oceny technologii medycznych. [1, 2] W celu identyfikacji odpowiednich doniesień naukowych przeszukano elektroniczne bazy informacji medycznej (MEDLINE, EMBASE, CENTRAL i inne).

Poszukiwano badań pierwotnych o najwyższej wiarygodności (RCT) porównujących OKR z FIN, a także (z uwagi na planowane porównanie MTC) badań RCT porównujących wybrane opcje terapeutyczne stosowane w RRMS pomiędzy sobą lub z placebo. W meta-analizie sieciowej w wariancie podstawowym uwzględniono jedynie badania RCT z podwójnym zaślepieniem, natomiast badania o niższej wiarygodności kwalifikowano tylko wówczas, gdy było to konieczne do utworzenie sieci połączeń. W ramach analizy wrażliwości uwzględniano wszystkie badania RCT, niezależnie od obecności podwójnego zaślepienia.

Dodatkowo poszukiwano przeglądów systematycznych oraz badań przeprowadzonych w rzeczywistej praktyce klinicznej oceniających OKR.

■ Charakterystyka badań klinicznych

W wyniku przeszukania źródeł informacji medycznej zidentyfikowano łącznie 18 781 pozycji bibliograficznych. Na podstawie tytułów i abstraktów przeprowadzono wstępną selekcję odnalezionych doniesień naukowych. Do dalszej analizy w oparciu o pełne teksty zakwalifikowano 1 125 publikacji. Kryteria włączenia do analizy klinicznej spełniło ogółem 26 badań (32 pozycje bibliograficzne), w tym 2 prace porównujące OKR z interferonem beta 1a podawanym podskórnie (IFNB-1a-SC) i 24 badania porównujące wybrane interwencje pomiędzy sobą lub z PLC.

Wszystkie badania zaprojektowano jako randomizowane próby kliniczne obejmujące populację dorosłych pacjentów z RRMS, większość z nich była podwójnie zaślepiena. Najczęściej ocenianymi punktami końcowymi była roczna częstość rzutów (ARR), brak aktywności choroby (NEDA), progresja niesprawności oceniana na podstawie zmian na skali EDSS utrwalona przez 12 tyg. (CDP12) lub 24 tyg. (CDP24) oraz zmiany widoczne w obrazie rezonansu magnetycznego (MRI).

W toku przeszukania przeglądów systematycznych oraz badań efektywności rzeczywistej oceniających OKR odnaleziono 940 pozycji bibliograficznych. Do analizy włączone zostały 3 publikacje zawierające przeglądy systematyczne oceniające OKR oraz inne leki modyfikujące przebieg choroby (DMT) u pacjentów z RRMS. Nie odnaleziono badań spełniających kryteria włączenia do analizy dotyczących efektywności OKR w rzeczywistej praktyce klinicznej.

■ Wyniki analizy skuteczności

Porównanie bezpośrednie

Wyniki analizy skuteczności dla 2-letniego horyzontu czasowego wskazują, że w populacji ogólnej OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC istotnie statystycznie:

- zmniejsza szansę wystąpienia progresji niesprawności utrwalonej przez 12 tygodni (OR = 0,63 [0,46; 0,86])
- zmniejsza szansę wystąpienia progresji niesprawności utrwalonej przez 24 tygodnie (OR = 0,63 [0,45; 0,89])
- zwiększa szansę wystąpienia poprawy sprawności utrwalonej przez 12 tygodni (OR = 1,41 [1,05; 1,88])
- redukuje roczną częstość rzutów choroby (ReR = 0,53 [0,44; 0,66])
- zwiększa szansę braku rzutów choroby (OR=2,06 [1,65; 2,57])
- zwiększa szansę wystąpienia stanu braku aktywności choroby (OR = 2,45 [1,98; 3,03])
- zwiększa szansę wystąpienia stanu braku aktywności i braku progresji choroby (OR = 2,35 [1,87; 2,95])
- zmniejsza odsetek pacjentów przerywających leczenie z jakiegokolwiek przyczyny (OR = 0,58 [0,38; 0,86]).

Dodatkowo wyniki analizy bezpośredniej wskazują na istotną statystycznie poprawę w grupie pacjentów stosujących OKR w stosunku do grupy kontrolnej w zakresie sprawności układu motorycznego i funkcji poznawczych mierzonych w skali MSFC (WMD = 0,08 [0,02; 0,14]), a także w skali SF-36 oceniającej jakość życia (WMD = 0,92 [0,14; 1,71]). OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC w sposób znamieny statystycznie przyczynił się do redukcji odsetka pacjentów ze zmianami w obrazie MRI, a także z istotnym zmniejszeniem średniej liczby tych zmian. Średni procentowy spadek objętości mózgu był również istotnie statystycznie niższy u pacjentów stosujących OKR niż u chorych leczonych IFNB-1a-SC.

W subpopulacjach pacjentów z **chorobą aktywną** oraz z **chorobą wysoce aktywną** zaobserwowano istotnie statystycznie mniejsze ryzyko wystąpienia progresji niesprawności utrwalonej przez 12 tygodni, a także znamienne statystycznie redukcję rocznej częstości rzutów choroby u pacjentów stosujących OKR w stosunku do grupy kontrolnej. Analiza przeprowadzona w podgrupach nie wykazała znamienych statystycznie różnic pomiędzy analizowanymi subpopulacjami pacjentów (p dla interakcji $> 0,05$) dla CDP12 i CDP24.

Porównanie pośrednie

W porównaniu pośrednim metodą MTC dla populacji ogólnej wykazano istotną statystycznie przewagę OKR nad FIN w odniesieniu do progresji niesprawności utrwalonej przez 12 tygodni (HR = 0,51 [0,31; 0,86]) oraz progresji niesprawności utrwalonej przez 24 tygodnie (HR = 0,38 [0,18; 0,84]).

Dodatkowo, analiza MTC wykazała, że całkowita roczna częstość rzutów była istotnie statystycznie mniejsza w grupie OKR w porównaniu do grup, w których stosowano placebo, octan glatirameru (GA), a także IFNB-1a-SC oraz IFNB-1a-IM. Znamienne statystycznie przewagę OKR nad PLC oraz IFNB-1a-SC i IFNB-1a-IM zaobserwowano również w odniesieniu do CDP12 i CDP24. Z kolei analiza odsetków pacjentów, którzy przegrali leczenie z jakiegokolwiek przyczyny wykazała istotną przewagę OKR nad IFNB-1a-SC.

Rankingowanie ocenianych technologii za pomocą wartości powierzchni pod skumulowaną krzywą rankingową (SUCRA) wskazywało na OKR jako najskuteczniejszą opcję w odniesieniu do ARR, CDP12 oraz CDP24.

■ Wyniki analizy bezpieczeństwa

Nie wykazano istotnych statystycznie różnic pomiędzy interwencjami odnośnie ryzyka zdarzeń niepożądanych (AE) ogółem, AE raportowanych u co najmniej 5% pacjentów oraz ciężkich zdarzeń niepożądanych (SAE), natomiast odsetek pacjentów przerywających terapię z powodu AE w grupie OKR był znamienne niższy w niż w ramieniu IFNB-1a-SC.

Szczegółowa analiza bezpieczeństwa wykazała, że w grupie OKR rzadziej występowały: ciężkie infekcje lub zarażenie, bóle głowy, zaburzenia ogólne i reakcje w miejscu podania, objawy grypopodobne, rumień oraz reakcje w miejscu podania. Z kolei w grupie IFNB-1a-SC istotnie statystycznie mniejsza była częstość: infekcji ogółem, infekcji górnych dróg oddechowych, zapaleń nosogardzieli, infekcji lub zarażeń wg. klasyfikacji układów i narządów, zakażeń wirusem z rodziny *herpes*, urazów, zatruc i powikłań proceduralnych, reakcji związanych z infuzją (ogółem oraz zdarzeń 3. stopnia), a także reakcji związanych z 1. infuzją prowadzących do przerwania terapii.

Z uwagi na heterogeniczność badań nie przeprowadzono porównania pośredniego z dostosowaniem pomiędzy OKR a FIN. Analiza porównawcza bez dostosowania wskazuje, że w grupie OKR numerycznie mniejsza niż w grupie FIN była częstość występowania AE ogółem, AE prowadzących do przerwania terapii oraz SAE, infekcji ogółem, infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzeń układu mięśniowo-szkieletowego oraz bólu głowy. Dodatkowo terapia FIN charakteryzowała się wysokim (>40%) ryzykiem wystąpienia zaburzeń żołądkowo-jelitowych i zaburzeń układu oddechowego, czego nie raportowano w przypadku terapii OKR.

Poszerzona analiza bezpieczeństwa

Nie zidentyfikowano alertów bezpieczeństwa odnoszących się do terapii OKR. W przypadku terapii FIN, odnalezione informacje wskazują, że jednym z najpoważniejszych powikłań związanych z tą terapią są zdarzenia sercowo-naczyniowe. Z tego względu terapia FIN jest przeciwwskazana u osób ze schorzeniami sercowo-naczyniowymi oraz u osób przyjmujących leki antyarytmiczne. Wśród pozostałych SAE wymienia się także m.in. postępującą wielogniskową leukoencefalopatię oraz raka podstawnokomórkowego. W związku z raportowanymi zdarzeniami agencje ds. leków wydały odpowiednie ostrzeżenia oraz zalecenia dotyczące bardziej restrykcyjnych kryteriów selekcji pacjentów oraz monitorowania pacjentów po podaniu pierwszej dawki FIN. Dodatkowo, analiza danych długoterminowych wykazała, że stosowanie OKR nie prowadzi do występowania AE innych niż raportowane w badaniach klinicznych. Z kolei w przypadku danych długoterminowych dla FIN opisano 13 przypadków nieopisywanej wcześniej (w badaniach eksperymentalnych) postępującej wielogniskowej leukoencefalopatii (PML).

■ Wnioski końcowe

Okrelizumab stosowany u pacjentów z RRMS przyczynia się do zmniejszenia rocznej częstości rzutów, zwiększa odsetek pacjentów bez utrwalonej progresji niesprawności, a także redukuje liczbę i objętość ognisk w OUN. Ponadto stosowanie OKR związane było z redukcją oznak aktywności choroby, poprawą jakości życia w aspekcie fizycznym oraz poprawą ogólnego funkcjonowania pacjentów. Analiza w podgrupach wskazuje, że korzyści dotyczyły wszystkich subpopulacji, niezależnie od stopnia aktywności choroby, w tym u pacjentów z chorobą aktywną pomimo leczenia oraz u pacjentów z chorobą wysoce aktywną pomimo leczenia.

Okrelizumab w porównaniu z fingolimodem cechował się mniejszym ryzykiem utrwalonej progresji niesprawności ocenianej po 12 oraz po 24 tygodniach. Rankingowanie ocenianych w ramach MTC technologii wskazywało na OKR jako najskuteczniejszą opcję w odniesieniu do ARR, CDP12 oraz CDP24.

Okrelizumab nie różnił się od IFNB-1a-S.C. pod względem ryzyka zdarzeń niepożądanych ogółem oraz ciężkich zdarzeń niepożądanych, natomiast odsetek pacjentów przerywających terapię z powodu zdarzeń niepożądanych był niższy u pacjentów otrzymujących OKR. W zestawieniu z FIN, odnotowano numerycznie niższe ryzyko większości zdarzeń niepożądanych u pacjentów leczonych OKR, aczkolwiek ze względu na heterogeniczność badań klinicznych nie przeprowadzono analizy statystycznej w tym zakresie.

Długoterminowe dane dotyczące bezpieczeństwa wskazują, że u pacjentów leczonych FIN raportowano bradykardię i bloki przedsionkowo-komorowe serca, przypadki raka podstawnokomórkowego oraz postępującą wieloogniskową leukoencefalopatię.

Terapia okrelizumabem stosowana jest co 6 mies., dzięki czemu jest mniej uciążliwa dla pacjentów niż np. terapia fingolimodem, a także powoduje mniej zdarzeń niepożądanych na co wskazuje proste zestawienie wyników badań randomizowanych dla fingolimodu i okrelizumabu.

1. WSTĘP

1.1. Cel analizy klinicznej

Celem analizy była ocena skuteczności i bezpieczeństwa terapii okrelizumabem (OKR) u pacjentów z rzutowo-remisyjną postacią stwardnienia rozsianego (RRMS), u których choroba pozostaje aktywna pomimo leczenia interferonem beta (IFNB), pegylowanym interferonem beta 1a (peg-IFNB-1a), octanem glatirameru (GA), teryflunomidem (TERI) lub fumaranem dimetylu (DMF).

1.2. Definicja problemu decyzyjnego

Zakres analizy określono zgodnie ze schematem PICO (populacja, interwencja, komparator, wyniki/punkty końcowe). Szczegółowe informacje dotyczące schematu przeprowadzenia analizy klinicznej przedstawia Tabela 1.

Uzasadnienie definicji populacji docelowej oraz wyboru komparatorów przedstawiono w Analizie Problemu Decyzyjnego [3].

Tabela 1.
Szczegółowy zakres analizy klinicznej – schemat PICO

Obszar	Definicja
Populacja	Dorośli pacjenci z RRMS (rozpoznanie wg kryteriów McDonalda 2017), u których pomimo co najmniej rocznego cyklu leczenia interferonem beta (IFNB), pegylowanym interferonem beta 1a (peg-IFNB-1a), octanem glatirameru (GA), teryflunomidem (TERI) lub fumaranem dimetylu (DMF) choroba pozostaje aktywna, co definiowane jest jako: wystąpienie 2 lub więcej rzutów umiarkowanych wymagających leczenia sterydami (wzrost EDSS o 1 do 2 pkt lub wzrost o 2 pkt w zakresie jednego lub dwóch układów funkcjonalnych lub o 1 pkt w czterech lub większej liczbie układów funkcjonalnych) lub 1 ciężkiego rzutu po 6 miesiącach leczenia wymagającego sterydoterapii (wzrost w EDSS większy niż w definicji rzutu umiarkowanego), oraz stwierdzenie w obrazie MRI obecności więcej niż 1 nowej zmiany gadolino-zależnej (Gd+) lub więcej niż 2 nowych zmian w sekwencji T2 po 12 miesiącach leczenia.
Oceniana interwencja	Okrelizumab
Komparatory	Fingolimod
Punkty końcowe	Rzuty choroby Poziom niesprawności wg EDSS Zmiany w obrazie MRI Przebieg choroby (brak aktywności choroby, brak aktywności i progresji choroby) Jakość życia i funkcjonowanie pacjenta Zdarzenia niepożądane, w tym: ogółem, z podziałem na poszczególne zdarzenia ciężkie zdarzenia niepożądane Zaprzestanie terapii

2. METODYKA ANALIZY KLINICZNEJ

2.1. Schemat przeprowadzenia analizy klinicznej

Analiza kliniczna została przeprowadzona w oparciu o wyniki badań klinicznych, odnalezionych w ramach przeglądu systematycznego, wykonanego wg poniższego schematu:

- określenie kryteriów włączenia badań klinicznych do analizy,
- opracowanie strategii wyszukiwania doniesień naukowych,
- przeszukanie najważniejszych baz informacji medycznej,
- odnalezienie pełnych tekstów doniesień naukowych potencjalnie przydatnych w analizie,
- selekcja badań klinicznych w oparciu o predefiniowane kryteria włączenia i wykluczenia,
- przeprowadzenie metaanalizy wyników badań klinicznych
- przeprowadzenie porównania pośredniego
- ocena istotności statystycznej wyników,
- porównanie siły interwencji poszczególnych opcji,
- opracowanie wniosków końcowych i ocena siły dowodów naukowych.

2.2. Kryteria włączenia i wykluczenia badań

Do analizy klinicznej włączone zostały badania spełniające kryteria dotyczące populacji, interwencji, komparatorów i metodyki, uwzględniające przynajmniej jeden z wymienionych poniżej punktów końcowych oraz niespełniające żadnego z kryteriów wykluczenia.

1. W ramach analizy klinicznej przeprowadzono przeszukanie ukierunkowane na odnalezienie badań randomizowanych porównujących OKR względem zdefiniowanego komparatora FIN, a w przypadku ich braku porównujących OKR z innym komparatorem (Tabela 2). Z uwagi na fakt, że dla ocenianej interwencji zidentyfikowano tylko dwa badania RCT dotyczące porównania OKR z IFNB-1a-SC, poszukiwano także badań RCT umożliwiających przeprowadzenie porównania pośredniego metodą MTC (Tabela 2).
2. W ramach analizy klinicznej przeprowadzono także przeszukanie ukierunkowane na odnalezienie przeglądów systematycznych oraz badań dla efektywności rzeczywistej OKR (Tabela 3).

Tabela 2.

Kryteria włączenia i wykluczenia badań do analizy klinicznej – przeszukanie ukierunkowane na identyfikację badań RCT

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Populacja	
• Dorośli pacjenci z potwierdzonym klinicznie aktywnym RRMS Populację docelową analiz stanowią: dorośli pacjenci z RRMS (rozpoznanie wg kryteriów McDonalda 2017), u których pomimo co najmniej rocznego cyklu leczenia interferonem beta (IFNB), pegylowanym interferonem beta 1a (peg-IFNB-1a), octanem glatirameru (GA), teryflunomidem (TERI) lub fumaranem dimetylu (DMF) choroba pozostaje aktywna, co definiowane jest jako: • wystąpienie 2 lub więcej rzutów umiarkowanych wymagających leczenia sterydami (wzrost EDSS o 1 do 2 pkt lub wzrost o 2 pkt w zakresie jednego lub dwóch układów funkcjonalnych lub o 1 pkt w czterech lub większej liczbie układów funkcjonalnych) lub 1 ciężkiego rzutu po 6 miesiącach leczenia wymagającego leczenia sterydami (wzrost w EDSS większy niż w definicji rzutu umiarkowanego), oraz • stwierdzenie w obrazie MRI obecności więcej niż 1 nowej zmiany gadolino-zależnej (Gd+) lub więcej niż 2 nowych zmian w sekwencji T2 po 12 miesiącach leczenia. W trakcie procesu selekcji badań do analizy poszukiwano badań odpowiadających populacji docelowej zgodnie z PICO (Rozdz. 1.2). Jednakże ze względu na ograniczoną ilość dowodów naukowych potwierdzających skuteczność interwencji oraz komparatorów w populacji docelowej, do analizy włączono wszystkie badania dotyczące dorosłych pacjentów z RRMS, bez względu na stopień zaawansowania i linię leczenia (populacja ogólna). Z uwagi na niewielkie różnice w kryteriach diagnostycznych na przestrzeni lat, do analizy włączano wszystkich pacjentów z klinicznie zdiagnozowanym RRMS, niezależnie od zastosowanych kryteriów diagnostycznych.	
Interwencja	
• Okrelizumab zgodnie z zarejestrowanym schematem dawkowania	• Postać MS pierwotnie postępująca- primary progressive • Postać MS wtórnie postępująca- secondary progressive • Dawkowanie inne niż zarejestrowane
Komparatory	
Komparator podstawowy: • Fingolimod (FIN) Komparatory pomocnicze (w celu utworzenia sieci połączeń w MTC): • Interferon beta 1a podawany podskórnym (IFNB-1a-SC) lub interferon beta 1a podawany domięśniowo (IFNB-1a-IM) • Interferon beta 1b podawany podskórnym (IFNB-1b-SC) • Pegylowany interferon beta 1a (peg-IFNB-1a) • Octan glatirameru (GA) • Natalizumab (NAT) • Teryflunomid (TERI) • Fumaran dimetylu (DMF) • Daklizumab (DAC)^a • Mitoksantron • Alemtuzumab • Kladrybina Do analizy włączano tylko porównania, w których terapie w analizowanych ramionach stosowano zgodnie z zarejestrowanym schematem dawkowania. Uwzględniano jedynie takie porównania, które umożliwiały zbudowanie zamkniętej sieci połączeń pomiędzy interwencjami. Do analizy włączano badania porównujące wymienione interwencje z placebo (PLC) lub pomiędzy sobą.	
	• Dawkowanie inne niż zarejestrowane

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Punkty końcowe	
• Rzuty choroby oceniane jako: ○ Roczna częstość rzutów choroby (ARR) ○ Odsetek pacjentów wolnych od rzutów choroby • Poziom niesprawności oceniany jako: ○ Utrwalona progresja niesprawności trwająca przez 12 tygodni (CDP12) ○ Utrwalona progresja niesprawności trwająca przez 24 tygodnie (CDP24) ○ Utrwalona poprawa sprawności trwająca przez 12 tyg. • Zmiany w obrazie MRI definiowane jako: ○ Brak zmian Gd+ w obrazie T1 ○ Brak nowych lub powiększających się zmian w obrazie T2 ○ Liczba zmian Gd+ w obrazie T1 ○ Liczba nowych lub powiększających się zmian w obrazie T2 ○ Liczba nowych zmian hipointensywnych w obrazie T1 ○ Procentowa zmiana objętości mózgu • Ocena funkcjonowania pacjenta wg złożonej skali sprawności w stwardnieniu rozsianym (MSFC) • Odsetek pacjentów, którzy osiągnęli brak aktywności choroby (NEDA) oraz brak aktywności i progresji choroby (NEPAD) • Jakość życia oceniona za pomocą skali SF-36 • Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek powodu • Bezpieczeństwo	• X
Metodyka badań	
• Randomizowane badania kliniczne z podwójnym zaślepieniem o okresie obserwacji co najmniej 48 tygodni • Randomizowane badania kliniczne bez zaślepienia lub z pojedynczym zaślepieniem o okresie obserwacji co najmniej 48 tygodni – tylko w przypadku braku innej możliwości utworzenia sieci połączeń w MTC oraz w ramach analizy wrażliwości • Badania zawierające porównania umożliwiające dokonanie przejść w metaanalizie sieciowej	• Badania obserwacyjne • Opisy pojedynczych przypadków (case study) • Przeglądy systematyczne • Badania kliniczne bez randomizacji
Inne	
• Badania opublikowane w języku angielskim lub polskim • Badania przeprowadzone u ludzi • Badania w postaci pełnotekstowych publikacji głównych. Publikacji dodatkowych lub doniesień kongresowych poszukiwano wyłącznie w przypadku, gdy w treści publikacji głównej nie odnaleziono wyników dla zdefiniowanych punktów końcowych. W przypadku badań dla OKR uwzględniano wszystkie rodzaje źródeł danych (w postaci pełnych tekstów, raportów z badań klinicznych, a także doniesienia kongresowe) – opublikowane oraz nieopublikowane.	• X

a) Zgodnie z zaleceniem EMA, pozwolenie na dopuszczenie do obrotu dla daklizumabu dnia 7 marca 2018 roku zostało zawieszono, a sam daklizumab został wycofany z obrotu [4]. Jednakże w momencie tworzenia niniejszego przeglądu był zarejestrowaną i dopuszczoną do obrotu opcją terapeutyczną, stąd w ramach zgodności z protokołem lek ten pozostawiono jako komparator pomocniczy w niniejszej analizie.

Tabela 3.
Kryteria włączenia i wykluczenia badań do analizy klinicznej – przeszukanie badań dla efektywności rzeczywistej oraz przeglądów systematycznych dla OKR

Kryteria	Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Populacja	• Dorośli pacjenci z potwierdzonym klinicznie aktywnym RRMS W trakcie procesu selekcji badań do analizy poszukiwano badań odpowiadających populacji docelowej zgodnie z PICO (Rozdz. 1.2). Jednakże ze względu na ograniczoną jakość i ilość dowodów naukowych potwierdzających skuteczność interwencji w populacji docelowej, do analizy włączono wszystkie badania dotyczące dorosłych pacjentów z RRMS, bez względu na stopień zaawansowania i linię leczenia (populacja ogólna). Z uwagi na niewie kie różnice w kryteriach diagnostycznych na przestrzeni lat, do analizy włączano wszystkich pacjentów z klinicznie zdiagnozowanym RRMS, niezależnie od zastosowanych kryteriów diagnostycznych.	• Postać MS pierwotnie postępująca- primary progressive • Postać MS wtórnie postępująca- secondary progressive

Kryteria	Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Interwencja	Okrelizumab zgodnie z zarejestrowanym schematem dawkowania	Dawkowanie inne niż zarejestrowane
Komparatory	Brak ograniczeń do komparatora	X
Punkty końcowe	Skuteczność terapii Bezpieczeństwo terapii Jakość życia pacjentów	X
Metodyka	Dane dotyczące efektywności rzeczywistej: badania obserwacyjne / rejestry pacjentów o okresie obserwacji co najmniej 48 tygodni Przeglądy systematyczne	Eksperymentalne badania kliniczne – z randomizacją i bez
Inne	Badania opublikowane w języku angielskim lub polskim Badania przeprowadzone u ludzi	X

2.3. Wyszukiwanie badań klinicznych

Wyszukiwanie badań klinicznych przeprowadzono w oparciu o szczegółowy protokół opracowany przed rozpoczęciem prac w ramach przeglądu systematycznego. Uwzględniono w nim kryteria włączenia i wykluczenia badań do przeglądu, strategię wyszukiwania, sposób selekcji badań oraz planowaną metodykę przeprowadzenia analizy i syntezy danych.

2.3.1. Strategia wyszukiwania

W pierwszym etapie wyszukiwania doniesień naukowych przeprowadzono przegląd elektronicznych baz informacji medycznej z zastosowaniem słów kluczowych dotyczących populacji, interwencji, komparatorów oraz metodyki. Odpowiednie słowa kluczowe połączono operatorami logicznymi Boole'a, uzyskując strategię wyszukiwania, którą wykorzystano do przeszukania najważniejszych baz informacji medycznej. W trakcie wyszukiwania doniesień naukowych nie stosowano automatycznych filtrów.

Nie zawężano wyszukiwania do słów kluczowych odnoszących się do punktów końcowych, co pozwoliło uzyskać strategię wyszukiwania o wysokiej czułości, obejmującą doniesienia raportujące wszystkie punkty końcowe, dotyczące zarówno skuteczności klinicznej, jak i bezpieczeństwa.

Strategia wyszukiwania została zaprojektowana iteracyjnie. Przeszukanie w oparciu o ustaloną strategię przeprowadził jeden analityk [REDAKTOWANE]. Poprawność przeprowadzonego wyszukiwania (zapis słów kluczowych, zasadność użycia operatorów logicznych itd.) została potwierdzona przez drugiego [REDAKTOWANE]. Wyniki wyszukiwania w poszczególnych bazach przedstawiono w Aneksie (A.1)

2.3.2. Przeszukane źródła informacji medycznej

W celu identyfikacji publikacji odpowiadających problemowi zdrowotnemu przeprowadzono przeszukanie źródeł informacji, zgodnie z zaleceniami zawartymi w wytycznych Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. [2] Korzystano z:

- elektronicznych baz informacji medycznej, do których zaimplementowano strategię wyszukiwania,
- referencji odnalezionych doniesień naukowych,
- doniesień z konferencji naukowych,
- rejestrów badań klinicznych.

Przeszukano następujące źródła informacji medycznej, w celu odnalezienia pierwotnych badań klinicznych:

- MEDLINE (przez PubMed),
- EMBASE,
- Biomed Central (przez PubMed),
- The Cochrane Library (CENTRAL),
- rejestry badań klinicznych (ClinicalTrials.gov, EU Clinical Trials Register),
- strony internetowe konferencji, towarzystw i organizacji zajmujących się problematyką stwardnienia rozsianego (ECTRIMS, EAN, NMSS, AAN),
- strony wybranych agencji rządowych (FDA, EMA)
- stronę producentów (Roche, Novartis).

Przeszukanie źródeł informacji medycznej ukierunkowane na identyfikację badań z randomizacją przeprowadzono w październiku 2017 roku, a jego aktualizację 3 marca 2018 roku, w wyniku którego odnaleziono jedno nowe badanie RCT spełniające kryteria włączenia do analizy wrażliwości (GOLDEN). Przeszukanie ukierunkowane na identyfikację badań efektywności rzeczywistej oraz przeglądów systematycznych dla OKR przeprowadzono 6 marca 2018 roku. Oba przeszukania zaktualizowano ponadto w dniu 3 kwietnia 2018 roku, odnajdując jedno nowe badanie RCT spełniające kryteria włączenia do analizy obejmującej porównanie pośrednie metodą MTC (badanie Boiko 2018). Przeszukane bazy danych, strony internetowe oraz użyte słowa kluczowe, wraz z wynikami wyszukiwania, umieszczono w Aneksie (A.1).

2.3.3. Selekcja odnalezionych publikacji

Na wszystkich etapach selekcja dokonywana była niezależnie przez dwóch spośród trzech analityków ██████████. Weryfikacja na poziomie abstraktów i tytułów (etap I) odbywała się w ten sposób, że do dalszego etapu włączano wszystkie doniesienia uznane za przydatne przynajmniej przez jednego z nich. W przypadku niezgodności opinii w trakcie weryfikacji badań w oparciu o pełne teksty doniesień (etap II) ostateczne stanowisko uzgadniano w drodze konsensusu lub korzystano z pomocy trzeciego

analitka [REDAKTOR] Stopień zgodności pomiędzy analitykami na etapie analizy pełnych tekstów wynosił 100%.

2.4. Charakterystyka i ocena wiarygodności badań

Ocenę wiarygodności przeglądów systematycznych oceniono w ramach skali AMSTAR II. (E.4)

Ocenę wiarygodności badań RCT przeprowadzono z wykorzystaniem narzędzia zaproponowanego przez The Cochrane Collaboration służącego do oceny ryzyka błędu systematycznego, które obejmuje ocenę 7 kluczowych obszarów:

- generacji kodu przydziału losowego w procesie randomizacji (błąd selekcji),
- ukrycia kodu alokacji (błąd selekcji),
- zaślepienia uczestników i personelu (błąd wykonania),
- zaślepienia osób oceniających wyniki (błąd detekcji),
- analizy niepełnych wyników (błąd utraty),
- selektywnego raportowania wyników (błąd raportowania),
- innych obszarów.

Ryzyko błędu w każdym z obszarów oceniane jest w oparciu o informacje przedstawione w publikacji z uwzględnieniem aktualnego problemu zdrowotnego i przyjmuje jedną z trzech wartości: niskie ryzyko, wysokie ryzyko lub niejasne ryzyko. Formularz zawierający zapisy dla poszczególnych domen zaprezentowano w Aneksie (Tabela 70). [5]

Niezależnie od przeprowadzonej oceny wiarygodności każde badanie scharakteryzowano pod względem:

- kryteriów włączenia i wykluczenia pacjentów do/z badania,
- ocenianych punktów końcowych dotyczących skuteczności klinicznej oraz bezpieczeństwa,
- populacji (liczba pacjentów, odsetek mężczyzn, wiek, czas od pojawienia się pierwszych objawów MS, liczba rzutów w ciągu ostatniego roku, wcześniejsze leczenie, średnia wyjściowa punktacja w skali EDSS, parametry ocenianie w badaniu MRI),
- rodzaju interwencji w grupie badanej oraz kontrolnej (schemat terapeutyczny, dawka, okres leczenia, okres obserwacji),
- metodyki (rodzaj badania, metoda zaślepienia i randomizacji, utrata z badania, ukrycie kodu alokacji, kierunek badania, rodzaj analizy wyników, testowana hipoteza wyjściowa, typ i podtyp badania).

2.5. Ekstrakcja danych

Ekstrakcji danych dotyczących porównania bezpośredniego OKR z IFNB-1a-SC (Rozdz. 4.1.1, 4.1.2, 4.2) oraz danych odnoszących się do profilu bezpieczeństwa OKR, FIN oraz IFNB-1a-SC (Rozdz. 4.3)

dokonywało dwóch analityków (██████████) wg opracowanego formularza, którego wzór zamieszczono w Aneksie (E.5) Poprawność ekstrakcji oraz kontrola obliczeń została zweryfikowana przez tych samych analityków (*cross-checking*).

2.6. Analiza statystyczna

2.6.1. Porównanie bezpośrednie

2.6.1.1. Analiza heterogeniczności badań klinicznych

Przed dokonaniem kumulacji wyników oceniono heterogeniczność kliniczną i metodyczną pomiędzy poszczególnymi badaniami spełniającymi kryteria włączenia do analizy. W pierwszej kolejności poszczególne prace analizowano pod względem zgodności w zakresie populacji, interwencji, punktów końcowych i metodyki. W dalszej kolejności oceniano homogeniczność statystyczną na podstawie wyników badań klinicznych. Przyjmowano, że różnorodności pomiędzy badaniami włączonymi do analizy nie można wyjaśnić przyczynami losowymi, jeżeli w teście statystycznym Cochrane Q dla heterogeniczności wartość p była mniejsza od 0,1 ($p < 0,1$). W przypadku stwierdzenia heterogeniczności badań klinicznych na podstawie ich wyników ($p < 0,1$), przeprowadzono kumulację metodą efektów losowych (*random effect model*). W innych przypadkach stosowano metodę efektów stałych (*fixed effect model*).

2.6.1.2. Porównanie bezpośrednie

Wyniki obliczeń własnych w przypadku zmiennych dychotomicznych zaprezentowano w postaci parametrów względnych (OR) oraz bezwzględnych (RD, NNT lub NNH). Wyniki dla zmiennych ciągłych przedstawiono w postaci średniej różnicy (MD). Podawano również wyniki analizy statystycznej przeprowadzonej przez autorów badania, wyrażone w postaci wartości p . W pierwszej kolejności korzystano z najlepszych dostępnych danych, uwzględniając dane dla populacji ITT, a w przypadku ich braku korzystano z innych dostępnych wyników. We wszystkich przypadkach wyniki przedstawiono z 95-procentowymi przedziałami ufności. Za akceptowalną wartość poziomu istotności statystycznej przyjęto 0,05 ($p \leq 0,05$). Przy opracowywaniu wyników korzystano z następujących narzędzi analitycznych:

- MS Excel 2007,
- Sophie v. 1.5.0 (program do metaanaliz opracowany przez zespół HTA Consulting – poddany weryfikacji z programem STATA v. 10.0).

2.6.2. Porównanie pośrednie

2.6.2.1. Zasada ogólna

Metoda MTC (z ang. *Mixed Treatment Comparison*), pozwala na porównanie dwóch interwencji (A i C) poprzez wspólny komparator (B), jak również uwzględnia informacje pochodzące z badań porównujących interwencje A i C z innymi komparatorami niż B. Podstawą MTC jest model zależności statystycznych pomiędzy zmiennymi losowymi, obejmujący: ryzyko zdarzeń w grupie referencyjnej, efekt leczenia powodujący wzrost lub spadek ryzyka zdarzeń oraz wpływ zdarzeń losowych na uzyskiwane wyniki. Dla zmiennych losowych przyjmuje się rozkłady *a priori* odpowiadające aktualnej wiedzy na temat zdarzeń uwzględnionych w analizie. Jeśli brak odpowiednich danych lub ich jakość jest niska, przyjmuje się zazwyczaj równomierny rozkład zmiennych losowych lub rozkład o wysokiej wariancji (tzw. rozkład nieinformacyjny), tzn. zakładający znaczną niepewność oszacowań dokonanych *a priori*. W trakcie symulacji dane z badań włączonych do MTC wpływają na rozkład zmiennych, kształtując rozkład *a posteriori*. Z uwagi na dostępność danych przeprowadzono analizę w odniesieniu do najczęściej występujących punktów końcowych:

- Progresja niesprawności utrwalona przez 12 tyg. (CDP12)
- Progresja niesprawności utrwalona przez 24 tyg. (CDP24)
- Roczna częstość rzutów (ARR)
- Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek powodu

2.6.2.2. Model statystyczny

W niniejszej analizie korzystano ze standardowych modeli MTC opublikowanych przez NICE. [6] W zależności od typu ocenianego punktu końcowego wykorzystywano następujące modele:

- Dane typu czas do wystąpienia zdarzenia (CDP12, CDP24) – model wykorzystujący identycznościową funkcję wiążącą i normalny rozkład prawdopodobieństwa,
- Dane opisujące częstotliwość zdarzeń (ARR) – model wykorzystujący logarytmiczną funkcję wiążącą i rozkład prawdopodobieństwa Poissona,
- Dane dychotomiczne (zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny) – model wykorzystujący logitową funkcję wiążącą i dwumianowy rozkład prawdopodobieństwa.

2.6.2.3. Dane wejściowe

Dane typu czas do wystąpienia zdarzenia (CDP12, CDP24): Dla każdego z badań dane wejściowe do modelu obejmują:

- Logarytm naturalny ilorazu hazardów (lnHR) dla porównania pomiędzy interwencjami,
- Błąd standardowy lnHR (SE(lnHR)).

W przypadku badań raportujących CDP jedynie w postaci prawdopodobieństwa zdarzenia w każdej z grup ($p = \frac{n}{N}$) wartości lnHR oraz SE(lnHR) estymowano według poniższych wzorów:

$$\ln HR_{i,j} = \ln(-\ln(1 - p_i)) - \ln(-\ln(1 - p_j))$$

$$SE(\ln HR) = \sqrt{\left[\frac{-1}{(1 - p_i) \ln(1 - p_i)}\right]^2 \frac{p_i(1 - p_i)}{N_i} + \left[\frac{-1}{(1 - p_j) \ln(1 - p_j)}\right]^2 \frac{p_j(1 - p_j)}{N_j}}$$

Dane opisujące częstotliwość zdarzeń (ARR): Dla każdego z ramion poszczególnych badań dane wejściowe do modelu obejmują:

- Całkowitą liczbę zdarzeń (r),
- Łączny czas ekspozycji wyrażony w pacjentolatach (e).

W przypadku, gdy powyższe wartości nie były raportowane w badaniu estymowano je na podstawie dostępnych danych, w tym: średniorocznej częstości zdarzeń (ARR), długości okresu obserwacji, liczebności populacji ITT.

Dane dychotomiczne (zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny): Dla każdego z ramion poszczególnych badań dane wejściowe do modelu obejmują:

- całkowitą populację pacjentów leczonych daną interwencją w badaniu (N),
- liczbę pacjentów doświadczających zdarzenia w danym ramieniu (n).

W przypadku, gdy powyższe wartości nie były raportowane w badaniu obliczano je na podstawie dostępnych danych, w tym: ryzyka zdarzenia, liczebności populacji ITT.

2.6.2.4. Kryteria wyboru modelu

W analizie zastosowano zarówno modele efektów stałych, jak i losowych. Wyboru modelu dokonywano w zależności od heterogenności badań oraz wartości parametru DIC, (ang. *Deviance Information Criterion*) uwzględniającego złożoność modelu i adekwatność dopasowania (wskazane jest wybieranie modeli o niższym DIC). DIC to miara dopasowania estymowanego modelu statystycznego do rzeczywistości. Model DIC opiera się na pojęciu entropii, w efekcie oferując miarę straty informacji podczas opisu rzeczywistości za pomocą modelu statystycznego. Można powiedzieć, że DIC opisuje kompromis pomiędzy precyzją, a złożonością modelu. Jest to metoda pozwalająca wybrać najlepszy spośród możliwych modeli opisujących dane zagadnienie. Mając zestaw danych, możliwa jest estymacja kilku modeli. Ten, dla którego DIC ma najmniejszą wartość, jest uważany za najlepszy spośród wszystkich. Wyboru właściwego modelu statystycznego w porównaniu pośrednim MTC dokonywano w oparciu o najniższą uzyskaną wartość parametru DIC.[7] Rankingowanie leków przeprowadzono zgodnie z wartością powierzchni pod skumulowaną krzywą rankingową (SUCRA). Parametr ten używany jest do rankingowania interwencji w oparciu o prawdopodobieństwo zajęcia poszczególnych pozycji w rankingu. SUCRA mieści się w przedziale od 0 do 1, a im wyższa wartość tym wyższa pozycja leku pod względem skuteczności. [8] Efektywność ocenianych interwencji uzyskano na podstawie średnich miar efektów (lnHR, lnOR oraz lnRateRatio) i ich 95% przedziałów

wiarygodności, oszacowanych na podstawie 100 000-elementowej próbki wylosowanej z rozkładu *a posteriori*.

2.6.2.5. Oprogramowanie

W niniejszej analizie korzystano ze standardowych modeli MTC opublikowanych przez NICE, które zaimplementowano do programu WinBUGS (narzędzia służącego do przeprowadzania analiz bayesowskich [6, 9]. Kod programu użyty w niniejszej analizie zamieszczono w Aneksie. (C.1)

3. WYNIKI WYSZUKIWANIA BADAŃ KLINICZNYCH

3.1. Wyniki przeszukania baz informacji medycznej

W wyniku 1. przeszukania baz informacji medycznej, stron internetowych towarzystw naukowych i stron producentów leków uzyskano łącznie 18 781 pozycji bibliograficznych, w tym powtarzające się publikacje. Na podstawie tytułów oraz abstraktów przeprowadzono wstępną selekcję odnalezionych dowodów naukowych. Do dalszej analizy w oparciu o pełne teksty zakwalifikowano 1 125 publikacji, spośród których kryteria włączenia do analizy spełniły 24 badania opublikowane w 30 publikacjach, w tym 2 badania dla OKR porównanego z IFNB-1a-SC. W pozostałych pracach oceniano FIN, DAC, GA i TERI względem IFNB (7 badań), a także FIN, DAC, DM, GA, TERI i IFNB względem PLC (12 badań). Ponadto w 3 badaniach porównywano różne rodzaje INFB pomiędzy sobą (Tabela 4). Przeprowadzono doszukania aktualizacyjne, w wyniku których zakwalifikowano 1 badanie dla porównania FIN względem IFNB-1b-S.C. (GOLDEN) oraz 1 badanie dla porównania GA vs PLC (Boiko 2018). Łącznie kryteria włączenia do analizy spełniło zatem 26 badań opisanych w 32 publikacjach (Tabela 4).

W wyniku 2. przeszukania baz informacji medycznej, stron internetowych towarzystw naukowych i stron producentów leków, nastawionego na identyfikację przeglądów systematycznych i badań efektywności rzeczywistej OKR, uzyskano łącznie 940 pozycji bibliograficznych, w tym powtarzające się publikacje. Odnaleziono 3 przeglądy systematyczne zawierające ocenę skuteczności i bezpieczeństwa OKR. Nie odnaleziono badań efektywności rzeczywistej dla OKR (Rysunek 2).

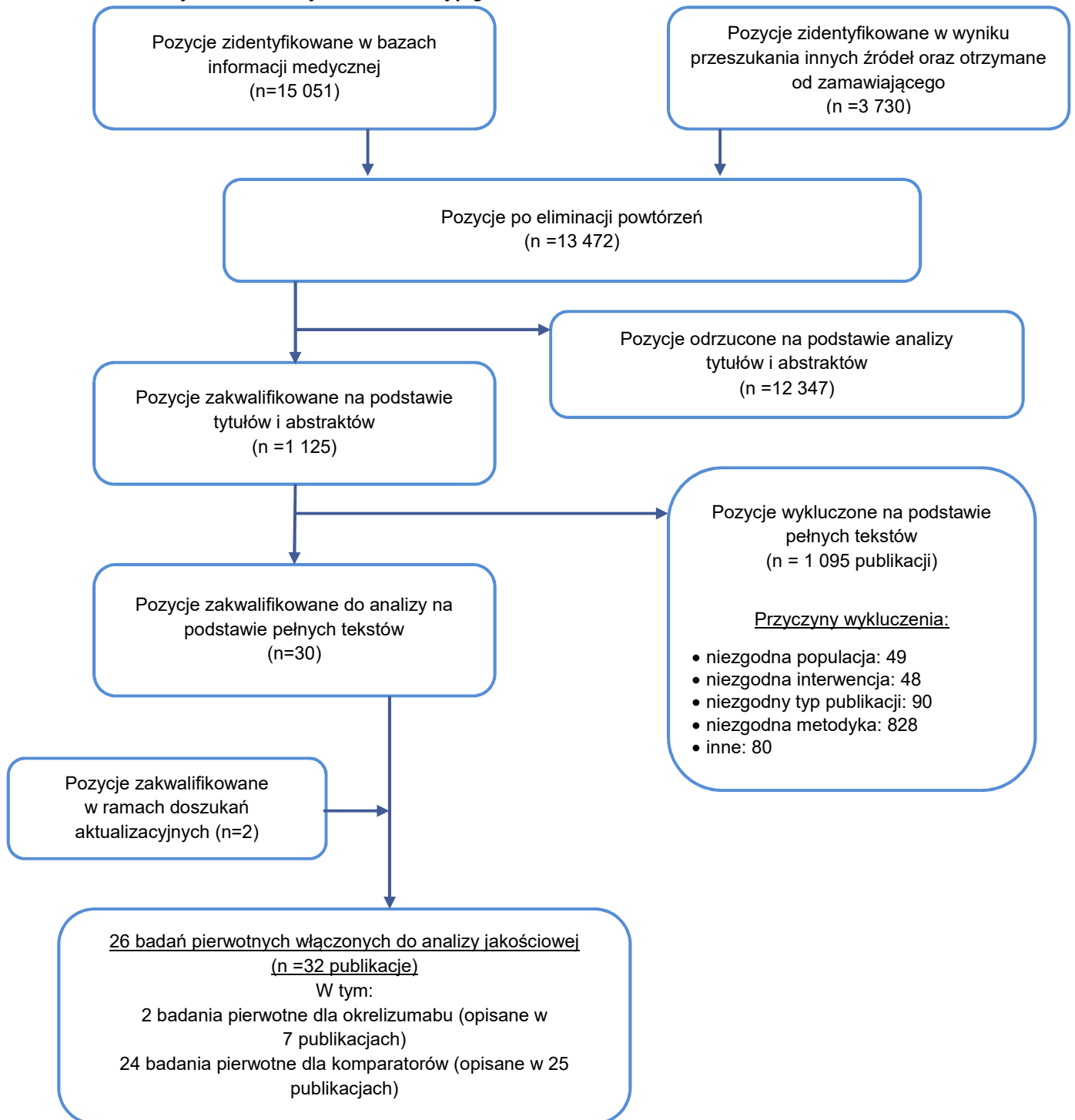
Proces selekcji badań przedstawiono na diagramie PRISMA (Rysunek 1, Rysunek 2).

Tabela 4.
Badania kliniczne spełniające kryteria włączenia do analizy klinicznej

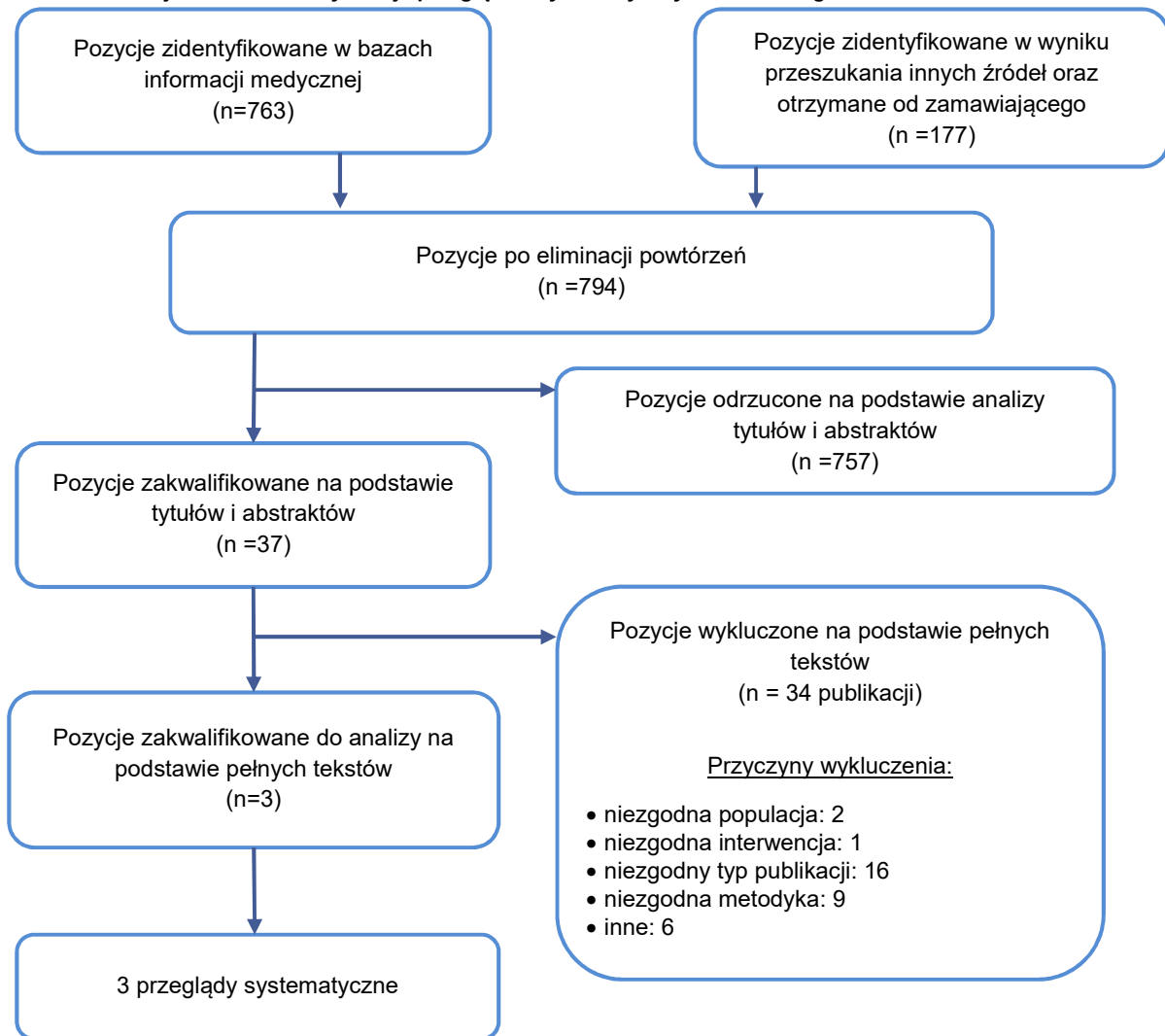
Porównanie	Badania	Referencja
OKR vs IFNB-1a-SC	OPERA I	[10–16]
	OPERA II	
IFNB-1b-SC vs IFNB-1a-IM	Stępień 2013	[17]
	INCOMIN	[18]
IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM	EVIDENCE	[19]
IFNB-1a-IM vs PLC	BRAVO	[20]
	MSCRG	[21]
IFNB-1a-SC vs PLC	PRISMS	[22]
IFNB-1b-SC vs PLC	IFNB MS	[23, 24]
FIN vs PLC	FREEDOMS I	[25]
	FREEDOMS II	[26]
FIN vs IFNB-1a-IM	TRANSFORMS	[27]
FIN vs IFNB-1b-SC	GOLDEN	[28]

Porównanie	Badania	Referencja
DAC vs IFNB-1a-IM	DECIDE	[29]
DAC vs PLC	SELECT	[30]
DMF vs PLC	DEFINE	[31]
GA vs PLC	Copolymer 1 MS	[32]
GA vs PLC	Boiko 2018	[33]
GA vs IFNB-1a-IM	CombiRx	[34]
GA vs IFNB-1a-SC	REGARD	[35]
GA vs IFNB-1b-SC	BEYOND	[36]
GA vs IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM	Calabrese 2012	[37]
GA vs DMF vs PLC	CONFIRM	[38]
TERI vs PLC	TEMPO	[39]
	TOWER	[40]
TERI vs IFNB-1a-SC	TENERE	[41]

Rysunek 1.
Schemat selekcji badań klinicznych z randomizacją zgodnie z PRISMA

Rysunek 2.
Schemat selekcji badań ef. rzeczywistej i przeglądów systematycznych dla OKR zgodnie z PRISMA

3.2. Charakterystyka i analiza homogeniczności odnalezionych doniesień naukowych

Zidentyfikowano łącznie 26 badań spełniających kryteria włączenia do niniejszej analizy, w tym 2 badania dla OKR porównanego z IFNB-1a-SC oraz 24 badania dla pozostałych terapii, które włączono do metaanalizy sieciowej, umożliwiającej dokonanie porównania pośredniego OKR z FIN (Rozdz. 3.1, Tabela 4). W niniejszym rozdziale zaprezentowano:

- charakterystykę badań dla ocenianej interwencji OKR (Rozdz. 3.2.1),
- ocenę wiarygodności metodycznej (Rozdz.3.2.3) oraz analizę homogeniczności wszystkich badań włączonych do metaanalizy sieciowej (Rozdz. 3.2.2).

Szczegółowa ocena wiarygodności metodycznej wraz z uzasadnieniem oraz charakterystyka każdego z badań znajduje się w Aneksie (A.2, B.1).

3.2.1. Charakterystyka badań klinicznych dla okrelizumabu

Na podstawie przeglądu systematycznego zakwalifikowano do niniejszej analizy 2 badania kliniczne, opisane w 1 publikacji, oceniające skuteczność i bezpieczeństwo terapii OKR względem IFNB-1a-SC w populacji pacjentów z RRMS (OPERA I i II). [10] Obie próby kliniczne zaprojektowano jako wielośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badania III fazy. Randomizację ze stratyfikacją ze względu na region pochodzenia pacjenta (USA/reszta świata) oraz wartość wyjściową w skali EDSS (< 4 pkt/ ≥ 4 pkt) przeprowadzono komputerowo z wykorzystaniem interaktywnego systemu odpowiedzi IVRS (ang. *interactive voice-response system*), zapewniając tym samym prawidłowe ukrycie kodu alokacji. Zaślepienie rodzaju otrzymywanej interwencji zastosowano w stosunku do pacjentów oraz personelu. W obu badaniach przedstawiono odsetki pacjentów, którzy przedterminowo przegrali badanie, przy czym nie podano jasnego opisu przyczyn utraty z badania.

W obydwu badaniach pierwszorzędowym punktem końcowym była roczna częstość rzutów MS (ARR) zaobserwowana w ciągu 96 tygodni terapii, raportowana jako liczba rzutów przypadająca na pacjenta na 1 rok. Wyniki analizowano metodą ITT, a w przypadku NEDA – zastosowano zmodyfikowaną ITT (mITT), wykluczając pacjentów, których utracono z badania z powodów innych niż brak skuteczności terapii lub zgon, i u których stwierdzono brak aktywności choroby w momencie przerywania leczenia. Badania zaprojektowano w celu wykazania przewagi OKR nad IFNB-1a-SC.

Populację obu prac stanowili pacjenci z MS zdiagnozowanym w oparciu o kryteria McDonald'a z 2010 roku, w przedziale wiekowym od 18 do 55 lat z wyjściowym nasileniem objawów MS wynoszącym 0–5,5 punktów w skali EDSS. Kryterium kwalifikacji do badań była również obecność co najmniej 2 udokumentowanych rzutów choroby w ciągu ostatnich 2 lat lub minimum 1 rzutu choroby w czasie ostatniego roku przed skринingiem. Dodatkowo pacjenci musieli mieć udokumentowane metodą rezonansu magnetycznego (MRI) zmiany w mózgu charakterystyczne dla MS, przy braku pogorszenia stanu neurologicznego przez co najmniej 30 dni przed skринingiem i 1. wizytą kontrolną. Z badań wykluczano pacjentów z pierwotnie postępującą postacią MS (PPMS), uprzednio leczonych terapią ukierunkowaną na limfocyty B lub innymi lekami immunosupresyjnymi oraz chorujących na RRMS dłużej niż 10 lat z wynikiem w skali EDSS ≤ 2 punktów.

Pacjenci zakwalifikowani do badań byli losowo przydzielani do grupy otrzymującej 600 mg OKR co 24 tygodnie za pomocą infuzji dożylnych lub do grupy stosującej IFNB-1a-SC w dawce 44 μ g trzy razy w tygodniu. Okres interwencji w obu badaniach wynosił 96 tygodni, po którym obserwowano pacjentów przez minimum 48 tygodni w celu monitorowania bezpieczeństwa.

Łącznie zrandomizowano 1656 pacjentów, w tym 821 w badaniu OPERA I oraz 835 w badaniu OPERA II. Charakterystyka wyjściowa pacjentów w obu badaniach była porównywalna pomiędzy ramionami, ponadto populacje obu badań także były do siebie zbliżone. Pacjenci włączeni do obu badań doświadczali średnio 1,3 rzutów choroby w ciągu ostatniego roku przed rekrutacją. W badaniach uczestniczyli pacjenci uprzednio nieleczeni oraz leczeni lekami modyfikującymi przebieg choroby (DMT), przy czym odsetek pacjentów wcześniej poddanych terapii DMT w badaniu OPERA I wynosił

27,5% a w badaniu OPERA II – 26%. Najczęściej stosowaną uprzednio terapią był IFNB podawany u 20% chorych z badania OPERA I oraz u 19% z badania OPERA II.

Wyniki badań OPERA I i OPERA II raportowano dla populacji ogólnej oraz dla subpopulacji w zależności od wcześniejszego leczenia i aktywności MS. Wyodrębniono trzy podgrupy zbliżone do populacji docelowej niniejszej analizy – 1) pacjentów z chorobą aktywną pomimo leczenia oraz 2) pacjentów z chorobą wysoce aktywną (HAD) pomimo leczenia, 3) wszystkich pacjentów wcześniej leczonych. Szczegółowe porównanie definicji ww populacji oraz porównanie z populacją docelową przedstawiono poniżej (Tabela 5).

Ponadto pacjenci uczestniczący w badaniach OPERA I i OPERA II po zakończeniu fazy zaślepionej, trwającej 96 tyg., otrzymali możliwość uczestnictwa w fazie kontynuacji, w której u wszystkich chorych, niezależnie od wyniku pierwotnej randomizacji, podawano OKR przez 144 tygodnie. W badaniu raportowano nieskorygowaną wartość ARR uzyskaną przez pacjentów podczas leczenia OKR w trakcie fazy przedłużenia.

Szczegółową charakterystykę badań przedstawiono w Aneksie (B.1).

Tabela 5.
Porównanie definicji populacji docelowej z definicjami podgrup wyodrębnionych w badaniach OPERA I i OPERA II

Populacja docelowa niniejszej analizy	Subpopulacje z badań OPERA I, OPERA II		
	Choroba aktywna pomimo wcześniejszego leczenia	Choroba wysoce aktywna pomimo wcześniejszego leczenia	Wcześniej leczeni
Dorośli pacjenci z RRMS, u których pomimo co najmniej rocznego cyklu leczenia IFNB, peg-IFNB-1a, TERI, GA, DMF choroba pozostaje aktywna, co definiowane jest jako: wystąpienie ≥ 2 <u>rzutów umiarkowanych wymagających leczenia sterydami</u> lub <u>1 ciężkiego rzutu</u> po 6 miesiącach leczenia wymagającego leczenia sterydami, <u>oraz</u> stwierdzenie na obrazie MRI obecności >1 <u>nowej</u> zmiany Gd+ lub >2 <u>nowych</u> zmian w sekwencji T2 po 12 miesiącach leczenia.	Dorośli pacjenci z RRMS, leczeni <u>IFNB lub GA</u> przez co najmniej 1 rok, u których: wystąpił ≥ 1 rzut w okresie roku przed randomizacją, <u>lub</u> stwierdzono ≥ 1 zmianę Gd+	Dorośli pacjenci z RRMS, leczeni <u>IFNB lub GA</u> przez co najmniej 1 rok, u których: wystąpił ≥ 1 <u>rzut</u> w ciągu ostatniego roku, <u>oraz</u> stwierdzono ≥ 1 zmianę Gd+ <u>oraz</u> stwierdzono ≥ 9 zmian w sekwencji T2	Dorośli pacjenci z RRMS leczeni jakimkolwiek lekiem na MS w ciągu 2 lat przez randomizacją

3.2.2. Analiza homogeniczności badań

Zasadność porównania pośredniego okrelizumabu względem komparatorów poprzedzono analizą homogeniczności odnalezionych doniesień naukowych. Homogeniczność badań oceniono w obszarze metodyki oraz populacji docelowej, a także sprawdzono zgodność definicji analizowanych punktów końcowych.

3.2.2.1. Metodyka

Wszystkie włączone do analizy badania zaprojektowano jako randomizowane próby kliniczne w układzie grup równoległych. Większość prac przeprowadzono w reżimie podwójnego zaślepienia, w czterech badaniach zastosowano zaślepienie pojedyncze (lub częściowe), natomiast jedną pracę przeprowadzono metodą otwartej próby (INCOMIN).

Większość badań to próby kliniczne fazy III; jedno badanie zaprojektowano jako badanie fazy II, a dwie prace opisano jako badania kliniczne fazy IV. Tylko 5 prac przeprowadzono na małych liczebnie próbach (<100 pacjentów), w tym dwie dla porównania IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC (Stępień 2013 oraz INCOMIN), jedną porównującą GA vs IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM (Calabrese 2012), jedną porównującą GA vs PLC (Boiko 2018) oraz jedną odnoszącą się do porównania FIN vs IFNB-1b-SC (GOLDEN). Okres interwencji w większości prac wynosił 24–36 miesięcy, w 6 pracach był krótszy i wynosił 12 miesięcy (Boiko 2018, TRANSFORMS, TENERE, TOWER, DEFINE) lub 18 miesięcy (GOLDEN); z kolei w jednej pracy (SELECT) okres ten był najdłuższy, i wynosił 52 miesiące.

W większości badań wyniki analizowano zgodnie z intencją leczenia, zakładając włączenie wszystkich zrandomizowanych pacjentów. W części prac zaadaptowano zmodyfikowaną analizę ITT, polegającą na uwzględnianiu wyłącznie pacjentów, którzy otrzymali ≥ 1 dawkę leku (Tabela 6).

Tabela 6.
Ocena homogeniczności badań włączonych do analizy w zakresie metodyki

Badanie	Porównanie	Faza	Schemat badania		Liczba pacjentów ^a	Okres interwencji (mies.)	Sposób analizy wyników	
			RCT	Zaślepienie			Sk	Bp
OPERA I	OKR vs IFNB-1a-SC	3	TAK	DB	410 vs 411	24	ITT	ITT
OPERA II	OKR vs IFNB-1a-SC	3	TAK	DB	417 vs 418	24	ITT	ITT
IFNB MS	IFNB-1b-SC vs PLC	bd	TAK	DB	124 vs 123	24	ITT	ITT
MSCRG	IFN-1a-IM vs PLC	3	TAK	DB	158 vs 143	26	ITT/mITT	ITT
PRISMS	IFNB-1a-SC vs PLC	bd	TAK	DB	189 vs 184	24	ITT	ITT
Coopolymer 1 MS	GA vs PLC	3	TAK	DB	125 vs 126	24	ITT	ITT
BEYOND	GA vs IFNB-1b-SC	3	TAK	DB ^{od}	897 vs 448	24	mITT	mITT
Calabrese 2012	GA vs IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM	4	TAK	SB ^c	93 vs 48	24	mITT	mITT
REGARD	GA vs IFNB-1a-SC	4	TAK	PB ^h	386 vs 378	24	ITT / PP	mITT
FREEDOMS	FIN vs PLC	3	TAK	DB	425 vs 418	24	ITT	ITT
FREEDOMS II	FIN vs PLC	3	TAK	DB	358 vs 355	24	ITT	ITT
TRANSFORM S	FIN vs IFNB-1a-IM	3	TAK	DB	431 vs 435	12	mITT	mITT
GOLDEN	FIN vs IFNB-1b-SC	bd	TAK	SB ^c	80 vs 28	18	ITT	mITT
BRAVO	IFN-1a-IM vs PLC	3	TAK	DB ^{cg}	447 vs 450	24	ITT	mITT

Badanie	Porównanie	Faza	Schemat badania		Liczba pacjentów ^a	Okres interwencji (mies.)	Sposób analizy wyników	
			RCT	Zaślepienie			Sk	Bp
CombiRx	GA vs IFNB-1a-IM	3	TAK	DB	259 vs 250	36	ITT	mITT
CONFIRM	GA vs DMF vs PLC	3	TAK	DB ^{ec}	350 vs 363	24	mITT	mITT
DECIDE	DAC vs IFNB-1a-IM	3	TAK	DB	919 vs 922	24–36	ITT	ITT
DEFINE	DMF vs PLC	3	TAK	DB	410 vs 408	12	mITT	mITT
EVIDENCE	IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM	bd	TAK	SB ^c	339 vs 338	24	ITT	mITT
INCOMIN	IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC	bd	TAK	OL ⁱ	92 vs 96	24	ITT	ITT
SELECT	DAC vs PLC	2	TAK	DB	208 vs 204	52	ITT	mITT
Stępień 2013	IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC	bd	TAK	bd	20 vs 18	36	PP	nd
TEMSO	TERI vs PLC	3	TAK	DB	359 vs 363	27	mITT	mITT
TENERE	TERI vs IFNB-1a-SC	3	TAK	DB ^f	111 vs 104	12	ITT	mITT
TOWER	TERI vs PLC	3	TAK	DB	372 vs 389	12	mITT	mITT
Boiko 2018	GA* vs GA vs PLC	3	TAK	DB	61 vs 61 vs 28	12	mITT	mITT

Sk – analiza skuteczności; Bp – analiza bezpieczeństwa; DB – podwójne, SB – pojedyncze, PB – częściowe, OL – otwartej próby; * – analog GA (BCD-063)

a) W grupach włączonych do analizy klinicznej (interwencje w dawkach zgodnych ze wskazaniami rejestracyjnymi).

c) Zaślepienie badaczy oceniających wyniki

d) Zaślepienie pacjentów i personelu zastosowano wyłącznie w ramionach, w których stosowano IFNB

e) Zaślepienie pacjentów i personelu zastosowano dla porównania, niewłączonego do niniejszej analizy (DMF vs PLC)

f) Zaślepienie pacjentów i personelu zastosowano wyłącznie w ramionach, w których stosowano TERI

g) Zaślepienie pacjentów i personelu zastosowano dla porównania, niewłączonego do niniejszej analizy (LAQ vs PLC)

h) Zaślepieni byli wyłącznie lekarze oceniający pacjentów pod kątem EDSS i oceny rzutów choroby

i) Zaślepieni byli wyłącznie personel oceniający wyniki MRI pacjentów

3.2.2.2. Populacja

We wszystkich pracach uwzględniano dorosłych pacjentów z rzutowo-remisyjną postacią MS, potwierdzoną wg kryteriów obowiązujących w danym okresie czasu.

We włączonych badaniach przeważał odsetek kobiet – mężczyźni stanowili w uwzględnionych ramionach od 19% do 38% badanych. Średni wiek pacjentów w poszczególnych pracach był zbliżony i wahał się w granicach od 32,6 do 40,6 lat.

W zdecydowanej większości badań czas trwania choroby oscylował w granicach od 4 do 9 lat. Jedynie w dwóch badaniach (CombiRx i Stępień 2013) choroba pacjentów trwała średnio od około roku do 2 lat, z kolei w badaniu FREEDOMS II średni czas trwania choroby oszacowano na >10 lat. Różnice w zakresie tego parametru mogą wynikać z faktu, iż w badaniach różnie interpretowano początek choroby - w części badań było to pojawienie się pierwszych objawów, z kolei w niektórych badaniach za moment zachorowania uznawano oficjalną diagnozę MS. Należy podkreślić, iż pomimo różnic w zakresie raportowanego czasu trwania choroby poszczególne badania wykazywały homogenność pod względem stopnia zaawansowania choroby wg EDSS. Wartość tego parametru była zbliżona we wszystkich

badaniach i mieściła się w przedziale od 1,9 do 3,0 pkt. Porównywalna była również średnia liczba rzutów w ciągu ostatniego roku, która wynosiła od 1,0 do 1,7.

W kilku pracach kryterium kwalifikacji pacjentów do badania był brak wcześniejszego leczenia lekami modyfikującymi przebieg choroby. W większości badań dopuszczano jednak stosowanie DMT, a odsetek osób wcześniej leczonych wahał się w zależności od badania od 9% do 74%. W pracach, w których uściślono jakie leki stosowali pacjenci, zdecydowanie największy udział miały IFNB oraz GA. W badaniu FREEDOMS II raportowano również pacjentów wcześniej leczonych NAT, jednak stanowili oni niewielki odsetek (ok. 6%). W pozostałych przypadkach, jeżeli raportowano stosowanie leków innych niż IFNB oraz GA to nie stanowiły one więcej niż 1% (Tabela 7).

Tabela 7.
Ocena homogeniczności populacji docelowej badań włączonych do analizy klinicznej

Badanie	Porównanie	Średni wiek w latach	Odsetek mężczyzn (%)	Czas trwania choroby w latach	Wcześniejsze DMT (%)			Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia	Wyjściowy wynik EDSS
					Ogółem	IFNB	GA		
OPERA I	OKR vs IFNB-1a-SC	37,1 vs 36,9	34 vs 34	6,7 vs 6,3 ^a	26 vs 29 ^e	20 vs 21	8 vs 9	1,3 vs 1,3	2,9 vs 2,8
OPERA II	OKR vs IFNB-1a-SC	37,2 vs 37,4	35 vs 33	6,7 vs 6,7 ^a	27 vs 25 ^e	19 vs 18	10 vs 11	1,3 vs 1,3	2,8 vs 2,8
IFNB MS	IFNB-1b-SC vs PLC	35,2 vs 36,0	38 vs 35	4,7 vs 3,9 ^d	bd	bd	bd	bd	3,0 vs 2,8
MSCRG	IFN-1a-IM vs PLC	36,7 vs 36,9	25 vs 28	6,6 vs 6,4	0	0	0	1,2 vs 1,2	2,4 vs 2,3
PRISMS	IFNB-1a-SC vs PLC	35,6 vs 34,6	34 vs 25	5,4 vs 6,4 ^b	0	0	0	bd	2,5 vs 2,4
Coopolymer 1 MS	GA vs PLC	34,6 vs 34,3	30 vs 24	7,3 vs 6,6	bd	bd	0	bd	2,8 vs 2,4
BEYOND	GA vs IFNB-1b-SC	35,2 vs 35,8	32 vs 30	5,1 vs 5,3	0	0	0	1,6 vs 1,6	2,28 vs 2,35
Calabrese 2012	GA vs IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM	38,9 vs 35,9 vs 34,8	27 vs 31 vs 32	5,5 vs 5,7 vs 5,3	0	0	0	1,3 vs 1,2 vs 1,2	2,1 vs 1,9 vs 1,9
REGARD	GA vs IFNB-1a-SC	36,7 vs 36,8	31 vs 28	5,93 vs 6,55 ^a	0	0	0	bd	2,35 vs 2,33
FREEDOMS I	FIN vs PLC	36,6 vs 37,2	30 vs 29	8,0 vs 8,1 ^a	43 vs 40	bd	bd	1,5 vs 1,4	2,3 vs 2,5
FREEDOMS II	FIN vs PLC	40,6 vs 40,1	23 vs 19	10,4 vs 10,6 ^a	74 vs 73 ^f	61 vs 59	36 vs 41	1,4 vs 1,5	2,4 vs 2,4
TRANSFORMS	FIN vs IFNB-1a-IM	36,7 vs 36,0	34,6 vs 32,2	7,5 vs 7,4 ^a	55 vs 56 ^g	51 vs 48	13 vs 15	1,5 vs 1,5	2,24 vs 2,19
GOLDEN	FIN vs IFNB-1b-SC	40,2 vs 37,6	29 vs 32	5,0 vs 4,7	52 vs 46	bd	bd	1,5 vs 1,2	2,8 vs 2,1
BRAVO	IFN-1a-IM vs PLC	38,5 vs 37,5 ^b	31 vs 29	5,3 vs 4,7 ^b	9 vs 6	bd	bd	1,0 vs 1,0	2,5 vs 2,5
CombiRx	GA vs IFNB-1a-IM	39 vs 37,6	28,6 vs 30,8	1,0 vs 1,4	bd	bd	bd	1,6 vs 1,7	1,9 vs 2,0
CONFIRM	GA vs DMF vs PLC	36,7 vs 36,9	29 vs 31	4,4 vs 4,8 ^d	29 vs 31	bd	0	1,4 vs 1,4	2,6 vs 2,6
DECIDE	DAC vs IFNB-1a-IM	36,4 vs 36,2	32 vs 32	7,0 vs 6,9 ^a	41 vs 41	bd	bd	1,5 vs 1,6	2,5 vs 2,5
DEFINE	DMF vs PLC	38,1 vs 38,5	28 vs 25	5,6 vs 5,8 ^d	40 vs 42	bd	bd	1,3 vs 1,3	2,4 v 2,5

Badanie	Porównanie	Średni wiek w latach	Odsetek mężczyzn (%)	Czas trwania choroby w latach	Wcześniejsze DMT (%)			Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia	Wyjściowy wynik EDSS
					Ogółem	IFNB	GA		
EVIDENCE	IFNB-1a-SC vs IFNB-1a-IM	38,3 vs 37,4	25 vs 25	4,0 vs 4,1	bd	bd	bd	bd	2,3 vs 2,3
INCOMIN	IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC	34,9 vs 38,8	38 vs 31	6,7 vs 5,9	0	0	0	bd	2,0 vs 2,0
SELECT	DAC vs PLC	35,3 vs 36,6	33 vs 37	3,0 vs 2,0 ^d	25 vs 24	bd	bd	1,4 vs 1,3	2,8 vs 2,7
Stepien 2013	IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC	32,6 vs 33,5	35 vs 28	1,6 vs 1,9	bd	bd	bd	bd	2,3 vs 2,1
TEMSo	TERI vs PLC	37,8 vs 38,4	29 vs 34	8,7 vs 8,6 ^a	28 vs 25	25 vs 21	10 vs 12	1,3 vs 1,4	2,7 vs 2,7
TENERE	TERI vs IFNB-1a-SC	36,8 vs 37,0	29,7 vs 31,7	6,6 vs 7,7 ^a	12 vs 24 ^e	7 vs 15	6 vs 12	1,4 vs 1,2	2,3 vs 2,0
TOWER	TERI vs PLC	38,2 vs 38,1	31 vs 30	8,2 vs 7,6 ^a	34 vs 35	27 vs 25	10 vs 13	1,4 vs 1,4	2,7 vs 2,7
Boiko 2018	GA* vs GA vs PLC	bd	bd	5,53 vs 4,45 vs 4,44	bd	bd	bd	1,28 vs 1,28 vs 1,21	bd

Dane raportowano jako średnia +/- SD, chyba że podano inaczej. * – analog GA (BCD-063)

a) Czas od pojawienia się pierwszych objawów

b) Mediana.

c) Istotna statystycznie różnica pomiędzy ramionami badania

d) Czas od diagnozy

e) w badaniu dopuszczono stosowanie fingolimodu, natalizumabu oraz fumaranu dimetylu, aczkolwiek odsetek pacjentów stosujących te terapie nie stanowił więcej niż 1% w każdym z ramion

f) pacjenci stosowali również natalizumab – 5% w ramieniu FIN i 7% w ramieniu PLC

g) w badaniu dopuszczono stosowanie natalizumabu, aczkolwiek odsetek pacjentów stosujących tą terapię nie stanowił więcej niż 1% w każdym z ramion

3.2.2.3. Punkty końcowe

W większości włączonych do analizy prac pierwszorzędowe punkty końcowe dotyczyły redukcji rzutów choroby lub progresji mierzonej w skali EDSS.

Rzuty choroby definiowane były jako nowe lub pogarszające się stany neurologiczne związane z MS. W większości prac podkreślano, że objawy te nie powinny być związane z gorączką lub infekcją; w jednym z badań w definicji dodatkowo wykluczono zranienie lub zdarzenia niepożądane leku. Ponadto, rzut powinien wystąpić po minimum 30 dniach, w których stan neurologiczny pacjenta był stabilny lub poprawiający się. W większości definicji czas utrzymywania się rzutu MS powinien wynosić minimum 24 godz., z kolei w części badań kryteria narzucały konieczność utrzymywania się zaburzeń neurologicznych przez co najmniej 48 godz. (MSCRG, Coopolymer 1 MS, REGARD, BRAVO). W części badań dla rozpoznania rzutu MS wymagano, aby pojawienie się nowych zaburzeń neurologicznych pozostawało w korelacji z pogorszeniem wyniku o $\geq 0,5$ punktu w skali EDSS lub o minimum 1 punkt w układach czynnościowych (z wyłączeniem funkcji jelita grubego, pęcherza moczowego lub funkcji kognitywnych). W jednym z badań (IFNB MS) kryterium wystąpienia nowego rzutu stanowiło stwierdzenie co najmniej 1 nowej zmiany, lub powiększenie istniejącej, w obrazie MRI.

We wszystkich badaniach progresję definiowano jako utrwalone pogorszenie wyniku w skali EDSS o ≥ 1 pkt. W części badań osobne kryterium dotyczyło dla pacjentów z wyjściowym EDSS równym 0, dla których stwierdzenie progresji następowało dopiero w momencie wzrostu EDSS o 1,5 punktu. Ponadto w części badań u pacjentów z wyjściowo wyższymi wartościami EDSS (EDSS $\geq 5,5$) wzrost punktacji o 0,5 był wystarczający do stwierdzenia trwałej progresji niesprawności (Tabela 8).

Tabela 8.
Definicje najważniejszych punktów końcowych ocenianych w badaniach włączonych do analizy klinicznej

Badania	Rzuty MS	Progresja niesprawności
OPERA 1	Wystąpienie nowego lub pogorszenie się istniejącego neurologicznego objawu związanego z MS, utrzymujące się > 24 godziny, niezwiązane z innymi czynnikami klinicznymi np. gorączką, infekcją, zranieniem czy zdarzeniem niepożądanym związanym z lekiem, poprzedzone ≥ 30 dniami, w których status neurologiczny pacjenta był stabilny lub poprawiający się. Objawom musi towarzyszyć pogorszenie stanu neurologicznego adekwatne do pogorszenia o przynajmniej pół punktu na skali EDSS lub o 2 punkty na jednej ze skal czynnościowych, lub o 1 punkt na dwóch lub więcej skalach czynnościowych (brano pod uwagę wyłącznie układy: piramidowy, czuciowy, mózdzku, pnia mózgu lub czynności narządu wzroku oraz zdolności poruszania się)	Wzrost EDSS o ≥ 1 punkt (lub 0,5 punktu jeśli wynik początkowy EDSS był wyższy niż 5,5)
OPERA 2		
IFNB MS	Wystąpienie nowego lub pogorszenie istniejącego objawu związanego z MS, z towarzyszącym adekwatnym zaburzeniem neurologicznym, trwające ≥ 24 godz., przy braku gorączki i poprzedzone ≥ 30 dniami, w których status neurologiczny pacjenta był stabilny lub poprawiający się. Stwierdzenie rzutu było jednoznaczne z tym, że wg badacza pojawiła się ≥ 1 nowa zmiana w obrazie MRI lub nastąpiło powiększenie już istniejącej.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym
MSCRG	Wystąpienie nowego lub pogorszenie istniejącego objawu neurologicznego, trwające ≥ 48 godz., u pacjenta, którego stan neurologiczny był stabilny lub poprawiający się przez ≥ 30 dni, połączone z obiektywną zmianą w ocenie neurologicznej (pogorszenie o 0,5 pkt. w skali EDSS lub o ≥ 1 pkt w układach czynnościowych dotyczących układu piramidowego, mózdzku, pnia mózgu lub czynności narządu wzroku).	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym
PRISMS	Wystąpienie nowego lub pogorszenie istniejącego objawu związanego z aktywnością MS, trwające ≥ 24 godz., poprzedzone ≥ 30 dniami, w których stan pacjenta był stabilny lub poprawiający się.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym
Coopolymer 1 MS	Wystąpienie lub ponowne pojawienie się ≥ 1 zaburzenia neurologicznego utrzymującego się ≥ 48 godz. bezpośrednio poprzedzonego przez relatywnie stabilny lub poprawiający się stan neurologiczny trwający ≥ 30 dni, potwierdzone przez obiektywne zmiany w badaniu neurologicznym obejmujące wzrost o $\geq 0,5$ stopnia w skali EDSS, ≥ 2 pkt. w 1 z 7 układów czynnościowych lub ≥ 1 pkt w ≥ 2 układach czynnościowych. Zdarzenia z wystąpieniem gorączki nie były uznawane za rzuty choroby. Za zmiany w skali EDSS lub układach czynnościowych nie mogła być odpowiedzialna obecność zaburzeń dotyczących tylko czynności jelita grubego i pęcherza moczowego lub funkcji kognitywnych.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym
BEYOND	Wystąpienie nowych lub nawracających zaburzeń neurologicznych, trwających ≥ 24 godz., oddzielonych od poprzedniego zdarzenia o co najmniej 30 dni, bez wystąpienia gorączki lub infekcji, związane ze wzrostem punktacji EDSS lub oceny układów czynnościowych.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym
Calabrese 2011	Brak informacji w badaniu	Brak informacji w badaniu

Badania	Rzuty MS	Progresja niesprawności
REGARD	Wystąpienie nowego lub pogorszenie istniejącego objawu neurologicznego utrzymujące się ≥ 48 godz., bez gorączki, z lub bez zmian w skali EDSS.	Wzrost EDSS o odpowiednio: $\geq 1,5$ punkt. przy wartości początkowej 0; 1 punkt przy wartościach 0,5–4,5 oraz 0,5 punkt. przy wartości początkowej ≥ 5 .
FREEDOMS I FREEDOMS II	Wystąpienie objawów połączonych ze wzrostem o $\geq 0,5$ punktu w EDSS lub ≥ 2 punkty w 1 z układów czynnościowych lub ≥ 1 punkt w 2 układach czynnościowych (z wyłączeniem zmian dot. czynności jelita grubego i pęcherza moczowego oraz funkcji kognitywnych)	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym (lub $\geq 0,5$ punktu, gdy wartość początkowa wynosiła co najmniej 5,5)
TRANSFORMS	Wystąpienie nowego lub pogorszenie lub nawrót istniejącego objawu neurologicznego, pojawiające się po ≥ 30 dniach od poprzedniego nawrotu, trwające ≥ 24 godz., przy braku gorączki i infekcji, połączone ze wzrostem o $\geq 0,5$ pkt. w EDSS lub ≥ 2 pkt. w 1 z układów czynnościowych lub ≥ 1 pkt w 2 układach czynnościowych (z wyłączeniem zmian dot. czynności jelita grubego i pęcherza moczowego oraz funkcji kognitywnych)	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym (lub $\geq 0,5$ punktu, gdy wartość początkowa wynosiła co najmniej 5,5)
GOLDEN	bd	nd
Boiko 2018	bd	bd
BRAVO	Wystąpienie nowego lub nawrót istniejącego objawu neurologicznego, bez towarzyszącej gorączki, trwającego ≥ 48 godz., poprzedzonego ≥ 30 dniami klinicznej poprawy lub stabilizacji, połączone ze wzrostem o $\geq 0,5$ punktu w EDSS lub ≥ 2 punkty w 1 z układów czynnościowych lub ≥ 1 punkt w 2 układach czynnościowych.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym (lub $\geq 0,5$ punktu, gdy wartość początkowa wynosiła co najmniej 5,5)
CombiRx	Wystąpienie nowego lub pogorszenie lub nawrót istniejącego objawu neurologicznego, pojawiające się po ≥ 30 dniach od poprzedniego nawrotu (30 dniach, w których stan pacjenta był stabilny), trwające ≥ 24 godz., przy braku gorączki (lub infekcji), połączone ze wzrostem o $\geq 0,5$ punktu w EDSS lub ≥ 2 punkty w 1 z układów czynnościowych lub ≥ 1 punkt w 2 układach czynnościowych (z wyłączeniem zmian dot. czynności jelita grubego i pęcherza moczowego oraz funkcji kognitywnych)	Wzrost o 1 punkt EDSS (jeśli wynik początkowy jest ≤ 5) lub o 0,5 punktu (gdy wartość początkowa jest $\geq 5,5$)
CONFIRM EVIDENCE	Wystąpienie nowych lub nawracających zaburzeń neurologicznych, niezwiązanych z gorączką lub infekcją, trwających ≥ 24 godz., którym towarzyszyły nowe objawy neurologiczne zaobserwowane przez oceniającego neurologa poprzedzone ≥ 30 dniami klinicznej poprawy lub stabilizacji.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym
DECIDE	Wystąpienie nowych lub nawracających zaburzeń neurologicznych, niezwiązanych z gorączką lub infekcją, trwających ≥ 24 godz.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym dla EDSS ≥ 1 (lub $\geq 1,5$ punktu, gdy wartość początkowa wynosiła 0)
DEFINE SELECT	Wystąpienie nowych lub nawracających zaburzeń neurologicznych, niezwiązanych z gorączką lub infekcją, trwających ≥ 24 godz., którym towarzyszyły nowe objawy neurologiczne zaobserwowane przez oceniającego neurologa.	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym dla EDSS ≥ 1 (lub $\geq 1,5$ punktu, gdy wartość początkowa wynosiła 0)
INCOMIN	Wystąpienie nowych lub pogorszenie istniejących objawów ze zmianą o ≥ 1 stopień w ocenie jednego z układów czynnościowych, utrzymujące się ≥ 24 godz., bez gorączki, poprzedzone poprawą lub brakiem zmiany w ocenie neurologicznej przez ≥ 30 dni	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym

Badania	Rzuty MS	Progresja niesprawności
Stępień 2013	Wystąpienie nowych lub pogorszenie istniejących objawów neurologicznych związanych z MS, trwających ≥ 24 godz., poprzedzone poprawą lub brakiem zmiany w ocenie neurologicznej przez ≥ 30 dni	nd
TEMSO TOWER	Wystąpienie nowego lub pogorszenie lub nawrót istniejącego objawu neurologicznego, pojawiające się po ≥ 30 dniach od poprzedniego rzutu (30 dniach, w których stan pacjenta był stabilny), trwające ≥ 24 godz., przy braku gorączki połączone ze wzrostem o $\geq 0,5$ punktu w EDSS lub ≥ 2 punkty w 1 z układów czynnościowych lub ≥ 1 punkt w 2 układach czynnościowych (z wyłączeniem zmian dot. czynności jelita grubego i pęcherza moczowego oraz funkcji kognitywnych)	Wzrost o ≥ 1 punkt EDSS w porównaniu z wynikiem początkowym (lub $\geq 0,5$ punktu, gdy wartość początkowa wynosiła więcej niż 5,5)
TENERE	Wystąpienie nowego lub pogorszenie lub nawrót istniejącego objawu neurologicznego, pojawiające się po ≥ 30 dniach od poprzedniego rzutu (30 dniach, w których stan pacjenta był stabilny), trwające ≥ 24 godz., przy braku gorączki, połączone ze wzrostem o $\geq 0,5$ punktu w EDSS lub ≥ 2 punkty w 1 z układów czynnościowych lub ≥ 1 punkt w 2 układach czynnościowych (z wyłączeniem zmian dot. czynności jelita grubego i pęcherza moczowego oraz funkcji kognitywnych)	nd

3.2.2.4. Podsumowanie

Przeprowadzona ocena homogeniczności wykazała, że włączone do analizy klinicznej badania różnią się pomiędzy sobą odnośnie do metodyki i populacji włączonej do badań. W zakresie metodyki różnice te są niewielkie – największa heterogeniczność dotyczyła długości okresu interwencji oraz obecności podwójnego zaślepienia. Z uwagi na subiektywny charakter ocenianych punktów końcowych brak zaślepienia stanowi istotne ograniczenie oraz może być źródłem błędu systematycznego wpływającego na ocenę efektywności. W związku z tym **w wariancie podstawowym** meta-analizy sieciowej uwzględniono wyłącznie badania z podwójnym zaślepieniem, natomiast badania niezaślepienie oraz z zaślepieniem pojedynczym włączono tylko wówczas, gdy było to konieczne do utworzenia sieci połączeń, a także w ramach **analizy wrażliwości**¹.

Z kolei w odniesieniu do populacji docelowej zaobserwowano różnice dotyczące wcześniejszego leczenia pacjentów. W większości badań dopuszczano stosowanie DMT, a odsetek osób wcześniej leczonych wahał się w zależności od badania od 9% do 74%. Przeprowadzenie porównania pośredniego w populacji pacjentów z chorobą aktywną mimo leczenia DMT nie jest jednak możliwe – ze względu na brak możliwości zbudowania sieci MTC. Co więcej, nawet, gdyby taka sieć mogła powstać, to porównanie pośrednie byłoby obciążone bardzo wysoką niepewnością ze względu na niską liczebność grup pacjentów i w konsekwencji szerokie przedziały ufności.

Mimo stwierdzonych pewnych różnic pomiędzy badaniami, zdecydowano o wykonaniu porównania pośredniego metodą MTC, biorąc pod uwagę, że jest ono najlepszym dostępnym sposobem oceny efektywności klinicznej OKR względem opcjonalnych terapii.

3.2.3. Wiarygodność metodyczna badań

Badania odnoszące się do OKR (OPERA I i OPERA II) charakteryzowały się niskim ryzykiem błędu systematycznego w zdecydowanej większości obszarów. Wysokie ryzyko w obu pracach przyznano jedynie w zakresie kompletności danych z uwagi na niejasny opis przyczyn utraty pacjentów z badań.

Z kolei w badaniach dotyczących komparatorów ocena ryzyka błędu różniła się w zależności od obszaru. Ryzyko błędu dotyczące procesu randomizacji oraz zaślepienia wyników (zarówno odnośnie do skuteczności i bezpieczeństwa) zostało ocenione w większości prac jako niskie. We wszystkich włączonych badaniach raportowano niskie ryzyko błędu w kontekście selektywnego raportowania wyników. Z kolei w odniesieniu do ukrycia kodu alokacji ryzyko zostało w większości badań uznane za niejasne. Obszar dotyczący kompletności danych charakteryzował się niejasnym ryzykiem w ponad połowie ocenianych badań. Najwięcej przypadków przyznania wysokiego ryzyka błędu raportowano w obszarze dotyczącym zaślepienia pacjentów i personelu - zarówno w domenie dotyczącej skuteczności

¹ Wyłącznie do analizy wrażliwości włączono badania Stępień 2013, INCOMIN, IFNB MS, DEFINE, REGARD, BEYOND, CONFIRM, TEMSO, TOWER, TENERE, GOLDEN.

jak i bezpieczeństwa. W żadnym z badań nie odnaleziono dodatkowych obszarów, które mogłyby obniżyć ryzyko błędu systematycznego. (Tabela 9)

Szczegółowe uzasadnienie ocen ryzyka błędu systematycznego wg. narzędzia Cochrane Handbook przedstawiono w Aneksie (A.2).

Tabela 9
Podsumowanie oceny ryzyka błędu systematycznego badań RCT uwzględnionych w analizie na podstawie Cochrane Handbook

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne
			Zaślepienie pacjentów i personelu medycznego	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu medycznego	Zaślepienie oceny wyników			
OPERA I	N	N	N	N	N	N	W	N	N
OPERA II	N	N	N	N	N	N	W	N	N
FREEDOMS I	N	NJ	N	N	N	N	NJ	N	N
FREEDOMS II	N	NJ	N	N	N	N	N	N	N
TRANSFORMS	N	N	N	N	N	N	N	N	N
GOLDEN	NJ	NJ	W	N	W	N	W	N	N
SELECT	N	N	N	N	N	N	NJ	N	N
DECIDE	N	N	N	N	N	N	N	N	N
Copolymer 1 MS	NJ	NJ	N	NJ	N	NJ	NJ	N	N
CONFIRM	N	N	W	N	W	N	NJ	N	N
CombiRx	N	NJ	N	N	N	N	W	N	N
Calabrese 2012	N	NJ	W	N	W	N	W	N	N
REGARD	N	NJ	W	N	W	N	W	N	N
BEYOND	N	NJ	W	N	W	N	NJ	N	N
TEMZO	N	NJ	N	NJ	N	NJ	N	N	N
TOWER	N	N	N	N	N	N	NJ	N	N
TENERE	NJ	NJ	W	NJ	W	NJ	NJ	N	N
MSCRG	N	NJ	N	N	N	N	NJ	N	N
BRAVO	N	NJ	W	N	W	N	NJ	N	N
PRISMS	N	NJ	N	N	N	N	N	N	N

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne
			Zaślepienie pacjentów i personelu medycznego	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu medycznego	Zaślepienie oceny wyników			
IFNB MS	NJ	NJ	N	NJ	N	NJ	NJ	N	N
EVIDENCE	N	W	W	N	W	N	N	N	N
INCOMIN	N	N	W	N	W	N	NJ	N	N
Stępień 2013	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	W	N	N
DEFINE	N	N	N	N	N	NJ	N	N	N
Boiko 2018	NJ	NJ	N	N	N	N	NJ	N	N

4. WYNIKI ANALIZY KLINICZNEJ

4.1. Analiza skuteczności

4.1.1. Porównanie bezpośrednie OKR vs IFNB-1a-SC w populacji ogólnej

4.1.1.1. Progresja niesprawności MS

Wyniki metaanalizy wskazują, że OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC istotnie statystycznie zmniejszył ryzyko wystąpienia progresji niesprawności utrwalonej przez 12 tygodni (CDP12), jak i progresji niesprawności utrwalonej przez 24 tygodnie (CDP24; Tabela 10). Ponadto odsetek pacjentów, u których doszło do poprawy stopnia sprawności trwającej przynajmniej 12 tygodni był znamienne wyższy w grupie leczonej OKR w porównaniu z ramieniem IFNB-1a-SC (Tabela 10).

Tabela 10.
Progresja niesprawności MS dla porównania OKR vs IFB-1a-SC

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR/HR [95% CI]	NNT/RD [95% CI]	p
CDP12					
OPERA I	31/410 (7,6)	50/411 (12,2)	OR = 0,59 [0,37; 0,95] HR^a = 0,57 [0,37; 0,90]	NNT = 22 [12; 186]	0,01
OPERA II	44/417 (10,6)	63/418 (15,1)	OR=0,66 [0,44; 1,003] HR^a = 0,63 [0,42; 0,92]	RD = -0,05 [-0,09; 0,00003]	0,02
Metaanaliza	75/827 (9,1)	113/829 (13,6)	OR = 0,63 [0,46; 0,86] HR^a=0,60 [0,45; 0,81]	NNT = 22 [14; 66]	<0,001
CDP24					
OPERA I	24/410 (5,9)	39/411 (9,5)	OR = 0,59 [0,35; 1,01] HR^a = 0,57 [0,34; 0,95]	NNT = 28 [14; 28920]	0,03
OPERA II	33/417 (7,9)	48/418 (11,5)	OR = 0,66 [0,42; 1,06] HR^a = 0,63 [0,40; 0,98]	RD = -0,04 [-0,08; 0,004]	0,04
Metaanaliza	57/827 (6,9)	87/829 (10,5)	OR = 0,63 [0,45; 0,89] HR^a = 0,60 [0,43; 0,84]	NNT = 28 [16; 112]	0,003
Poprawa sprawności utrwalona przez 12 tyg.					
OPERA I	62/310 (20)	38/306 (12,4)	OR = 1,76 [1,14; 2,74]	NNT = 14 [8; 56]	0,01
OPERA II	68/318 (21,4)	58/308 (18,8)	OR = 1,17 [0,79; 1,73]	RD = 0,03 [-0,04; 0,09]	NS
Metaanaliza	130/628 (20,7)	96/614 (15,6)	OR = 1,41 [1,05; 1,88]	NNT = 20 [11; 129]	0,02

a) wynik raportowany w publikacji źródłowej
CDP12/24 – utrwalona progresja niesprawności trwająca min. 12 tygodni / 24 tygodnie

4.1.1.2. Rzuty choroby

Roczna częstość rzutów choroby

Rzuty MS mają istotny wpływ na stopień niesprawności u pacjentów. Wykazano, że przebyty rzut wiąże się ze wzrostem niesprawności w skali EDSS o >0,5 punktu średnio u 42% pacjentów z RRMS i o ≥ 1 punkt średnio u 28% chorych na RRMS. [42]

Metaanaliza badań OPERA I i II wykazała, że stosowanie OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC wiąże się z blisko 50-procentową redukcją rocznej częstości występowania rzutów choroby. (Tabela 11).

W fazie przedłużonej, w ramach której wszyscy pacjenci stosowali OKR, nieskorygowana częstość rzutów była numerycznie niższa niż ta, którą obserwowano w ramieniu OKR podczas fazy zaślepionej. Oznacza to, że efekt leczenia OKR utrzymuje się w dłuższym horyzoncie czasowym; co więcej, ARR ulega redukcji w miarę upływu czasu. Ponadto wartości ARR uzyskane wśród leczonych OKR w fazie przedłużenia były zbliżone u wszystkich pacjentów niezależnie od przyjmowanej interwencji we wcześniejszym badaniu z randomizacją (Tabela 11).

Tabela 11.
Roczna częstość rzutów MS (ARR) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC

Badanie	OKR		IFNB-1a-SC		OKR vs IFNB-1a-SC	p
	n	Estymator [95% CI]	n	Estymator [95% CI]	ReR [95% CI]	
Badanie podstawowe						
OPERA I	410	0,16 [0,12–0,20]	411	0,29 [0,24; 0,36]	0,54 [0,40; 0,72]^a	<0,001
OPERA II	417	0,16 [0,12–0,20]	418	0,29 [0,23; 0,36]	0,53 [0,40; 0,71]^a	<0,001
Metaanaliza	827	0,16 [0,13–0,19]	829	0,29 [0,25; 0,34]	0,53 [0,44; 0,66]	<0,001
Przedłużenie badania^b						
OPERA I	Wcześniej leczeni OKR^c	352	0,12	-	-	-
	Wcześniej leczeni IFNB-1a-SC^d	326	0,09	-	-	-
OPERA II	Wcześniej leczeni OKR^c	350	0,10	-	-	-
	Wcześniej leczeni IFNB-1a-SC^d	297	0,12	-	-	-

a) Wartości raportowane w publikacji

b) W badaniu extension raportowano nieskorygowaną wartość ARR

c) Pacjenci przypisani do ramienia OKR w badaniu podstawowym

d) Pacjenci przypisani do ramienia IFNB-SC w badaniu podstawowym

ReR- iloraz częstości

Odsetek pacjentów wolnych od rzutu choroby

Wyniki metaanalizy wskazują, że odsetek pacjentów wolnych od rzutu choroby w trakcie 96-tygodniowej terapii OKR była dwukrotnie wyższa w porównaniu z leczeniem IFNB-1a-SC (Tabela 12).

Tabela 12
Odsetek pacjentów wolnych od rzutu choroby dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-S.C. n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/RD [95% CI]	p
OPERA I	330/410 (80,4)	274/411 (66,7)	2,06 [1,50; 2,84]	NNT = 8 [6; 13]	bd
OPERA II	329/417 (78,9)	270/418 (64,5)	2,05 [1,50; 2,79]	NNT = 7 [5; 13]	bd
Metaanaliza	659/827 (79,7)	544/829 (65,6)	2,06 [1,65; 2,57]	NNT = 8 [6; 11]	bd

4.1.1.3. Ocena funkcjonowania pacjenta

Stosowanie OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC przyczyniło się do istotnej statystycznie poprawy funkcjonowania pacjentów mierzonej z zastosowaniem skali MSFC, służącej do oceny sprawności układu motorycznego i funkcji poznawczych (Tabela 13). Uzyskany wynik oznacza istotną poprawę funkcji kończyn dolnych mierzonych szybkością chodzenia, sprawności kończyn górnych oraz poprawę funkcji poznawczych.

Tabela 13.
Poprawa stanu zdrowia pacjentów (średnia skorygowana punktacja na skali MSFC) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC

Badanie	OKR		IFNB-1a-SC		OKR vs IFNB-1a-SC	p
	n	Średnia [95% CI]	n	Średnia [95% CI]	MD [95% CI]	
OPERA I	410	0,21 [0,15; 0,27]	411	0,17 [0,11; 0,24]	0,04 [-0,05; 0,13] ^a	NS
OPERA II	417	0,28 [0,22; 0,33]	418	0,17 [0,11; 0,23]	0,11 [0,03; 0,19]^b	0,004
Metaanaliza	827	0,25 [0,21; 0,29]	829	0,17 [0,13; 0,21]	0,08 [0,02; 0,14]^c	0,004

a)Wynik podany w publikacji: 0,04 [-0,04; 0,12]

b)Wynik podany w publikacji 0,11 [0,03; 0,18]

c)Wyniki podany w publikacji 0,08 [0,03; 0,13]

4.1.1.4. Brak aktywności choroby

W badaniach OPERA I i II oceniano także złożone punkty końcowe odnoszące się do braku aktywności choroby (NEDA, *ang. no evidence of disease activity*) oraz braku aktywności i braku progresji choroby (NEPAD, *ang. no evidence of progression or active disease*):

- stan NEDA w obu badaniach definiowany był jako stan charakteryzujący się brakiem wystąpienia rzutów choroby, brakiem epizodów progresji niesprawności potwierdzonym w ciągu 12 tygodni, brakiem nowych lub powiększających się zmian w obrazie T2 MRI oraz brakiem zmian Gd⁺,
- stan NEPAD opisano w publikacji dodatkowej (Havrdova 2017) obejmującej łączną analizę wyników badań OPERA I i OPERA II; NEPAD zdefiniowano jako:
 - brak klinicznych dowodów na progresję choroby (rozumiane jako brak progresji choroby potwierdzony w okresie 12 tyg. tj.: brak wzrostu o $\geq 1/0,5$ punktu na skali EDSS, jeśli wartość początkowa EDSS była równa odpowiednio $\leq 5,5 / > 5,5$; brak potwierdzonej progresji o $\geq 20\%$ zbadanej na podstawie testu 9 otworów i czasu przejścia 25 stóp)
 - oraz brak klinicznych dowodów na aktywność choroby (rozumiane jako brak nowych/powiększających się zmian T2 i brak zmian Gd⁺ w obrazie T1 oraz brak rzutów choroby).

Wyniki metaanalizy wskazują, że szansa wystąpienia stanu bez aktywności choroby (NEDA) oraz stanu bez aktywności i bez progresji choroby (NEPAD) w trakcie 2-letniej terapii OKR była ponad dwukrotnie wyższa w porównaniu z leczeniem IFNB-1a-SC. W przypadku rozpatrywania okresu od 6 miesięcy do 2 lat (analizowanego *post-hoc*), szansa wystąpienia NEDA była ponad 3-krotnie wyższa u pacjentów stosujących OKR w stosunku do terapii IFN-1a-SC (Tabela 14).

Tabela 14.

Brak aktywności choroby (NEDA) oraz brak aktywności i progresji choroby (NEPAD) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC

Okres obserwacji	Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT [95% CI]	p
NEDA						
do 2 lat	OPERA I	183/382 (47,9)	112/384 (29,2)	2,23 [1,66; 3,01]	6 [4; 9]	<0,001
	OPERA II	180/379 (47,5)	94/375 (25,1)	2,70 [1,99; 3,68]	5 [4; 7]	<0,001
	Metaanaliza	363/761 (47,7)	206/759 (27,1)	2,45 [1,98; 3,03]	5 [4; 7]	<0,001
od 6 miesięcy do 2 lat	Metaanaliza	538/745 (72,2)	296/706 (41,9)	3,60 [2,89; 4,48]	15 [11; 24]	<0,0001
NEPAD						
do 2 lat	Metaanaliza ^a	290/740 (39,3)	162/753 (21,5)	2,35 [1,87; 2,95]	6 [5; 8]	<0,0001

a) Dostępne tylko wyniki łączne dla badań OPERA I i OPERA II

4.1.1.5. Zmiany w obrazie MRI

Prawdopodobieństwo wystąpienia nowych zmian demielinizacyjnych widocznych w obrazie MRI po wzmocnieniu Gd w grupie OKR było istotnie statystycznie mniejsze niż w ramieniu IFNB-1a-SC. Również odsetek pacjentów ze zmianami widocznymi na obrazach T2-zależnych był istotnie statystycznie mniejszy u pacjentów leczonych OKR w porównaniu z pacjentami otrzymującymi IFNB-1a-SC (Tabela 15).

Ponadto w grupie OKR istotnie statystycznie mniejsza niż w ramieniu IFNB-1a-SC była średnia liczby zmian widocznych na 1 skanie MRI.. OKR charakteryzował się niemal całkowitym wyeliminowaniem zmian Gd+ w obrazie T1 – wykazano 95% procentową redukcję częstości tych zmian w obrazie MRI. Również redukcja nowych lub powiększających się zmian w obrazie T2 była znacząca – odnotowano spadek częstości ich pojawiania się o 81%. Redukcja nowych zmian hipointensywnych w obrazie T1 podczas stosowania OKR wyniosła 61%. (Tabela 16).

Dodatkowo metaanaliza wyników badań OPERA I i OPERA II wykazała, że średnia procentowa wartość spadku objętości mózgu była znamienne niższa w przypadku pacjentów leczonych OKR w porównaniu do chorych leczonych za pomocą IFN-1a-SC (Tabela 16).

Tabela 15.
Zmiany w obrazie MRI dla porównania OKR vs IFB-1a-SC (dane dychotomiczne)

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95%CI]	NNT [95% CI]	p
Pacjenci ze zmianą Gd+ w obrazie T1					
OPERA I	34/410 (8,3)	124/411 (30,2)	0,21 [0,14; 0,32]	5 [4; 6]	bd
OPERA II	41/417 (9,8)	151/418 (36,1)	0,19 [0,13; 0,28]	4 [4; 5]	bd
Metaanaliza	75/827 (9,0)	275/829 (33,2)	0,20 [0,15; 0,26]	5 [4; 5]	bd
Pacjenci z nową lub powiększającą się zmianą w obrazie T2					
OPERA I	157/410 (38,3)	252/411 (61,3)	0,39 [0,30; 0,52]	5 [4; 7]	bd
OPERA II	163/417 (39,1)	259/418 (62,0)	0,39 [0,30; 0,52]	5 [4; 7]	bd
Metaanaliza	320/827 (38,7)	511/829 (61,6)	0,39 [0,32; 0,48]	5 [4; 6]	bd

Tabela 16.
Zmiany w obrazie MRI dla porównania OKR vs IFB-1a-SC (dane ciągłe)

Badanie	OKR		IFNB-1a-SC		OKR vs IFNB-1a-SC	p
	n	Estymator [95% CI]	n	Estymator [95% CI]	ReR/WMD [95% CI]	
Zmiany Gd+ w obrazie T1 w 96 tyg. (średnia liczba/1 skan)						
OPERA I	410	0,02 [0,01; 0,03]	411	0,29 [0,20; 0,41]	ReR = 0,06 [0,03; 0,10]*	<0,001
OPERA II	417	0,02 [0,01; 0,04]	418	0,42 [0,31; 0,56]	ReR = 0,05 [0,03; 0,09]*	<0,001
Metaanaliza	827	0,02 [0,01; 0,03]	829	0,34 [0,26; 0,42] ^a	ReR = 0,05 [0,03; 0,08]^b	<0,001
Nowe lub powiększające się zmiany w obrazie T2 w 96 tyg. (średnia liczba/1 skan)						
OPERA I	410	0,32 [0,26; 0,41]	411	1,41 [1,12; 1,78]	ReR = 0,23 [0,17; 0,30]*	<0,001
OPERA II	417	0,33 [0,26; 0,41]	418	1,90 [1,54; 2,36]	ReR = 0,17 [0,13; 0,23]*	<0,001
Metaanaliza	827	0,33 [0,27; 0,38] ^c	829	1,64 [1,16; 2,12] ^d	ReR = 0,19 [0,15; 0,23]^e	<0,001
Nowe zmiany hipointensywne w obrazie T1 w 96 tyg. (średnia liczba/1 skan)						
OPERA I	410	0,42 [0,34; 0,52]	411	0,98 [0,78; 1,24]	ReR = 0,43 [0,33; 0,56]*	<0,001
OPERA II	417	0,45 [0,36; 0,56]	418	1,26 [1,00; 1,57]	ReR = 0,36 [0,27; 0,47]*	<0,001
Metaanaliza	827	0,43 [0,37; 0,50] ^f	829	1,09 [0,91; 1,27] ^g	ReR = 0,39 [0,31; 0,47]^h	<0,001
Zmiana objętości mózgu między 24 a 96 tyg. wyrażona w % (średnia)						
OPERA I	410	-0,57 [-0,66; -0,49]	411	-0,74 [-0,83; -0,65]	WMD = 0,17 [0,05; 0,29]	0,004
OPERA II	417	-0,64 [-0,73; -0,54]	418	-0,75 [-0,85; -0,65]	WMD = 0,11 [-0,03; 0,25]	NS
Metaanaliza	827	-0,60 [-0,66; -0,54] ⁱ	829	-0,74 [-0,81; -0,68]	WMD = 0,14 [0,05; 0,24]	0,002

ReR-iloraz częstości

* – Dane raportowane w publikacji

- a) Wynik podany w publikacji 0,36 [0,28; 0,45]
 b) Wynik podany w publikacji 0,06 [0,04; 0,08]
 c) Wynik podany w publikacji 0,33 [0,28; 0,39]
 d) Wynik podany w publikacji 1,68 [1,44; 1,97]
 e) Wynik podany w publikacji 0,20 [0,16; 0,24]
 f) Wynik podany w publikacji 0,44 [0,37; 0,51]
 g) Wynik podany w publikacji 1,14 [0,97; 1,34]
 h) Wynik podany w publikacji 0,38 [0,32; 0,46]
 i) Wynik podany w publikacji -0,60 [-0,67; -0,54]

4.1.1.6. Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny

Wyniki metaanalizy wykazały, że odsetek pacjentów, którzy zaprzestali terapii z jakiegokolwiek przyczyny był znamienne statystycznie niższy w grupie OKR w porównaniu z grupą IFNB-1a-SC. (Tabela 17)

Tabela 17.
Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny dla porównania OKR vs IFB-1a-SC

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR	NNT [95% CI]	p
OPERA I	44/410 (10,7)	71/411 (17,3)	0,58 [0,38' 0,86]	16 [9; 56]	bd
OPERA II	57/417 (13,7)	98/418 (23,4)	0,52 [0,36; 0,74]	11 [7; 22]	bd
Metaanaliza	101/827(12,2)	169/829 (20,4)	0,54 [0,41; 0,71]	13 [9; 23]	bd

Porównanie bezpośrednie OKR vs IFNB-1a-SC

4.1.2.1. Progresja niesprawności MS

[Redacted content]

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR	NNT [95% CI]	p
OPERA I					
OPERA II					
Metaanaliza					

[Redacted content]

[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Tabela 19.
Utrwalona progresja niesprawności trwająca przez 12 tygodni w populacjach zbliżonych do docelowej (OPERA I i II) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC

Populacja	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR/HR [95% CI]	NNT/RD [95% CI]	p
CDP12					
Choroba aktywna mimo wcześniejszego leczenia	12/153 (7,8)	22/148 (14,9)	OR = 0,49 [0,23; 1,02] HR=0,46 [0,23; 0,93]*	NNT= 30 [18; 96]	0,032*
Choroba wysoce aktywna mimo wcześniejszego leczenia	12/143 (8,4)	22/140 (15,7)	OR = 0,49 [0,23; 1,04] HR = 0,47 [0,23; 0,95]*	RD = -0,07 [-0,15; 0,002]	0,035*
Wcześniej leczeni	22/223 (9,9)	31/223 (13,9)	OR = 0,71 [0,40; 1,26] HR=0,61 (0,35; 1,06)*	RD = -0,03 [-0,09; 0,02]	0,08*
CDP24					
Choroba aktywna mimo wcześniejszego leczenia	10/153 (6,5)	17/148 (11,5)	OR = 0,54 [0,24; 1,22] HR=0,49 [0,22; 1,07]*	NNT=29 [18; 75]	0,075*
Choroba wysoce aktywna mimo wcześniejszego leczenia	10/143 (7,0)	17/140 (12,1)	OR = 0,54 [0,24; 1,23] HR = 0,50 [0,23; 1,09]*	RD = -0,05 [-0,12; 0,02]	0,082*
Wcześniej leczeni	18/223 (8,0)	23/223 (10,3)	OR = 0,78 [0,41; 1,49] HR= 0,67 [0,36; 1,24]*	RD = -0,02 [-0,07; 0,03]	0,204*

* – wynik raportowany przez autorów publikacji

4.1.2.2. Roczna częstość rzutów choroby

Stosowanie OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC istotnie statystycznie zmniejsza roczną częstość rzutów we wszystkich trzech subpopulacjach odnoszących się do pacjentów wcześniej leczonych. W

podgrupach dotyczących choroby aktywnej i wysoce aktywnej zaobserwowano niemal 70% redukcję częstości rzutów w grupie OKR w porównaniu do grupy IFNB-1a-SC, a w grupie obejmującej pacjentów wcześniej leczonych ogółem redukcja ta wyniosła 54% (Tabela 20).

Tabela 20.
Roczna częstość rzutów dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC – analiza w podgrupach

Populacja	OKR			IFNB-1a-SC			OKR vs IFNB-1a-SC	p
	n	Liczba rzutów	Pacjentolata	n	Liczba rzutów	Pacjentolata	ReR [95% CI]	
Choroba wysoce aktywna mimo wcześniejszego leczenia	153	26	261,2	148	66	235,3	0,35 [0,20; 0,59]*	<0,0001*
Choroba aktywna mimo wcześniejszego leczenia	143	23	243,1	140	64	223,6	0,32 [0,18; 0,56]*	<0,0001*
Wcześniej leczeni	223	57	381,3	108	224	343,5	0,46 [0,31; 0,69]*	0,0001*

* – wynik raportowany w publikacji

4.1.3. Porównanie pośrednie OKR vs FIN metodą MTC

Porównanie pośrednie metodą MTC przeprowadzono w odniesieniu do klinicznie istotnych punktów końcowych takich jak: ARR, CDP12, CDP24 oraz odsetka pacjentów, którzy przerwali udział w badaniu. Na podstawie wartości parametru DIC stwierdzono, że lepszym dopasowaniem cechuje się model efektów stałych, co stanowi uzasadnienie dla wyboru tego modelu w przypadku wszystkich przedstawionych poniżej punktów końcowych. Wyniki porównania pośredniego przedstawiono zarówno dla interwencji i komparatora, jak i dla wszystkich terapii stanowiących siatkę połączeń w MTC.

4.1.3.1. CDP12

W scenariuszu podstawowym uwzględniono 9 badań RCT tworzących sieć połączeń, która pozwoliła na pośrednie porównanie OKR względem FIN w odniesieniu do CDP 12.

Na podstawie wyników metaanalizy sieciowej przeprowadzonej w modelu stałym wykazano istotną statystycznie przewagę OKR nad FIN odnośnie do redukcji ryzyka wystąpienia CDP12. Ponadto odnotowano, że stosowanie OKR wiąże się z istotnym statystycznie zmniejszeniem ryzyka wystąpienia CDP12 w porównaniu z PLC oraz IFNB-1a-IM i IFNB-1a-SC (Tabela 21, Rysunek 3).

Dodatkowo analizowane interwencje oceniono w oparciu o wartość parametru SUCRA. Najwyższą wartość tego parametru spośród porównywanych leków odnotowano dla OKR (0,99), natomiast dla FIN wyniosła ona 0,41. Szczegółowe wyniki przedstawiono na wykresie poniżej (Wykres 5).

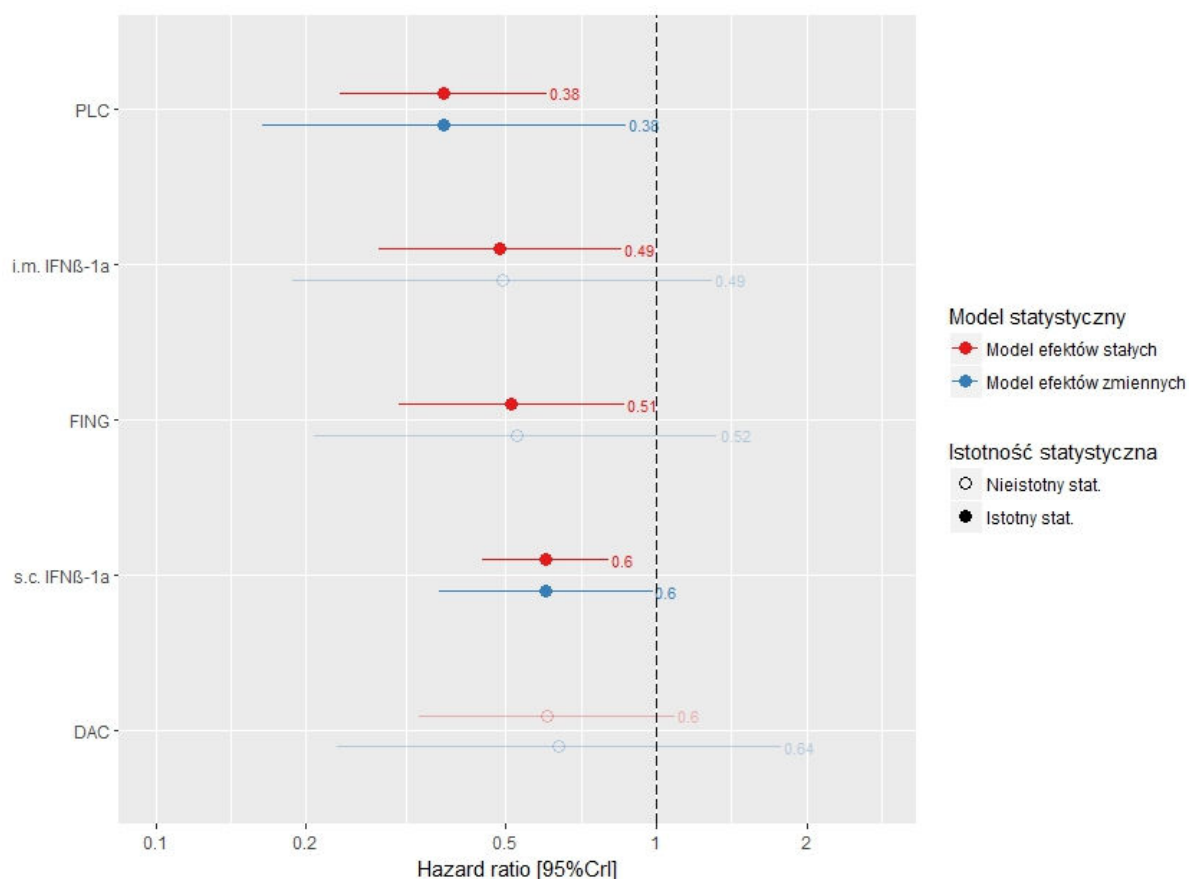
Szczegółowe wyniki MTC dla obu modeli oraz dla analizy wrażliwości przedstawiono w Aneksie (B.2).

Tabela 21.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC– CDP12

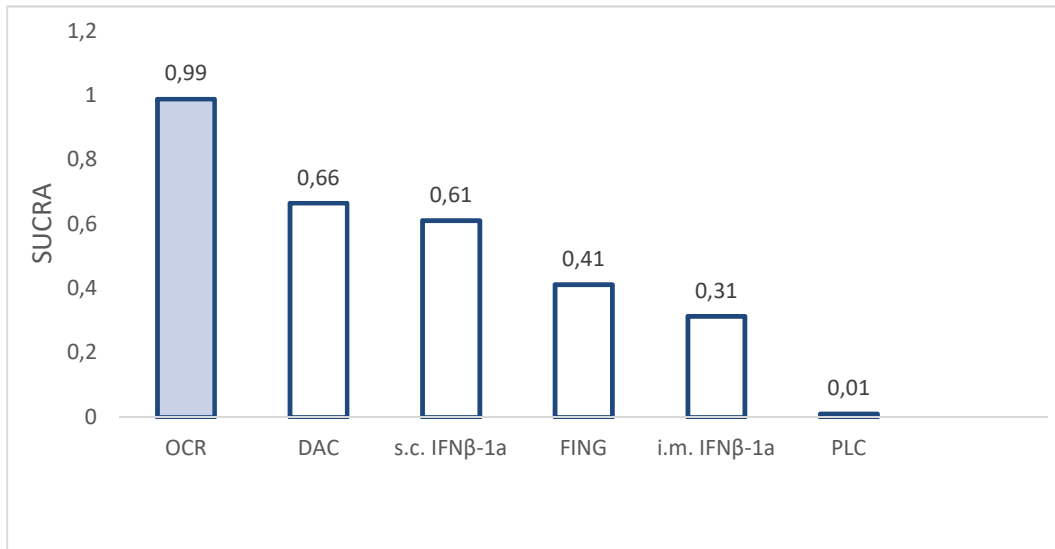
	Porównanie	Model stały HR [95% CI]
OKR vs	FIN	0,51 [0,31; 0,86]
	PLC	0,38 [0,23; 0,61]
	DAC	0,61 [0,34; 1,09]
	IFNB-1a-IM	0,49 [0,28; 0,85]
	IFNB-1a-SC	0,60 [0,45; 0,81]
Wartość parametru DIC*		0,24
Źródła danych		OPERA I, OPERA II, PRISMS, FREEDOMS, FREEDOMS II, TRANSFORMS, DECIDE, BRAVO, SELECT

*Wartość parametru DIC dla modelu losowego wyniosła 227

Rysunek 3.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – CDP12

Wykres 5.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

4.1.3.2. CDP24

W scenariuszu podstawowym uwzględniono 9 badań RCT tworzących sieć połączeń, która pozwoliła na pośrednie porównanie OKR względem FIN w odniesieniu do CDP 24.

Wyniki metaanalizy sieciowej w modelu stałym wskazują na istotne statystycznie zmniejszenie ryzyka wystąpienia CDP24 dla OKR w porównaniu z FIN. Dodatkowo analiza MTC wykazała, że OKR prowadzi do istotnie statystycznie mniejszego ryzyka wystąpienia CDP24 w porównaniu z PLC, INFB-1a-IM oraz INFB-1a-SC (Tabela 22, Rysunek 4).

Przeprowadzono ponadto rankingowanie porównywanych technologii zgodnie z wartością parametru SUCRA. Stwierdzono, że OKR charakteryzował się najwyższą spośród ocenianych leków wartością SUCRA równą 0,98, podczas gdy wartość ta dla FIN wynosiła 0,36. Szczegółowe wyniki przedstawiono na wykresie poniżej (Wykres 6).

Szczegółowe wyniki MTC dla obu modeli oraz dla analizy wrażliwości przedstawiono w Aneksie (B.2).

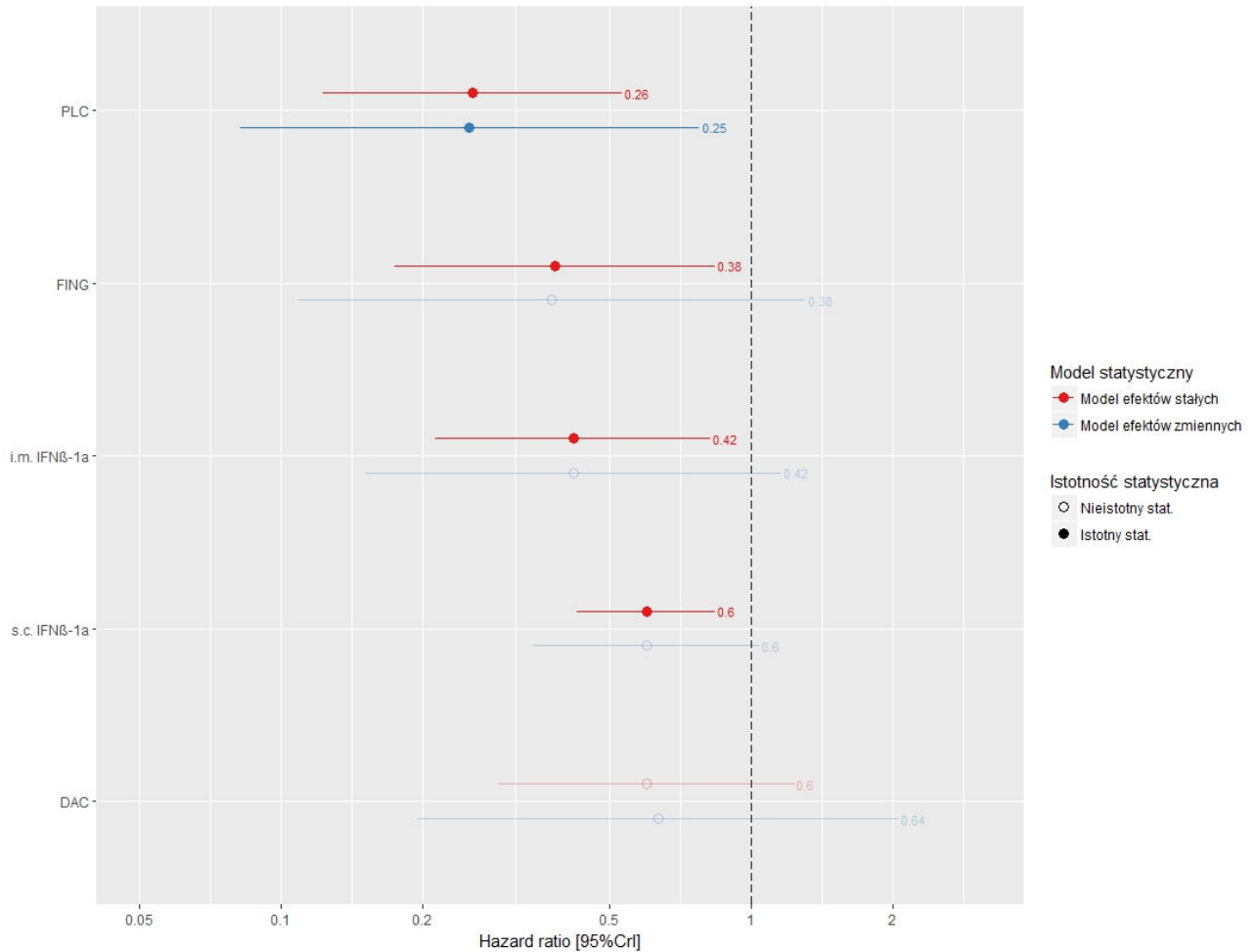
Tabela 22.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC

	Porównanie	Model stały HR [95%]
OKR vs	FIN	0,38 [0,18; 0,84]
	PLC	0,26 [0,12; 0,53]
	DAC	0,6 [0,29; 1,24]
	IFNB-1a-IM	0,42 [0,21; 0,82]
	IFNB-1a-SC	0,6 [0,43; 0,84]
	Wartość parametru DIC	3,20

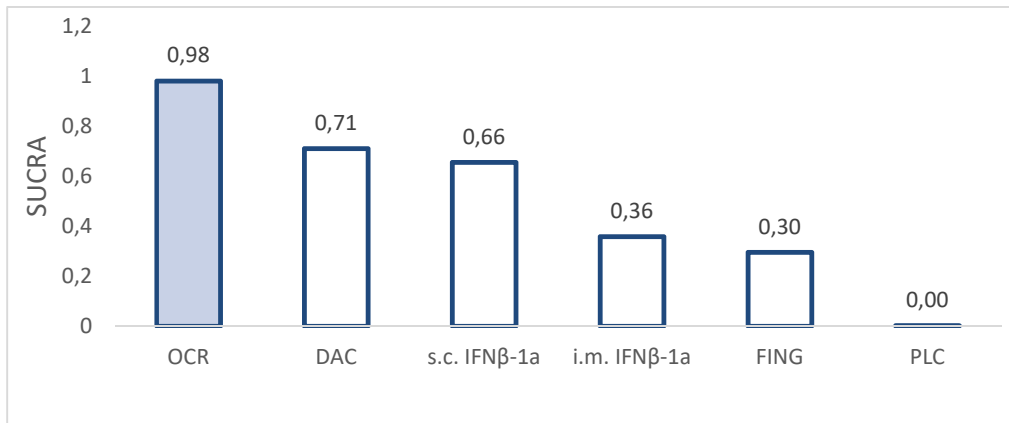
Porównanie	Model stały HR [95%]
Źródła danych	OPERA I, OPERA II, EVIDENCE, DECIDE, BRAVO, MSCRG, SELECT, FREEDOMS, FREEDOMS II

Wartość parametru DIC dla modelu losowego wyniosła 5,02

Rysunek 4.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – CDP24

Wykres 6.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

4.1.3.3. ARR

W scenariuszu podstawowym uwzględniono 14 badań RCT tworzących sieć połączeń, która pozwoliła na pośrednie porównanie OKR względem FIN w odniesieniu do ARR.

Wyniki analizy porównawczej z użyciem modelu stałego wskazują na brak istotnych statystycznie różnic pomiędzy OKR a FIN w zakresie rocznego wskaźnika rzutów, przy czym numerycznie większą redukcję tego parametru zaobserwowano w grupie pacjentów leczonych OKR niż w przypadku FIN (Tabela 23, Rysunek 5.). Znamienne statystycznie przewagę OKR w odniesieniu do redukcji częstości rzutów stwierdzono natomiast w porównaniu z PLC, GA oraz IFNB-1a-IM i IFNB-1a-SC.

Dodatkowo, na podstawie wartości parametru SUCRA określono ranking ocenianych interwencji. Spośród analizowanych technologii najwyższą wartość parametru SUCRA zaobserwowano w przypadku OKR (0,99), natomiast wartość ta dla FIN była równa 0,74 (Wykres 7).

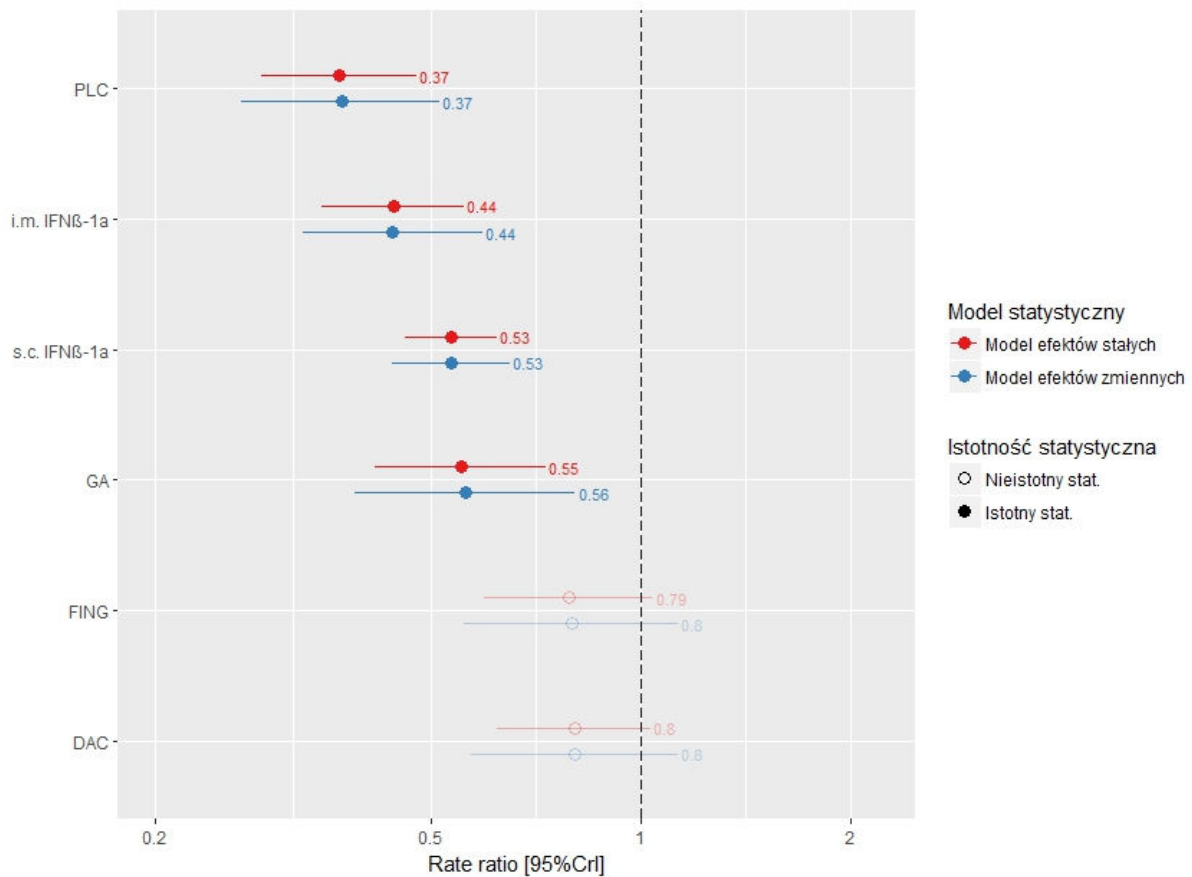
Szczegółowe wyniki MTC dla obu modeli oraz dla analizy wrażliwości przedstawiono w Aneksie (B.2).

Tabela 23.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – ARR

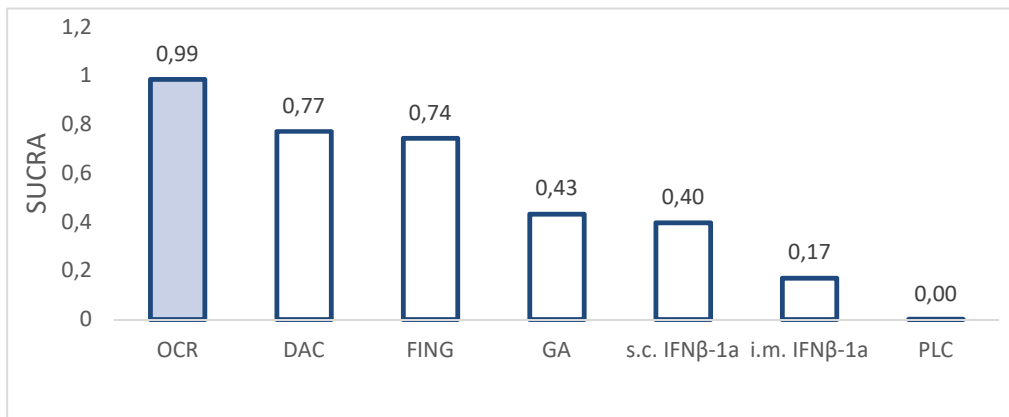
	Porównanie	Model stały HR [95% CI]
OKR vs	FIN	0,79 [0,60; 1,04]
	PLC	0,37 [0,28; 0,47]
	DAC	0,80 [0,62; 1,03]
	GA	0,55 [0,41; 0,72]
	IFNB-1a-IM	0,44 [0,35; 0,56]
	IFNB-1a-SC	0,53 [0,46; 0,62]
		Wartość parametru DIC*
	Źródła danych	OPERA I, OPERA II, EVIDENCE, Calabrese 2012, TRANSFORMS, CombiRX, DECIDE, BRAVO, MSCRG, SELECT, FREEDOMS, FREEDOMS II, Copolymer MS, Boiko 2018

*Wartość parametru DIC dla modelu losowego wyniosła 237,3

Rysunek 5.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC- ARR

Wykres 7.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

4.1.3.4. Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny

W scenariuszu podstawowym uwzględniono 9 badań RCT tworzących sieć połączeń, która pozwoliła na pośrednie porównanie OKR względem FIN w odniesieniu do zaprzestania terapii bez względu na przyczynę.

Uzyskane wyniki metaanalizy sieciowej w modelu stałym wskazują na brak istotnych statystycznie różnic pomiędzy OKR a FIN w odniesieniu zaprzestania terapii. W porównaniu z PLC, DAC oraz IFNB-1a-IM, OKR charakteryzował się numerycznie niższym ryzykiem zaprzestania terapii. Znamiennej statystycznie przewagę OKR w zakresie zaprzestania terapii zaobserwowano w porównaniu z IFNB-1a-SC (Tabela 24, Rysunek 6).

Przeprowadzając ranking ocenianych interwencji w oparciu o parametr SUCRA wykazano, iż OKR uzyskał wartość tego parametru równą 0,80, natomiast wartość ta dla FIN wyniosła 0,88. Szczegółowe wyniki przedstawiono na wykresie poniżej (Wykres 8).

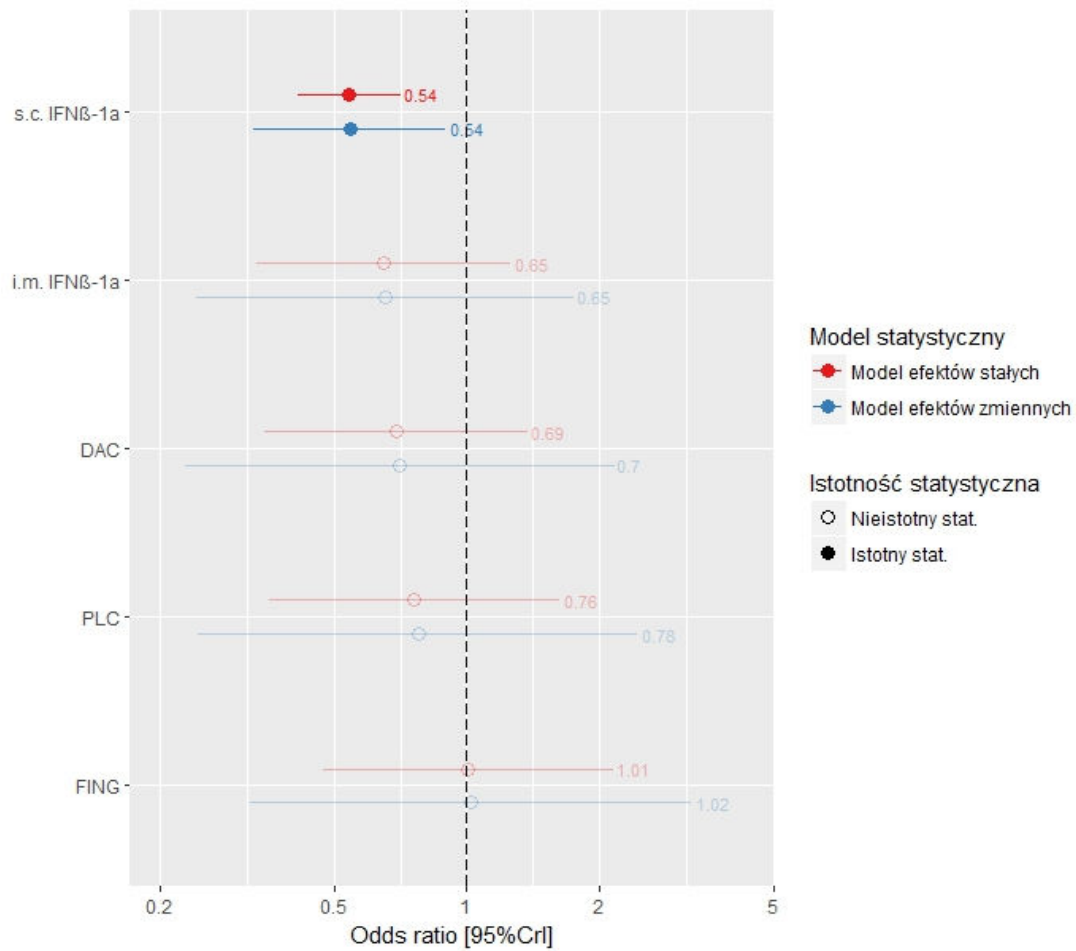
Szczegółowe wyniki MTC dla obu modeli oraz dla analizy wrażliwości przedstawiono w Aneksie (B.2).

Tabela 24.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC

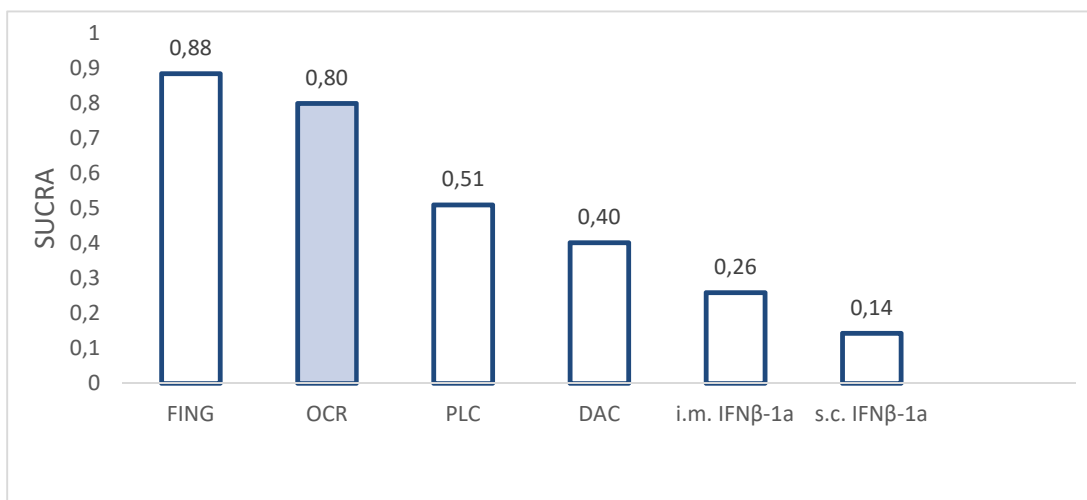
	Porównanie	Model stały HR [95%]
OKR vs	FIN	1,01 [0,47; 2,16]
	PLC	0,76 [0,36; 1,63]
	DAC	0,69 [0,35; 1,38]
	IFNB-1a-IM	0,65 [0,33; 1,26]
	IFNB-1a-SC	0,54 [0,41; 0,71]
Wartość parametru DIC		131,8
Źródła danych		OPERA I, OPERA II, FREEDOMS I, FREEDOMS II, TRANSFORMS, MSCRG, SELECT, DECIDE, EVIDENCE,

Wartość parametru DIC dla modelu losowego wyniosła 133,2

Rysunek 6.
Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – zaprzestanie terapii jakiegokolwiek przyczyny

Wykres 8.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

4.2. Jakość życia

Jakość życia pacjentów związaną z funkcjonowaniem fizycznym, odczuwaniem bólu, poczuciem zdrowia, witalności oraz funkcjonowaniem socjalnym, emocjonalnym i zdrowiem psychicznym oceniano za pomocą kwestionariusza SF-36, który wypełniano na początku badania oraz w 96. tygodniu terapii.

Komponenta związana z wymiarem fizycznym jakości życia (składająca się z 4 podskal) była drugorzędowym punktem końcowym w badaniach OPERA. Wyniki metaanalizy wskazują, że OKR w porównaniu IFNB-1a-SC istotnie statystycznie poprawił jakość życia chorych w tym obszarze. (Tabela 25). W analizie dodatkowej opisano wyniki dotyczące wszystkich obszarów skali SF-36. Udowodniono, że OKR wiąże się z istotną statystycznie korzyścią w stosunku do komparatora w domenach związanych z odczuwaniem bólu, zdrowiem psychicznym oraz poczuciem witalności. (Rysunek 7)

Tabela 25.
Średnia skorygowana zmiana w punktacji SF-36 (funkcjonowanie fizyczne) w 96. tygodniu terapii względem wartości wyjściowych dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC

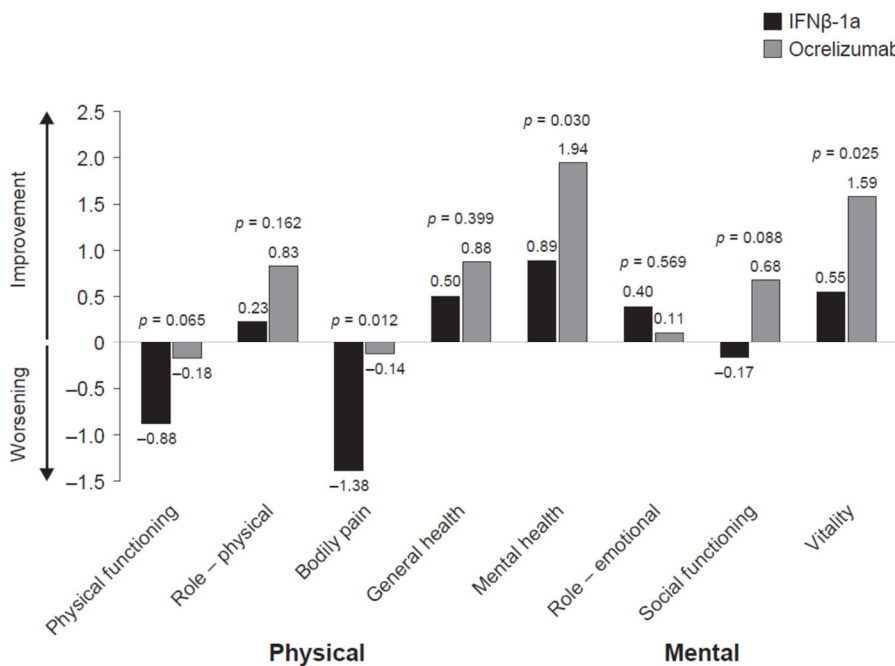
Badanie	OKR		IFNB-1a-SC		OKR vs IFNB-1a-SC	p
	n	Estymator [95% CI]	n	Estymator [95% CI]	WMD [95%CI]	
OPERA I	410	0,04 [-0,86; 0,93]	411	-0,66 [-1,59; 0,28]	0,69 [-0,41; 1,80]*	NS
OPERA II	417	0,33 [-0,55; 1,20]	418	-0,83 [-1,76; 0,09]	1,16 [0,05; 2,27]*	0,04
Metaanaliza	827	0,19 [-0,44; 0,81] ^a	829	-0,75 [-1,40; -0,09] ^b	0,92 [0,14; 1,71]^c	0,02

a) Wynik podany w publikacji 0,15 [-0,47; 0,78]

b) Wynik podany w publikacji -0,77 [-1,42; -0,11]

c) Wynik podany w publikacji 0,92 [0,14; 1,70]

Rysunek 7.
Wyniki dla wszystkich domen wchodzących w skład kwestionariusza SF-36 [11]

4.3. Profil bezpieczeństwa

4.3.1. Porównanie bezpośrednie OKR vs IFNB-1a-SC

Profil bezpieczeństwa terapii OKR względem IFNB-1a-SC przedstawiono w badaniach OPERA I i II, a uzyskane z nich wyniki poddano metaanalizie.

W grupie OKR ryzyko występowania AE ogółem, SAE ogółem oraz AE raportowanych u co najmniej 5% pacjentów było porównywalne jak w ramieniu kontrolnym (IFNB-1a-SC). Stosowanie OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC wiązało się natomiast z istotnie statystycznie niższym ryzykiem występowaniem AE prowadzących do przerwania terapii (Tabela 26).

Tabela 26
Zdarzenia niepożądane ogółem dla OKR i IFNB-1a-SC

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/RD [95% CI]
AE ogółem				
OPERA I	327/408 (80,1)	331/409 (80,9)	0,95 [0,67; 1,35]	RD = -0,01 [-0,06; 0,05]
OPERA II	360/417 (86,3)	357/417 (85,6)	1,06 [0,72; 1,57]	RD = 0,01 [-0,04; 0,05]
Metaanaliza^a	687/825 (83,3)	688/826 (83,3)	1,00 [0,77; 1,29]	RD = 0,001 [-0,03; 0,04]
AE raportowane ≥ 5% pacjentów				
OPERA I	bd	bd	bd	bd
OPERA II	bd	bd	bd	bd
Metaanaliza	544/825 (65,9)	539/826 (65,3)	1,03 [0,84; 1,26]	RD = 0,01 [-0,04; 0,05]
SAE ogółem				
OPERA I	28/408 (6,9)	32/409 (7,8)	0,87 [0,51; 1,47]	RD = -0,01 [-0,05; 0,03]
OPERA II	29/417 (7,0)	40/417 (9,6)	0,70 [0,43; 1,16]	RD = -0,03 [-0,06; 0,01]
Metaanaliza^b	57/825 (6,9)	72/826 (8,7)	0,78 [0,54; 1,12]	RD = -0,02 [-0,04; 0,01]
AE prowadzące do przerwania terapii				
OPERA I	13/408 (3,2)	26/409 (6,4)	0,48 [0,25; 0,96]	NNT = 32 [17; 391]
OPERA II	16/417 (3,8)	25/417 (6,0)	0,63 [0,33; 1,19]	RD = -0,02 [-0,05; 0,01]
Metaanaliza	29/825 (3,5)	51/826 (6,2)	0,55 [0,35; 0,89]	NNT = 38 [22; 167]

a) W publikacji podano zaktualizowane wyniki: OKR – 687/825 (83,4%) i IFNB-SC – 689/826 (83,4%)

b) W publikacji podano zaktualizowane wyniki: OKR – 58/825 (7,0%) i IFNB-SC – 73/826 (8,8%)

W grupie OKR niższy niż w grupie IFNB-1a-SC był odsetek pacjentów doświadczających ciężkich infekcji i zarażeń (1,3% vs 2,9%), bólu głowy (11,3% vs 15%), zaburzeń ogólnych i reakcji w miejscu podania (21% vs 47,9%), objawów grypopodobnych (4,6% vs 21,4%), rumienia w miejscu podania (<0,1% i 15,4%), a także reakcji w miejscu podania (0,2% vs 5,4%).

W grupie pacjentów leczonych OKR istotnie statystycznie częściej niż w ramieniu IFNB-1a-SC raportowano infekcje lub zarażenie wg klasyfikacji układów i narządów (58,4% vs 52,4%) oraz infekcje ogółem (58,5% vs 53,4%), spośród których najczęściej obserwowano infekcje górnych dróg oddechowych, infekcje dróg moczowych, czy zapalenia nosogardzieli. Dodatkowo u znamienne większego odsetka pacjentów leczonych OKR w porównaniu do IFNB-1a-SC występowały zakażenia wirusem z rodziny *herpes*. (Tabela 27).

Dodatkowo w ramieniu OKR istotnie statystycznie częściej niż w grupie kontrolnej występowały urazy, zatrucia i powikłania proceduralne (40,4% vs 18,8%), reakcje związane z infuzją (34,3% vs 9,7%), w tym reakcje związane z infuzją w stopniu 3. (2,4% vs <1%) i reakcje związane z infuzją prowadzące do przerwania terapii (1,3% vs 0%).

Tabela 27.

Szczegółowe zdarzenia niepożądane dla porównania OKR z IFNB-1a-SC na podstawie skumulowanych wyników badań OPERA I i II

AE	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]	
Infekcje ogółem	483/825 (58,5)	441/826 (53,4)	1,23 [1,01; 1,50]	NNH = 19 [10; 259]	
Infekcje górnych dróg oddechowych	125/825 (15,2)	87/826 (10,5) ^a	1,52 [1,13; 2,03]	NNH = 21 [12; 71]	
Infekcje dróg moczowych	96/825 (11,6)	100/826 (12,1)	0,96 [0,71; 1,29]	RD = -0,005 [-0,04; 0,03]	
Zapalenie nosogardzieli	122/825 (14,8) ^c	84/826 (10,2)	1,53 [1,14; 2,06]	NNH = 21 [12; 69]	
Zapalenie zatok	46/825 (5,6)	45/826 (5,4)	1,02 [0,67; 1,56]	RD = 0,001 [-0,02; 0,02]	
Zapalenie oskrzeli	42/825 (5,1)	29/826 (3,5)	1,47 [0,91; 2,39]	RD = 0,02 [-0,004; 0,04]	
Ciężka infekcja lub zarażenie	11/825 (1,3)	24/826 (2,9)	0,45 [0,22; 0,93]	NNT = 64 [34; 533]	
Infekcja lub zarażenie wg. klasyfikacji układów i narządów	482/825 (58,4)	433/826 (52,4)	1,28 [1,05; 1,55]	NNH = 16 [9; 81]	
Zakażenie wirusem z rodziny <i>herpes</i>	49/825 (5,9)	28/826 (3,4)	1,80 [1,12; 2,89]	NNH = 39 [21; 192]	
Zakażenie wirusem półpaśca	ogółem	17/825 (2,1)	8/826 (1,0)	2,15 [0,92; 5,01]	RD = 0,01 [-0,001; 0,023]
	stopnia 3.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
	stopnia 4.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki pospolitej	ogółem	7/825 (0,8)	2/826 (0,2)	3,51 [0,72; 16,98]	RD = 0,01 [-0,001; 0,01]
	stopnia 3.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
	stopnia 4.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki wargowej	ogółem	24/825 (2,9) ^h	17/826 (2) ⁱ	1,42 [0,76; 2,67]	RD = 0,01 [-0,01; 0,02]
	stopnia 3.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
	stopnia 4.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki narządów płciowych	ogółem	1/825 (0,1)	0/826 (0)	3,01 [0,12; 73,93]	RD = 0,001 [-0,002; 0,005]
	stopnia 3.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
	stopnia 4.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d

AE		OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]
Zakażenie wirusem opryszczki oka	ogółem	0/825 (0)	1/826 (0,1)	0,33 [0,01; 8,19]	RD = -0,001 [-0,005; 0,002]
	stopnia 3.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
	stopnia 4.	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Urazy, zatrucia i powikłania proceduralne		333/825 (40,4)	155/826 (18,8)	2,93 [2,34; 3,66]	NNH = 4 [3; 5]
Odsetek pacjentów z min. 1 reakcją związaną z infuzją	ogółem	283/825 (34,3)	80/826 (9,7) ^b	4,87 [3,71; 6,39]	NNH = 4 [3; 4]
	stopnia 3.	20/825 (2,4)	1/826 (<1) ^g	20,50 [2,74; 153,08]	NNH = 43 [29; 81]
	stopnia 4.	1/825 (<0,1)	0/826 (0)	3,01 [0,12; 73,93]	RD = 0,001 [-0,002; 0,005]
Reakcje związane z 1. infuzją prowadzące do przerwania terapii		11/825 (1,3)	0/826 (0)	23,34 [1,37; 396,71]	NNH = 75 [46; 193]
Zaburzenia układu nerwowego		149/825 (18,1)	144/826 (17,4)	1,04 [0,81; 1,34]	RD = 0,01 [-0,03; 0,04]
Ból głowy		93/825 (11,3)	124/826 (15,0) ^d	0,72 [0,54; 0,96]	NNT = 27 [15; 207]
Zaburzenia psychiczne		149/825 (18,1)	144/826 (17,4)	1,04 [0,81; 1,34]	RD = 0,01 [-0,03; 0,04]
Depresja		64/825 (7,8)	54/826 (6,5)	1,20 [0,83; 1,75]	RD = 0,01 [-0,01; 0,04]
Bezsenna		46/825 (5,6)	38/826 (4,6)	1,22 [0,79; 1,90]	RD = 0,01 [-0,01; 0,03]
Zaburzenia ogólne i reakcje w miejscu podania		173/825 (21,0)	396/826 (47,9)	0,29 [0,23; 0,36]	NNT = 4 [4; 5]
Zmęczenie		64/825 (7,9)	64/826 (7,7) ^e	1,00 [0,70; 1,44]	RD = 0,0001 [-0,03; 0,03]
Objawy grypopodobne		38/825 (4,6)	177/826 (21,4)	0,18 [0,12; 0,26]	NNT = 6 [6; 8]
Rumień w miejscu podania		1/825 (<0,1)	127/826 (15,4) ^f	0,01 [0,001; 0,05]	NNT = 7 [6; 8]
Reakcja w miejscu podania		2/825 (0,2)	45/826 (5,4)	0,04 [0,01; 0,17]	NNT = 20 [15; 28]
Zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego i tkanki łącznej		204/825 (24,7)	207/826 (25,1)	0,98 [0,79; 1,23]	RD = -0,003 [-0,05; 0,04]
Ból pleców		53/825 (6,4)	37/826 (4,5)	1,46 [0,95; 2,25]	RD = 0,02 [-0,002; 0,04]
Ból stawów		46/825 (5,6)	51/826 (6,2)	0,90 [0,60; 1,35]	RD = -0,01 [-0,03; 0,02]
Nowotwór		4/825 (0,5)	2/826 (0,2)	1,94 [0,34; 11,24]	RD = 0,002 [-0,004; 0,007]
Zgon		1/825 (0,1)	2/826 (0,2)	0,62 [0,08; 5,09]	RD = -0,001 [-0,006; 0,004]

W publikacji podano zaktualizowane, skumulowane wyniki:

- a) 88/826 (10,6)
- b) 82/826 (9,9)
- c) 123/825 (14,9)
- d) 125/826 (15,2)
- e) 65/826 (7,9)
- f) 129/826 (15,6)
- g) 2/826 (<1)
- h) 25/825 (3,0)
- i) 18/826 (2,2)

4.3.2. Porównanie pośrednie OKR vs FIN

Z uwagi na różnorodność w sposobie raportowania zdarzeń niepożądanych pomiędzy poszczególnymi badaniami włączonymi do porównania pośredniego nie było możliwe przeprowadzenie wiarygodnego

porównania sieciowego. W ramionach kontrolnych badań dla OCR oraz w ramieniu kontrolnym jednego z badań dla FIN (TRANSFORMS) stosowano IFNB-1a, aczkolwiek w pierwszym przypadku terapię podawano podskórnie, natomiast w drugim domięśniowo. Z uwagi na różnice w sposobie podawania IFNB-1a nie przeprowadzono porównania pośredniego metodą Buchera. W związku z powyższym porównanie profilu bezpieczeństwa obu terapii przeprowadzono w sposób pośredni bez dostosowania, zestawiając skumulowane odsetki pacjentów doświadczających AE w trakcie terapii OKR oraz FIN, w oparciu o wyniki badań OPERA I i II oraz wyniki badań TRANSFORMS, FREEDOMS I oraz FREEDOMS II (Tabela 28).

W grupie OKR numerycznie rzadziej obserwowano zdarzenia niepożądane ogółem (83,3% vs 92,4%), ciężkie zdarzenia niepożądane ogółem (6,9% vs 10,4%), a także zdarzenia niepożądane prowadzące do zaprzestania terapii (3,5% vs 10,1%). Ponadto w grupie OKR niższy niż w ramieniu FIN był odsetek pacjentów doświadczających:

- infekcji ogółem (58,5% vs 73,5%),
- infekcji górnych dróg oddechowych (15,2% vs 27,2%),
- zaburzeń układu mięśniowo-szkieletowego (24,7% vs 38%),
- oraz bólu głowy (11,3% vs 23,8%; Tabela 28).

W grupie FIN stosunkowo często raportowano zaburzenia żołądkowo-jelitowe (43,3%), zaburzenia układu oddechowego (41,6%), a także nieprawidłowe wyniki badań czynności wątroby (15,8%). Żadne z tych zdarzeń nie było raportowane w badaniach dla OKR (Tabela 28).

Wyniki nieskumulowane z poszczególnych badań przedstawiono w Aneksie (B.2.1).

Tabela 28
Porównanie profilu bezpieczeństwa OKR (OPERA I i II) względem FIN (TRANSFORMS, FREEDOMS I i II)

Punkt końcowy	OKR		FIN	
	N badań	Odsetek pacjentów ze zdarzeniem (%)	N badań	Odsetek pacjentów ze zdarzeniem (%)
AE ogółem	2	83,3	3	92,4
AE prowadzące do przerwania terapii	2	3,5	3	10,1
SAE	2	6,9	3	10,4
Zgon	2	0,1	3	0
AE z podziałem na poszczególne zdarzenia^a				
Nowotwór	2	0,5	1	6,5
Urazy, zatrucia i powikłania proceduralne	2	40,1	0	bd
Odsetek pacjentów z min. 1 reakcją związaną z infuzją	2	34,3	0	bd
Infekcja ogółem	2	58,5	1	73,5
Infekcja górnych dróg oddechowych	2	15,2	3	27,2
Zapalenie nosogardzieli	2	14,8	3	23,7

Punkt końcowy	OKR		FIN	
	N badań	Odsetek pacjentów ze zdarzeniem (%)	N badań	Odsetek pacjentów ze zdarzeniem (%)
Zapalenie zatok	2	5,6	2	10,9
Infekcja dolnych dróg oddechowych	0	bd	2	10,1
Grypa	0	bd	3	9,8
Objawy grypopodobne	2	4,6	1	3,5
Infekcja dróg moczowych	2	11,6	3	9,3
Zakażenie wirusem z rodziny <i>herpes</i>	2	5,9	3	6,3
Zaburzenia ogólne i reakcje w miejscu podania	2	21,0	0	bd
Zaburzenia układu nerwowego	2	18,1	0	bd
Ból głowy	2	11,3	3	23,8
Zawroty głowy	0	bd	3	7,6
Zmęczenie	2	7,9	2	10,8
Zaburzenia żołądkowo-jelitowe ogółem	0	bd	1	43,3
Biegunka	0	bd	3	10,8
Nudności	0	bd	3	11,6
Zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego ogółem	2	24,7	1	38,0
Ból pleców	2	6,4	3	8,7
Ból kończyn	0	bd	3	7,7
Ból stawów	2	5,6	3	5,9
Zaburzenia układu oddechowego ogółem	0	bd	1	41,6
Kaszel	0	bd	3	9,5
Zaburzenia psychiczne ogółem	2	18,1	1	21,8
Depresja	2	7,8	3	6,8
Zaburzenia układu krwionośnego i chłonnego	0	bd	1	11,7
Nadciśnienie	0	bd	3	6,1
Limfopenia	0	bd	3	3,5
Nieprawidłowe wyniki badania czynności wątroby	0	bd	1	15,8
Zwiększone stężenie ALT	0	bd	2	7,2
Zaburzenia pracy serca	0	bd	1	12,0
SAE z podziałem na poszczególne zdarzenia				
Infekcje ogółem	0	bd	1	3,1
Zakażenie wirusem z rodziny <i>herpes</i>	0	bd	1	0,2
Zaburzenia pracy serca	0	bd	1	0,8
Bradykardia/bradykardia zatokowa	0	bd	3	0,5

Punkt końcowy		OKR		FIN	
		N badań	Odsetek pacjentów ze zdarzeniem (%)	N badań	Odsetek pacjentów ze zdarzeniem (%)
Blok przedsionkowo-komorowy	1. stopnia	0	bd	1	0,2
	2. stopnia	0	bd	1	0,2
Nowotwór		0	bd	1	3,6
Rak podstawnokomórkowy		0	bd	3	1,4
Rak płaskonabłonkowy		0	bd	1	0,3
Rak piersi		0	bd	2	0,2
Czerniak		0	bd	2	0,4
Rak tarczycy		0	bd	1	0,3
Zaburzenia układu nerwowego		0	bd	1	2,5
Rzut MS		0	bd	2	0,6
Omdlenia		0	bd	1	0,6
Migrena		0	bd	1	0,3
Drgawki		0	bd	1	0,8
Ból w klatce piersiowej (w tym niekardiologiczny)		0	bd	2	0,8
Obrzęk płamki żółtej		0	bd	2	0,1
Ciężka (głęboka) depresja		0	bd	1	0,3
Ból brzucha		0	bd	1	0,6
Poronienie		0	bd	2	0,1
Ból pleców		0	bd	1	0,5
Infekcja dróg moczowych		0	bd	1	0,5

a) Raportowane u co najmniej 10% pacjentów w ramieniu, gdzie stosowano aktywną interwencję; z wyjątkiem nowotworów

5. POSZERZONA ANALIZA BEZPIECZEŃSTWA

W ramach poszerzonej analizy bezpieczeństwa poszukiwano ostrzeżeń dotyczących bezpieczeństwa stosowania okrelizumabu i fingolimodu opublikowanych na stronach internetowych:

- Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (URPL),
- Europejskiej Agencji Leków (EMA),
- Agencji Rejestracji Leków i Produktów Spożywczych Stanów Zjednoczonych Ameryki (FDA),
- Brytyjskiej Agencji Regulacyjnej ds. Leków i Produktów Medycznych (MHRA).

Ostatniego przeszukania stron internetowych wymienionych agencji dokonano 30 marca 2018 roku. Dodatkowo poszukiwano informacji dotyczących długoterminowego bezpieczeństwa ocenianej interwencji oraz komparatora.

5.1.1. Ostrzeżenie dotyczące bezpieczeństwa dotyczące OKR

W wyniku przeszukania stron internetowych agencji i urzędów ds. leków nie zidentyfikowano żadnych ostrzeżeń dotyczących stosowania OKR.

5.1.2. Ostrzeżenie dotyczące bezpieczeństwa dotyczące FIN

W toku przeszukania odnaleziono 7 alertów dotyczących bezpieczeństwa stosowania substancji leczniczej FIN.

W 2012 roku na stronach internetowych URPL, EMA, FDA oraz MHRA opublikowano informacje skierowane do pracowników ochrony zdrowia, dotyczące konieczności monitorowania czynności układu sercowo-naczyniowego pacjentów w momencie rozpoczynania leczenia FIN. Zalecenia te przygotowano w związku z wystąpieniem przypadków reakcji sercowo-naczyniowych, w tym zgłoszeniem zgonu pacjenta po podaniu pierwszej dawki FIN. Ponadto dokumenty te zawierały listę przeciwwskazań odnośnie stosowania FIN. [43–45] W 2017 URPL oraz MHRA opublikowały uaktualnienie tych przeciwwskazań, które odnoszą się obecnie do pacjentów:

- z blokiem 2. stopnia typu Mobitz II lub blokiem przedsionkowo-komorowym trzeciego stopnia, chorobą węzła zatokowego jeśli nie dokonano u nich wszczepienia rozrusznika serca;
- z istotnym wydłużeniem QT ($QTc \geq 500$ milisekund)
- z przebyłym zawałem serca, niestabilną dusznicą bolesną, udarem, przemijającymi atakami niedokrwieniami, niewyrównaną niewydolnością serca (wymagająca natychmiastowego leczenia) lub niewydolnością serca klasy III/IV wg. New York Heart Association (NYHA) w ciągu 6 miesięcy poprzedzających leczenie
- z ciężkimi arytmiami serca wymagającymi leczenia lekami antyarytmicznymi klasy Ia/III. [46]

Dodatkowo w 2013 roku EMA oraz MHRA opublikowały informację o konieczności monitorowania czynności układu sercowo-naczyniowego również wśród pacjentów, którzy przerwali terapię FIN na określony czas. [47, 48]

Na przełomie 2015/2016 roku wszystkie agencje (URPL, EMA, MHRA oraz FDA) wydały zalecenia mające na celu zminimalizowanie ryzyka związanego z działaniem FIN na układ immunologiczny. W szczególności zalecenia te dotyczą ryzyka wystąpienia postępującej leukoencefalopatii wieloogniskowej (PML) oraz raka podstawnokomórkowego u pacjentów leczonych FIN. Agencje rekomendują przeprowadzenie badań przed i w trakcie trwania terapii, przy czym jeżeli istnieje podejrzenie PML, należy wykonać skan MRI, a leczenie FIN przerwać do czasu wykluczenia PML. W przypadku raka podstawnokomórkowego zaleca się badanie skóry przed rozpoczęciem terapii i w trakcie jej trwania (co najmniej raz w roku), u pacjentów ze zdiagnozowanym jakimkolwiek rodzajem nowotworu należy zaprzestać terapię FIN. [49–53]

Dodatkowo na stronie internetowej EMA opublikowano informacje dotyczące:

- uaktualnień ChPL o bardzo rzadkie, śmiertelne przypadki wystąpienia zespołu hemofagocytowego oraz o pojedyncze przypadki wystąpienia kryptokokowego zapalenia opon mózgowych, [48]
- zgłoszeń AE tj: reakcje nadwrażliwości (wysypka, pokrzywka, obrzęk naczynioruchowy), chłoniak, inwersja załamka T, obrzęk obwodowy oraz nudności. [54]

FDA również opublikowała informacje o potencjalnym ryzyku wystąpienia zespołu hemofagocytarnego. [55]

FDA oraz MHRA w 2017 wydały ostrzeżenie, dotyczące możliwości nawrotu MS w postaci poważnego zaostrzenia choroby po zaprzestaniu leczenia FIN. W związku z tym agencje zalecają zgłaszanie wszystkich niepokojących zdarzeń niepożądanych występujących po zaprzestaniu leczenia FIN. [56, 57]

W 2017 MHRA wydała dodatkowe zalecenia dotyczące zwiększonego ryzyka zachorowania na nowotwory skóry, chłoniaka i zakażenia drobnoustrojami oportunistycznymi. Zalecenia obejmują m.in. ocenę korzyści i zagrożeń u pacjentów (szczególnie tych, którzy mają dodatkowe czynniki ryzyka nowotworu), badanie zmian skórnych u wszystkich pacjentów rozpoczynających terapię FIN oraz doradzanie pacjentom unikania ekspozycji na promieniowanie UV. [58]

Poniżej przedstawiono podsumowanie odnalezionych dokumentów dotyczących bezpieczeństwa FIN (Tabela 29).

Tabela 29
Alerty dotyczące bezpieczeństwa FIN opublikowane przez URPL, EMA, MHRA i FDA

Agencja/ Urząd	Rok wydania	Informacja
MHRA [58]	2017	Zalecenia dotyczące monitorowania pacjentów w kierunku nowotworów skóry, chłoniaka i zakażeń drobnoustrojami oportunistycznymi
MHRA [56] FDA [57]	2017	Zalecenia dotyczące zgłaszania zdarzeń niepożądanych po zaprzestaniu terapii FIN (z uwagi na ryzyko nawrotu MS)

Agencja/ Urząd	Rok wydania	Informacja
URPL [49, 53] EMA [52] MHRA [51] FDA [50]	2015/2016	Zalecenia mające na celu zminimalizowanie ryzyka związanego z działaniem FIN na układ immunologiczny tj. występowaniem raka podstawnokomórkowego, postępującej wielogniskowej leukoencefalopatii oraz innych zakażeń drobnoustrojami oportunistycznymi;
EMA [54]	2015	Zgłoszenia AE: reakcje nadwrażliwości (wysypka, pokrzywka, obrzęk naczynioruchowy), chłoniak, inwersja załamka T, obrzęku obwodowego i nudności.
EMA [48]	2015	Dodanie do ChPL informacji dotyczącej wystąpienia pojedynczych przypadków kryptokokowego zapalenia opon mózgowych
EMA [48]	2013	Dodanie do ChPL informacji dotyczącej bardzo rzadkich, śmiertelnych przypadków zespołu hemofagocytowego u pacjentów leczonych FIN
EMA [48] MHRA [47]	2013	Zalecenia dotyczące monitorowania czynności układu sercowo-naczyniowego u pacjentów, którzy ponownie rozpoczęli terapię FIN po jej wcześniejszym przerwaniu
EMA [43] FDA [59] URPL [45, 46] MHRA [44, 60]	2012 (aktualizacja- 2017)	Zalecenia dotyczące monitorowania czynności układu sercowo-naczyniowego podczas rozpoczynania leczenia lekiem Gilenya (FIN) oraz uaktualnione przeciwwskazania do stosowania leku
FDA [55]	2012 (aktualizacja 2018)	Potencjalny sygnał dotyczący ryzyka rozwoju zespołu hemofagocytarnego u pacjentów leczonych FIN

5.1.3. Analiza długoterminowego bezpieczeństwa OKR

W ramach poszerzonej analizy bezpieczeństwa odnaleziono 1 doniesienie kongresowe raportujące bezpieczeństwo stosowania OKR w badaniu przedłużonym dla prac OPERA I i OPERA II oraz ORATORIO. [61] Dane obejmowały pacjentów z RRMS oraz pacjentów z postacią pierwotnie postępującą. W publikacji podano wyniki obejmujące 2301 pacjentów przyjmujących OKR w ciągu 7748 pacjentolat.

Ogółem dla OKR nie wykazano dodatkowych zdarzeń niepożądanych w analizie długoterminowej. Raportowane dane dotyczące AE ogółem, SAE, odsetka infekcji (w tym ciężkich) oraz nowotworów były zbliżone w stosunku do danych raportowanych w głównych badaniach klinicznych (Tabela 30).

Tabela 30.
AE raportowane u pacjentów przyjmujących OKR w ramach rozszerzenia badań OPERA I, OPERA II oraz ORATORIO

AE	Częstość na 100 pacjentolat [95% CI]
AE ogółem	226 [222; 229]
SAE	7,18 [6,59; 7,80]
Infekcje	71,3 [69,5; 73,2]
Ciężkie infekcje	1,86 [1,57; 2,19]
Nowotwory	0,454 [0,316; 0,632]

5.1.4. Analiza długoterminowego bezpieczeństwa FIN

Odnaleziono również publikację zbiorczą, w ramach której opisano długoterminowy profil bezpieczeństwa FIN. [62] Publikacja obejmowała dane z badań, które stanowiły rozszerzenie prób klinicznych fazy II i III (trwające do 10 lat), a także dane raportowane w badaniach przeprowadzonych w rzeczywistej praktyce klinicznej.

Infekcje

W fazach kontynuacji badań randomizowanych ryzyko wystąpienia zakażeń wirusem herpes oszacowano na 9% do 15%. Z danych postmarketingowych wynika, że u pacjentów leczonych fingolimodem odnotowano 13 przypadków zachorowań na PML (z czego 12 przypadków pojawiło się po 2 latach leczenia) niezwiązanych z wcześniejszym leczeniem natalizumabem. W związku z powyższym ryzyko zachorowania na PML u pacjentów leczonych FIN dłużej niż 2 lata oszacowano na 0,152 na 1000 pacjentów (95%CI 0,078; 0,265), czyli ok. 1 na 6000 pacjentów (oszacowane na podstawie wyników dla ponad 79 tys. pacjentów). Dodatkowo w badaniach rzeczywistej praktyki klinicznej stwierdzono ryzyko wystąpienia kryptokokozy u pacjentów stosujących FIN; oszacowano je jednak jako bardzo niskie.

Ponadto odnotowywano rzadkie przypadki kryptokokozy skórnej, opon mózgowych oraz uogólnionej.

Nowotwory

Łącznie w ramach badań eksperymentalnych odnotowano 105 przypadków raka podstawnokomórkowego oraz 111 tego typu zdarzeń w ramach rzeczywistej praktyki klinicznej. Z tego względu u pacjentów leczonych fingolimodem zaleca się okresową kontrolę zmian skórnych pod kątem ryzyka nowotworów. Ryzyko pozostałych nowotworów u pacjentów leczonych fingolimodem nie różniło się znacząco od ryzyka w populacji pacjentów z MS.

Zdarzenia sercowo-naczyniowe

W badaniach randomizowanych (FREEDOMS I, FREEDOMS II) ryzyko bradykardii wynosiło 1,4%, bloku przedsionkowo-komorowego I stopnia – 2,8%, natomiast bloku przedsionkowo-komorowego II stopnia zaledwie 0,1%. Badanie obserwacyjne dotyczące bezpieczeństwa kardiologicznego wskazują, że bradykardia u pacjentów stosujących fingolimod ma najczęściej charakter bezobjawowy i przemijający i rzadko prowadzi do przerwania leczenia.

Pozostałe zdarzenia

W indywidualnych przypadkach raportowano także nawroty MS w postaci obciążających zdarzeń demielinizacyjnych u pacjentów stosujących FIN. Autorzy podkreślają konieczność dodatkowych badań w celu lepszego zrozumienia tego zjawiska.

6. WYNIKI OPRACOWAŃ WTÓRNYCH

W ramach przeszukania systematycznego odnaleziono 3 przeglądy systematyczne oceniające skuteczność OKR w RRMS (ICER 2017, Siddiqui 2017, Deleu 2016). Charakterystyki przeglądów przedstawiono poniżej (Tabela 31, Tabela 32, Tabela 33).

ICER 2017

Tabela 31.
Charakterystyka przeglądu systematycznego ICER 2017 [63] dla OKR

Obszar	Charakterystyka
Cel	Porównanie skuteczności klinicznej DMT w leczeniu RRMS
Populacja docelowa:	Dorośli pacjenci z RRMS
Źródła informacji	MEDLINE, EMBASE, Cochrane Database of Systematic Reviews, Cochrane Central Register for Controlled Trials, referencje odnalezionych przeglądów i meta-analiz, kontakt z firmami farmaceutycznymi, abstrakty konferencyjne, dokumenty regulacyjne
Metodyka badań włączonych do przeglądu	Badania II i III fazy (RCT bezpośrednio porównujące DMT będące przedmiotem opracowania lub z PLC, w których raportowano wyniki odnośnie do wskaźnika nawrotów lub CDP)
Analiza danych:	Jakościowa i ilościowa (metaanaliza sieciowa)
Oceniane interwencje	Okrelizumab, daklizumab, octan glatirameru, interferon beta, pegylowany interferon beta, fumaran dimetylu, fingolimod, teryflunomid, alemtuzumab, natalizumab, rytuksymab
Liczba badań/ liczba pacjentów	• OKR: 2 RCT / 1656; • pozostałe interwencje: 31 RCT / 20 112
Punkty końcowe	• ARR, CDP (12/24^a), Bezpieczeństwo
AMSTAR II	Krytycznie niska

a) W ramach metaanalizy sieciowej raportowano CDP24. W przypadku braku tego punktu końcowego w badaniu raportowano CDP12

W ramach przeglądu systematycznego wykonano metaanalizę sieciową. W odniesieniu do punktów końcowych dotyczących skuteczności wykazano, że:

- do największej redukcji ARR przyczyniała się terapia OKR, ATZ i NAT (ok. 70% względem PLC). RTX, DAC, FIN i DMF wykazywały skuteczność w redukcji ARR względem PLC na poziomie 47–54%. Najmniejszą redukcję ARR (17–37%) wykazały IFNB, GA oraz TERI.
- terapię OKR oraz ATZ charakteryzują się najwyższą skutecznością odniesieniu do progresji niesprawności, redukując CDP o 53–58% względem PLC. Pozostałe DMT redukowały CDP względem PLC o 46% (DAC), 44% (NAT) oraz o 32–38% (FIN, DMF, IFNB-1b, Peg-IFNB-1a).

Autorzy przeglądu podkreślają, że profil bezpieczeństwa najskuteczniejszych DMT (NAT i ATZ) jest niekorzystny – NAT charakteryzuje się wysokim ryzykiem wystąpienia PML, a ATZ wiąże się z wysokim ryzykiem wystąpienia małopłytkowości zagrażającej życiu, reakcji na infuzję oraz autoimmunologicznej choroby tarczycy. RTX z kolei wiąże się z ryzykiem wystąpienia śmiertelnych reakcji na infuzję, reaktywacji zakażenia HBV oraz wystąpienia PML. OKR z kolei wiąże się z ryzykiem wystąpienia infekcji, jednocześnie charakteryzując się najniższym odsetkiem pacjentów z SAE.

Siddiqui 2017

Tabela 32.
Charakterystyka przeglądu systematycznego Siddiqui 2017 [64] dla OKR

Obszar	Charakterystyka
Cel	Porównanie skuteczności klinicznej kładrybiny z DMT w leczeniu RRMS
Populacja docelowa:	Dorośli pacjenci z RRMS
Źródła informacji	MEDLINE, EMBASE, MEDLINE In-Process, Cochrane Central Register for Controlled Trials, strony clinicaltrials.gov, European Clinical Trial Registry, FDA oraz EMA
Metodyka badań włączonych do przeglądu	Badania II, III i IV fazy ^a (RCT bezpośrednio porównujące DMT będące przedmiotem opracowania ze sobą lub z PLC, w których raportowano wyniki odnośnie do wskaźnika nawrotów lub CDP)
Analiza danych:	Jakościowa i ilościowa (metaanaliza sieciowa)
Oceniane interwencje	Okrelizumab, alemtuzumab, kładrybina, daklizumab, fumaran dimetylu, fingolimod, octan glatirameru, interferon beta-1a, interferon beta-1b, pegylowany interferon beta-1a, natalizumab, placebo, teryflunomid
Liczba badań/ liczba pacjentów	• OKR: 2 RCT / 827; • pozostałe interwencje: 44 RCT / 29 411
Punkty końcowe	• ARR, CDP12, CDP24, Odsetek pacjentów wolnych od rzutu, NEDA, Bezpieczeństwo
AMSTAR II	Krytycznie niska

b) Dla 8 badań nie raportowano fazy badania.

W ramach przeglądu systematycznego wykonano metaanalizę sieciową. W odniesieniu do punktów końcowych dotyczących skuteczności wykazano, że:

- w porównaniu z kładrybiną lepszą skutecznością w redukcji ARR charakteryzowała się terapia OKR (RR = 1,14), NAT (RR = 1,22) oraz alemtuzumabem (RR = 1,30), jednak różnice te nie były istotne statystycznie.
- w redukcji CDP24 lepsze od kładrybiny okazały się OKR (HR = 1,26), NAT (HR = 1,21), alemtuzumab (HR = 1,37), IFNB-1b-SC (HR = 1,79) oraz DAC (HR=1,07). Żadna z tych różnic nie osiągnęła istotności statystycznej.

Wyniki analizy bezpieczeństwa wykazały, że wyższym ryzykiem AE w stosunku do kładrybiny charakteryzowały się: alemtuzumab, IFNB-1a-SC, IFNB-1b-SC, PegIFN-1a-SC, GA i OKR. Różnice te jednak nie były istotne statystycznie.

Deleu 2016

Tabela 33.
Charakterystyka przeglądu systematycznego Deleu 2016 [65] dla OKR

Obszar	Charakterystyka
Cel	Porównanie skuteczności klinicznej DMT w leczeniu RRMS
Populacja docelowa:	Dorośli pacjenci z RRMS

Obszar	Charakterystyka
Źródła informacji	MEDLINE, PubMed, Cochrane Database of Systematic Reviews, strony American Academy of Neurology (AAN), European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ECTRIMS), FDA ^a , EMA ^a
Metodyka badań włączonych do przeglądu	Badania III fazy (RCT bezpośrednio porównujące DMT będące przedmiotem opracowania pomiędzy sobą lub z PLC, w których raportowano wyniki odnośnie do ARR lub CDP)
Analiza danych:	bd
Oceniane interwencje	Okrelizumab, alemtuzumab, daklizumab, fumaran dimetylu, fingolimod, octan glatirameru, interferon beta-1a, interferon beta-1b, pegylowany interferon beta-1a, natalizumab, teryflunomid, mitoksantron
Liczba badań/ liczba pacjentów	• OKR: 2 RCT / bd; • pozostałe interwencje: 23 RCT / bd
Punkty końcowe	• ARR, CDP12, odsetek pacjentów wolnych od rzutu, aktywność choroby w obrazie MRI, NEDA, Bezpieczeństwo
AMSTAR II	Krytycznie niska

a) Strony przeszukane w celu odnalezienia informacji dotyczących bezpieczeństwa leków.

W odniesieniu do punktów końcowych dotyczących skuteczności wykazano, że:

- w badaniach porównujących skuteczność OKR z IFNB-1a-SC, terapia OKR prowadziła do znaczącej redukcji ARR w ciągu 2 lat (46–47%), CDP12 (37–43%) oraz aktywności choroby w obrazie MRI, m.in. liczby zmian Gd+ (94-95%) oraz liczby nowych lub powiększających się zmian w obrazie T2 (77-83%).

W badaniach klinicznych profil bezpieczeństwa OKR był zbliżony do PLC. Nie obserwowano występowania oportunistycznych infekcji lub istotnych klinicznie zmian wyników badań laboratoryjnych u pacjentów leczonych OKR. Zaleca się jednak ostrożność w stosowaniu OKR do czasu lepszego poznania jego profilu bezpieczeństwa (m.in. w odniesieniu do ryzyka wystąpienia PML).

W momencie publikacji przeglądu, OKR nie był jeszcze zatwierdzony przez FDA oraz EMA do leczenia RRMS. Autorzy przeglądu prognozują, iż OKR zostanie alternatywą dla NAT oraz alemtuzumabu w leczeniu wysoce aktywnej postaci choroby, a istotną przewagą w stosunku do NAT uzyska w populacji pacjentów anty-JCV, Ab+ (z uwagi na lepszy stosunek korzyści i ryzyka).

7. WNIOSKI KOŃCOWE

Porównanie bezpośrednie

Skumulowane wyniki 2 randomizowanych badań klinicznych z podwójnym zaślepieniem wskazują, że OKR w porównaniu z IFNB-1a-S.C istotnie statystycznie:

- zmniejsza szansę wystąpienia progresji niesprawności utrwalonej przez 12 tyg., (o 37%)
- zmniejsza szansę wystąpienia progresji niesprawności utrwalonej przez 24 tyg., (o 37%)
- zwiększa odsetek pacjentów z utrwaloną poprawą stopnia niesprawności,
- redukuje roczną częstość rzutów o 47%,
- zwiększa odsetek pacjentów wolnych od rzutów choroby,
- zwiększa ponad 2-krotnie szansę przeżycia bez objawów aktywnej choroby,
- poprawia jakość życia w aspekcie fizycznym oraz funkcjonowanie ogólne pacjentów (istotna poprawa w zakresie funkcjonowania kończyn górnych, dolnych oraz funkcji poznawczych)
- niemal całkowicie eliminuje zmiany Gd+ w obrazie T1 (redukcja o 95%), a także zmniejsza liczbę nowych i powiększających się ognisk demielinizacyjnych w obrazach T1 i T2 MRI

Analiza w podgrupach wykazała, że korzyści z leczenia odnosili wszyscy pacjenci niezależnie od stopnia nasilenia choroby, w tym również pacjenci z chorobą aktywną pomimo leczenia, jak również pacjenci z chorobą wysoce aktywną pomimo leczenia.

Wyniki badań eksperymentalnych wskazują, że OKR cechuje się dobrym profilem bezpieczeństwa. Nie stwierdzono istotnych statystycznie różnic pomiędzy OKR a IFNB-1a-SC odnośnie zdarzeń niepożądanych ogółem oraz ciężkich zdarzeń niepożądanych, natomiast odsetek pacjentów doświadczających AE prowadzących do utraty z badania w grupie OKR był znamienne niższy u pacjentów stosujących IFNB-1a-SC.

W trakcie terapii OKR najczęściej raportowano zdarzenia typowe dla leków o działaniu immunomodulującym, zwłaszcza infekcje. Ponadto OKR zwiększał odsetek pacjentów, u których wystąpiły powikłania proceduralne oraz reakcje związane z infuzją, aczkolwiek z uwagi na długie odstępy czas pomiędzy poszczególnymi podaniami OKR, uciążliwość tych zdarzeń wydaje się być niewielka i akceptowalna.

Porównanie pośrednie

Wyniki porównania pośredniego w populacji ogólnej wskazują, że pod względem redukcji rocznej częstości rzutów MS oraz zahamowania progresji niesprawności utrwalonej przez 12 i 24 tygodni, OKR jest opcją najskuteczniejszą wśród ocenianych DMT.

W analizie porównawczej OKR cechował się istotnie statystycznie wyższą skutecznością niż FIN pod względem ryzyka wystąpienia utrwalonej progresji niesprawności przez 12 tyg., a także utrwalonej

progresji niesprawności przez 24 tyg. Nie wykazano natomiast istotnych statystycznie różnic odnośnie rocznej częstości rzutów oraz utraty z badania bez względu na przyczynę.

Terapia OKR stosowana jest co 6 mies., dzięki czemu jest mniej uciążliwa dla pacjentów niż np. terapia FIN, a także powoduje mniej zdarzeń niepożądanych na co wskazuje proste zestawienie wyników badań randomizowanych dla FIN i OKR.

Poszerzona analiza bezpieczeństwa

W ramach szczegółowej analizy bezpieczeństwa odnaleziono informacje na temat dodatkowych aspektów wpływających na bezpieczeństwo ocenianych terapii. Nie odnaleziono alertów bezpieczeństwa dotyczących OKR, natomiast w przypadku terapii FIN zidentyfikowano ostrzeżenia odnoszące się m.in. do ciężkich zdarzeń sercowo-naczyniowych, ryzyka wystąpienia raka podstawnokomórkowego, postępującej wieloogniskowej leukoencefalopatii oraz ryzyka nawrotu MS.

Badania dotyczące długoterminowego bezpieczeństwa nie wykazały dodatkowych AE związanych ze stosowaniem OKR w długim okresie czasu, z kolei w przypadku FIN raportowano przypadki wystąpienia PML (ryzyko 1 zdarzenie na 6000 pacjentów).

8. OGRANICZENIA

Uzyskane wyniki oraz przedstawione wnioski należy interpretować, mając na uwadze istnienie ograniczeń, które napotkano w czasie opracowywania analizy klinicznej:

1. Brak badań bezpośrednio porównujących OKR i FIN, co spowodowało konieczność wnioskowania w oparciu o porównanie pośrednie metodą MTC.
2. Populacja docelowa jest węższa niż populacja pacjentów uczestniczących w badaniach, jednakże przeprowadzona analiza warstwowa wykazała, że OKR jest skuteczną terapią zarówno u chorych uprzednio nieleczonych, jak i pacjentów z chorobą aktywną i wysoce aktywną mimo zastosowanego leczenia, dlatego niepewność w tym zakresie jest niewielka.

9. DYSKUSJA

Stwardnienie rozsiane (MS) jest przewlekłym schorzeniem ośrodkowego układu nerwowego (OUN) o charakterze postępującym i/lub nawrotowym. Rzutowo-remisyjna postać MS (RRMS) jest najczęściej występującą odmianą tej choroby, diagnozowaną u nawet 85% chorych. Postać ta charakteryzuje się okresowym występowaniem nowych objawów neurologicznych (rzutów), po których następują okresy wyciszenia choroby. [66] Z reguły w początkowej fazie choroby remisja związana jest całkowitym ustąpieniem objawów, z czasem jednak stan zdrowia chorego pogarsza się w wyniku deficytu neurologicznego, który pozostaje po rzutach choroby. Wykazano, że przebyty rzut choroby wiąże się ze wzrostem niewydolności ocenianej w ramach 10-punktowej Rozszerzonej Skali Nieprawności (EDSS) o ponad pół punktu średnio u 42% pacjentów z RRMS oraz o przynajmniej jeden punkt średnio u 28% chorych na RRMS. [42] Istotne staje się zatem zapobieganie rzutom, a w przypadku ich wystąpienia umożliwienie odzyskania jak największej sprawności.

Leczenie RRMS obejmuje trzy podstawowe obszary – leczenie rzutu choroby, leczenie objawów towarzyszących chorobie, oraz leczenie modyfikujące jej przebieg (DMT). Obecnie nie istnieje terapia, która powodowałaby wyleczenie RRMS lub pozwalała całkowicie zatrzymać postęp choroby. Dlatego bardzo ważne jest, aby DMT poprzez spowalnianie progresji RRMS pozwoliła jak najdłużej nie dopuszczać do postępującej niesprawności pacjenta. Standardowo pacjentom z RRMS w ramach I linii terapii modyfikującej przebieg schorzenia podaje się leki immunomodulujące obejmujące m.in. pegylowany interferon beta, interferon beta, octan glatirameru, fumaran dimetylu lub teryflunomid. W przypadku braku powodzenia takiej terapii można zastosować leki immunosupresyjne, np. fingolimod. W odpowiedzi na obecność zapotrzebowania na skuteczną terapię RRMS w dniu 8 stycznia 2018 roku został zarejestrowany na terapię Unii Europejskiej nowy lek – okrelizumab (OKR), humanizowane przeciwciało monoklonalne, wybiórczo nakierowane na limfocyty B posiadające antygen CD20, pozwalający uzyskać redukcję częstości rzutów MS o prawie połowę w skali roku, obniżający ryzyko progresji niesprawności, a także zmniejszający liczbę nowych zmian demielinizacyjnych i ilości obszarów przewlekłego uszkodzenia mózgu widocznych w obrazie MRI. [10]

W Polsce w terapii II linii RRMS aktualnie dostępne i refundowane są dwa leki immunomodulujące: fingolimod oraz natalizumab. Natalizumab cechuje się wysoką aktywnością modyfikującą przebieg choroby, aczkolwiek jego stosowanie obarczone jest ryzykiem PML, szczególnie wysokim u pacjentów z obecnością przeciwciał przeciw wirusowi JCV, a takich pacjentów w populacji z MS może być nawet 60%. [67] Na podstawie najnowszych danych pochodzących z 4 badań obrazujących rzeczywistość praktykę kliniczną oszacowano, że ryzyko PML może wynieść od 1,7% do 2,7% w ciągu 6 lat. [68] Z tego względu natalizumab jest lekiem zarezerwowanym wyłącznie dla najcięższych przypadków RRMS, u których nie stwierdza się przeciwciał przeciwko JCV, szczególnie u chorych z szybko postępującą postacią RRMS, u których może być zastosowany już w ramach I linii leczenia. W przeciwieństwie do natalizumabu, ryzyko PML u pacjentów leczonych fingolimodem jest znacznie niższe (ok. 1 na 6000 przypadków), dlatego jego refundacja nie wiąże się z tego rodzaju ograniczeniami, co pozwala na jego stosowanie u wszystkich pacjentów, u których terapia I linii (w ramach programu B.29.) okazała się

nieodpowiednia. Potwierdzeniem tego są dane dotyczące rozpowszechnienia poszczególnych leków w ramach programu B.46, które wskazują, że FIN jest znacznie częściej stosowany niż NAT. W 2017 roku FIN 719 pacjentów, podczas gdy natalizumab podawano u 402 chorych [69, 70]. Warto zwrócić uwagę, że w przypadku NAT w tej grupie są również pacjenci dotychczas nieleczeni z postacią szybko postępującą (RES), podczas gdy dane dla FIN dotyczą wyłącznie pacjentów wcześniej leczonych. Pod względem profilu bezpieczeństwa, ograniczeń do stosowania oraz zakresu wskazań okrelizumab wydaje się lekiem najbardziej zbliżonym do fingolimodu, dlatego preparat ten (fingolimod) został uznany za właściwy komparator, z którym należy porównać okrelizumab w terapii II linii RRMS, u chorych, u których pomimo co najmniej rocznego cyklu leczenia lekami immunomodulującymi refundowanymi w Polsce choroba pozostaje aktywna.

W toku przeprowadzonego przeszukania systematycznego zidentyfikowano 2 randomizowane badania kliniczne, oceniające skuteczność i bezpieczeństwo OKR względem IFNB-1a-SC w populacji pacjentów z RRMS (OPERA I i II). [10] Uzyskane wyniki wskazały na wysoką skuteczność OKR w porównaniu z IFNB-1a-SC odnośnie do redukcji nasilenia objawów choroby oraz poprawy stopnia sprawności pacjentów. Wysoką skuteczność OKR obserwowano także w subpopulacjach z badań OPERA I i II, obejmującą pacjentów o charakterystyce zbliżonej do populacji docelowej niniejszej analizy, tj. pacjenci z chorobą aktywną pomimo otrzymywanego leczenia immunomodulującego.

W badaniach OPERA I i II pacjentów stosujących leczenie immunomodulujące było blisko 30%. Co istotne, analiza przeprowadzona w podgrupach nie wykazała znamiennych statystycznie interakcji pomiędzy analizowanymi subpopulacjami pacjentów (p dla interakcji $>0,05$) odnośnie do skuteczności terapii. Oznacza to, że efekty terapeutyczne uzyskane w populacji ITT badań OPERA nie różnią się istotnie statystycznie od efektów dla populacji zbliżonej do populacji docelowej, zdefiniowanej w ramach niniejszej analizy klinicznej. Warto też podkreślić, że dla FIN refundowanego w Polsce w terapii pacjentów z aktywną chorobą mimo stosowania leczenia immunomodulującego dostępne dane pochodzą z badań RCT dla populacji mieszanej obejmującej zarówno pacjentów nieleczonych, jak i leczonych.

RRMS jest schorzeniem, w którym bardzo istotnym czynnikiem jest jakość życia i możliwość sprawnego funkcjonowania codziennego pacjenta – niedopuszczanie do zwiększenia stopnia jego niesprawności. Korzyści ze stosowania OKR, związane ze zmniejszeniem częstości rzutów i zahamowaniem postępu niesprawności (w skali EDSS) obserwowane w badaniach OPERA I i II przełożyły się na znamienne poprawę jakości życia chorych ocenianą w ramach domeny funkcjonowania fizycznego za pomocą kwestionariusza SF-36. [10]

RRMS jest chorobą postępującą, o charakterze przewlekłym, a terapie stosowane w jej przebiegu powinny być skuteczne także w perspektywie długoterminowej. Kluczowe badania dla OKR (OPERA I i II) zaprojektowano w taki sposób, że po zakończeniu fazy podwójnie zaślepionej, zaplanowano fazę przedłużenia, podczas której u wszystkich chorych, niezależnie od wyniku pierwotnej randomizacji, stosowano OKR. Po 144-tygodniach od rozpoczęcia badań OPERA I i II (w tym przynajmniej 48 tyg. terapii OKR w ramach przedłużenia badań) częstość rzutów choroby była niższa niż ta, którą

obserwowano w ramieniu OKR podczas fazy zaślepionej, co oznacza, że terapia OKR przynosi znaczne korzyści pacjentom z RRMS także w długim horyzoncie czasowym. Warto dodać, że w analizie długoterminowej obejmującej 3 badania kliniczne dla OKR (OPERA I i II, ORATORIO) nie pojawiły się żadne niepokojące sygnały odnośnie do bezpieczeństwa tej terapii. [61]

Ze względu na brak badań porównujących bezpośrednio OKR z FIN, w ramach przeglądu systematycznego poszukiwano badań randomizowanych umożliwiających utworzenie sieci połączeń na potrzeby MTC. Przeprowadzone przeszukania umożliwiły zbudowanie zamkniętej sieci obejmującej 2 badania dla OKR porównanego z IFNB oraz 24 badania, w których oceniano FIN, DAC, GA i TERI względem IFNB (8 badań), a także FIN, DAC, DM, GA, TERI i IFNB względem PLC. Należy pamiętać, że punkty końcowe służące powszechnie do oceny aktywności i progresji MS zarówno w badaniach klinicznych, jak i w rutynowej praktyce klinicznej mają istotne znaczenie dla pacjenta, ale nie posiadają w pełni obiektywnego charakteru, stąd ich ocena może ulegać zaburzeniu na skutek szeregu czynników subiektywnych. [71, 72] Z tego powodu brak zaślepienia w badaniach stanowi istotne ograniczenie oraz może być źródłem błędów systematycznych wpływających na ocenę efektywności. W związku z tym w wariantcie podstawowym meta-analizy sieciowej uwzględniono wyłącznie badania z podwójnym zaślepieniem, natomiast badania niezaślepienie oraz z zaślepieniem pojedynczym włączono tylko wówczas, gdy było to konieczne do utworzenia sieci połączeń, a także w ramach analizy wrażliwości.

Decyzję o przeprowadzeniu porównania poprzedzono analizą homogeniczności, w ramach której najważniejszym obszarem niespójności były różnice dotyczące wcześniejszego leczenia pacjentów, aczkolwiek jedynie w kilku pracach kryterium wykluczenia było wcześniejsze leczenie DMT, podczas gdy w większości badań dopuszczano tego rodzaju terapię, którą ostatecznie stosowano u 9% do 56% pacjentów, najczęściej były to IFNB i GA. Odnotowano również różnice pomiędzy badaniami w zakresie czasu trwania MS, co jednak tłumaczone może być różną definicją początku choroby. Pomimo wskazanych powyżej różnic badania cechowały się dużą jednorodnością pod względem stopnia zaawansowania choroby wg EDSS (od 1,9 do 3,0 pkt) oraz średniej liczby rzutów w ciągu ostatniego roku (od 1,0 do 1,7), co uznano za wystarczające do przeprowadzenia porównania pośredniego, w ramach którego wykazano, że stosowanie OKR w porównaniu z FIN wiąże się ze znamienym zmniejszeniem ryzyka wystąpienia progresji MS utrwalonej przez 12 tyg. i 24 tyg. Co istotne parametr SUCRA, określający prawdopodobieństwo, że dana terapia jest najskuteczniejszą opcją spośród ocenianych interwencji wynosił 0,98–0,99 dla OKR, podczas gdy dla FIN był znacznie niższy (0,41 i 0,30). Terapia OKR była także wskazana jako najskuteczniejsza spośród innych ocenianych DMT odnośnie do redukcji rocznej liczby rzutów choroby, a także zmniejszenia ryzyka jej progresji utrwalonej przez 12 i 24 tyg.

Wyniki badań OPERA I i II potwierdziły, że OKR cechuje się akceptowalnym profilem bezpieczeństwa. Najczęściej raportowano zdarzenia typowe dla leków o działaniu immunomodulującym, zwłaszcza infekcje, a także reakcje związane z wlewem, aczkolwiek są to zdarzenia dobrze poznane i ujęte w Charakterystyce Produktu Leczniczego dla okrelizumabu, a sposób postępowania w przypadku ich wystąpienia jest znany. W ramach porównania bez dostosowania OKR z FIN w oparciu o badania

OPERA (I, II) oraz badania TRANSFORMS i FREEDOM (I, II) w grupie OKR numerycznie rzadziej obserwowano zdarzenia niepożądane ogółem (83,3% vs 92,4%) oraz ciężkie zdarzenia niepożądane ogółem (6,9% vs 10,4%), a także infekcje ogółem (58,5% vs 73,5%).

W toku przeszukania odnaleziono również doniesienie konferencyjne dotyczące badania dla OKR przeprowadzonego w rzeczywistej praktyce klinicznej, które nie spełniło jednak kryteriów włączenia do analizy z uwagi na zbyt krótki okres obserwacji [73]. Doniesienie konferencyjne obejmowało wstępne wyniki dla 3-miesięcznego okresu leczenia, dotyczące 191 pacjentów, przy czym populacja ta obejmowała nie tylko pacjentów z RRMS, ale także z PPMS oraz z postacią wtórnie postępującą (które nie były przedmiotem niniejszej analizy). W ciągu 3 miesięcy raportowano wystąpienie klinicznego rzutu jedynie u 3 chorych leczonych OKR. Dodatkowo, AE ogółem wystąpiły u 25% pacjentów, z czego 16% dotyczyło infekcji związanych z infuzją. Jedna infekcja została uznana za ciężką. Nie odnotowano zgonów ani SAE. Autorzy podkreślają, że wyniki dotyczące bezpieczeństwa są dotychczas lepsze niż te uzyskane w badaniach klinicznych.

Odnaleziono doniesienia wskazujące na istnienie niewielkiego ryzyka wystąpienia PML u chorych leczonych FIN. Długookresowa analiza bezpieczeństwa FIN obejmująca dane zarówno z badań klinicznych, ich przedłużeń, a także dane uzyskane po wprowadzeniu leku do obrotu wskazały na występowanie przypadków PML (potwierdzono 13 takich przypadków, spośród których 12 wystąpiło po 2 latach terapii FIN), a ryzyko wystąpienia tego powikłania wśród leczonych FIN oszacowano na 0,152/1000 pacjentów co odpowiada około 1 przypadkowi na 6 tysięcy pacjentów, którzy stosowali długoterminowo FIN. [62] Co istotne, do tej pory nie zgłoszono przypadków PML wśród leczonych OKR w obrębie badań klinicznych. [10]

Podsumowując, terapia okrelizumabem jest leczeniem pozwalającym na uzyskanie kontroli nad trudną i uciążliwą chorobą, jaką jest rzutowo-remisyjna postać stwardnienia rozsianego, pozostająca aktywna pomimo rocznej terapii jednym z leków immunomodulujących. Okrelizumab stosowany w długoterminowej terapii zapobiega występowaniu progresji niesprawności, poprawia sprawność i jakość życia chorych, a także znacząco zwiększa szansę wystąpienia stanu bez aktywności choroby (NEDA) oraz prawie całkowicie eliminuje aktywność choroby w obrazie MRI, będąc przy tym terapią bezpieczną, wymagającą w ramach długoterminowego stosowania jedynie dwóch podań w ciągu roku, co zwiększa komfort pacjenta, ogranicza ryzyko zdarzeń niepożądanych oraz poprawia compliance pacjentów.

10. ZESTAWIENIE WERYFIKACYJNE

Tabela 34.

Wskazanie spełnienia minimalnych wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 02.04.2012 r. dla analizy klinicznej

Wymaganie	Rozdział	Strona
§ 2.		
<i>Informacje zawarte w analizach muszą być aktualne na dzień złożenia wniosku, co najmniej w zakresie skuteczności, bezpieczeństwa, cen oraz poziomu i sposobu finansowania technologii wnioskowanej i technologii opcjonalnych.</i>	2.3.2, 3.1, A.1	20, 26, 92
§ 4.1 Analiza kliniczna zawiera:		
1. opis problemu zdrowotnego	Przedstawiony w ramach APD [3]	
2. opis technologii opcjonalnych	Przedstawiony w ramach APD [3]	
3. przegląd systematyczny badań pierwotnych	2.3.1, A.1	19, 92
4. kryteria selekcji badań pierwotnych do przeglądu	2.2	16
5. wskazanie opublikowanych przeglądów systematycznych	6	73
§ 4.2 Przegląd spełnia następujące kryteria:		
1. zgodność kryterium, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 lit. a, z populacją docelową wskazaną we wniosku	2.2, 3.2, B.1	16, 29, 106
2. zgodność kryterium, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 lit. b, z charakterystyką wnioskowanej technologii.	2.2, 3.2, B.1	16, 29, 106
§ 4.3 Przegląd zawiera:		
1. porównanie z co najmniej jedną refundowaną technologią opcjonalną, a w przypadku braku refundowanej technologii opcjonalnej – z inną technologią opcjonalną	1.2, 2.2	15, 16
2. wskazanie wszystkich badań spełniających kryteria, o których mowa w ust. 1 pkt 4	3.1	26
3. opis kwerend przeprowadzonych w bazach bibliograficznych	A.1	92
4. opis procesu selekcji badań (...) w postaci diagramu	3.1	26
5. charakterystykę każdego z badań włączonych do przeglądu (...)	3.2, B.1	29, 106
6. zestawienie wyników uzyskanych w każdym z badań, w zakresie zgodnym z kryteriami, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. c, w postaci tabelarycznej	4, B.2, C.2	45, 149, 180
7. informacje na temat bezpieczeństwa skierowane do osób wykonujących zawody medyczne, aktualne na dzień złożenia wniosku (...)	5	69
§ 4.4		
Jeżeli nie istnieje ani jedna technologia opcjonalna, analiza kliniczna zawiera porównanie z naturalnym przebiegiem choroby, odpowiednio dla danego stanu klinicznego we wnioskowanym wskazaniu.	nd	nd

11. BIBLIOGRAFIA

1. Minister Zdrowia. (2012) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań, jakie muszą spełniać analizy uwzględnione we wnioskach o objęcie refundacją i ustalenie urzędowej ceny zbytu oraz o podwyższenie urzędowej ceny zbytu leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobu medycznego, które nie mają odpowiednika refundowanego w danym wskazaniu. Dostęp: http://www.mz.gov.pl/wwwfiles/ma_struktura/docs/rozp_urzcen_03042012.pdf.
2. (2016) Wytyczne oceny technologii medycznych (HTA, ang. health technology assessment). Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.
3. [REDACTED]
4. EMA. Oświadczenie o wycofaniu leku Zinbryta (daklizumab). Dostęp: http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/Referrals_document/Zinbryta_20_march_2018/Under_evaluation/WC500245166.pdf.
5. Higgins JPT, Green S. Cochrane Handbook for Systematic Reviews of Intervention. Version 5.1.0 [updated March 2011]. The Cochrane Collaboration Dostęp: <http://handbook.cochrane.org/>.
6. Decision Support Unit. (2011) A generalised linear modelling framework for pairwise an network meta-analysis of randomised controller trials. Dostęp: <http://scharr.dept.shef.ac.uk/nicedsu/wp-content/uploads/sites/7/2017/05/TSD2-General-meta-analysis-corrected-2Sep2016v2.pdf>.
7. University of Cambridge. DIC: Deviance Information Criteria. Dostęp: <https://www.mrc-bsu.cam.ac.uk/software/bugs/the-bugs-project-dic/>.
8. Rucker G, Schwarzer G. (2015) Ranking treatments in frequentist network meta-analysis works without resampling methods. *BMC Med Res Methodol* 15:58.
9. University of Cambridge. WinBUGS. Dostęp: <https://www.mrc-bsu.cam.ac.uk/software/bugs/the-bugs-project-winbugs/>.
10. Hauser SL, Bar-Or A, Comi G, Giovannoni G, Hartung H-P, Hemmer B, Lublin F, Montalban X, Rammohan KW, Selmaj K, Traboulsee A, Wolinsky JS, Arnold DL, Klingelschmitt G, Masterman D, i in. (2017) Ocrelizumab versus Interferon Beta-1a in Relapsing Multiple Sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 376(3):221–234.
11. [REDACTED]
12. Lublin. Efficacy and Safety of Ocrelizumab in Relapsing Multiple Sclerosis: Results of the Phase III, Interferon β -1a–controlled OPERA I and OPERA II Studies [DX33]. *CMSC*; 4.07 2016; USA. .
13. Traboulsee A. (2016) Ocrelizumab No Evidence of Disease Activity (NEADA) Status at 96 Weeks in Patients with Relapsing Multiple Sclerosis: Analysis of the Phase III Double-Blind, Double-Dummy, Interferon beta-1a-Controlled OPERA I and OPERA II Studies. *Neurology* 86(16):S PL.02.004.
14. Naismith Robert. (2017) Preliminary results of the OPERA I and OPERA II Open-Label Extension Study (S31.004). *Neurology* 88(16):S31.004.
15. Havrdova. (2017) Evaluation of No Evidence of Progression or Active Disease (NEPAD) in patients with relapsing multiple sclerosis in the OPERA-1 and OPERA-2 trials. *European Journal of Neurology* 24:445–678.
16. Selmaj. Infusion-related reactions with ocrelizumab in the Phase III double-blind, double-dummy, interferon (IFN)-1acontrolled OPERA I and OPERA II studies. [P11195].23 Suppl.2:111–344.
17. Stępień A, Chalimoniuk M, Lubina-Dąbrowska N, Chrapusta SJ, Galbo H, Langfort J. (2013) Effects of interferon β -1a and interferon β -1b monotherapies on selected serum cytokines and nitrite levels in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: a 3-year longitudinal study. *Neuroimmunomodulation* 20(4):213–222.
18. Durelli L, Verdun E, Barbero P, Bergui M, Versino E, Ghezzi A, Montanari E, Zaffaroni M, Independent Comparison of Interferon (INCOMIN) Trial Study Group. (2002) Every-other-day interferon beta-1b versus once-weekly interferon beta-1a for multiple sclerosis: results of a 2-year prospective randomised multicentre study (INCOMIN). *Lancet* 359(9316):1453–1460.
19. Panitch H, Goodin DS, Francis G, Chang P, Coyle PK, O'Connor P, Monaghan E, Li D, Weinschenker B, EVIDENCE Study Group. Evidence of Interferon Dose-response: European North American Comparative Efficacy, University of British Columbia MS/MRI Research Group. (2002) Randomized, comparative study of interferon beta-1a treatment regimens in MS: The EVIDENCE Trial. *Neurology* 59(10):1496–1506.
20. Vollmer TL, Sorensen PS, Selmaj K, Zipp F, Havrdova E, Cohen JA, Sasson N, Gilgun-Sherki Y, Arnold DL, BRAVO Study Group. (2014) A randomized placebo-controlled phase III trial of oral laquinimod for multiple sclerosis. *J. Neurol.* 261(4):773–783.
21. Jacobs LD, Cookfair DL, Rudick RA, Herndon RM, Richert JR, Salazar AM, Fischer JS, Goodkin DE, Granger CV, Simon JH, Alam JJ, Bartoszak DM, Bourdette DN, Braiman J, Brownschidle CM, i in. (1996) Intramuscular interferon beta-1a for disease progression in relapsing multiple sclerosis. The Multiple Sclerosis Collaborative Research Group (MSCRG). *Ann. Neurol.* 39(3):285–294.

22. (1998) Randomised double-blind placebo-controlled study of interferon beta-1a in relapsing/remitting multiple sclerosis. PRISMS (Prevention of Relapses and Disability by Interferon beta-1a Subcutaneously in Multiple Sclerosis) Study Group. *Lancet* 352(9139):1498–1504.
23. IFNB Multiple Sclerosis Study Group. (2001) Interferon beta-1b is effective in relapsing-remitting multiple sclerosis. I. Clinical results of a multicenter, randomized, double-blind, placebo-controlled trial. 1993 [classical article]. *Neurology* 57(12 Suppl 5):S3-9.
24. (1995) Interferon beta-1b in the treatment of multiple sclerosis: final outcome of the randomized controlled trial. The IFNB Multiple Sclerosis Study Group and The University of British Columbia MS/MRI Analysis Group. *Neurology* 45(7):1277–1285.
25. Kappos L, Radue E-W, O'Connor P, Polman C, Hohlfeld R, Calabresi P, Selmaj K, Agoropoulou C, Leyk M, Zhang-Auberson L, Burtin P, FREEDOMS Study Group. (2010) A placebo-controlled trial of oral fingolimod in relapsing multiple sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 362(5):387–401.
26. Calabresi PA, Radue E-W, Goodin D, Jeffery D, Rammohan KW, Reder AT, Vollmer T, Agius MA, Kappos L, Stites T, Li B, Cappiello L, von Rosenstiel P, Lublin FD. (2014) Safety and efficacy of fingolimod in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis (FREEDOMS II): a double-blind, randomised, placebo-controlled, phase 3 trial. *Lancet Neurol* 13(6):545–556.
27. Cohen JA, Barkhof F, Comi G, Hartung H-P, Khatri BO, Montalban X, Pelletier J, Capra R, Gallo P, Izquierdo G, Tiel-Wilck K, de Vera A, Jin J, Stites T, Wu S, i in. (2010) Oral fingolimod or intramuscular interferon for relapsing multiple sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 362(5):402–415.
28. Comi G, Patti F, Rocca MA, Mattioli FC, Amato MP, Gallo P, Centonze D, Pozzilli C, Saccà F, Bergh FT, Bartezaghi M, Turrini R, Filippi M, Golden Study Group. (2017) Efficacy of fingolimod and interferon beta-1b on cognitive, MRI, and clinical outcomes in relapsing-remitting multiple sclerosis: an 18-month, open-label, rater-blinded, randomised, multicentre study (the GOLDEN study). *J. Neurol.* 264(12):2436–2449.
29. Kappos L, Wiendl H, Selmaj K, Arnold DL, Havrdova E, Boyko A, Kaufman M, Rose J, Greenberg S, Sweetser M, Riestler K, O'Neill G, Elkins J. (2015) Daclizumab HYP versus Interferon Beta-1a in Relapsing Multiple Sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 373(15):1418–1428.
30. Gold R, Giovannoni G, Selmaj K, Havrdova E, Montalban X, Radue E-W, Stefoski D, Robinson R, Riestler K, Rana J, Elkins J, O'Neill G, SELECT study investigators. (2013) Daclizumab high-yield process in relapsing-remitting multiple sclerosis (SELECT): a randomised, double-blind, placebo-controlled trial. *Lancet* 381(9884):2167–2175.
31. Gold R, Kappos L, Arnold DL, Bar-Or A, Giovannoni G, Selmaj K, Tornatore C, Sweetser MT, Yang M, Sheikh SI, Dawson KT, DEFINE Study Investigators. (2012) Placebo-controlled phase 3 study of oral BG-12 for relapsing multiple sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 367(12):1098–1107.
32. Johnson KP, Brooks BR, Cohen JA, Ford CC, Goldstein J, Lisak RP, Myers LW, Panitch HS, Rose JW, Schiffer RB. (1995) Copolymer 1 reduces relapse rate and improves disability in relapsing-remitting multiple sclerosis: results of a phase III multicenter, double-blind placebo-controlled trial. The Copolymer 1 Multiple Sclerosis Study Group. *Neurology* 45(7):1268–1276.
33. Boiko AN, Lashch NY, Sharanova SN, Zakharova MN, Trifonova OV, Simaniv TO, Lysogorskaya EV, Gur'yanova OE, Kotov SV, Yakushina TI, Lizhdvoi VY, Belova YA, Khabirov FA, Babicheva NN, Khaibullin TI, i in. (2018) A Comparative Placebo-Controlled Clinical Trial of the Efficacy and Safety of Glatiramer Acetate 20 mg in Patients with Remitting Multiple Sclerosis: First-Year Study Results. *Neurosci Behav Physiol* 48(3):351–357.
34. Lublin FD, Cofield SS, Cutter GR, Conwit R, Narayana PA, Nelson F, Salter AR, Gustafson T, Wolinsky JS, CombiRx Investigators. (2013) Randomized study combining interferon and glatiramer acetate in multiple sclerosis. *Ann. Neurol.* 73(3):327–340.
35. Mikol DD, Barkhof F, Chang P, Coyle PK, Jeffery DR, Schwid SR, Stubinski B, Uitdehaag BMJ, REGARD study group. (2008) Comparison of subcutaneous interferon beta-1a with glatiramer acetate in patients with relapsing multiple sclerosis (the REBif vs Glatiramer Acetate in Relapsing MS Disease [REGARD] study): a multicentre, randomised, parallel, open-label trial. *Lancet Neurol* 7(10):903–914.
36. O'Connor P, Filippi M, Arnason B, Comi G, Cook S, Goodin D, Hartung H-P, Jeffery D, Kappos L, Boateng F, Filippov V, Groth M, Knappertz V, Kraus C, Sandbrink R, i in. (2009) 250 microg or 500 microg interferon beta-1b versus 20 mg glatiramer acetate in relapsing-remitting multiple sclerosis: a prospective, randomised, multicentre study. *Lancet Neurol* 8(10):889–897.
37. M. Calabrese. (2012) Effect of disease-modifying drugs on cortical lesions and atrophy in relapsing-remitting multiple sclerosis. *Multiple Sclerosis Journal* 4(18):418–24.
38. Fox RJ, Miller DH, Phillips JT, Hutchinson M, Havrdova E, Kita M, Yang M, Raghupathi K, Novas M, Sweetser MT, Vigiotta V, Dawson KT, CONFIRM Study Investigators. (2012) Placebo-controlled phase 3 study of oral BG-12 or glatiramer in multiple sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 367(12):1087–1097.
39. O'Connor P, Wolinsky JS, Confavreux C, Comi G, Kappos L, Olsson TP, Benzerdjeb H, Truffinet P, Wang L, Miller A, Freedman MS, TEMSO Trial Group. (2011) Randomized trial of oral teriflunomide for relapsing multiple sclerosis. *N. Engl. J. Med.* 365(14):1293–1303.

40. Confavreux C, O'Connor P, Comi G, Freedman MS, Miller AE, Olsson TP, Wolinsky JS, Bagulho T, Delhay J-L, Dukovic D, Truffinet P, Kappos L, TOWER Trial Group. (2014) Oral teriflunomide for patients with relapsing multiple sclerosis (TOWER): a randomised, double-blind, placebo-controlled, phase 3 trial. *Lancet Neurol* 13(3):247–256.
41. Vermersch P, Czlonkowska A, Grimaldi LME, Confavreux C, Comi G, Kappos L, Olsson TP, Benamor M, Bauer D, Truffinet P, Church M, Miller AE, Wolinsky JS, Freedman MS, O'Connor P, i in. (2014) Teriflunomide versus subcutaneous interferon beta-1a in patients with relapsing multiple sclerosis: a randomised, controlled phase 3 trial. *Mult. Scler.* 20(6):705–716.
42. Lublin FD, Baier M, Cutter G. (2003) Effect of relapses on development of residual deficit in multiple sclerosis. *Neurology* 61(11):1528–1532.
43. EMA. (2012) Alert bezpieczeństwa_EMA Procedure number: EMEA/H/C/2202/A- 20/ 008. Dostęp: http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/EPAR_-_Assessment_Report_-_Variation/human/002202/WC500129801.pdf.
44. MHRA. (2012) Alert bezpieczeństwa_MHRA_Fingolimod (Gilenya ▼): not recommended for patients at known risk of cardiovascular adverse events.
45. URPL. (2012) Alert bezpieczeństwa_URPL_Zaktualizowana informacja do fachowych pracowników ochrony zdrowia, dotycząca monitorowania czynności układu sercowo-naczyniowego podczas rozpoczynania leczenia produktem leczniczym Gilenya (fingolimod). Dostęp: http://urpl.gov.pl/sites/default/files/DDL_Gilenya_2_2012-04-24_-_ostateczna_wersja_komunikatu.pdf.
46. Novartis. (2017) Fingolimod (Gilenya) - przeciwwskazania u pacjentów z chorobami serca. Dostęp: http://urpl.gov.pl/sites/default/files/Gilenya_DHPC_2017-10-26.pdf.
47. MHRA. (2013) Fingolimod bradycardia and heart block. Dostęp: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/fingolimod-gilenya-bradycardia-and-heart-block>.
48. EMA. Procedural steps taken and scientific information after the authorisation. Dostęp: http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/EPAR_-_Procedural_steps_taken_and_scientific_information_after_authorisation/human/002202/WC500111236.pdf.
49. URPL. Alert bezpieczeństwa_ryzyko związane z działaniem leku na układ immunologiczny. Dostęp: http://urpl.gov.pl/sites/default/files/Gilenya_DHPC.pdf.
50. FDA. (2015) Gilenya (fingolimod): Drug Safety Communication - FDA Warns About Cases of Rare Brain Infection. Dostęp: <https://www.fda.gov/safety/medwatch/safetyinformation/safetyalertsforhumanmedicalproducts/ucm457183.htm>.
51. MHRA. (2016) Fingolimod (Gilenya): risks of progressive multifocal leukoencephalopathy, basal-cell carcinoma, and opportunistic infections. Dostęp: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/fingolimod-gilenya-risks-of-progressive-multifocal-leukoencephalopathy-basal-cell-carcinoma-and-opportunistic-infections>.
52. EMA. (2015) New recommendations to minimise risks of the rare brain infection PML and a type of skin cancer with Gilenya. Dostęp: http://urpl.gov.pl/sites/default/files/Gilenya_Public_health_communication.pdf.
53. URPL. (2015) Nowe zalecenia mające na celu zminimalizowanie ryzyka wystąpienia rzadkiego zakażenia PML oraz jednego z rodzajów nowotworu skóry w przypadku stosowania produktu leczniczego Gilenya. Dostęp: http://urpl.gov.pl/sites/default/files/Gilenya_Public_health_communication_PL.pdf.
54. EMA. Scientific conclusions and grounds recommending the variation to the terms of the marketing authorisation. Dostęp: http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/EPAR_-_Scientific_Conclusion/human/002202/WC500202693.pdf.
55. FDA. (2012) Alert bezpieczeństwa: fingolimod. Dostęp: <https://www.fda.gov/drugs/guidancecomplianceregulatoryinformation/surveillance/adversedrugeffects/ucm349375.htm>.
56. MHRA. (2017) Alert bezpieczeństwa: Multiple sclerosis therapies: signal of rebound effect after stopping or switching therapy. Dostęp: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/multiple-sclerosis-therapies-signal-of-rebound-effect-after-stopping-or-switching-therapy>.
57. FDA. (2017) Alert bezpieczeństwa : Potential Signals of Serious Risks/New Safety Information Identified by the FDA Adverse Event Reporting System (FAERS). Dostęp: <https://www.fda.gov/drugs/guidancecomplianceregulatoryinformation/surveillance/adversedrugeffects/ucm579459.htm>.
58. MHRA. (2017) Alert bezpieczeństwa: Fingolimod (Gilenya ▼): updated advice about risk of cancers and serious infections. Dostęp: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/fingolimod-gilenya-updated-advice-about-risk-of-cancers-and-serious-infections>.
59. FDA. Alert bezpieczeństwa: Revised recommendations for cardiovascular monitoring and use of multiple sclerosis drug Gilenya (fingolimod). Dostęp: <https://www.fda.gov/drugs/drugsafety/ucm303192.htm>.
60. MHRA. (2017) Alert bezpieczeństwa:Fingolimod (Gilenya ▼): new contraindications in relation to cardiac risk. Dostęp: <https://www.gov.uk/drug-safety-update/fingolimod-gilenya-new-contraindications-in-relation-to-cardiac-risk>.

61. Hauser. (2017) Safety of ocrelizumab in multiple sclerosis: updated analysis in patients with relapsing and primary progressive multiple sclerosis. *Multiple Sclerosis Journal* 23:85–426.
62. Druart C, El Sankari S, van Pesch V. (2017) Long-term safety and real-world effectiveness of fingolimod in relapsing multiple sclerosis. *Patient Relat Outcome Meas* 9:1–10.
63. ICER. (2017) Disease-Modifying Therapies for Relapsing- Remitting and Primary -Progressive Multiple Sclerosis: Effectiveness and Value. Dostęp: https://icer-review.org/wp-content/uploads/2016/08/CTAF_MS_Final_Report_030617.pdf.
64. Siddiqui MK, Khurana IS, Budhia S, Hettle R, Harty G, Wong SL. (2017) Systematic literature review and network meta-analysis of cladribine tablets versus alternative disease-modifying treatments for relapsing-remitting multiple sclerosis. *Curr Med Res Opin* 1–11.
65. Deleu D, Mesraoua B, El Khider H, Canibano B, Melikyan G, Al Hail H, Mhjob N, Bhagat A, Ibrahim F, Hanssens Y. (2017) Optimization and stratification of multiple sclerosis treatment in fast developing economic countries: a perspective from Qatar. *Curr Med Res Opin* 33(3):439–458.
66. Stasiołek M, Mycko M, Selmaj K. (2005) Patogeneza stwardnienia rozsianego. *Polski Przegląd Neurologiczny* 1(3):92–98.
67. Bozic C, Subramanyam M, Richman S, Plavina T, Zhang A, Ticho B. (2014) Anti-JC virus (JCV) antibody prevalence in the JCV Epidemiology in MS (JEMS) trial. *Eur. J. Neurol.* 21(2):299–304.
68. Ho P-R, Koendgen H, Campbell N, Haddock B, Richman S, Chang I. (2017) Risk of natalizumab-associated progressive multifocal leukoencephalopathy in patients with multiple sclerosis: a retrospective analysis of data from four clinical studies. *Lancet Neurol* 16(11):925–933.
69. Narodowy Fundusz Zdrowia. (2017) Uchwała Nr 4/2017/III Rady Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia okresowego sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu Zdrowia za IV kwartał 2016 r. Załącznik: Tabele IV.3.2. Dostęp: <http://www.nfz.gov.pl/zarzadzenia-prezesa/uchwaly-rady-nfz/uchwala-nr-42017iii,6410.html>.
70. Narodowy Fundusz Zdrowia. (2018) Uchwała Nr 2/2018/III Rady Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 7 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia okresowego sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu Zdrowia za IV kwartał 2017 r. Załącznik: Tabele IV.3. Dostęp: <http://www.nfz.gov.pl/zarzadzenia-prezesa/uchwaly-rady-nfz/uchwala-nr-22018iii,6438.html>.
71. EMA. (2015) Guideline on clinical investigation of medicinal products for the treatment of Multiple Sclerosis. Dostęp: http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/Scientific_guideline/2015/03/WC500185161.pdf.
72. Waubant EL, Goodkin DE. (1996) Assessing Efficacy in Clinical Trials of Treatments for Multiple Sclerosis. *CNS Drugs* 6(6):462–473.
73. Brandon Moss, Erica Utigard, Laura Baldassari. (2018) Real-World Experience with Ocrelizumab. Mellen Center, Cleveland Clinic.
74. Charakterystyka Produktu Leczniczego Zinbryta (daklizumab). Dostęp: http://www.ema.europa.eu/docs/pl_PL/document_library/EPAR_-_Product_Information/human/003862/WC500210598.pdf.
75. Polman CH, Rudick RA. (2010) The multiple sclerosis functional composite: a clinically meaningful measure of disability. *Neurology* 74 Suppl 3:S8-15.
76. Meyer-Moock S, Feng Y-S, Maeurer M, Dippel F-W, Kohlmann T. (2014) Systematic literature review and validity evaluation of the Expanded Disability Status Scale (EDSS) and the Multiple Sclerosis Functional Composite (MSFC) in patients with multiple sclerosis. *BMC Neurol* 14:58.

12. SPIS TABEL

Tabela 1.	Szczegółowy zakres analizy klinicznej – schemat PICO	15
Tabela 2.	Kryteria włączenia i wykluczenia badań do analizy klinicznej – przeszukanie ukierunkowane na identyfikację badań RCT	17
Tabela 3.	Kryteria włączenia i wykluczenia badań do analizy klinicznej – przeszukanie badań dla efektywności rzeczywistej oraz przeglądów systematycznych dla OKR	18
Tabela 4.	Badania kliniczne spełniające kryteria włączenia do analizy klinicznej.....	26
Tabela 5.	Porównanie definicji populacji docelowej z definicjami podgrup wyodrębnionych w badaniach OPERA I i OPERA II.....	31
Tabela 6.	Ocena homogeniczności badań włączonych do analizy w zakresie metodyki.....	32
Tabela 7.	Ocena homogeniczności populacji docelowej badań włączonych do analizy klinicznej	35
Tabela 8.	Definicje najważniejszych punktów końcowych ocenianych w badaniach włączonych do analizy klinicznej	38
Tabela 9.	Podsumowanie oceny ryzyka błędu systematycznego badań RCT uwzględnionych w analizie na podstawie Cochrane Handbook	43
Tabela 10.	Progresja niesprawności MS dla porównania OKR vs IFB-1a-SC.....	45
Tabela 11.	Roczna częstość rzutów MS (ARR) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC.....	46
Tabela 12.	Odsetek pacjentów wolnych od rzutu choroby dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC	47
Tabela 13.	Poprawa stanu zdrowia pacjentów (średnia skorygowana punktacja na skali MSFC) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC.....	47
Tabela 14.	Brak aktywności choroby (NEDA) oraz brak aktywności i progresji choroby (NEPAD) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC.....	48
Tabela 15.	Zmiany w obrazie MRI dla porównania OKR vs IFB-1a-SC (dane dychotomiczne)	49
Tabela 16.	Zmiany w obrazie MRI dla porównania OKR vs IFB-1a-SC (dane ciągłe).....	49
Tabela 17.	Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny dla porównania OKR vs IFB-1a-SC	50
		50
Tabela 19.	Utrwalona progresja niesprawności trwająca przez 12 tygodni w populacjach zbliżonych do docelowej (OPERA I i II) dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC.....	53
Tabela 20.	Roczna częstość rzutów dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC – analiza w podgrupach ..	54
Tabela 21.	Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC– CDP12	55
Tabela 22.	Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC	56
Tabela 23.	Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – ARR	58
Tabela 24.	Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC	60
Tabela 25.	Średnia skorygowana zmiana w punktacji SF-36 (funkcjonowanie fizyczne) w 96. tygodniu terapii względem wartości wyjściowych dla porównania OKR vs IFNB-1a-SC.....	62
Tabela 26.	Zdarzenia niepożądane ogółem dla OKR i IFNB-1a-SC	63
Tabela 27.	Szczegółowe zdarzenia niepożądane dla porównania OKR z IFNB-1a-SC na podstawie skumulowanych wyników badań OPERA I i II.....	64
Tabela 28.	Porównanie profilu bezpieczeństwa OKR (OPERA I i II) względem FIN (TRANSFORMS, FREEDOMS I i II).....	66
Tabela 29.	Alerty dotyczące bezpieczeństwa FIN opublikowane przez URPL, EMA, MHRA i FDA....	70
Tabela 30.	AE raportowane u pacjentów przyjmujących OKR w ramach rozszerzenia badań OPERA I, OPERA II oraz ORATORIO.....	71
Tabela 31.	Charakterystyka przeglądu systematycznego ICER 2017 [63] dla OKR	73
Tabela 32.	Charakterystyka przeglądu systematycznego Siddiqui 2017 [64] dla OKR	74
Tabela 33.	Charakterystyka przeglądu systematycznego Deleu 2016 [65] dla OKR	74
Tabela 34.	Wskazanie spełnienia minimalnych wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 02.04.2012 r. dla analizy klinicznej.....	83
Tabela 35.	Wyniki przeszukania w bazie Pubmed	92
Tabela 36.	Wyniki przeszukania w bazie Embase	92
Tabela 37.	Wyniki przeszukania w bazie Cochrane	93

Tabela 38.	Wyniki przeszukania w bazie Pubmed – przeszukanie dla OKR (badania ef. rzeczywistej oraz przeglądy systematyczne).....	94
Tabela 39.	Wyniki przeszukania w bazie Embase – przeszukanie dla OKR (badania ef. rzeczywistej oraz przeglądy systematyczne).....	94
Tabela 40.	Wyniki przeszukania w bazie Cochrane – przeszukanie dla OKR (badania ef. rzeczywistej oraz przeglądy systematyczne).....	94
Tabela 41.	Słowa kluczowe zastosowane w celu przeszukania pozostałych źródeł informacji medycznej.....	95
Tabela 42.	Ocena ryzyka błędu systematycznego w badaniach RCT dotyczących ocenianej interwencji.....	98
Tabela 43.	Ocena ryzyka błędu systematycznego w badaniach RCT dotyczących komparatorów ...	99
Tabela 44.	Roczna częstość rzutów (ARR).....	149
Tabela 45.	Progresja niesprawności.....	150
Tabela 46.	Odsetki pacjentów przerywających leczenie.....	151
Tabela 47.	Szczegółowe wyniki bezpieczeństwa OKR.....	153
Tabela 48.	Szczegółowe wyniki dla porównania profilu bezpieczeństwa FIN.....	159
Tabela 49.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	162
Tabela 50.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	163
Tabela 51.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	163
Tabela 52.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	164
Tabela 53.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	164
Tabela 54.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	165
Tabela 55.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	165
Tabela 56.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	166
Tabela 57.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	167
Tabela 58.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	168
Tabela 59.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	170
Tabela 60.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	170
Tabela 61.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	171
Tabela 62.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	172
Tabela 63.	Wyniki porównania metodą MTC- model stały.....	173
Tabela 64.	Wyniki porównania metodą MTC- model losowy.....	173
Tabela 65.	Skuteczność długoterminowego stosowania OKR w badaniu Kappos 2011.....	193
Tabela 66.	Bezpieczeństwo terapii OKR w badaniu Kappos 2011.....	195
Tabela 67.	Badania wykluczone z analizy na etapie pełnych tekstów wraz z przyczyną wykluczenia (przeszukanie dla RCT).....	199
Tabela 68.	Badania wykluczone z analizy na etapie pełnych tekstów wraz z przyczyną wykluczenia (przeszukanie dla efektywności rzeczywistej OKR).....	245
Tabela 69.	Badania kliniczne w toku.....	248
Tabela 70.	Kryteria oceny ryzyka błędu systematycznego zgodnie z Cochrane Handbook.....	250
Tabela 71.	Skala oceny wiarygodności przeglądów systematycznych (AMSTAR II) – tłumaczenie własne.....	253
Tabela 72.	Formularz do ekstrakcji danych dychotomicznych.....	256
Tabela 73.	Formularz do ekstrakcji danych ciągłych.....	256
Tabela 74.	Skale wykorzystywane do oceny efektów terapeutycznych u pacjentów z MS.....	257

13. SPIS WYKRESÓW

[REDACTED]	[REDACTED]	51
[REDACTED]	[REDACTED]	52
[REDACTED]	[REDACTED]	52
[REDACTED]	[REDACTED]	53
Wykres 5.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	56
Wykres 6.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	57
Wykres 7.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	59
Wykres 8.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	61
Wykres 9.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	169
Wykres 10.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	171
Wykres 11.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	172
Wykres 12.	Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA	175
Wykres 13.	Progresja niesprawności CDP12 – badanie Kappos 2011	194
Wykres 14.	Progresja niesprawności CDP24 – badanie Kappos 2011	195

14. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Schemat selekcji badań klinicznych z randomizacją zgodnie z PRISMA	28
Rysunek 2. Schemat selekcji badań ef. rzeczywistej i przeglądów systematycznych dla OKR zgodnie z PRISMA	29
Rysunek 3. Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – CDP12	55
Rysunek 4. Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – CDP24	57
Rysunek 5. Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC– ARR	59
Rysunek 6. Porównanie OKR z komparatorami metodą MTC – zaprzestanie terapii jakiegokolwiek przyczyny	61
Rysunek 7. Wyniki dla wszystkich domen wchodzących w skład kwestionariusza SF-36 [11].....	62
Rysunek 8. Leczenie stosowane w ramach przedłużenia badania Kappos 2011 (od 24 tygodnia)....	193
Rysunek 9. ARR obserwowane w przedłużeniu badania Kappos 2011	194

APPENDIX A.

A.1. Strategia wyszukiwania badań pierwotnych

Tabela 35.
Wyniki przeszukania w bazie Pubmed

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#1	"Multiple Sclerosis"[Mesh]	50 832
#2	multiple sclerosis or primary progressive multiple sclerosis or relapsing-remitting multiple sclerosis or relapsing multiple sclerosis or RRMS or RMS or PPMS or SPMS	87 425
#3	#1 or #2	87 425
#4	"interferon-beta"[MeSH Terms]	8 451
#5	IFNB-1a or IFN-1a or interferon beta-1a or interferon-1a or Avonex or Rebif or Cinnovex	2 174
#6	IFNB-1b or IFN-1b or interferon-beta-1b or IFN 1b or interferon-1b or Betaferon or Betaseron or Extavia	2 466
#7	glatiramer acetate or glatiramer or Copaxone or "copolymer-1" or "cop-1" or "tv 5010" or tv5010	1 964
#8	natalizumab or Tysabri or an100226 or "an 100226" or Antegren	2 078
#9	teriflunomide or Aubagio or a 771726 or "a77 1726" or "hmr 1726" or hmr1726 or 61980 or rs61980 or "su 0020" or su0020	504
#10	fingolimod or Gilenya or fty720 or "fty 720"	2535
#11	mitoxantrone or Novantrone or a608019 or "a 608019" or mitozantrone	5 869
#12	dimethyl fumarate or BG-12 or Panaclar or bg00012 or "bg 00012" or Dimethylfumarate or tecfidera or "fag 201" or fag201	981
#13	Daclizumab or Dacliximab or Zenapax or Zinbryta or Ro-24-7375	1061
#14	alemtuzumab or Campath or MabCampath or Lemtrada or LDP103 or LDP 103	2896
#15	Ocrelizumab or ocrevus or "r 1594" or r1594 or "pr 070769" or pr070769	164
#16	cladribine OR 2-Chlorodeoxyadenosine or Leustatin	1941
#17	#4 or #5 or #6 or #7 or #8 or #9 or #10 or #11 or #12 o #13 or #14 or #15 or #16	27035
#18	((("Randomized Controlled Trial "[Publication Type]) OR ("randomized controlled trial") OR (random*) OR (RCT) OR (((singl* OR doubl* OR trebl* OR tripl*) AND (blind* OR mask*)) OR (single blind) OR ((double blind)) OR ((triple blind)) OR ((placebo)) OR ((placebo-controlled)) OR ((blinding)) OR (((cross*over OR crossover) AND (trial OR study))) OR ((controlled clinical trial)) OR ((random* AND controlled AND study*)) OR ((random* AND controlled AND trial*)) OR ((random OR randomly) AND (allocation OR allocate*)))	1 393 393
#19	#3 AND #17 AND #18	1521
Data przeszukania: 02.10.2017		

Tabela 36.
Wynki przeszukania w bazie Embase

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#1	'multiple sclerosis'/exp	107 226
#2	'multiple sclerosis' OR 'primary progressive multiple sclerosis' OR 'relapsing-remitting multiple sclerosis' OR 'relapsing multiple sclerosis' OR rrms OR rms OR ppms OR spms	136 417

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#3	#1 or #2	136 417
#4	'interferon-beta'/exp	21 269
#5	'ifnb-1a' OR 'ifn-1a' OR 'interferon beta-1a' OR 'interferon 1a' OR avonex OR rebif OR cinnovex	4 511
#6	'ifnb-1b' OR 'ifn-1b' OR 'interferon-beta-1b' OR 'ifn 1b' OR 'interferon-1b' OR betaferon OR betaseron OR extavia	3 103
#7	'glatiramer acetate' OR glatiramer OR copaxone OR 'copolymer-1' OR 'cop-1' OR 'tv 5010' OR tv5010	7 370
#8	natalizumab OR tysabri OR an100226 OR 'an 100226' OR antegren	8 182
#9	teriflunomide OR aubagio OR 'a 771726' OR 'a77 1726' OR 'hmr 1726' OR hmr1726 OR 61980 OR rs61980 OR 'su 0020' OR su0020	1 878
#10	cladribine OR '2 chlorodeoxyadenosine' OR leustatin	5987
#11	fingolimod or Gilenya or fty720 or 'fty 720'	7 132
#12	mitoxantrone OR novantrone OR a608019 OR 'a 608019' OR mitozantrone	21 893
#13	'dimethyl fumarate' OR 'bg 12' OR panaclar OR bg00012 OR 'bg 00012' OR dimethylfumarate OR tecfidera OR 'fag 201' OR fag201	1 913
#14	daclizumab OR dacliximab OR zenapax OR zinbryta OR 'ro-24-7375'	5 908
#15	alemtuzumab OR campath OR mabcampath OR lemtrada OR ldp103 OR 'ldp 103'	13 679
#16	ocrelizumab OR ocrevus OR 'r 1594' OR r1594 OR 'pr 070769' OR pr070769	902
#17	#4 or #5 or #6 or #7 or #8 or #9 or #10 or #11 or #12 or #13 or #14 or #15 or #16	80 066
#18	'randomized controlled trial'/exp OR random* OR rct OR ((singl* OR doubl* OR treb* OR tripl*) AND (blind* OR mask*)) OR (single AND blind) OR (double AND blind) OR (triple AND blind) OR placebo OR 'placebo controlled' OR blinding OR (controlled AND clinical AND trial) OR (random* AND controlled AND stud*) OR (random* AND controlled AND trial*) OR ((random OR randomly) AND (allocation OR allocate*))	1 897 332
#19	3 AND #17 AND #18 AND [embase]/lim	5487
Data przeszukania: 03.10.2017		

Tabela 37.
Wyniki przeszukania w bazie Cochrane

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#1	MeSH descriptor: [Multiple Sclerosis] explode all trees	2379
#2	multiple sclerosis or primary progressive multiple sclerosis or relapsing-remitting multiple sclerosis or relapsing multiple sclerosis or RRMS or RMS or PPMS or SPMS	7654
#3	#1 or #2	7654
#4	MeSH descriptor: [Interferon-beta] explode all trees	613
#5	IFNB-1a or IFN*1a or interferon beta-1a or interferon*1a or interferon*1a or Avonex or Rebif or Cinnovex	902
#6	IFNB-1b or IFN*1b or interferon-beta-1b or IFN 1b or interferon*1b or interferon*1b or Betaferon or Betaseron or Extavia	616
#7	glatiramer acetate or glatiramer or copaxone or copolymer-1 or cop-1 or tv 5010 or tv5010	583
#8	natalizumab or tysabri or an100226 or an 100226 or antegren	369
#9	teriflunomide or aubagio or a 771726 or a77 1726 or hmr 1726 or hmr1726 or 61980 or rs61980 or su 0020 or su0020	188

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#10	fingolimod or Gilenya or fty720 or fty 720	430
#11	mitoxantrone or novantrone or a608019 or a 608019 or mitozantrone	1263
#12	dimethyl fumarate or bg 12 or panaclar or bg00012 or bg 00012 or dimetylfumarate or tecfidera or fag 201 or fag201	1606
#13	daclizumab or dacliximab or zenapax or zinbryta or ro-24-7375	473
#14	alemtuzumab or campath or mabcampath or lemtrada or ldp103 or ldp 103	516
#15	cladribine OR 2-Chlorodeoxyadenosine or Leustatin	265
#16	ocrelizumab or ocrevus or r 1594 or r1594 or pr 070769 or pr070769	181
#17	#4 or #5 or #6 or #7 or #8 or #9 or #10 or #11 or #12 o #13 or #14 or #15 or #16	6350
#18	#3 and #17	2305
Data przeszukania: 03.10.2017		

Tabela 38.
Wyniki przeszukania w bazie Pubmed – przeszukanie dla OKR (badania ef. rzeczywistej oraz przeglądy systematyczne)

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#1	"Multiple Sclerosis"[Mesh]	51924
#2	multiple sclerosis or relapsing-remitting multiple sclerosis or relapsing multiple sclerosis or RRMS or RMS	89050
#3	#1 or #2	89050
#4	Ocrelizumab or ocrevus or "r 1594" or r1594 or "pr 070769" or pr070769	186
#5	#3 and #4	109
Data przeszukania: 06.03.2018		

Tabela 39.
Wyniki przeszukania w bazie Embase – przeszukanie dla OKR (badania ef. rzeczywistej oraz przeglądy systematyczne)

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#1	'multiple sclerosis'/exp	111 459
#2	'multiple sclerosis' OR 'relapsing-remitting multiple sclerosis' OR 'relapsing multiple sclerosis' OR rms OR rms	140 864
#3	#1 or #2	140 864
#4	ocrelizumab OR ocrevus OR 'r 1594' OR r1594 OR 'pr 070769' OR pr070769	1009
#5	3# and #4 [embase]/lim	589
Data przeszukania: 06.03.2018		

Tabela 40.
Wyniki przeszukania w bazie Cochrane – przeszukanie dla OKR (badania ef. rzeczywistej oraz przeglądy systematyczne)

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#1	MeSH descriptor: [Multiple Sclerosis] explode all trees	2242

Lp	Zapytanie/słowo kluczowe	Wynik
#2	multiple sclerosis or relapsing-remitting multiple sclerosis or relapsing multiple sclerosis or RRMS or RMS	7933
#3	#1 or #2	7933
#4	ocrelizumab or ocrevus or r 1594 or r1594 or pr 070769 or pr070769	197
#5	#3 and #4	65
Data przeszukania: 06.03.2018		

Tabela 41.

Słowa kluczowe zastosowane w celu przeszukania pozostałych źródeł informacji medycznej

Źródło informacji medycznej	Wyniki wyszukiwania
Strony raportujące wyniki badań klinicznych	
ClinicalTrials.gov	Ocrelizumab / Studies With Results: 3 Interferon beta / Studies With Results: 43 Glatiramer acetate / Studies With Results: 20 Fingolimod / Studies With Results: 25 Daclizumab / Studies With Results: 18 Natalizumab/ Studies With Results:21 Teriflunomide / Studies With Results:11 Mitoxantrone/ Studies With Results:24 Dimethyl fumarate/ Studies With Results:15 Alemtuzumab/ Studies With Results:66 Cladribine/ Studies With Results:5
clinicaltrialsregister.eu	Ocrelizumab / Trials With Results: 11 Interferon beta / Trials With Results: 39 Glatiramer acetate / Trials With Results: 29 Fingolimod / Trials With Results: 17 Daclizumab / Trials With Results: 12 Natalizumab/ Trials With Results:18 Teriflunomide / Trials With Results:12 Mitoxantrone/ Trials With Results:13 Dimethyl fumarate/ Trials With Results:12 Alemtuzumab/ Trials With Results:17 Cladribine/ Trials With Results:8
Roche	Strona odsyła do stron: ClinicalTrials.gov i EUdraCT.
Novartis	Fingolimod: 29
FDA	Ocrelizumab: 40 Interferon beta: 201 Glatiramer acetate 220 Fingolimod 190 Daclizumab 114 Natalizumab:240 Teriflunomide:93 Mitoxantrone:465 Dimethyl fumarate:413 Alemtuzumab:164 Cladribine:116

Źródło informacji medycznej	Wyniki wyszukiwania
EMA	Ocrelizumab: 3 Interferon beta: 10 Glatiramer acetate 0 Fingolimod 12 Daclizumab: 2 Natalizumab:11 Teriflunomide: 3 Mitoxantrone:2 Dimethyl fumarate:8 Alemtuzumab:4 Cladribine:4
Towarzystwa naukowe/Konferencje	
European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ECTRIMS)	Ocrelizumab: 0 Interferon beta: 0 Glatiramer acetate: 0 Fingolimod: 0 Daclizumab: 0 Natalizumab:0 Teriflunomide: 0 Mitoxantrone:0 Dimethyl fumarate:0 Alemtuzumab:0 Cladribine:0
Americas Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ACTRIMS)	Ocrelizumab: 4 Interferon beta: 9 Glatiramer acetate: 2 Fingolimod: 8 Daclizumab: 1 Natalizumab:6 Teriflunomide: 4 Mitoxantrone:1 Dimethyl fumarate:10 Alemtuzumab:4 Cladribine:0
European Academy of Neurology (EAN)	Ocrelizumab: 1 Interferon beta: 1 Glatiramer acetate: 1 Fingolimod: 0 Daclizumab: 1 Natalizumab:2 Teriflunomide: 0 Mitoxantrone:1 Dimethyl fumarate:0 Alemtuzumab:0 Cladribine:0
National Multiple Sclerosis Society (NMSS)	Ocrelizumab: 113 Interferon beta: 91 Glatiramer acetate: 114 Fingolimod: 103 Daclizumab: 65 Natalizumab:84 Teriflunomide: 66 Mitoxantrone:66 Dimethyl fumarate:72 Alemtuzumab:76 Cladribine:15

Źródło informacji medycznej	Wyniki wyszukiwania
American Academy of Neurology (AAN)	Ocrelizumab: 1 Interferon beta: 14 Glatiramer acetate: 6 Fingolimod: 2 Daclizumab: 0 Natalizumab: 7 Teriflunomide: 1 Mitoxantrone: 7 Dimethyl fumarate: 3 Alemtuzumab: 3 Cladribine: 0
Opracowania wtórne	
Centre for Reviews and Dissemination (CRD)	Ocrelizumab./IN DARE: 0
Data przeszukania: 19.10.2017	

A.2. Ocena ryzyka błędu systematycznego w badaniach RCT na podstawie Cochrane Handbook

Tabela 42.
Ocena ryzyka błędu systematycznego w badaniach RCT dotyczących ocenianej interwencji

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	N	N	N	N	W	N	N	
OPERA I	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS; ze stratyfikacją ze względu na pochodzenie i wynik uzyskany w skali EDSS	Prawidłowe, IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT/mITT; nierównomiern a utrata z badania (OKR: 10,7%; IFNB: 17,3%) opis niejasny	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	N	N	N	N	W	N	N	
OPERA II	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS; ze stratyfikacją ze względu na pochodzenie i wynik uzyskany w skali EDSS	Prawidłowe, IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT/mITT; nierównomiern a utrata z badania (OKR: 13,7%; IFNB: 23,4%) opis niejasny	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

Tabela 43.
Ocena ryzyka błędu systematycznego w badaniach RCT dotyczących komparatorów

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	NJ	W	N	W	N	NJ	N	N
BEYOND	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem programu SAS; ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania	Brak opisu metody	Brak zaślepienia dla grup pacjentów otrzymujących GA	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak zaślepienia dla grup pacjentów otrzymujących GA	Obecne zaślepienie oceny wyników	Bd dotyczących metody analizy wyników, utrata z badania (IFNB: 12,6%; GA: 16,5%) opis niejasny, brak opisu implementacji danych utraconych	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	N	W	N	W	N	NJ	N	N
CONFIRM	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS; ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania	Prawidłowe, IVRS	Brak zaślepienia dla grup pacjentów otrzymujących GA	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak zaślepienia dla grup pacjentów otrzymujących GA	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza mITT; utrata z badania (DMF: 22%; GA: 19%) opis niejasny	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	N	W	N	W	N	NJ	N	N
INCOMIN	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, z użyciem programu komputerowego; ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy i płeć	Prawidłowe	Badanie otwartej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie otwartej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; nierównomierną utratą z badania (IFNB-1a-IM: 21%; IFNB-1b-SC: 11%) opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	NJ	W	N	W	N	W	N	N
REGARD	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa; ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania	Brak opisu metody	Badanie otwartej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie otwartej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT, PP; nierównomierna utrata z badania (IFNB: 22%; GA: 14%) opis niejasny	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	NJ	NJ	N	NJ	N	NJ	NJ	N	N
IFNB MS	Uzasadnienie	Randomizacja; brak opisu metody	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Brak danych	Analiza ITT (do analizy niektórych punktów końcowych nie włączono wszystkich zrandomizowanych pacjentów); brak danych o utracie z badania	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	NJ	W	N	N
Stępień 2013	Uzasadnienie	Randomizacja; brak opisu metody	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Analiza PP (analizowano wyłącznie pacjentów, którzy ukończyli badanie)	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	NJ	N	NJ	N	NJ	N	N	N
TEM SO	Uzasadnienie	Randomizacja blokowa ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Brak danych	Analiza mITT; utrata z badania (TERI: 27%; PLC: 29%);	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	N	N	N	N	opis prawidłowy NJ	N	N	
TOWER	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS; ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania i wyjściowy wynik w skali EDSS	Prawidłowe, IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza mITT; utrata z badania (TERI: 34%; PLC: 32%); opis niejasny	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	NJ	NJ	W	NJ	W	NJ	N	N	
TENERE	Uzasadnienie	Randomizacja (brak opisu metody) ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania i wyjściowy wynik w skali EDSS	Brak danych	Brak zaślepienia w grupie pacjentów otrzymujących IFNB.	Brak danych	Brak zaślepienia w grupie pacjentów otrzymujących IFNB.	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT, mITT; nierównomierną utratą z badania (TERI: 19,8%; IFNB: 29,7%); opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	N	N	N	N	N	N	N	
DECIDE	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS; ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania oraz na historię wcześniejszego leczenia IFN-β	Prawidłowe, IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; utrata z badania (DAC: 21%; IFNB: 25%); opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	NJ	N	N	N	N	NJ	N	N
FREEDOMS I	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, z użyciem zwalidowanego systemu; ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy	Brak opisu metody	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; nierównomierna utrata z badania (FIN: 13%; PLC: 21%), opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	NJ	N	N	N	N	N	N	N
FREEDOMS II	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, z użyciem zautomatyzowanego systemu; ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy	Brak opisu metody	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; utrata z badania (FIN: 25%; PLC: 30%) opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	NJ	NJ	W	N	W	N	W	N	N
GOLDEN	Uzasadnienie	Brak opisu metody randomizacji.	Brak informacji pozwalających na ocenę	Brak zaślepienia personelu i pacjentów	Ocena przez niezależnych, zaślepionych ekspertów	Brak zaślepienia personelu i pacjentów	Ocena przez niezależnych, zaślepionych ekspertów	Analiza mITT, duża utrata z badania w grupie IFN. W przypadku danych utraconych uwzględniano ostatni dostępny wynik.	Zaprezentowano I- i II-rzędowe PK oraz dane dotyczące oceny bezpieczeństwa.	Nie stwierdzono.

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	N	N	N	N	NJ	N	N	
SELECT	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS	Prawidłowe, IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak opisu metody implementacji utraconych danych	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	NJ	W	N	W	N	NJ	N	
BRAVO	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa; ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy	Brak danych	Brak zaślepienia w ramieniu IFNb	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak zaślepienia w ramieniu IFNb	Obecne zaślepienie oceny wyników	ITT/mITT, Utrata opisana prawidłowo (IFNB 15% vs PLC 20%), brak opisu metody implementacji utraconych danych	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	W	W	N	W	N	N	N	
EVIDENCE	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa; ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy	Brak	Brak	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; utrata z badania (IFNB-1a-SC: 7%; IFNB-1a-IM: 6%) opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	N	N	N	N	N	N	N	N	
TRANSFORM S	Uzasadnienie	Randomizacja centralna, komputerowa z zastosowaniem IVRS; ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania	Prawidłowe, IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza mITT; utrata z badania (FIN: 8%; IFNB: 12%); opis prawidłowy	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
MSCRG	Ryzyko	N	NJ	N	N	N	N	NJ	N	N
	Uzasadnienie	Randomizacja za pomocą metody rzutu monetą	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników uzyskanych w skali EDSS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; utrata z badania; brak opisu	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
Copolymer 1 MS	Ryzyko	NJ	NJ	N	NJ	N	NJ	NJ	N	N
	Uzasadnienie	Randomizacja centralna; brak opisu metody	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Brak danych	Analiza ITT; utrata z badania; opis niejasny	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
CombiRX	Ryzyko	N	NJ	N	N	N	N	W	N	N
	Uzasadnienie	Randomizacja przy użyciu tabel 2x2 przy użyciu skomputeryzowanego systemu	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT/mlITT; nierównomierną utratą z badania (GA: 14%, IFNB: 22%)	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
Calabrese 2012	Ryzyko	N	NJ	W	N	W	N	W	NJ	N
	Uzasadnienie	Randomizacja za pomocą programu komputerowego	Brak danych	Brak zaślepienia	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak zaślepienia	Obecne zaślepienie oceny wyników	Brak danych nt. analizy wyników; utrata podana łącznie dla wszystkich ramion	Nie wszystkie punkty końcowe były predefiniowane	Nie stwierdzono
PRISMS	Ryzyko	N	NJ	N	N	N	N	N	N	N
	Uzasadnienie	Randomizacja centralna z użyciem programu komputerowego; stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy	Brak opisu metody	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza ITT; utrata z badania (IFNB: 10,3%; PLC: 9,1%)	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

Badanie	Proces randomizacji	Ukrycie kodu alokacji	Skuteczność		Bezpieczeństwo		Kompletność danych	Selektywne raportowanie wyników	Inne	
			Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników	Zaślepienie pacjentów i personelu	Zaślepienie oceny wyników				
	Ryzyko	N	N	N	N	N	NJ	N	N	
DEFINE	Uzasadnienie	Randomizacja centralna przeprowadzona metodą IVRS ze stratyfikacją względem ośrodka.	Przydział prowadzony za pomocą IVRS	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza mITT, wysoka, jednak prawidłowo opisana utrata z badania. Brak opisu metody implementacji danych utraconych	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono
	Ryzyko	NJ	NJ	N	N	N	NJ	N	N	
Boiko 2018	Uzasadnienie	Brak opisu metody randomizacji.	Brak danych	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Badanie podwójnie zaślepionej próby	Obecne zaślepienie oceny wyników	Analiza mITT, wysoka, jednak prawidłowo opisana utrata z badania. Brak opisu metody implementacji danych utraconych	Wszystkie założone punkty końcowe są raportowane	Nie stwierdzono

W – wysokie; **N** – niskie; **NJ** – niejasne, brak możliwości oceny

APPENDIX B.

B.1. Charakterystyka badań pierwotnych włączonych do analizy

OPERA I [10]		
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie kliniczne fazy III, oceniające skuteczność i bezpieczeństwo OKR względem IFNB-1a-SC w populacji pacjentów z RRSM uprzednio nieleczonych i leczonych DMT.		
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia	
1. Wiek 18–55 lat 2. MS zdiagnozowane na podstawie kryteriów McDonald z 2010 r. 3. Uzyskanie wyniku w skali EDSS 0–5,5 pkt 4. ≥ 2 udokumentowane kliniczne rzuty choroby w ciągu ostatnich 2 lat przed skringiem lub ≥ 1 kliniczny rzut choroby w ciągu ostatniego roku przed skringiem 5. Wynik badania MRI mózgu wskazujący na nieprawidłowości związane z MS 6. Brak neurologicznego pogorszenia przez co najmniej 30 dni przed skringiem i 1. wizytą kontrolną badania.	1. Diagnoza PPMS 2. Uprzednia terapia celowana ukierunkowana na limfocyty B lub terapia innymi lekami immunosupresyjnymi, tj: alemtuzumab, anty-CD4, kladrybina, mitoksantron, daklizumab, DMF, teryflunomid, lakwinimod oraz radioterapia całego ciała lub transplantacja szpiku kostnego. 3. RRMS trwające > 10 lat, przy jednoczesnym osiągnięciu podczas skringiem wyniku w skali EDSS ≤ 2 pkt.	
Oceniane punkty końcowe		
I-rzędowy PK: ARR Pozostałe PK: CDP12, CDP24 (definiowane jako wzrost pkt w skali EDSS o co najmniej 1 pkt lub o 0,5 pkt jeśli wynik <i>baseline</i> wynosił $> 5,5$ pkt, utrzymujący się przez min. 12 tygodni), CDI12 (definiowane jako redukcja w pkt w skali EDSS o co najmniej 1 pkt lub o 0,5 pkt jeśli wynik <i>baseline</i> wynosił $> 5,5$ pkt, utrzymująca się przez min. 12 tygodni u pacjentów z wynikiem <i>baseline</i> ≥ 2 pkt w skali EDSS), całkowita liczba zmian Gd+, całkowita liczba nowych/nowo powiększonych zmian T2 zależnych, całkowita liczba nowych zmian T1 zależnych, zmiana pkt w skali MSFC oraz w komponencie fizycznej skali SF-36, procentowa zamiana objętości mózgu, odsetek pacjentów z brakiem dowodów dotyczących aktywności choroby i wynikiem <i>baseline</i> ≥ 2 pkt w skali EDSS (definiowany jako brak rzutu, progresji niesprawności utrwalonej przez 12. lub 24. tygodni, brak nowych/nowo powiększonych zmian T2 zależnych i brak nowych zmian Gd+), bezpieczeństwo		
Charakterystyka populacji		
Cecha populacji	OKR	IFNB-1a-SC
Liczba pacjentów	410	411
Odsetek mężczyzn [%]	34	34
Wiek w latach, średnia (SD)	37,1 (9,3)	36,9 (9,3)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS średnia (SD)	6,7 (6,4)	6,3 (6,0)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,3 (0,7)	1,3 (0,6)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Ogółem	26
	Interferon	20
	Octan glatirameru	9
	Natalizumab	0
	Fingolimod	<1
	Fumaran dimetylu	<1
	Inne	1
	1	1

OPERA I [10]		
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,9 (1,2)	2,8 (1,3)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	58	62
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	51,0 (39,0)	51,1 (39,9)
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³ , średnia (SD)	10,8 (13,9)	9,7 (11,3)
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³ , średnia (SD)	1500,9 (84,1)	1499,2 (87,7)
Interwencja		
Schemat badania	Porównanie w układzie grup równoległych w stosunku 1:1: OKR vs INF-β 1a przez 96 tygodni	
Interwencje	OKR: infuzja dożylna w dawce 600mg podawana co 24 tyg. (pierwsza dawka podzielona na dwie dawki po 300mg, podana 1. i 15. dnia) IFNB-1a-SC: podawany podskórnie w dawce 44 μg 3 x w tygodniu	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	OI 96 tyg. / FU min. 48 tyg. ^a	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA	
Randomizacja	TAK, metoda komputerowa, schemat 1:1, ze stratyfikacją ze względu na region pochodzenia (USA / reszta świata) oraz wyn ku <i>baseline</i> w skali EDSS (< 4 pkt / ≥ 4 pkt)	
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe (IVRS)	
Kierunek badania	Prospektywny	
Zaślepienie	TAK, podwójnie zaślepienie z podwójnym maskowaniem	
Utrata z badania (%)	44/410 (10,7%), opis niejasny: 1 – decyzja lekarza ^b , 1 – naruszenie protokołu badania ^p , 13 – AE, 8 – brak skuteczności terapii, 8 – inne, 3 – ciąża, 1 – naruszenie protokołu, 1 – utrata z okresu obserwacji	79/411 (17,3%), opis niejasny: 2 – wycofanie zgody na udział w badaniu ^p , 25 – AE, 12 – brak skuteczności terapii, 11 – wycofanie zgody na udział w badaniu, 11 – inne, 5 – niestosowanie się do zaleceń, 2 – ciąża, 1 – zgon, 1 – naruszenie protokołu badania, 1 – utrata z okresu obserwacji
Metodyka implementacji danych utraconych	Dane były imputowane w przypadku przerwania leczenia wcześniej niż w 96 tygodniu, u pacjentów u których nie wystąpił rzut choroby w okresie 30 dni przez przerwaniem leczenia	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Do analizy bezpieczeństwa włączano dane raportowane podczas OI oraz min. do 48 tyg. po zakończonej terapii. Korzystano ze słownika MedDRA.	
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Superiority</i>	
Metoda analizy wyników	ITT (lub mITT w przypadku oceny NEDA – z analizy wykluczano pacjentów, których utracono z badania z powodów innych niż brak skuteczności terapii lub zgon i u których stwierdzono brak dowodów dotyczących aktywności choroby w momencie przerwania leczenia)	
Lokalizacja badania	Wielośrodkowe (Argentyna, Australia, Austria, Belgia, Brazylia, Bułgaria, Chile, Czechy, Estonia, Finlandia, Francja, Niemcy, Węgry, Izrael, Włochy, Łotwa, Litwa, Meksyk, Holandia, Peru, Polska, Portugalia, Rosja, Serbia, Słowacja, Afryka Pd, Hiszpania, Szwajcaria, Tunezja, Ukraina, Anglia, USA)	
Sponsor badania	F. Hoffmann – La Roche	

- c) Okres obserwacji dotyczy monitorowania bezpieczeństwa;
d) Pacjenci utraceni z badania przed podaniem interwencji

OPERA II [10]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie kliniczne fazy III, oceniające skuteczność i bezpieczeństwo OKR względem IFNB-1a-SC w populacji pacjentów uprzednio nieleczonych i leczonych DMT oraz z rzutami RRMS.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18–55 lat 2. MS zdiagnozowane na podstawie kryteriów McDonald'a z 2010 r. 3. Uzyskanie wyniku w skali EDSS 0–5,5 pkt 4. ≥ 2 udokumentowane kliniczne rzuty choroby w ciągu ostatnich 2 lat przed skringiem lub ≥ 1 kliniczny rzut choroby w ciągu ostatniego roku przed skringiem 5. Wynik badania MRI mózgu wskazujący na nieprawidłowości związane z MS 6. Brak neurologicznego pogorszenia przez co najmniej 30 dni przed skringiem i 1. wizytą kontrolną badania.	1. Diagnoza PPMS 2. Uprzednia terapia celowana ukierunkowana na limfocyty B lub terapia innymi lekami immunosupresyjnymi, tj: alemtuzumab, anty-CD4, kladrybina, mitoksantron, daklizumab, DMF, teryflunomid, lakwinimod oraz radioterapia całego ciała lub transplantacja szpiku kostnego. 3. RRMS trwające > 10 lat, przy jednoczesnym osiągnięciu podczas skringiem wyniku w skali EDSS ≤ 2 pkt.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: CDP12, CDP24 (definiowane jako wzrost pkt w skali EDSS o co najmniej 1 pkt lub o 0,5 pkt jeśli wynik *baseline* wynosił $> 5,5$ pkt, utrzymujący się przez min. 12 tygodni), CDI12 (definiowane jako redukcja w pkt w skali EDSS o co najmniej 1 pkt lub o 0,5 pkt jeśli wynik *baseline* wynosił $> 5,5$ pkt, utrzymująca się przez min. 12 tygodni u pacjentów z wynikiem *baseline* ≥ 2 pkt w skali EDSS), całkowita liczba zmian Gd+, całkowita liczba nowych/nowo powiększonych zmian T2 zależnych, całkowita liczba nowych zmian T1 zależnych, zmiana pkt w skali MSFC oraz w komponencie fizycznej skali SF-36, procentowa zamiana objętości mózgu, odsetek pacjentów z brakiem dowodów dotyczących aktywności choroby i wynikiem *baseline* ≥ 2 pkt w skali EDSS (definiowany jako brak rzutu, progresji niesprawności utrwalonej przez 12. lub 24. tygodni, brak nowych/nowo powiększonych zmian T2 zależnych i brak nowych zmian Gd+), bezpieczeństwo

Charakterystyka populacji

Cecha populacji	OKR	IFNB-1a-SC	
Liczba pacjentów	417	418	
Odsetek mężczyzn [%]	35	33	
Wiek w latach, średnia (SD)	37,2 (9,1)	37,4 (9,0)	
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS, średnia (SD)	6,7 (6,1)	6,7 (6,1)	
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,3 (0,7)	1,3 (0,7)	
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Ogółem	27	25
	Interferon	19	18
	Octan glatirameru	10	11
	Natalizumab	<1	0
	Fingolimod	1	0
	Fumaran dimetylu	0	0
	Inne	<1	<1
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,8 (1,3)	2,8 (1,4)	
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	61	59	
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	bd	bd	
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	49,3 (38,6)	51,0 (35,7)	

OPERA II [10]	
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm³, średnia (SD)	10,7 (14,3) 10,6 (12,3)
Znormalizowana objętość mózgu w cm³, średnia (SD)	1503,9 (92,6) 1501,1 (91,0)
Interwencja	
Schemat badania	Porównanie w układzie grup równoległych w stosunku 1:1: OKR vs INF-β 1a przez 96 tygodni
Interwencje	<u>OKR</u> : infuzja dożylna w dawce 600mg podawana co 24 tyg. (pierwsza dawka podzielona na dwie dawki po 300 mg podana 1. i 15. dnia) <u>IFNB-1a-SC</u> : podawany podskórnie w dawce 44μg 3 x w tygodniu
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	OI 96 tyg. / FU min. 48 tyg. ^a
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	TAK, metoda komputerowa, schemat 1:1, ze stratyfikacją ze względu na region pochodzenia (USA / reszta świata) oraz wyniku <i>baseline</i> w skali EDSS (< 4 pkt / ≥ 4 pkt)
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe (IVRS)
Kierunek badania	Prospektywny
Zaślepienie	TAK, podwójnie zaślepienie z podwójnym maskowaniem
Utrata z badania (%)	57/417 (13,7%), opis niejasny: 16 – AE, 12 – wycofanie zgody na udział w badaniu, 10 – inne. 6 – brak skuteczności terapii, 6 – utrata z OB., 4 – niestosowanie się do zaleceń, 1 – naruszenie protokołu badania, 1 – zgon, 1 – decyzja lekarza 98/418 (23,4%), opis niejasny: w tym: 1 – ciąża ^b , 25 – AE, 25 – wycofanie zgody na udział w badaniu, 16 – inne, 15 – brak skuteczności terapii, 10 – utrata z OB., 2 – ciąża, 3 – niestosowanie się do zaleceń, 1 – zgon, 1 – naruszenie protokołu
Metodyka implementacji danych utraconych	Dane były imputowane w przypadku przerwania leczenia wcześniej niż w 96 tygodniu, u pacjentów u których nie wystąpił rzut choroby w okresie 30 dni przez przerwaniem leczenia
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Do analizy bezpieczeństwa włączano dane raportowane podczas OI oraz min. do 48 tyg. po zakończonej terapii. Korzystano ze słownika MedDRA.
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Superiority</i>
Metoda analizy wyników	ITT (lub mITT w przypadku oceny NEDA – z analizy wykluczano pacjentów, których utracono z badania z powodów innych niż brak skuteczności terapii lub zgon i u których stwierdzono brak dowodów dotyczących aktywności choroby w momencie przerwania leczenia)
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Argentyna, Białoruś, Belgia, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Bułgaria, Kanada, Chorwacja, Czechy, Francja, Niemcy, Irlandia, Włochy, Meksyk, Norwegia, Polska, Rosja, Słowacja, Hiszpania, Szwecja, Turcja, Ukraina, Anglia, USA)
Sponsor badania	F. Hoffmann – La Roche

a) Okres obserwacji dotyczy monitorowania bezpieczeństwa;

b) Pacjenci utraceni z badania przed podaniem interwencjiSzczegółowe wyniki analizy klinicznej – porównania bezpośrednie

FREEDOMS I [25]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie fazy III, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii fingolimodem u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. RRMS stwierdzone w oparciu o wytyczne McDonald'a; 3. ≥ 1 rzut w okresie ostatniego roku lub ≥ 2 rzuty w okresie ostatnich 2 lat; 4. 0–5,5 pkt w skali EDSS	1. Obecność rzutu lub terapia kortykosteroidami w okresie 30 dni przed randomizacją; 2. Aktywne infekcje; 3. Obrzęk płamki żółtej; 4. Cukrzyca; 5. Immunosupresja na skutek choroby lub indukowana farmakologicznie 6. Istotne klinicznie choroby ogólnoustrojowe; 7. Terapia INFB lub GA zakończona później niż 3 miesiące przed randomizacją.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: czas do potwierdzonej progresji niesprawności, czas do wystąpienia pierwszego rzutu, czas do progresji niesprawności (utrwalonej przez 24. tygodni), zmiany w EDSS i MSFC, liczba zmian Gd+, liczba nowych lub powiększonych zmian T2 potwierdzona MRI, odsetek pacjentów, u których nie wystąpiły nowe i nie powiększyły się wcześniejsze zmiany T2, objętość zmian T2 i zmian T1, zmiany objętości, bezpieczeństwo i tolerancja terapii, testy okulistyczne, badanie funkcjonowania płuc

Charakterystyka populacji^a

Cecha populacji	FIN 0,5 mg	PLC
Liczba pacjentów	425	418
Odsetek mężczyzn [%]	30,4	28,7
Wiek w latach, średnia (SD)	36,6 (8,8)	37,2 (8,6)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS (SD)	8,0 (6,6)	8,1 (6,4)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,5 (0,8)	1,4 (0,7)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	43	40
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,3 (1,3)	2,5 (1,3)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	62,0	63,0
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	1,6 (5,6)	1,3 (2,9)
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³ , średnia (SD)	1,90 (2,85)	1,96 (3,13)
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³ , średnia (SD)	1521 (83)	1512 (85)

Interwencja

Schemat badania	FIN 1,25 mg vs FIN 0,5 mg vs PLC
Interwencje	• FIN doustnie w dawce 1,25 mg QD • FIN doustnie w dawce 0,5 mg QD • PLC: doustnie, QD
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI

FREEDOMS I [25]	
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1:1, przeprowadzona centralnie z użyciem zwalidowanego systemu; wygenerowanie kodu metodą blokową, stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy
Ukrycie kodu alokacji	Tak, brak opisu
Kierunek badania	Prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne)
Utrata z badania (%)	FIN 0,5 mg: 56/425 (13%), opis prawidłowy, przyczyny: wycofanie zgody (n=17), AE (n=13), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=9), brak skuteczności leczenia (n=6), niestosowanie się do zaleceń (n=5), utrata z okresu obserwacji (n=5), nieprawidłowe wyniki testów (n=1) PLC: 86/418 (21%), opis prawidłowy, przyczyny: wycofanie zgody (n=28), AE (n=18), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=1), brak skuteczności leczenia (n=25), niestosowanie się do zaleceń (n=4), utrata z okresu obserwacji (n=7), nieprawidłowe wyniki testów (n=1), zgon (n=2)
Metodyka implementacji danych utraconych	Brakujące dane nie były imputowane
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd
Testowana hipoteza wyjściowa	Equivalence
Metoda analizy wyników	ITT
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe
Sponsor badania	Novartis Pharma

c) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

FREEDOMS II [26]	
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie fazy III, zaprojektowane w celu oceny skuteczności bezpieczeństwa terapii FIN u pacjentów z RRMS	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. Rzutowo-remisyjna postać MS stwierdzona w oparciu o kryteria McDonald'a z 2005 roku; 3. ≥ 1 rzut w okresie ostatniego roku lub ≥ 2 rzuty w okresie ostatnich 2 lat; 4. 0-5,5 pkt w skali EDSS;	1. Obecność rzutu lub terapia steroidami w okresie 30 dni przed randomizacją; 2. Aktywne infekcje; 3. Obrzęk płamki żółtej; 4. Cukrzyca; 5. Przebyte nowotwory (z wyjątkiem wyleczonego raka podstawonokomórkowego lub płaskonabłonkowego skóry) 6. Terapia INFB lub GA zakończona później niż 3 miesiące przed randomizacją; 7. Terapia NAT zakończona później niż 6 miesięcy przed randomizacją; 8. Istotne klinicznie choroby ogólnoustrojowe; 9. Immunosupresja na skutek choroby lub indukowana farmakologicznie; 10. Specyficzne choroby serca, płuc i wątroby.
Oceniane punkty końcowe	

FREEDOMS II [26]**I-rzędowy PK: ARR**

Pozostałe PK: procentowa zmiana objętości mózgu, czas do progresji niesprawności, tolerancja i bezpieczeństwo, czas do pierwszego rzutu, odsetek pacjentów bez rzutu, czas do progresji niesprawności utrwalonej 24. tygodni i zmierzony za pomocą skali EDSS, zmiana oceny w skali MSFC, liczba i objętość zmian Gd+ T1, liczba nowych lub powiększonych w ostatnim czasie zmian T2, odsetek pacjentów bez zmian Gd+ T1, odsetek pacjentów niemających nowych lub powiększonych w ostatnim czasie zmian T2, odsetek pacjentów bez nowych zmian zapalnych (brak zmian Gd+ T1 oraz nowych lub powiększonych w ostatnim czasie zmian T2), procentowa zmiana objętości zmian Gd+ T1 oraz nowych lub powiększonych w ostatnim czasie zmian T2, ocena jakości życia w skali EQ-5D, ocena stopnia zmęczenia w skali mFIS,

Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	FIN 0,5 mg	PLC
Liczba pacjentów	358	355
Odsetek mężczyzn [%]	23	19
Wiek w latach, średnia (SD)	40,6 (8,4)	40,1 (8,4)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata]	10,4 (8,0)	10,6 (7,9)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	1,4 (0,9)	1,5 (0,9)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	74	73
Wcześniejsze leczenie [%]	INFB ogółem	61
	INFB-1a i.m	36
	INFB-1a s.c	25
	INFB-1b s.c	20
	GA	36
	NAT	5
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,4 (1,3)	2,4 (1,3)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	61	64
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	1,3 (3,4)	1,2 (3,2)
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³ , średnia (SD)	5,5 (8,0)	5,6 (7,8)
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³ , średnia (SD)	1522 (82)	1526 (85)
Interwencja		
Schemat badania	FIN 1,25 mg vs FIN 0,5 mg vs PLC przez 24 miesiące*	
Interwencje	Ramię I: FIN 1,25 mg podawany doustnie QD Ramię II: FIN 0,5 mg podawany doustnie QD Ramię III: PLC podawane doustnie QD	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA	

FREEDOMS II [26]	
Randomizacja	Randomizacja w schemacie 1:1:1, kod randomizacji wygenerowany przez zautomatyzowany system; ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy
Ukrycie kodu alokacji	prawidłowe
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne).
Utrata z badania (%)	TAK; opis prawidłowy <u>FIN 0,5 mg</u> : 86/358 (25%), przyczyny: wycofanie zgody (n=34), utrata z okresu obserwacji (n=13), AE (n=22), problemy administracyjne (n=3), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=14), niestosowanie się do zaleceń (n=2),, nieprawidłowe wyniki testów (n=2), brak skuteczności leczenia (n=6), <u>PLC</u> : 100/335 (30%), przyczyny: wycofanie zgody (n=35), utrata z okresu obserwacji (n=21), brak skuteczności leczenia (n=17), AE (n=16), problemy administracyjne (n=5), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=2), niestosowanie się do zaleceń (n=2), nieprawidłowe wyn ki testów (n=1), brak dalszej potrzeby przyjmowania leków (n=1),
Metodyka implementacji danych utraconych	Dane implementowano dla pierwszorzędowych punktów końcowych (brak opisu metodyki)
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd
Testowana hipoteza wyjściowa	• Analiza przewagi (<i>superiority</i>). (wykazanie 50% redukcji w ARR dla FIN względem grupy PLC)
Metoda analizy wyników	ITT
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe
Sponsor badania	Novartis Pharma

d) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

TRANSFORMS [27]		
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie, badanie fazy 3, zaprojektowane w celu oceny skuteczności, bezpieczeństwa terapii FIN oraz INFb-1a-IM u pacjentów z RRMS		
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia	
1. Wiek 18-55 lat; 2. RRMS zdiagnozowana w oparciu o kryteria McDonald'a; 3. Rzutowo-remisyjna postać MS; 4. ≥ 1 rzut w okresie ostatniego roku lub ≥ 2 rzuty w okresie ostatnich 2 lat; 5. 0–5,5 pkt w skali EDSS.	1. Obecność rzutu lub terapia kortykosteroidami w okresie 30 dni przed randomizacją; 2. Aktywne infekcje; 3. Obrzęk płamki żółtej; 4. Immunosupresja na skutek choroby lub indukowana farmakologicznie 5. Współistnienie istotnych klinicznie chorób ogólnoustrojowych.	
Oceniane punkty końcowe		
I-rzędowy PK: ARR		
Pozostałe PK: liczba nowych lub powiększonych zmian w sekwencji T2 w okresie 12 miesięcy, czas do progresji niesprawności		
Charakterystyka populacji^a		
Cecha populacji	FIN 0,5 mg	INFb-1a-IM
Liczba pacjentów	431	435
Odsetek mężczyzn [%]	35	32
Wiek w latach, średnia (SD)	36,7 (8,8)	36,0 (8,3)

TRANSFORMS [27]			
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata], średnia (SD)	7,5 (6,2)	7,4 (6,3)	
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,5 (1,2)	1,5 (0,8)	
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	55	56	
Wcześniejsza terapia [%]	INFb	51	48
	GA	13	15
	NAT	1	<1
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,2 (1,3)	2,2 (1,3)	
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	67	63	
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	1,0 (2,8)	1,1 (2,8)	
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd	
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], średnia (SD)	5,2 (6,6)	4,9 (5,7)	
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³], średnia (SD)	1524,1 (83,9)	1526,7 (77,9)	
Interwencja			
Schemat badania	FIN 1,25 mg vs FIN 0,5 mg vs INFb-1a-IM przez 12 miesięcy		
Interwencje	Ramię I: FIN 0,5 mg podawany doustnie QD Ramię II: FIN 1,25 mg podawany doustnie QD Ramię II: INFb-1a-IM 30 µg podawany domięśniowo QW		
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	12 mies. OI		
Metodyka			
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA		
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1:1, przeprowadzona centralnie z użyciem systemu IVR, stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy		
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe		
Kierunek badania	prospektywny		
Zaślepienie	TAK (podwójne)		
Utrata z badania (%)	TAK; opis prawidłowy FIN 0,5 mg: 31/398 (8%), opis prawidłowy, przyczyny: AE (n=9), wycofanie zgody (n=9), brak skuteczności leczenia (n=3), niemieszczące się w normie wyniki badań laboratoryjnych (n=6), niemieszczące się w normie wyniki testów (n=3), utrata z okresu obserwacji (n=1) INFb-1a-IM: 45/386 (12%), opis prawidłowy, przyczyny: AE (n=9), wycofanie zgody (n=16), problemy administracyjne (n=3), brak skuteczności leczenia (n=7), niemieszczące się w normie wyniki badań laboratoryjnych (n=1), niemieszczące się w normie wyn ki testów (n=3), utrata z okresu obserwacji (n=4), niestosowanie się do zaleceń (n=2)		
Metodyka implementacji danych utraconych	Brakujące dane nie były imputowane		

TRANSFORMS [27]	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Dane dotyczące bezpieczeństwa zbierano podczas skringingu, w czasie rozpoczęcia badania oraz 1, 2, 3, 6, 9 i 12 miesiąca.
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Equivalence</i>
Metoda analizy wyników	mITT (w odniesieniu do pacjentów, którzy otrzymali co najmniej jedną dawkę leku)
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Argentyna, Australia, Austria, Belgia, Brazylia, Kanada, Egipt, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Włochy, Korea, Portugalia, Hiszpania, Szwajcaria, UK, USA)
Sponsor badania	Novartis Pharma

e) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

SELECT [30]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie, badanie fazy 2, zaprojektowane w celu oceny skuteczności, bezpieczeństwa oraz jakości życia u pacjentów z RRMS stosujących terapię DAC HYP.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. Diagnoza RRMS (zgodnie z kryteriami McDonald'a z 2005); 3. ≤ 5 pkt w skali EDSS; 4. ≥ 1 rzut MS w ciągu 12 miesięcy przed randomizacją lub ≥ 1 nowa zmiana Gd+ w obrazie MRI mózgu wykonanym w przeciągu 6 tygodni przed randomizacją	1. Inne formy stwardnienia rozsianego: PPMS, SPMS, postać rzutowo-postępująca 2. Przebyte nowotwory; 3. Poważna alergia, reakcja anafilaktyczna lub nadwrażliwość na leki; 4. Nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych; 5. Zarażenie wirusem HIV lub inne schorzenia związane z niedoborem odporności; 6. Nadużywanie alkoholu lub zażywanie narkotyków w ciągu 2 lat przed randomizacją; 7. Rzut MS mający miejsce w ciągu 50 dni przed randomizacją i/lub brak stabilizacji po poprzednim rzucie; 8. Aktywne zarażenie wirusem HBV lub HCV; 9. Zarażenie wirusem ospy wietrznej i półpaśca lub inną poważną infekcją wirusową w ciągu 6 tygodni przed skringiem; 10. Ekspozycja na wirusa ospy wietrznej i półpaśca w ciągu 21 dni przed skringiem; 11. Nieprawidłowe wyniki badania krwi podczas skringingu.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR w 52 tygodniu

Pozostałe PK: CDP, łączna liczba nowych zmian Gd+ widocznych w obrazie MRI, liczba nowych lub powiększonych zmian T2 w 52 tygodniu, odsetek pacjentów, którzy doświadczyli rzutu, jakość życia (mierzona za pomocą skal MSIS-29, HRQOL, EuroQoL, VAS i EQ-5D), liczba zmian Gd+, objętość wszystkich i nowopowstałych lub powiększonych zmian T2

Charakterystyka populacji ^b		
Cecha populacji	DAC 150 mg	PLC
Liczba pacjentów	208	204
Odsetek mężczyzn [%]	33	37
Wiek w latach, średnia (SD)	35,3 (8,9)	36,6 (9,0)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS (SD)	bd	bd
Średnia liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy (SD)	1,4 (0,7)	1,3 (0,6)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	25	24
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,8 (1,2)	2,7 (1,2)

SELECT [30]		
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	49	56
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	2,1 (3,5)	2,0 (4,5)
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	45 (35)	40 (32)
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³	bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³	bd	bd
Interwencja		
Schemat badania	DAC 300 mg vs DAC 150 mg vs PLC przez 52 tygodnie	
Interwencje	Ramię I: DAC 150mg podawany podskórnie Q4W Ramię II: DAC 300 mg podawany podskórnie Q4W Ramię III: PLC podawane podskórnie Q4W	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	52 tyg. OI / 20 tyg. FU	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA	
Randomizacja	Randomizacja centralna w schemacie 1:1:1, przy użyciu systemu IVRS, metoda generowania kodu randomizacji nie została podana	
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe (system IVRS)	
Kierunek badania	prospektywny	
Zaślepienie	TAK (podwójne)	
Utrata z badania (%)	TAK; opis prawidłowy Ramię II (DAC 150 mg): 26/208 (13%), przyczyny: błędy w dawkowaniu (n=7), AE (n=6), wycofanie zgody (n=9), utrata z okresu obserwacji (n=1), inne (n=3) Ramię III (PLC): 36/204 (18%), przyczyny: błędy w dawkowaniu (n=8), AE (n=2), decyzja badacza (n=1), wycofanie zgody (n=11), nie stosowanie się do zaleceń (n=2), inne (n=2)	
Metodyka implementacji danych utraconych	bd	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd	
Testowana hipoteza wyjściowa	• Analiza przewagi (<i>superiority</i>). (wykazanie 50% redukcji w ARR dla DAC względem grupy PLC)	
Metoda analizy wyników	Do analizy skuteczności włączono wszystkich randomizowanych pacjentów ^a Do analizy bezpieczeństwa włączono wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej jedną dawkę leku (miTT)	
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe	
Sponsor badania	Biogen Idec.	

a) poza 21 pacjentami, u których stwierdzono systematyczne pomijanie dawki

b) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

DECIDE [29]

Wieloośrodkowe, podwójnie zaślepienie, randomizowane badanie fazy III zaprojektowane w celu porównania skuteczności i bezpieczeństwa terapii DAC HYP i IFNB-1a-IM u pacjentów z RRMS.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18–55 lat; 2. Potwierdzone zachorowanie na RRMS zgodnie z kryteriami McDonald'a z 2005 r.; 3. Zmiany widoczne w badaniu MRI wskazujące na zachorowanie na MS, 4. 0–5,0 pkt w skali EDSS; 5. Spełnienie jednego z warunków: a) wystąpienie ≥ 2 rzutów w ciągu ostatnich 3 lat w tym ≥ 1 rzutu w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed randomizacją; b) ≥ 1 rzut i ≥ 1 zmiana chorobowa potwierdzona MRI niezwiązana z rzutem w ostatnich 2 latach, przy czym jedno z tych zdarzeń miało miejsce w okresie 12 miesięcy przed randomizacją; 6. Stosowanie antykoncepcji przez kobiety w wieku reprodukcyjnym w okresie badania i 4 miesięcy po jego zakończeniu.	1. Inne formy stwardnienia rozsianego: PPMS, SPMS, postać rzutowo-postępująca 2. Nietolerancja, przeciwwskazania lub wcześniejsze niestosowanie się do zaleceń dotyczące domięśniowego stosowania interferonu-β -1a 3. Przebyte nowotwory (za wyjątkiem pacjentów z wyciętym lub leczonym rakiem podstawonokórkowym lub < 3 nowotwory płaskonabłonkowe) 4. Przebyte poważne alergie, reakcje anafilaktyczne, nadwrażliwość na substancje czynne lub pomocnicze stosowane w badaniu; 5. Nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych w wywiadzie, które według badacza stanowią przeciwwskazanie do podawania interwencji 6. Rzut choroby w okresie 50 dni przed randomizacją, lub brak stabilnego stanu pacjenta po ostatnim rzucie; 7. Jakiegokolwiek wcześniejsze leczenie DAC lub innym przeciwciałem monoklonalnym anti-CD25; 8. Zakażenie wymagające hospitalizacji lub dożylnego podawania antybiotyków w ciągu 8 tygodni przed randomizacją; 9. Przebyta którakolwiek terapia: a) Naświetlanie gruczołów limfatycznych; b) stosowanie kładrybiny; c) szczepienie limfocytami T lub receptorami limfocytów T; d) przyjmowanie przeciwciał monoklonalnych z wyjątkiem NAT; e) wcześniejsze leczenie mitoksantronem, cyklofosfamidem, FINGO lub NAT w okresie roku przed randomizacją; f) stosowanie którejs z interwencji w okresie 6 miesięcy przed randomizacją: cyklosporyny, azatiopryny, metotreksatu, mykofenolanu mofetylu, IVIG, plazmaferezy lub cytaferazy,; g) stosowanie którejs z interwencji w okresie 30 dni przed randomizacją: GA, kortykosteroidy IV, doustne kortykosteroidy,

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: liczba nowych lub powiększonych zmian w ciągu 96 tygodni, CDP12, odsetek pacjentów bez rzutu, odsetek pacjentów z istotnym klinicznie pogorszeniem na skali MSIS-29, ARR w zależności od okresu czasu, ARR dla zaawansowanych i poważnych rzutów, potwierdzony postęp niesprawności w 24 tyg., zmiany na skali EDSS, zmniejszenie się stopnia niesprawności w skali EDSS, ocena MSFC, funkcjonowanie układu wzrokowego, zmiany w zakresie funkcji poznawczych ocenione testem SDMT, liczba i objętość zmian T1, całkowita liczba zmian Gd+

Charakterystyka populacji

Cecha populacji	DAC HYP	IFNB-1a-IM
Liczba pacjentów	919	922
Odsetek mężczyzn [%]	32	32
Wiek w latach, średnia (SD)	36,4 (9,4)	36,2 (9,3)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS, średnia (SD)	7,0 (6,3)	6,9 (6,3)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,5 (0,7)	1,6 (0,8)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	41	41
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,5 (1,2)	2,5 (1,3)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	56	54
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	2,0 (5,9)	2,3 (5,9)
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	49,2 (35,5)	51,8 (37,4)

DECIDE [29]	
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³	bd
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³	bd
Interwencja	
Schemat badania	• DAC HYP vs IFNB-1a-IM, czas trwania terapii: 96–144 tygodni
Interwencje	• Ramię I: DAC HYP w dawce 150 mg podawany podskórnie Q4W • Ramię II: interferon beta-1a w dawce 30 µg podawany domięśniowo Q1W
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	96–144 tyg. OI
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	TAK, randomizacja blokowa, przeprowadzona centralnie w schemacie 1:1 z użyciem systemu IVRS, stratyfikacja ze względu na miejsce badania oraz na historię wcześniejszego leczenia IFNB-1a-IM
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne)
Utrata z badania (%)	TAK; opis prawidłowy: <u>Ramię I (DAC HYP):</u> 195/919 (21%), przyczyny: AE (n=56), brak skuteczności leczenia (n=23), utrata z okresu obserwacji (n=9), wycofanie zgody (n=80), decyzja badaczy (n=60), ciąża (n=7), niestosowanie się do zaleceń (n=8), zamknięcie ośrodka (n=5), inne (n=1) <u>Ramię II (IFNB-1a-IM):</u> 228/922 (25%), przyczyny: AE (n=47), brak skuteczności (n=46), utrata z okresu obserwacji (n=12), wycofanie zgody (n=98), zgon (n=4), ciąża (n=4), niestosowanie się do zaleceń (n=7), zamknięcie ośrodka (n=4), inne (n=2)
Metodyka implementacji danych utraconych	Brak informacji dotyczących implementacji brakujących danych w odniesieniu do I rz. punktu końcowego. Dane były imputowane w przypadku brakujących wartości na skalach MSIS-29, EuroQol 5-D i MSFC, oraz w przypadku wartości dotyczących: oceny funkcjonowania układu wzrokowego, punktów końcowych związanych z MRI oceny SDMT i zmian EDSS
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	MedDRA
Testowana hipoteza wyjściowa	Brak hipotezy
Metoda analizy wyników	ITT (do analizy włączono wszystkich zrandomizowanych pacjentów)
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe
Sponsor badania	Biogen Idec, AbbVie Biotherapeutics

SDMT (*Symbol Digital Modalities Test*) – test funkcji poznawczych

Copolymer 1 MS [32]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie, badanie 3 fazy, zaprojektowane w celu oceny skuteczności, bezpieczeństwa terapii GA względem PLC u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-45 lat; 7. 0-5,0 pkt w skali EDSS; 8. ≥ 2 rzuty w okresie ostatnich 2 lat; 9. Pojawienie się pierwszego rzutu co najmniej na rok przed randomizacją; 10. Okres stabilizacji neurologicznej trwający co najmniej 30 dni przed randomizacją. 11. Stosowanie antykoncepcji w przypadku kobiet	1. Terapia steroidami w okresie poniżej 30 dni przed randomizacją; 2. Przebyta którakolwiek terapia: GA; chemioterapia lekami o działaniu immunosupresyjnym i cytotoksycznym (azatopiryną, cyklofosfamidem, cyklosporyną); naświetlanie gruczołów limfatycznych; 3. Ciąża/laktacja 4. Cukrzyca insulinozależna; 5. Obecność wirusa HIV lub HTLV-I; 6. Zachorowanie na boreliozę; 7. Konieczność terapii z użyciem aspiryny lub długotrwałego stosowania niesteroidowych leków przeciwzapalnych w okresie trwania badania.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR, liczba rzutów w ciągu 24 miesięcy, liczba rzutów po okresie 24 miesięcy

Pozostałe PK: odsetek pacjentów, u których nie wystąpił rzut, średni czas do pierwszego rzutu, CDP12, zmiana oceny w skali EDSS oraz skali niewydolności ruchowej (*ambulation index*)

Charakterystyka populacji		
Cecha populacji	GA	PLC
Liczba pacjentów	125	126
Odsetek mężczyzn [%]	29,6	23,8
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata]	Bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	Bd	bd
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Bd	bd
Wiek w latach, średnia (SD)	34,6 (6,0)	34,3 (6,5)
Średnia punktacja w skali EDSS	2,8 (1,2)	2,4 (1,3)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	Bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	Bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	Bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2	Bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³]	Bd	bd

Interwencja

Schemat badania	GA vs PLC przez 24 miesiące
Interwencje	Ramię I: GA w dawce 20 mg podawany podskórną QD Ramię II: PLC podawane podskórną QD
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 msc. OI

Metodyka

Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	Randomizacja przeprowadzona centralnie w schemacie 1:1 (brak opisu metody)
Ukrycie kodu alokacji	Bd
Kierunek badania	prospektywny

Copolymer 1 MS [32]	
Zaślepienie	TAK (podwójne)
Utrata z badania (%)	GA: 19/125 (15%), opis niejasny; przyczyny: ciąża (n=3), zaprzestanie terapii z powodu progresji choroby (n=1), SAE (n=2), AE (n=3) PLC: 17/126 (13,5%), opis niejasny; przyczyny: niestosowanie się do zaleceń (n=2), AE (n=1)
Metodyka implementacji danych utraconych	Imputacja brakujących danych stosowana była w odniesieniu do zmian EDSS za pomocą metody LOCF
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Dane dotyczące bezpieczeństwa zbierano co miesiąc. Pełna ocena neurologiczna odbywał się co 3 miesiące.
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd
Metoda analizy wyników	ITT
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (USA)
Sponsor badania	Teva Pharmaceutical Industries, Ltd, FDA Orphan Drug Program no. FD-R000559-01, National Multiple Sclerosis Society, Teva Pharmaceutical Industries, Ltd

LOCF- (*ang. last observation carried forward*)- – w miejsce brakujących danych implementowana jest ostatnia obserwowana wartość

CONFIRM [38]

Wieloośrodkowe, randomizowane badanie fazy III zaprojektowane w celu porównania skuteczności i bezpieczeństwa terapii DMF oraz GA względem PLC u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Diagnoza RRMS (zgodnie z kryteriami McDonalda z 2005); 2. Wiek 18-55 lat; 3. ≤5 pkt w skali EDSS; 4. ≥1 rzut MS w ciągu 12 miesięcy przed randomizacją lub ≥1 nowa zmiana Gd+ w obrazie MRI mózgu wykonanym w ciągu 6 tygodni przed randomizacją	1. Progresywne formy MS; 2. Inne choroby istotne klinicznie; 3. Nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych; 4. Przebyta terapia GA lub innymi przeciwwskazanymi lekami.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR.

Pozostałe PK: liczba nowych lub powiększonych zmian T2, liczba nowych zmian T1, odsetek pacjentów, u których wystąpił rzut, czas do progresji niesprawności, określony jako uzyskanie co najmniej 1 punktu więcej w skali EDSS, porównanie korzyści i ryzyka dla terapii DMF i GA w porównaniu z PLC, liczba zmian Gd+.

Charakterystyka populacji^a		
Cecha populacji	GA	PLC
Liczba pacjentów	350	363
Odsetek mężczyzn [%]	29	31
Wiek w latach, średnia (SD)	36,7 (9,1)	36,9 (9,2)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata], średnia (SD)	bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,4 (0,6)	1,4 (0,8)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	29	31
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,6 (1,2)	2,6 (1,2)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd

CONFIRM [38]	
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd
Objętość zmian w sekwencji T2, średnia (SD) [cm ³]	bd
Znormalizowana objętość mózgu, średnia (SD) [cm ³]	bd
Interwencja	
Schemat badania	DMF BID vs DMF TID vs GA vs PLC
Interwencje	Ramię I: DMF w dawce 240 mg podawany doustnie BID Ramię II: DMF w dawce 240 mg podawany doustnie TID Ramię III: GA w dawce 20 mg podawany podskórnym QD Ramię IV: PLC podawane doustnie
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	96 tyg. OI
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A
Randomizacja	TAK, randomizacja centralna w schemacie 1:1:1:1, z użyciem systemu IVRS, stratyfikacja ze względu na miejsce badania
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe (IVRS)
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK, zaślepienie zastosowano wyłącznie w stosunku do grup otrzymujących DMF lub PLC. Zespół oceniający wyn ki podlegali zaślepieniu odnośnie do wszystkich zrandomizowanych ramion.
Utrata z badania (%)	<u>GA</u>: 68/360 (19%), opis niejasny, przyczyny: brak rozpoczęcia leczenia (n=10); zgon (n=1); AE (n=10); utrata z okresu obserwacji (n=11); wycofanie zgody na udział w badaniu (n=17); decyzja badacza (n=2); niestosowanie się do zaleceń (n=3); inne (n=14) <u>PLC</u>: 85/363 (23%), opis niejasny, przyczyny: zgon (n=1), AE (n=11); utrata z okresu obserwacji (n=11); wycofanie zgody pacjenta (n=14); decyzja badacza (n=6); niestosowanie się do zaleceń (n=8); inne (n=34)
Metodyka implementacji danych utraconych	Dla punktów końcowych opartych na badaniu MRI utracone dane były imputowane w oparciu o założenie, iż współczynnik wzrostu liczby nowych zmian w obrazach MRI będzie stały, obliczony na podstawie wyników uzyskanych we wcześniejszych pomiarach.
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	MedDRA
Testowana hipoteza wyjściowa	Brak
Metoda analizy wyników	mITT (do analizy włączano pacjentów, którzy otrzymali co najmniej 1 dawkę leku). Analiza oparta na wszystkich zaobserwowanych danych uzyskanych dla pacjentów przed zmianą na alternatywną terapię MS.
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Australia, Białoruś, Belgia, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Indie, Irlandia, Izrael, Francja, Kanada, Kostaryka, Łotwa, Macedonia, Meksyk, Mołdawia, Niemcy, Nowa Zelandia, Polska, Rumunia, Serbia, Słowacja, Stany Zjednoczone, Ukraina)
Sponsor badania	Biogen

c) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

CombiRx [34]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepiene, badanie z grupą kontrolną fazy 3, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii IFNB-1a-IM, GA oraz IFNB-1a-IM + GA u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-60 lat; 2. 0–5,5 pkt w skali EDSS; 3. RRMS stwierdzona w oparciu o wytyczne McDonald'a lub Posera; 4. ≥ 2 rzuty w okresie poprzednich 3 lat, przy czym 1 z rzutów może być wykazany jako zmiana w obrazie MRI spełniająca kryterium rozsiania w czasie zgodnie z wytycznymi McDonald'a z 2011 r.	1. Wcześniejsza terapia IFNB lub GA; 2. Ostre pogorszenie stanu zdrowia w okresie 30 dni przed skriningiem; 3. Terapia steroidami (>100 mg/dzień) w okresie 30 dni przed skriningiem, spowodowana ostrym pogorszeniem stanu zdrowia lub przewlekła terapia ogólnoustrojowa z zastosowaniem steroidów; 4. Symptomy progresywnej formy stwardnienia rozsianego; 5. Stosowanie którejś z interwencji w okresie 12 tygodni przed rozpoczęciem badań: IVIG, azatiopryny, metotreksatu, cyklosporyny, mitoksantronu, cyklofosfamidu, mykofenolanu, transfuzja wymienna osocza; 6. Stosowanie aminopirydyny w okresie 4 tygodni przed rozpoczęciem badania; 7. Jakiegokolwiek wcześniejsze leczenie NAT, CLAD, ALEM, DAC, RTX lub szczepienie limfocytami T, całkowite naświetlanie gruczołów limfatycznych; 8. Przebyte atak serca lub poważna choroba serca, choroby wątroby, płuc, nerek, zaburzenia funkcjonowania układu immunologicznego lub inne poważne schorzenia

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: CDP24, zmiana oceny w skali MSFC, zmiany w obrazie MRI, mediana zmian oceny w skali EDSS, ocena poszczególnych domen wchodzących w skład skali MSFC, pomiary ilościowe widoczne w obrazie MRI, brak występowania aktywności klinicznej (brak nasilenia choroby, brak progresji niesprawności oceniony w skali EDSS)

Charakterystyka populacji^a

Cecha populacji	IFNB-1a-IM	GA
Liczba pacjentów	250	259
Odsetek mężczyzn [%]	30,8	28,6
Wiek w latach, średnia (SD)	37,6 (10,2)	39,0 (9,5)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata] (SD)	bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy średnia (SD)	1,7 (0,9)	1,6 (0,7)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS średnia (SD)	2,0 (1,2)	1,9 (1,2)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	58,4	59,1
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 średnia (SD) [cm ³]	10,1 (10,7)	11,0 (11,6)
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³]	bd	bd

CombiRx [34]	
Interwencja	
Schemat badania	IFNB-1a-IM 30 µg + GA 20 mg vs IFNB-1a-IM 30 µg + PLC vs GA 20 mg + PLC przez 36 miesięcy
Interwencje	Ramię I: IFNB-1a-IM 30 µg podawany domięśniowo QW + GA 20 mg podawany podskórnie QD Ramię II: IFNB-1a-IM 30 µg podawany domięśniowo QW + PLC Ramię III: GA 20 mg podawany podskórnie QD + PLC
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	36 mies. OI
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	Randomizacja w schemacie 2:1:1, przy użyciu tabel 2x2 oraz bloków permutowanych
Ukrycie kodu alokacji	Bd
Kierunek badania	Prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójnie)
Utrata z badania (%)	IFNB-1a-IM: 56/250 (22%), opis prawidłowy, przyczyny: utrata z powodów innych, niż medyczne (n=14), utrata z okresu obserwacji (n=13), skutki uboczne (n=13), utrata z innych powodów medycznych (n=11), AE/SAE (n=4), zgon (n=1) GA: 36/259 (14%), opis prawidłowy, przyczyny: utrata z okresu obserwacji (n=9), utrata z powodów innych, niż medyczne (n=8), utrata z innych powodów medycznych (n=7), AE/SAE (n=6), skutki uboczne (n=5), zgon (n=1)
Metodyka implementacji danych utraconych	Brakujące dane dla pierwszorzędnego punktu końcowego nie były imputowane
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd
Testowana hipoteza wyjściowa	Analiza ukierunkowana na wykazanie przewagi (<i>superiority</i>) jednej z dwóch monoterapii IFNB-1a-IM/GA względem terapii złożonej IFNB-1a-IM + GA
Metoda analizy wyników	ITT – analiza pierwszorzędnego punktu końcowego; mITT – w odniesieniu do wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej jedną dawkę leku oraz byli poddani minimum jednej ocenie pod względem bezpieczeństwa/minimum jednemu badaniu MRI
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (USA, Kanada)
Sponsor badania	NIH, Biogen Idec, Teva Pharmaceuticals

d) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

Calabrese 2012 [37]

Jednośrodkowe, randomizowane badanie fazy 4, zaprojektowane w celu oceny skuteczności, bezpieczeństwa terapii DMT (IFNB-1a-SC, IFNB-1a-IM i GA) w porównaniu do braku leczenia u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. RRMS stwierdzona w oparciu o wytyczne McDonald'a lub Polmana; 3. ≤5,0 pkt w skali EDSS.	1. Przebyta kiedykolwiek wcześniej terapia lekami immunosupresyjnymi.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: rozwój zmian w korze mózgowej

Pozostałe PK: liczba zmian w korze mózgowej, objętość hiperintensywnych zmian w sekwencjach T2 w obrębie substancji białej, udział substancji szarej oraz procentowa zmiana objętości substancji szarej w okresie 24 miesięcy, liczba zmian Gd+

Charakterystyka populacji^a

Cecha populacji	IFNB-1a-SC	IFNB -1a-IM	GA
Liczba pacjentów	46	47	48
Odsetek mężczyzn [%]	30,5	32,0	27,1
Wiek w latach, średnia (SD)	35,9 (9,1)	34,8 (9,6)	38,9 (10,2)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata]	bd	bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy; średnia (SD)	1,2 (0,6)	1,2 (0,7)	1,3 (0,7)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	0	0	0
Średnia punktacja w skali EDSS	1,9 (1,0)	1,9 (0,8)	2,1 (1,1)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	bd	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2	bd	bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³]	bd	bd	bd

Interwencja

Schemat badania	RCT: IFNB -1a-SC vs IFNB -1a-IM vs GA przez 24 miesiące → gr. pacjentów leczonych DMT gr. pacjentów leczonych DMT vs referencyjna gr. pacjentów nieleczonych DMT
Interwencje	Ramię I: IFNB -1a-SC w dawce 44 µg podawany podskórnie Q3W Ramię II: IFNB -1a-IM w dawce 30 µg podawany domięśniowo QW Ramię III: GA w dawce 20 µg podawany podskórnie QD
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI

Metodyka

Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1:1, przeprowadzona z użyciem programu komputerowego
Ukrycie kodu alokacji	bd
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	Pojedyncze (dotyczyło wyłącznie badaczy oceniających wyniki)

Calabrese 2012 [37]	
Utrata z badania (%)	Wszystkie ramiona: 24/165 (14,5%); utrata z okresu obserwacji
Metodyka implementacji danych utraconych	Bd
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd
Metoda analizy wyników	Bd
Lokalizacja badania	Jednośrodkowe (Włochy)
Sponsor badania	Merck Serano S.A.

e) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

REGARD [35]	
Wieloośrodkowe, randomizowane, otwartej próby badanie fazy III, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii IFNB-1a-SC względem GA u pacjentów z RRMS	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Diagnoza RRMS (zgodnie z kryteriami McDonalda z 2005); Wiek 18-60 lat; ≤5,5 pkt w skali EDSS; ≥1 rzut MS w ciągu 12 miesięcy przed randomizacją; Stabilny stan kliniczny lub polepszony stan neurologiczny w okresie 4 tygodni przed randomizacją.	Ciąża/karmienie piersią Progresywne formy MS; Przebyta którakolwiek terapia: Steroidami lub hormonem adrenokortykotropowym w okresie ostatnich 4 tygodni IFNB, GA, 2-CdA, całkowite naświetlanie węzłów limfatycznych, transfuzja osocza w okresie ostatnich 3 miesięcy; Dożylnie stosowanie gamma globulin w okresie ostatnich 6 miesięcy; Cytokinami lub antycytokinami w okresie ostatnich 3 miesięcy; Lekami immunosupresyjnymi w okresie ostatnich 12 miesięcy.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: czas do pierwszego rzutu w okresie 96 tygodni

Pozostałe PK: średnia liczba zmian w obrazach T2-zależnych, średnia liczba zmian Gd+, zmiany objętości zmian T2, zmiany objętości zmian Gd+, łączna, złożony punkt końcowy – CUA (suma zmian Gd+ i nowych/powiększonych zmian w obrazach T2-zależnych), nowe zmiany w obrazach T1-zależnych, objętość zmian w obrazach T1-zależnych, objętość mózgu, inne punkty końcowe dotyczące rzutu, progresja niesprawności

Charakterystyka populacji		
Cecha populacji	IFNB-1a-SC	GA
Liczba pacjentów	386	378
Odsetek mężczyzn [%]	31	28
Wiek w latach, średnia (SD)	36,7 (9,8)	36,8 (9,5)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS ^a [lata] (SD)	5,93 (6,25)	6,55 (7,10)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	bd	bd
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,35 (1,28)	2,33 (1,31)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	61	59
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	1,47 (4,95) ^b	1,65 (4,70) ^c

REGARD [35]		
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], średnia (SD)	7,92 (1,1) ^d	7,56 (1,14) ^e
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³] (SD)	1482 (68,8) ^f	1480 (73,6) ^g
Interwencja		
Schemat badania	IFNB-1a-SC vs GA	
Interwencje	Ramię I: IFNB-1a-SC podawany podskórnie w dawce 44 µg TIW Ramię II: GA podawany podskórnie w dawce 20 mg QD	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	96 tyg. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A	
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1, z użyciem systemu komputerowego, ze stratyfikacją ze względu na ośrodek badawczy	
Ukrycie kodu alokacji	bd	
Kierunek badania	prospektywny	
Zaślepienie	Częściowe; zaślepieni byli wyłącznie lekarze oceniający pacjentów pod kątem EDSS i oceny rzutów	
Utrata z badania (%)	<u>Ramię I: IFNB-1a-SC</u>; 85/386 (22%), opis niejasny, przyczyny: AE (n=23), ciąża (n=8), naruszenie protokołu badania (n=2), progresja choroby (n=4), inne (n=28), brak rozpoczęcia terapii (n=3), utrata z okresu obserwacji (n=2), przerwanie leczenia i utrata z okresu obserwacji (n=15) <u>Ramię I: GA</u>; 54/378 (14%), opis niejasny, przyczyny: AE (n=19), ciąża (n=5), naruszenie protokołu badania (n=2), progresja choroby (n=7), inne przyczyny (n=16), brak rozpoczęcia terapii (n=3), przerwanie leczenia i utrata z okresu obserwacji (n=2)	
Metodyka implementacji danych utraconych	Brak imputacji danych dotyczących pierwszorzędowego punktu końcowego. W przypadku pozostałych punktów końcowych dane były implementowane, jednak nie opisano metodyki.	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd	
Testowana hipoteza wyjściowa	bd	
Metoda analizy wyników	ITT (w odniesieniu do wszystkich zrandomizowanych pacjentów) PP (analizę zgodną z protokołem przeprowadzono dla wyników uzyskanych od pacjentów, którzy ukończyli 96 tyg. terapii oraz byli oceniani bez poważnych odstępstw od protokołu badania)	
Lokalizacja badania	Wielośrodkowe (Argentyna, Austria, Brazylia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Kanada, Niemcy, Rosja, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Wielka Brytania, Włochy)	
Sponsor badania	EMD Serono and Pfizer	

f) Określony jako lata o pojawienia się pierwszego rzutu choroby

g) Dotyczy 377 pacjentów

h) Dotyczy 370 pacjentów

i) Dotyczy 375 pacjentów

j) Dotyczy 369 pacjentów

k) Dotyczy 358 pacjentów

l) Dotyczy 357 pacjentów

BEYOND [36]

Wieloośrodkowe, randomizowane badanie fazy III zaprojektowane w celu porównania skuteczności i bezpieczeństwa terapii IFNB-1b-SC i GA u pacjentów z RRMS.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Pacjenci wcześniej nieleczeni; RRMS stwierdzona w oparciu o wytyczne McDonalda i kryteria Międzynarodowego Panelu Diagnostycznego (IP); Wiek 18-55 lat; ≥1 rzut w okresie ostatniego roku; 0–5,0 pkt w skali EDSS; Negatywny test ciążyowy lub zgoda na stosowanie odpowiedniej antykoncepcji wśród kobiet z możliwością zajścia w ciążę.	Symptomy wskazujące na inną jednostkę chorobową niż MS; PPMS lub SPMS; Choroby serca; Wcześniejsze leczenie lub udział w badaniach dotyczących leków stosowanych w MS; Ciężka depresja w wywiadzie; Nadużywanie a alkoholu lub narkotyków; Wcześniejsze próby samobójcze; Myśli samobójcze obecne w czasie włączenia do badania; Zaawansowane lub o ostrym przebiegu choroby nerek lub wątroby; Dysfunkcja szpiku kostnego; Gammaglobulinopatia monoklonalna; Niekontrolowana epilepsja; Nietolerancja, przeciwwskazania lub alergia na podawaną w czasie badania terapię, Brak możliwości wykonania badania MRI; Brak możliwości przyjmowania badanej terapii.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ryzyko wystąpienia rzutu definiowanego jako nowy lub nawracający objaw neurologiczny występujący w okresie co najmniej 30 dni od ostatniego objawu i trwający min. 24h.

Pozostałe PK: progresja niesprawności mierzona w skali EDSS, zmiany objętości hipointensyjnych zmian T1, inne zmiany w obrazie MRI (rozwój nowych zmian T2, względne zmiany objętości zmian T2, zmiana objętości mózgu, zmiana objętości i liczby zmian Gd+)

Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	IFNB-1b-SC	GA
Liczba pacjentów	897	448
Odsetek mężczyzn [%]	30	32
Wiek w latach, średnia (SD)	35,8 (bd)	35,2 (bd)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata], średnia (SD)	bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,6 (bd)	1,6 (bd)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	0	0
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,35 (bd)	2,28 (bd)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	2,3 (bd)	1,8 (bd)
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2, średnia (SD) [cm ³]	9,3 (bd)	9,2 (bd)
Znormalizowana objętość mózgu, średnia (SD) [cm ³]	1489 (bd)	1496 (bd)

BEYOND [36]	
Interwencja	
Schemat badania	IFNB-1b-SC 500 µg vs IFNB-1b-SC 250 µg vs GA
Interwencje	• IFNB-1b-SC w dawce 250 µg Q2D • IFNB-1b-SC w dawce 500 µg Q2D • GA podskórnie w dawce 20 mg QD
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	min. 24 mies. OI
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A
Randomizacja	TAK, randomizacja w schemacie 2:2:1, przeprowadzona centralnie z użyciem bloku randomizacyjnego za pomocą programu SAS, stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy.
Ukrycie kodu alokacji	bd
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK, (podwójne) zaślepieniu podlegali pacjenci i lekarze, przy czym zaślepienie zastosowano wyłącznie w stosunku do dawek IFNB. Pacjenci oraz lekarze prowadzący byli świadomi przydzielenia do ramienia GA. Zespół oceniający wyniki podlegał maskowaniu odnośnie do wszystkich zrandomizowanych grup.
Utrata z badania (%)	IFNB-1b-SC 250 µg: 113/897 (12,6%), opis niejasny, przyczyny: brak rozpoczęcia terapii (n=9), zmiana terapii (n=10), wycofanie zgody (n=38), naruszenie protokołu badania (n=3), AE (n=13), utrata z okresu obserwacji (n=12), ciąża (n=1), inne powody (n=27) GA: : 74/448 (16,5%), opis niejasny, przyczyny: brak rozpoczęcia terapii (n=3), zmiana terapii (n=5), wycofanie zgody (n=18), naruszenie protokołu badania (n=2), AE (n=8), zgon (n=1), utrata z okresu obserwacji (n=12), ciąża (n=1), inne powody (n=24)
Metodyka implementacji danych utraconych	bd
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Dane dotyczące bezpieczeństwa zbierano podczas wizyt kontrolnych odbywających się co 3 miesiące. Nowe zdarzenia niepożądane były zgłaszane telefonicznie 6 tygodni po każdej wizycie. Klasyfikacja SAE odbywała się zgodnie z wytycznymi ICH.
Testowana hipoteza wyjściowa	bd
Metoda analizy wyników	Liczba pacjentów podlegająca analizie skuteczności nie została sprecyzowana. Część analiz przeprowadzono PP (<i>per protocol</i>). Brak informacji odnośnie do oceny ITT.
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Argentyna, Australia, Austria, Belgia, Brazylia, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Izrael, Kanada, Łotwa, Niemcy, Norwegia, Polska, Rosja, Słowenia, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Ukraina, Węgry, Włochy)
Sponsor badania	Bayer HealthCare Pharmaceuticals

m)W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

TEMSo [39]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie III fazy zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii TERi podawanego w różnych dawkach względem PLC u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. Diagnoza MS w oparciu o kryteria McDonald,; 3. MS o przebiegu rzutowym z/bez progresji choroby 4. Wynik w skali EDSS \leq 5,5 5. \geq 2 rzuty choroby w okresie ostatnich 2 lat/1 rzut choroby w okresie ostatniego roku, przy jednoczesnym braku rzutu w okresie 60 dni przed randomizacją	1. Inne choroby układowe; 2. Ciąża lub planowanie zajścia w ciążę podczas trwania badania

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: CDP12, całkowita objętość zmian, liczba zmian Gd+, objętość zmian w hipointensywnych obrazach T1-zależnych, złożony punkt końcowy – definiowany jako liczba zmian Gd+ lub nowe/powiększone zmiany w obrazach T2-zależnych, atrofia mózgu, ocena zmęczenia w skali FIS.

Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	TERi 14mg	PLC
Liczba pacjentów	359	363
Odsetek mężczyzn [%]	29	34
Wiek w latach, średnia (SD)	37,8 (8,2)	38,4 (9,0)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata] (SD)	8,7 (6,7)	8,6 (7,1)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,3 (0,7)	1,4 (0,7)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT ^b [%]	Ogółem	25
	IFNB-1a	16
	IFNB-1b	5
	GA	12
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,67 (1,24)	2,68 (1,34)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	65	62
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	1,81 (5,17)	1,66 (3,55)
Liczba zmian w sekwencji T2	Bd	Bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], średnia (SD)	Bd	Bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³] (SD)	Bd	bd
Interwencja		
Schemat badania	TERi 7mg vs TERi 14mg vs PLC	
Interwencje	Ramię I: TERi podawany doustnie w dawce 7 mg QD Ramię II: TERi podawany doustnie w dawce 14 mg QD Ramię III: PLC	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	108 tyg. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A	

TEMZO [39]	
Randomizacja	TAK; w schemacie 1:1:1 ze stratyfikacją ze względu na wyjściowy wynik w skali EDSS ($\leq 3,5$ pkt lub $> 3,5$ pkt) i ośrodek badawczy; randomizacja blokowa
Ukrycie kodu alokacji	Bd
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne)
Utrata z badania (%)	TERI 14mg: 95/358 (27%) opis prawidłowy; przyczyny: AE (n=38); brak skuteczności (n=17); progresja choroby (n=2); naruszenie protokołu badania (n=2); utrata z okresu obserwacji (n=2); wycofanie zgody na udział w badaniu (n=26); inne (n=5) PLC: 104/363 (29%) opis prawidłowy; przyczyny: AE (n=29); brak skuteczności (n=24); progresja choroby (n=11); naruszenie protokołu badania (n=3); utrata z okresu obserwacji (n=4); wycofanie zgody na udział w badaniu (n=33)
Metodyka implementacji danych utraconych	bd
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd
Testowana hipoteza wyjściowa	bd
Metoda analizy wyników	mITT (w odniesieniu do wszystkich zrandomizowanych pacjentów, którzy przyjmowali terapię co najmniej 1 dzień)
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Czechy, Estonia, Polska, Rosja, Ukraina, Austria, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Włochy, Holandia, Norwegia, Portugalia, Szwecja, Szwajcaria, Turcja, UK, Kanada, Chile, USA)
Sponsor badania	Sanofi-Aventis

n) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

o) Odnosi się do pacjentów leczonych DMT w okresie ostatnich 2 lat

TOWER [40]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepione, badanie fazy III, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii TERI podawanego w różnych dawkach względem PLC u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
Zdiagnozowana RRMS zgodnie z kryteriami McDonald'a z 2005 z/bez progresji; $\leq 5,5$ pkt w skali EDSS; ≥ 1 rzut MS w ciągu 12 miesięcy przed randomizacją lub ≥ 2 rzuty MS w ciągu 24 miesięcy przed randomizacją.	Obecność innych istotnych chorób; Ciąża lub planowana ciąża/ojcostwo w trakcie trwania badania; Karmienie piersią; Terapia cytokinami, IFNB, GA zakończona później niż 3 miesiące przed randomizacją; Przebyta kiedykolwiek wcześniej terapia NAT lub innymi lekami immunosupresyjnymi;

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: czas do wystąpienia CDP12; czas do pierwszego rzutu; odsetek pacjentów, u których nie wystąpił rzut; odsetek pacjentów, u których nie wystąpiła progresja niesprawności; zmiana punktacji w skali EDSS w 48 tygodniu, zmiana punktacji FIS i SF-36 w 48 tygodniu i podczas ostatniej wizyty kontrolnej.

Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	TERI 14 mg	PLC
Liczba pacjentów	372	389
Odsetek mężczyzn [%]	31	30
Wiek w latach, średnia (SD)	38,2 (9,4)	38,1 (9,1)

TOWER [40]		
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata], średnia (SD)	8,18 (6,73) ^b	7,64 (6,70)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD) ^c	1,4 (0,7)	1,4 (0,8)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%] ^d	Ogółem	34
	IFNB-1a	17
	IFNB-1b	9
	GA	10
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,71 (1,35)	2,69 (1,36)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2	bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³]	bd	bd
Interwencja		
Schemat badania	TERI 7mg vs TERI 14mg vs PLC	
Interwencje	Ramię I: Teryflunomid w dawce 14 mg podawany doustnie QD Ramię II: Teryflunomid w dawce 7 mg podawany doustnie QD Ramię III: PLC podawane doustnie QD	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	48 tyg. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A	
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1:1, przeprowadzona centralnie z użyciem systemu IVRS, stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy i liczbę punktów EDSS ($\leq 3,5$ pkt lub $> 3,5$ pkt)	
Ukrycie kodu alokacji	TAK; prawidłowe (IVRS)	
Kierunek badania	prospektywny	
Zaślepienie	TAK (podwójne)	
Utrata z badania (%)	<u>Ramię I:</u> TERI 14 mg 128/372 (34%) opis niejasny, przyczyny: brak rozpoczęcia terapii (n=2), AE (n=58), brak skuteczności leczenia (n=20), niestosowanie się do zaleceń (n=4), utrata z okresu obserwacji (n=3), inne (n=41) <u>Ramię III:</u> PLC 126/389 (32%) opis niejasny, przyczyny: brak rozpoczęcia terapii (n=1), AE (n=26), brak skuteczności leczenia (n=37), niestosowanie się do zaleceń (n=15), utrata z okresu obserwacji (n=6), inne (n=41)	
Metodyka implementacji danych utraconych	Bd	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd	
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd	
Metoda analizy wyników	mITT (w odniesieniu do wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej 1 dawkę leku)	

TOWER [40]	
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Australia, Austria, Belgia, Kanada, Chile, Chiny, Czechy, Estonia, Francja, Niemcy, Grecja, Meksyk, Holandia, Filipiny, Polska, Rumunia, Słowacja, Hiszpania, Szwecja, Tajlandia, Tunezja, Turcja, Ukraina, UK, USA)
Sponsor badania	Genzyme

- p) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy
q) Wynik odnosi się do 371 pacjentów
r) Dane nie odnoszą się do 1 pacjenta w grupie TER1 i PLC
s) Dotyczy ostatnich 2 lat przed rozpoczęciem badania

TENERE [41]

Wieloośrodkowe, randomizowane badanie III fazy zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii TER1 podawanego w różnych dawkach względem IFNB-1a-SC u pacjentów z RRMS.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek ≥ 18 lat; 2. Diagnoza MS w oparciu o kryteria McDonald'a, 3. MS o przebiegu rzutowym z/bez progresji choroby 4. Wynik w skali EDSS $\leq 5,5$ 5. Brak rzutu choroby w ciągu ostatnich 30 dni przed randomizacją	1. Uprzednia terapia IFNB-1a-SC, TER1, LAQ; 2. Uprzednia lub obecna terapia NAT, CLAD, MIT lub inne leki immunosupresyjne; 3. Terapia IFN, GA, immunoglobulinami stosowanymi dożylnie lub cytokinami w okresie ostatnich 3 miesięcy; 4. Inna choroba układowa; 5. Ciąża i/lub karmienie piersią lub planowana ciąża.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: Czas do niepowodzenia leczenia (definiowane jako wystąpienie pierwszego, potwierdzonego rzutu choroby lub trwałe przerwanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny)

Pozostałe PK: ARR, zmiana wyniku w skali FIS, satysfakcja z leczenia mierzona w skali TSQM, bezpieczeństwo

Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	TER1 14mg	IFNB-1a-SC
Liczba pacjentów	111	104
Odsetek mężczyzn [%]	29,7	31,7
Wiek w latach, średnia (SD)	36,8 (10,3)	37,0 (10,6)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata] (SD)	6,6 (7,6)	7,7 (7,6)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,4 (0,8)	1,2 (1,0)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT ^b [%]	Ogółem	11,7
	IFNB-1a	2,7
	IFNB-1b	4,5
	GA	6,3
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,3 (1,4)	2,0 (1,2)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], średnia (SD)	bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³] (SD)	bd	bd

TENERE [41]	
Interwencja	
Schemat badania	TERI 7mg vs TERI 14mg vs IFNB-1a-SC
Interwencje	• Ramię I: TERI podawany doustnie w dawce 7 mg QD • Ramię II: TERI podawany doustnie w dawce 14 mg QD • Ramię III: IFNB-1a-SC w dawce 44 µg TIW (dostosowanie dawki: 8 µg przez pierwsze 2 tyg., następnie 22 µg przez 2 tyg., aż do osiągnięcia pełnej dawki; pacjenci nietolerujący dawki 44 µg otrzymywali dawkę zredukowaną – 22 µg)
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	48 tyg. OI
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1:1 ze stratyfikacją ze względu na lokalizację ośrodka badawczego i wyjściowy wynik w skali EDSS ($\leq 3,5$ lub $>3,5$)
Ukrycie kodu alokacji	bd
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne) zaślepienie dotyczyło różnych dawek TERI; pacjenci otrzymujący IFNB-1a-SC nie podlegali zaślepieniu odnośnie do rodzaju stosowanej interwencji; zaślepieniu, odnośnie do rodzaju otrzymywanej terapii i związanymi z nią AE, podlegali neurologrzy przeprowadzający badania kontrolne
Utrata z badania (%)	<u>TERI 14mg</u>: 22/111 (19,8%) opis prawidłowy; przyczyny: AE (n=12); brak skuteczności terapii (n=4); utrata z okresu obserwacji (n=1); wycofanie zgody na udział w badaniu (n=4); inne (n=1) <u>IFNB-1a-SC</u>: 30/101 (29,7%) opis prawidłowy; przyczyny: AE (n=22); brak skuteczności terapii (n=2); nieprzestrzeganie zaleceń (n=1); wycofanie zgody na udział w badaniu (n=4); inne (n=1)
Metodyka implementacji danych utraconych	bd
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd
Testowana hipoteza wyjściowa	Nie testowano żadnej hipotezy
Metoda analizy wyników	ITT – analiza skuteczności (w odniesieniu do wszystkich zrandomizowanych pacjentów) mITT – analiza bezpieczeństwa (w odniesieniu do wszystkich pacjentów, którzy zostali poddani terapii)
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Belgia, Kanada, Czechy, Francja, Niemcy, Grecja, Węgry, Włochy, Polska, Hiszpania, Szwajcaria, Tunezja, UK)
Sponsor badania	Genzyme (Sanofi)

t) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

u) W okresie ostatnich 2 lat przed rozpoczęciem badania

BRAVO [20]

Wieloośrodkowe, randomizowane badanie fazy 3, zaprojektowane w celu oceny skuteczności, bezpieczeństwa i farmakokinetyki terapii LAQ, IFNb-1a-IM oraz PLC u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. Diagnoza RRMS (zgodnie z kryteriami McDonalda z 2005); 3. $\leq 5,5$ pkt w skali EDSS; 4. ≥ 1 rzut MS w ciągu 12 miesięcy przed randomizacją, ≥ 2 rzuty MS w ciągu 24 miesięcy przed randomizacją lub ≥ 1 rzut w okresie 12-24 miesięcy przed randomizacją i jedna nowa zmiana Gd+ w okresie 12 miesięcy przed randomizacją	1. Progresywne formy MS; 2. Terapia kortykosteroidami w okresie 30 dni przed skringiem; 3. Stosowanie terapii eksperymentalnej, terapii badanej, immunosupresji (z włączeniem mitoksantronu) w okresie 6 miesięcy przed skringiem; 4. Stosowanie GA w okresie 2 miesięcy przed skringiem; 5. Stosowanie kiedykolwiek wcześniej NAT, LAQ, 2 CdA lub jakiegokolwiek rodzaju INF- β .

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: ARR

Pozostałe PK: zmiana znormalizowanej objętości mózgu w ciągu 24 miesięcy, potwierdzone pogorszenie niesprawności w okresie 3 miesięcy ocenione w skali EDSS, nieprawność oceniona skalą MSFC w 24 miesiącu (lub wcześniej w przypadku wcześniejszego zakończenia udziału w badaniu), potwierdzenie pogorszenie niesprawności oceniane w skali EDSS w okresie 6 miesięcy.

Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	IFNb-1a-IM	PLC
Liczba pacjentów	447	450
Odsetek mężczyzn [%]	31	29
Wiek w latach, mediana (P25, P75)	38,5 (30,3, 45,9)	37,5 (30,3, 45,4)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS, mediana (P25, P75)	5,3 (2,4, 10,3)	4,7 (2,0, 9,7)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, mediana (P25, P75)	1,0 (1,0, 2,0)	1,0 (1,0, 2,0)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	9	6
Punkcja w skali EDSS, mediana (P25, P75)	2,5 (1,5, 3,5)	2,5 (1,5, 3,5)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	62	67
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], mediana (P25, P75)	5,7 (1,9, 11,7)	4,7 (1,7, 10,3)
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³], średnia (SD)	1,586 (84)	1,586 (93)
Interwencja		
Schemat badania	LAQ 0,6 mg vs IFNb-1a-IM 30 μ g vs PLC przez 24 miesiące	
Interwencje	Ramię I: LAQ 0,6 mg podawany doustnie QD Ramię II: IFNb-1a-IM 30 μ g podawany domięśniowo QW Ramię III: PLC podawane doustnie QD	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA	

BRAVO [20]	
Randomizacja	Randomizacja komputerowa w schemacie 1:1:1 ze stratyfikacją ze względu na miejsce badania
Ukrycie kodu alokacji	bd
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne zaślepienie w przypadku LAQ oraz PLC; brak zaślepienia w przypadku IFNb-1a; zaślepienie oceny wyników dotyczyło wszystkich badanych interwencji)
Utrata z badania (%)	TAK; opis prawidłowy <u>Ramię II (IFNb-1a-IM):</u> 69/447 (15%), przyczyny: zgon (n=1); AE (n=26), brak zgody na zmianę warunków badania (n=3), wycofanie zgody (n=27), wniosek lekarza/badacza (n=4), niestosowanie się do zaleceń (n=1), ciąża (n=4), utrata z okresu obserwacji (n=2), inne (n=1) <u>Ramię III (PLC):</u> 91/450 (20%), przyczyny: AE (n=19), brak zgody na zmianę warunków badania (n=8), wycofanie zgody (n=39), wniosek lekarza/badacza (n=6), niestosowanie się do zaleceń (n=3), ciąża (n=8), utrata z okresu obserwacji (n=8)
Metodyka implementacji danych utraconych	Bd
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Dane dotyczące bezpieczeństwa (parametry laboratoryjne, ocena czynności życiowych) zbierano na miesiąc przed rozpoczęciem badań, w momencie rozpoczęcia oraz podczas każdej wizyty kontrolnej.
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd
Metoda analizy wyników	Analiza skuteczności – ITT Do analizy bezpieczeństwa włączono wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej jedną dawkę leku – mITT
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (bd)
Sponsor badania	Teva Pharmaceuticals

P25 – percentyl 25; P75 – percentyl 75

v) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy.

MSCRG [21]	
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie kliniczne fazy III, oceniające skuteczność i bezpieczeństwo IFNB-1a-IM względem PLC w populacji pacjentów z RRMS.	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18–55 lat 2. MS zdiagnozowane co najmniej 1 rok wcześniej 3. Wynik <i>baseline</i> 1,0-3,5 pkt w skali EDSS 4. ≥ 2 udokumentowane rzuty choroby w ciągu ostatnich 3 lat 5. Brak rzutów choroby w ciągu ostatnich 2 miesięcy 6. RRMS uwzględniająca pacjentów z całkowitą remisją choroby (całkowity powrót do stanu niesprawności z przed rzutu choroby) i z częściową remisją choroby (niepełny powrót do stanu z przed rzutu choroby)	1. Upřednia terapia lekami immunosupresyjnymi lub IFNB, hormonem adrenokortykotropowym lub kortykosteroidami stosowana w ciągu ostatnich 2 miesięcy 2. Ciąża lub karmienie piersią 3. Brak chęci stosowania środków antykoncepcyjnych 4. PPMS lub inna choroba wpływająca na pogorszenie czynności narządów
Oceniane punkty końcowe	
I-rzędowy PK: Czas do wystąpienia trwałego pogłębienia niesprawności (wzrost o co najmniej 1 pkt w skali EDSS w stosunku do wartości <i>baseline</i>, utrzymujący się min. 6 miesięcy) Pozostałe PK: Liczba rzutów choroby, liczba i objętość zmian Gd+, objętość zmian w sekwencjach T2 zależnych, bezpieczeństwo	

MSCRG [21]		
Charakterystyka populacji		
Cecha populacji	IFNB-1a-IM	PLC
Liczba pacjentów	158	143
Odsetek mężczyzn [%]	25	28
Wiek w latach, średnia (SE)	36,7 (0,6)	36,9 (0,6)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata], średnia (SD)	Bd	bd
Ilość rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SE) ^a	1,2 (0,05)	1,2 (0,05)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SE)	2,4 (0,06)	2,3 (0,07)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	48	46
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SE)	3,2 (0,6)	2,3 (0,4)
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	Bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³	Bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³ , średnia (SD)	Bd	bd
Interwencja		
Schemat badania	Porównanie w układzie grup równoległych w stosunku 1:1: INF-β 1a-IM vs PLC przez 104 tygodnie	
Interwencje	IFNB-1a-IM (Avonex): podawany domięśniowo w dawce 30µg tygodniowo lub PLC	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	OI 104 tyg	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA	
Randomizacja	TAK, metoda rzutu monetą	
Ukrycie kodu alokacji	bd	
Kierunek badania	Prospektywny	
Zaślepienie	TAK (podwójne)	
Utrata z badania (%)	5/301 (2%), opis niejasny	
Metodyka implementacji danych utraconych	Bd	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd	
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd	
Metoda analizy wyników	ITT (w odniesieniu do wszystkich zrandomizowanych pacjentów)	
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (USA)	
Sponsor badania	Narodowy Instytut Zdrowia (NIH), Narodowy Instytut Zaburzeń Neurologicznych i Udaru Mózgu (NINDS), Biogen Inc.	

a) Określony w publikacji jako roczny wskaźnik rzutów przez rozpoczęciem badania

PRISMS [22]

Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie, badanie z grupą kontrolną fazy 3, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii INF B-1a-SC względem PLC u pacjentów z RRMS

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Pacjenci dorośli; 2. Rzutowo-remisyjna postać stwardnienia rozsianego; 3. ≥ 2 rzuty w okresie ostatnich dwóch lat; 4. 0-5,0 pkt w skali EDSS.	1. Przebyta w ciągu 12 miesięcy przed skринingiem którakolwiek terapia: a) leczenie INF; b) naświetlanie gruczołów limfatycznych; c) leczenie CTX d) leczenie DMT lub lekami immunosupresyjnymi.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: liczba rzutów w okresie badania

Pozostałe PK: czas do wystąpienia pierwszego i drugiego rzutu, odsetek pacjentów bez rzutu choroby, progresja niesprawności oceniana skalą EDSS, niewydolność ruchowa (*ambulation index*) wskaźnik ambulacyjny, funkcjonowanie kończyn górnych (*arm-function index*), potrzeba zastosowania terapii steroidami oraz hospitalizacji, aktywność choroby oceniana na podstawie MRI, zachorowalność, status zdrowia psychicznego mierzony za pomocą skali poczucia beznadziejności Becka, skali skłonności do depresji (CES-D) oraz kwestionariuszem ogólnego stanu zdrowia.

Charakterystyka populacji^a

Cecha populacji	INF B-1a-SC	PLC
Liczba pacjentów	184	187
Odsetek mężczyzn [%]	34	25
Wiek w latach, mediana (IQR)	35,6 (28,4–41,0)	34,6 (28,8–40,4)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata]	bd	Bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	bd	Bd
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	bd	Bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,5 (1,3)	2,4 (1,2)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	Bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	bd	Bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	Bd
Objętość zmian w sekwencji T2	bd	Bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³]	bd	Bd

Interwencja

Schemat badania	INF B-1a-SC 44 µg vs INF B-1a-SC 22 µg vs PLC przez 24 miesiące
Interwencje	Ramię I: INF B-1a 44 µg podawany podskórnym Q3W Ramię II: INF B-1a 22 µg podawany podskórnym Q3W Ramię III: PLC podawany podskórnym Q3W
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI

Metodyka

Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA

PRISMS [22]	
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1:1, przeprowadzona centralnie z użyciem programu komputerowego, stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy, wygenerowanie kodu metodą blokową
Ukrycie kodu alokacji	Tak, brak opisu
Kierunek badania	Prospektywny
Zaślepienie	TAK (podwójne)
Utrata z badania (%)	<u>INF B-1a-SC 44 µg</u> : 19/184 (10,3%), opis prawidłowy, przyczyny: wycofanie zgody pacjenta (n=6), AE (n=9), ciąża (n=3), naruszenie protokołu badania (n=1) <u>PLC</u> : 17/187 (9,1%), opis prawidłowy, przyczyny: wycofanie zgody pacjenta (n=10), AE (n=2), progresja choroby (n=3), zgon (n=1), ciąża (n=1)
Metodyka implementacji danych utraconych	Wyniki uzyskane dla pacjentów, którzy przedwcześnie przerwali badanie, włączano do analizy statystycznej, przy jednoczesnym uwzględnieniu czasu uczestnictwa w badaniu lub użyciu standaryzowanego wskaźnika okresu uczestnictwa w badaniu.
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd
Metoda analizy wyników	ITT
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Austria, Belgia, Finlandia, Holandia, Niemcy, Szwajcaria, Szwecja, Kanada)
Sponsor badania	Ares-Serono International SA

w) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy
IQR – rozstęp kwartylny

IFNB MS [23]		
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii IFNB-1b-SC względem PLC u pacjentów z MS.		
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia	
MS zdiagnozowane klinicznie lub laboratoryjnie min. rok przed rozpoczęciem badania; Wiek 18-50 lat; ≤5,5 pkt w skali EDSS; ≥ 2 ostre rzuty choroby w okresie ostatnich 2 lat; Stabilny stan kliniczny w ciągu ostatnich 30 dni, przy jednoczesnym braku terapii hormonem adrenokortykotropowym lub prednizonem	Uprzednie leczenie azatiopryną / cyklofosfamidem	
Oceniane punkty końcowe		
I-rzędowy PK: ARR, odsetek pacjentów bez rzutu choroby		
Pozostałe PK: czas do pierwszego rzutu; czas trwania rzutu oraz jego ciężkość; zmiana wyniku w skali EDSS i NRS (<i>Scripps Neurologic Rating Scale</i>), zmiana powierzchni zmian patologicznych mierzonych MRI		
Charakterystyka populacji^a		
Cecha populacji	IFNB-1b-SC (8 mln j.m.)	PLC
Liczba pacjentów	124	123
Odsetek mężczyzn [%]	38	35
Wiek w latach, średnia (SE)	35,2 (0,6)	36,0 (0,6)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata] (SD)	bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	bd	bd

IFNB MS [23]		
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SE)	3,0 (0,1)	2,8 (0,1)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], średnia (SD)	bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³] (SD)	bd	bd
Interwencja		
Schemat badania	IFNB-1b-SC (1,6 mln j.m.) vs IFNB-1b-SC (8,0 mln j.m.) vs PLC	
Interwencje	• Ramię I: IFNB-1b-SC w dawce 1,6 mln j.m. co drugi dzień • Ramię II: IFNB-1b-SC w dawce 8 mln j.m. co drugi dzień • PLC	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A	
Randomizacja	TAK (brak opisu metody)	
Ukrycie kodu alokacji	bd	
Kierunek badania	prospektywny	
Zaślepienie	TAK (podwójne)	
Utrata z badania (%)	Bd	
Metodyka implementacji danych utraconych	Bd	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd	
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd	
Metoda analizy wyników	ITT (przy czym do analiz niektórych punktów końcowych nie włączano wszystkich pacjentów)	
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (USA, Kanada)	
Sponsor badania	Bd	

x) W charakterystyce populacji uwzględniono tylko ramiona spełniające kryteria włączenia do analizy

EVIDENCE [19]	
Wieloośrodkowe, randomizowane, badanie otwartej próby zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii INFb-1a-IM względem IFNB-1a-SC u pacjentów z RRMS	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Potwierdzone zachorowanie na RRMS; 2. Brak wcześniejszego leczenia IFNB 3. 0-5,5 pkt w skali EDSS; 4. ≥ 2 rzuty choroby P w okresie ostatnich 2 lat.	1. Wcześniejsza terapia INFb, CLAD, całkowite naświetlenie limfatyczne; 2. Terapia GA lub cytokinami w okresie ostatnich 3 miesięcy; 3. Terapia immunoglobulinami IV w okresie ostatnich 6 miesięcy; 4. Terapia innymi lekami immunomodulującymi w okresie ostatnich 12 miesięcy.

EVIDENCE [19]		
Oceniane punkty końcowe		
I-rzędowy PK: odsetek pacjentów, u których nie wystąpił rzut w okresie 24 tygodni		
Pozostałe PK: liczba rzutów przypadająca na pacjenta w okresie badania, stopień ciężkości rzutu, stosowanie steroidów w okresie rzutów, czas do wystąpienia pierwszego rzutu.		
Charakterystyka populacji		
Cecha populacji	INFB-1a-SC	INFB-1a-IM
Liczba pacjentów	339	338
Odsetek mężczyzn [%]	25	25
Wiek w latach, średnia (zakres)	38,3 (18–55)	37,4 (18–55)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata]	bd	Bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	bd	Bd
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	bd	Bd
Średnia punktacja w skali EDSS	2,3	2,3
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	Bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	1,9	2,5
Liczba zmian w sekwencji T2	1,2	1,1
Objętość zmian w sekwencji T2	bd	Bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³]	bd	Bd
Interwencja		
Schemat badania	INFB-1a SC vs INFB-1a 30 µg IM	
Interwencje	INFB-1a SC w dawce 44 µg TIW INFB-1a IM w dawce 30 µg QW	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 tyg. OI / 24 FU	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA	
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1, przeprowadzona z użyciem programu komputerowego; stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy	
Ukrycie kodu alokacji	Brak	
Kierunek badania	Prospektywny	
Zaślepienie	Pojedyncze (dotyczyło wyłącznie badaczy oceniających wyniki)	
Utrata z badania (%)	<u>INFB-1a SC:</u> 25/339 (7%), opis prawidłowy, przyczyny: AE (n=16), wycofanie zgody (n=3), brak skuteczności leczenia (n=3), ciąża (n=2), zgon (spowodowany wypadkiem) (n=1) <u>INFB-1a IM:</u> 21/338 (6%), opis prawidłowy, przyczyny: AE (n=14), wycofanie zgody (n=4), utrata z okresu obserwacyjnego (n=1), brak skuteczności leczenia (n=1), utrata przed rozpoczęciem badania (n=1)	
Metodyka implementacji danych utraconych	W przypadku pacjentów utraconych z badania przed okresem obserwacji, utracone dane dotyczące pierwszorzędnego punktu końcowego były imputowane na podstawie całkowitego współczynnika proporcji pacjentów bez rzutu w okresie 24 i 48 tygodni.	

EVIDENCE [19]	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Dane dotyczące bezpieczeństwa zbierano podczas skringingu, w pierwszym dniu badania, co 4 tygodnie do zakończenia leczenia w 24 tygodniu oraz w 36 i 48 tygodniu. W przypadku wystąpienia rzutu lub jego objawów pacjenci zgłaszali się do ośrodka badawczego.
Testowana hipoteza wyjściowa	bd
Metoda analizy wyników	Analiza skuteczności – ITT Do analizy bezpieczeństwa włączono wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej jedną dawkę leku – mITT
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Europa, Kanada, USA)
Sponsor badania	Serono International SA

INCOMIN [18]	
Wieloośrodkowe, randomizowane badanie otwartej próby, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa terapii IFNB-1a-IM i IFNB-1b-SC u pacjentów z RRMS.	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18-55 lat; 2. Potwierdzone klinicznie RRMS; 3. 1–3,5 pkt w skali EDSS; 4. ≥ 2 udokumentowane rzuty w okresie ostatnich 2 lat oraz brak rzutu w okresie 30 dni przed rozpoczęciem badania, przy jednoczesnym braku terapii kortykosteroidami.	1. Wcześniejsza terapia IFNB oraz lekami immunosupresyjnymi i immunomodulującymi (z wyjątkiem kortykosteroidów); 2. Ciąża; 3. Laktacja; 4. Brak zgody na przyjmowanie antykoncepcji; 5. Przebyta ciężka depresja lub próba samobójcza; 6. Istotna klinicznie choroba serca, wątroby, nerek lub szpiku kostnego;

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: odsetek pacjentów, u których nie wystąpił rzut w okresie 24 mies.;

I-rzędowy PK oparty na badaniu MRI: odsetek pacjentów bez nowych zmian widocznych w obrazach PD-zależnych/hiperintensywnych T2-zależnych

Pozostałe PK: ARR, ARR w odniesieniu do rzutów wymagających terapii kortykosteroidami, odsetek pacjentów bez CDP24, zmiany w skali EDSS, czas do uzyskania CDP, bezpieczeństwo

Pozostałe PK oparte na badaniu MRI: odsetek pacjentów bez zmian Gd+, odsetek pacjentów bez aktywności w obrazach MRI (definiowanej jako pojawienie się nowej zmiany widocznej w obrazach PD-zależnych/hiperintensywnych T2-zależnych lub zmian Gd+, podczas okresu badania), roczna zmiana całkowitej objętości mózgu widoczna w obrazach PD-zależnych/hiperintensywnych T2-zależnych.

Charakterystyka populacji		
Cecha populacji	IFNB-1a-IM	IFNB-1b-SC
Liczba pacjentów	92	96
Odsetek mężczyzn [%]	38	31
Wiek w latach, średnia (SD)	34,9 (7,9)	38,8 (7,1)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata], średnia (SD)	bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	bd	bd
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	1,96 (0,7)	1,97 (0,7)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	48	58
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (zakres)	1 (0-3)	0 (0-3)
Liczba zmian w sekwencji T2	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm³]	bd	bd

INCOMIN [18]	
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³], średnia (SD)	2,57 (1,54) 2,55 (1,79)
Interwencja	
Schemat badania	Ramię I: IFNB-1a-IM w dawce 30 µg QW Ramię II: IFNB-1b-SC w dawce 250 µg Q2D
Interwencje	IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	24 mies. OI
Metodyka	
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A
Randomizacja	TAK; randomizacja w schemacie 1:1, przeprowadzona centralnie z użyciem programu komputerowego, stratyfikacja ze względu na ośrodek badawczy i płeć, randomizacja konsekwentna
Ukrycie kodu alokacji	TAK; przypisanie pacjentom kodów przez neurologów koordynujących. Kody te z kolei były losowo przypisane do terapii przez statystyków nie mających dostępu do charakterystyki klinicznej pacjentów.
Kierunek badania	prospektywny
Zaślepienie	NIE; badanie otwartej próby; zaślepieniu podlegał jedynie personel oceniający wyniki MRI
Utrata z badania (%)	<u>Ramię I: IFNB-1a-IM</u>, 19/92 (21%), opis prawidłowy, przyczyny: utrata z okresu obserwacji (n=4), AE (n=1), trwała aktywność choroby lub progresja (n=10), odmowa przyjmowania leczenia (n=2), ciąża (n=2) <u>Ramię II: IFNB-1b-SC</u>, 11/96 (11%), opis prawidłowy, przyczyny: utrata z okresu obserwacyjnego (n=2), AE (n=5), trwała aktywność choroby lub progresja (n=3), ciąża (n=1)
Metodyka implementacji danych utraconych	Brakujące dane dla pacjentów utraconych z okresu obserwacji były uznawane jako wyniki negatywne.
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd
Testowana hipoteza wyjściowa	bd
Metoda analizy wyników	ITT
Lokalizacja badania	Włochy
Sponsor badania	Finansowane ze źródeł Uniwersytetu Medycznego w Turynie

Stępień 2013 [17]

Randomizowane badanie zaprojektowane w celu oceny skuteczności terapii z użyciem IFNB-1a-IM w porównaniu do terapii IFNB-1b-SC u pacjentów z RRMS.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. RRMS zdiagnozowane w oparciu o kryteria McDonald'a 2. Wynik w skali EDSS ≤ 6,5	1. PPMS lub SPMS 2. Inna choroba przewlekła 3. Depresja 4. Choroba wątroby, nerek, tarczycy 5. Nieprawidłowe wyniki morfologii krwi

Stępień 2013 [17]		
Oceniane punkty końcowe		
I-rzędowy PK: bd Pozostałe PK: bd		
Charakterystyka populacji ^a		
Cecha populacji	IFNB-1a-IM	IFNB-1b-SC
Liczba pacjentów	20	18
Odsetek mężczyzn [%]	35	28
Wiek w latach, średnia (SD)	32,6 (5,8)	33,5 (34,0)
Czas od pojawienia się pierwszych objawów MS [lata] (SD)	Bd	bd
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy	Bd	bd
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,27 (0,97)	2,09 (0,97)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	Bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	Bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2	Bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 [cm ³], średnia (SD)	Bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu [cm ³] (SD)	Bd	bd
Interwencja		
Schemat badania	IFNB-1a-IM vs IFNB-1b-SC	
Interwencje	Ramię I: IFNB-1a-IM w dawce 30 µg QW Ramię II: IFNB-1b-SC w dawce 250 µg co drugi dzień	
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	36 mies. OI	
Metodyka		
Typ i podtyp badania wg AOTM	II A	
Randomizacja	TAK (brak opisu metody)	
Ukrycie kodu alokacji	Bd	
Kierunek badania	prospektywny	
Zaślepienie	Bd	
Utrata z badania (%)	IFNB-1a-IM: 5/20 (25%) IFNB-1b-SC: 5/18 (28%) Opis nieprawidłowy; brak wyszczególnienia przyczyn utraty	
Metodyka implementacji danych utraconych	Bd	
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Bd	
Testowana hipoteza wyjściowa	Bd	
Metoda analizy wyników	PP (analizowano wyłącznie pacjentów, którzy ukończyli badanie)	
Lokalizacja badania	bd (Polska)	
Sponsor badania	Bd	

y) Dotyczy pacjentów, którzy ukończyli badanie

GOLDEN [28]

Randomizowane, wielośrodkowe badanie IV fazy, prowadzone w grupach równoległych, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa stosowania FIN względem IFNB-1b-SC leczeniu RRMS.

1. wiek 18-60 lat; 2. RRMS zgodnie z kryteriami McDonald'a; 3. EDSS 0,0-5,0 pkt; 4. 1 rzut choroby w ciągu ostatniego roku lub 2 rzuty choroby w ciągu ostatnich 2 lat, jeśli wykazano zmiany w badaniu MRI wykonanym w ciągu 6 mies. przed rozpoczęciem badania; 5. pacjenci z zaburzeniami poznawczymi potwierdzonymi podczas badań skriningowych.	1. pacjenci stosujący wielotygodniową terapię IFN (IFNβ 1a/b) z niezadowolającą odpowiedzią na leczenie; 2. pacjenci z wysoce aktywnymi postaciami MS; 3. pacjenci z istotną klinicznie depresją wg DSM-IV (aktualnie lub w wywiadzie); 4. pacjenci, u których stwierdzono przewlekłą chorobę układu odpornościowego, inną niż MS (np. zespół niedoboru odporności) w wywiadzie.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowe pk: zmiana wyników testów neuropsychologicznych SRT-LTS, SRT-CLTR, SPART, SDMT, PASAT 3, PASAT 2, SRT-D, SPART-D, WLJ, DKEFS.

Pozostałe pk: zmiany w obrazie MRI, jakość życia, roczna częstość rzutów, pacjenci bez rzutów, profil bezpieczeństwa.

Charakterystyka populacji

Cecha populacji	FIN	IFNB-1b-SC
Liczba pacjentów ^a	80	28
Odsetek mężczyzn [%]	29	32
Wiek w latach, średnia (SD)	40,2 (9,1)	37,6 (9,3)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS średnia (SD)	5,0 (6,7)	4,7 (6,5)
Ilość rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,5 (0,8)	1,2 (0,5)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	52	46
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,8 (1,3)	2,1 (1,1)
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd
Ilość zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia (SD)	bd	bd
Ilość zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	bd	Bd
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³ , średnia (SD)	10,8 (10,4)	7,5 (7,0)
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³ , średnia (SD)	1391 (94)	1433 (99)

Interwencja

Schemat badania	FNG vs IFNβ1b; Układ: równoległy
Interwencje	FNG (Gilenya) po w dawce 0,5 mg OD vs IFNβ1b sc w dawce 250 µg EOD
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	18 mies.

Metodyka

Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	TAK (brak opisu metody)
Ukrycie kodu alokacji	niejasne

GOLDEN [28]			
Zaślepienie	• pacjenci i lekarze: NIE • osoby oceniające wyniki: TAK		
Utrata z badania (%)	<table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;">FIN: 9/106 (8%), opis prawidłowy Przyczyny: przerwanie z powodu AE (n=3), nieprawidłowe wyniki laboratoryjne (n=2), niesatysfakcjonujący efekt terapeutyczny (n=1), wycofanie zgody (n=3)</td> <td style="vertical-align: top;">IFNβ1b: 21/51 (41%); opis prawidłowy Przyczyny: przerwanie z powodu AE (n=1), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=1), niesatysfakcjonujący efekt terapeutyczny (n=7), wycofanie zgody (n=12)</td> </tr> </table>	FIN: 9/106 (8%), opis prawidłowy Przyczyny: przerwanie z powodu AE (n=3), nieprawidłowe wyniki laboratoryjne (n=2), niesatysfakcjonujący efekt terapeutyczny (n=1), wycofanie zgody (n=3)	IFNβ1b: 21/51 (41%); opis prawidłowy Przyczyny: przerwanie z powodu AE (n=1), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=1), niesatysfakcjonujący efekt terapeutyczny (n=7), wycofanie zgody (n=12)
FIN: 9/106 (8%), opis prawidłowy Przyczyny: przerwanie z powodu AE (n=3), nieprawidłowe wyniki laboratoryjne (n=2), niesatysfakcjonujący efekt terapeutyczny (n=1), wycofanie zgody (n=3)	IFNβ1b: 21/51 (41%); opis prawidłowy Przyczyny: przerwanie z powodu AE (n=1), nieprawidłowe wyniki badań laboratoryjnych (n=1), niesatysfakcjonujący efekt terapeutyczny (n=7), wycofanie zgody (n=12)		
Metodyka implementacji danych utraconych	W przypadku danych utraconych uwzględniano ostatni dostępny wynik		
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Ocena bezpieczeństwa wg klasyfikacji: MedDRA 13.1		
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Superiority</i>		
Metoda analizy wyników	Skuteczność: mITT (wszyscy pacjenci zrandomizowani, którzy przyjęli ≥ 1 dawkę leku oraz jest dla nich dostępny ≥ 1 wyn k post-baseline); Bezpieczeństwo: mITT (wszyscy pacjenci zrandomizowani, którzy przyjęli ≥ 1 dawkę leku).		
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Włochy i Niemcy)		
Sponsor badania	Novartis Pharmaceuticals		

Boiko 2018 [33]	
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie kliniczne fazy III, porównujące skuteczność i bezpieczeństwo leku GA, jego analogu (BCD-063) oraz PLC w populacji pacjentów z RRMS.	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18–55 lat 2. RRMS zdiagnozowane na podstawie kryteriów McDonald'a z 2005 r., 3. Zdiagnozowanie choroby minimum 1 rok przed skringiem 4. Uzyskanie wyn ku w skali EDSS 0–5,5 pkt 5. ≥ 1 rzut choroby oraz ≥ 1 zidentyfikowana zmiana Gd+ w ciągu ostatniego roku przed skringiem 6. Brak neurologicznego pogorszenia przez co najmniej 4 tygodnie przed skringiem i 1. wizytą kontrolną badania. 7. Stosowanie antykoncepcji przez pacjentów w wieku reprodukcyjnym	1. Diagnoza PPMS lub SPMS 2. Diagnoza innych chorób, które mogłyby by wpłynąć na ocenę ciężkości objawów MS

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy PK: Ilość rzutów potwierdzonych w obrazie MRI u jednego pacjenta w ciągu roku

Pozostałe PK: punkty końcowe związane z rzutami MS (liczba rzutów); punkty końcowe związane z parametrami obrazu MRI (odsetek pacjentów z Gd+, zmiany T2); bezpieczeństwo

Charakterystyka populacji			
Cecha populacji	GA (BCD-063)	GA (Copaxone)	PLC
Liczba pacjentów	61	61	28
Odsetek mężczyzn [%]	bd	bd	bd
Wiek w latach, średnia (SD)	bd	bd	bd
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS średnia (SD)	5,53	4,45	4,44
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,28	1,28	1,21
Ogółem	bd	bd	bd

Boiko 2018 [33]				
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Interferon	bd	bd	bd
	Octan glatirameru	bd	bd	bd
	Natalizumab	bd	bd	bd
	Fingolimod	bd	bd	bd
	Fumaran dimetylu	bd	bd	bd
	Inne	bd	bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)		bd	bd	bd
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]		bd	bd	bd
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia		bd	bd	bd
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)		bd	bd	bd
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm ³ , średnia (SD)		bd	bd	bd
Znormalizowana objętość mózgu w cm ³ , średnia (SD)		bd	bd	bd
Interwencja				
Schemat badania	Porównanie w układzie grup równoległych BCD-063 vs GA vs PLC			
Interwencje	BCD-063 / GA podawane raz dziennie, s.c., w dawce 20 mg (pełna strzykawka) przez 48 tygodni			
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	48 tyg. OI			
Metodyka				
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA			
Randomizacja	TAK, randomizacja w schemacie 2:2:1 (brak opisu metody)			
Ukrycie kodu alokacji	bd			
Kierunek badania	prospektywny			
Zaślepienie	TAK (podwójnie)			
Utrata z badania (%)	Wszystkie ramiona: 8/158 (5%), przyczyny: brak rozpoczęcia terapii (n=3), naruszenie kryteriów włączenia/wykluczenia (n=5); naruszenie kryterium włączenia/wykluczenia (GA (Copaxone): n=2; PLC: n=3) Zaprzestanie leczenia (ogółem): BCD-063: 3/61 (5%), GA (Copaxone): 1/63 (2%) Zaprzestanie leczenia (związane ze stosowanymi lekami): BCD-063: 1/61 (1%), GA (Copaxone): 1/63 (2%)			
Metodyka implementacji danych utraconych	bd			
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	bd			
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Non-inferiority</i>			
Metoda analizy wyników	mITT – w odniesieniu do wszystkich pacjentów, którzy przyjęli co najmniej jedną dawkę leku (badanego leku, referencyjnego leku jak i PLC)			
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Rosja)			
Sponsor badania	Biocad			

DEFINE [31]

Randomizowane, wieloośrodkowe badanie III fazy, prowadzone w grupach równoległych, zaprojektowane w celu oceny skuteczności i bezpieczeństwa stosowania DMF w porównaniu do PLC w leczeniu pacjentów z RRMS.

Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
5. wiek 18-55 lat; 6. RRMS wg kryteriów McDonald'a; 7. wyn k EDSS 0,0-5,0 pkt; 8. ≥ 1 udokumentowany rzuty MS w okresie ostatnich 12 mies. lub MRI wykazujące na ≥ 1 zmianę GD, wykonane w ciągu 6 tyg. przed randomizacją.	9. rzut choroby lub terapia kortykosteroidami w ciągu 50 dni przed randomizacją i/lub stan pacjenta niestabilny po uprzednim rzucie w momencie randomizacji; 10. wcześniejsza terapia lekiem Fumaderm lub DMF, terapia za pomocą całkowitego limfoidalnego naświetlania, terapia CLB, immunizacja receptorami komórek T lub jakimkolwiek innym przeciwciałem monoklonalnym (z wyjątkiem NAT); 11. terapia MXN lub cyklofosfamid w ciągu roku przed randomizacją; 12. terapia cyklosporyną, azatiopryną, MTX, NAT, IVIG, plazmaferezą lub cytaferzą, mykofenolanem mofetylu w ciągu 6 mies. przed randomizacją; 13. terapia IFN α/β lub GA w ciągu 3 mies. przed randomizacją.

Oceniane punkty końcowe

I-rzędowy pk: Odsetek pacjentów z rzutami.

Pozostałe pk: Zmiany w obrazie MRI, roczna częstość rzutów, zmiana punktacji EDSS, profil bezpieczeństwa.

Charakterystyka populacji

Cecha populacji	DMF BID	PLC
Liczba pacjentów	410	408
Odsetek mężczyzn [%]	28	25
Wiek w latach, średnia (SD)	38,1 (9,1)	38,5 (9,1)
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS średnia (SD)	5,6 (5,4)	5,8 (5,8)
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	1,3 (0,7)	1,3 (0,7)
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Ogółem 40	42
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	2,4 (1,3)	2,5 (1,2)
Liczba zmian wzmocnionych GD: średnia (SD)	1,2 (3,3)	1,6 (3,4)

Interwencja

Schemat badania	Porównanie w układzie grup równoległych w stosunku 1:1: DMF vs PLC przez 48 tyg.
Interwencje	DMF po w dawce 240 mg BID PLC w schemacie imitującym ocenianą interwencję
Okres interwencji / obserwacji po zakończonym leczeniu	OI 48 tyg. / 2 lata

Metodyka

Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA
Randomizacja	TAK (IVRS ze stratyfikacją)
Ukrycie kodu alokacji	TAK
Kierunek badania	Prospektywne
Zaślepienie	• pacjenci i lekarze: TAK • osoby oceniające wyniki: TAK PLC imitujące ocenianą interwencję

DEFINE [31]	
Utrata z badania (%)	DMF BID: Nieotrzymanie zaplanowanego leczenia: <1%, Przerwanie terapii: 31%, Przerwanie badania: 23%. PLC: Nieotrzymanie zaplanowanego leczenia: <1%, Przerwanie terapii: 35%, Przerwanie badania: 22%.
Opis utraty pacjentów z badania prawidłowy	
Metodyka implementacji danych utraconych	bd
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	MedDRA 13.1
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Superiority</i>
Metoda analizy wyników	mITT (wszyscy pacjenci zrandomizowani do badania, którzy przyjęli ≥ 1 dawkę leku)
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (międzynarodowe)
Sponsor badania	Biogen Idec

Badanie miało 3 ramiona (DMF BID vs DMF TID vs PLC), ze względu na zakres analizy uwzględniono dwa z nich (opisane w tabeli powyżej)

B.2. Szczegółowe wyniki analizy klinicznej

B.2.1. Jednostkowe wyniki badań włączonych do analizy klinicznej

B.2.1.1 Analiza skuteczności

Tabela 44.
Roczna częstość rzutów (ARR)

Badanie	OI (mies.)	Ramię	n	ARR
				Estymator [95% CI]
EVIDENCE	12	IFNB-1a-IM	338	0,64
		IFNB-1a-SC	339	0,54
MSCRG	24	IFNB-1a-IM	158	0,67
		PLC	143	0,82
BRAVO	24	IFNB-1a-IM	447	0,26
		PLC	450	0,34
FREEDOMS	24	FIN	425	0,18 [0,15; 0,22]
		PLC	418	0,40 [0,34; 0,47]
FREEDOMS 2	24	FIN	358	0,21 [0,17; 0,25]
		PLC	355	0,40 [0,34; 0,48]
TRANSFORMS	12	IFNB-1a-IM	431	0,33 [0,26; 0,42]
		FIN	429	0,16 [0,12; 0,21]
DECIDE	36	IFNB-1a-IM	922	0,39 [0,35; 0,44]
		DAC	919	0,22 [0,19; 0,24]
SELECT	13	DAC	201	0,21 [0,16; 0,29]
		PLC	196	0,46 [0,37; 0,57]
CombiRX	36	IFNB-1a-IM	250	0,16
		GA	259	0,11
Calabrese 2012	24	IFNB-1a-SC	46	0,4
		IFNB-1a-IM	47	0,5
		GA	48	0,5
BEYOND	24	IFNB-1b-SC	897	0,36
		GA	448	0,34
IFNB-MS	60	IFNB-1b-SC	124	1,12
		PLC	123	0,78
INCOMIN	24	IFNB-1a-IM	92	0,7
		IFNB-1b-SC	96	0,5

Badanie	OI (mies.)	Ramię	n	ARR Estymator [95% CI]
REGARD	24	IFNB1a-SC	386	0,30
		GA	378	0,29
Stepien 2013	36	IFNB-1a-IM	20	0,35
		IFNB-1b-SC	18	0,43
TEMSO	24	TERI	358	0,37 (0,31–0,44)
		PLC	363	0,54 (0,47–0,62)
TENERE	24	IFNB-1a-SC	104	0,22 (0,11–0,42)
		TERI	111	0,26 (0,15–0,44)
TOWER	38	TERI	370	0,32 (0,27–0,38)
		PLC	388	0,50 (0,43–0,58)
Copolymer 1 MS	24	GA	125	0,59
		PLC	126	0,84
GOLDEN	18	IFNB-1b-SC	47	0,39
		FIN	104	0,12
Boiko 2018	12	GA	61	0,18
	12	PLC	28	0,25

Tabela 45.
Progresja niesprawności

Badanie	OI (mies.)	Ramię	n/N (%)	HR [CI 95%] ^a
CDP12				
EVIDENCE	12	IFNB-1a-IM	49/338 (14,5)	0,87 [0,58; 1,31]
		IFNB-1a-SC	43/339 (12,7)	
BRAVO	24	IFNB-1a-IM	47/447 (10,5)	0,74 [0,51; 1,09]
		PLC	60/450 (13,3)	
FREEDOMS I	24	FIN	75/425 (17,6)	0,70 [0,52; 0,96]
		PLC	101/418 (24,2)	
FREEDOMS II	24	FIN	91 /358 (25,3)	0,83 [0,61; 1,12]
		PLC	103/355 (29,0)	
TRANSFORMS	12	IFNB-1a-IM	25/429 (5,9)	-
		FIN	34/431 (7,9)	
DECIDE	36	IFNB-1a-IM	20/922 (2,2)	0,84 [0,66; 1,07]
		DAC	16/919 (1,7)	
SELECT	13	DAC	11/201 (5,5)	0,43 [0,21; 0,88]
		PLC	25/196 (12,6)*	

Badanie	OI (mies.)	Ramię	n/N (%)	HR [CI 95%] ^a
Copolymer 1 MS	24	GA	26/125 (20,8)	-
		PLC	36/126 (28,8)	
PRISMS	24	IFNB-1a-SC	bd	62 [0,43; 0,91] ^p
		PLC		
CDP24				
EVIDENCE	12	IFNB-1a-IM	28/338 (8,3)	0,70 [0,39; 1,25]
		IFNB-1a-SC	20/338 (5,9)	
MSCRG	24	IFNB-1a-IM	35/158 (21,9)	-
		PLC	50/143 (21,9)	
BRAVO	24	IFNB-1a-IM	35/447 (8)	0,73 [0,47; 1,14]
		PLC	46/450 (10)	
FREEDOMS I	24	FIN	53/425 (12)	0,63 [0,44; 0,90]
		PLC	79/418 (19)	
FREEDOMS II	24	FIN	49/358 (13,8)	0,72 [0,48; 1,07]
		PLC	60/335 (17,8)	
DECIDE	36	IFNB-1a-IM	166/922 (18)	0,73 [0,55; 0,98]
		DAC	119/919 (13)	
SELECT	13	DAC	5/201 (2,6)	0,24 [0,09; 0,63] ^a
		PLC	22/196 (11)	
CombiRX	36	IFNB-1a-IM	52/241 (21,6)	-
		GA	61/246 (24,8)	
CONFIRM	24	GA	38/350 (10,8)	0,87 (0,55; 1,38)
		PLC	45/363 (12,5)	
REGARD	24	IFNB-1a-SC	45/356 (11,7)	-
		GA	33/378 (8,7)	

a) Dana pochodzi z ChPL Zinbryta [74]

Tabela 46.
Odsetki pacjentów przerywających leczenie

Badanie	Ramię	n/N (%)
OPERA I	OKR	44/410 (10,7)
	IFNB-1a-SC	71/411 (17,3)
OPERA II	OKR	57/417 (13,7)
	IFNB-1a-SC	98/418 (23,4)
FREEDOMS I	FIN	80/425 (18,8)
	PLC	115/418 (27,5)
FREEDOMS II	FIN	116/358 (32,4)

Badanie	Ramię	n/N (%)
	PLC	123/355 (34,6)
TRANSFORMS	FIN	31/429 (7,2)
	IFNB-1a-IM	45/431 (10,4)
SELECT	DAC	19/208 (9,1)
	PLC	18/204 (8,8)
DECIDE	DAC	266/919 (28,9)
	IFNB-1a-IM	278/922 (30,2)
Copolymer 1 MS	GA	19/125 (15,2)
	PLC	17/126 (13,5)
MSCRG	IFNB-1a-IM	14/158 (8,9)
	PLC	9/143 (6,3)
EVIDENCE	IFNB-1a-SC	25/339 (7,4)
	IFNB-1a-IM	21/338 (6,2)
BEYOND	IFNB-1b-SC	104/888 (11,7)
	GA	71/445 (16,0)
TEMPO	TERI	95/358 (26,5)
	PLC	104/363 (28,7)
TENERE	IFNB-1a-SC	30/104 (28,8)
	TERI	22/111 (19,8)
TOWER	TERI	126/370 (34,1)
	PLC	125/388 (32,2)
CONFIRM	GA	86/350 (26,4)
	PLC	129/363 (35,5)
IFBN-MS	IFNB-1b-SC	24/124 (19,4)
	PLC	23/123 (18,7)
REGARD	IFNB-1a-SC	80/386 (20,7)
	GA	51/378 (13,5)
INCOMIN	IFNB1a-IM	15/92 (16,3)
	IFNB-1b-SC	9/96 (9,4)
Boiko 2018	GA	1/63 (1,6)
	PLC	0/31 (0)

B.2.1.2 Analiza bezpieczeństwa

Tabela 47.
Szczegółowe wyniki bezpieczeństwa OKR

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNH/NNH/RD [95% CI]
Infekcja ogółem				
OPERA I	232/408 (56,9)	222/409 (54,3)	1,11 [0,84; 1,46]	RD = 0,03 [-0,04; 0,09]
OPERA II	251/417 (60,2)	219/417 (52,5)	1,37 [1,04; 1,80]	RD = 0,08 [0,01; 0,14]
Metaanaliza	483/825 (58,5)	441/826 (53,4)	1,23 [1,01; 1,50]	NNH = 19 [10; 259]
Infekcje górnych dróg oddechowych				
OPERA I	59/408 (14,5)	35/409 (8,6)	1,81 [1,16; 2,81]	NNH = 16 [9; 64]
OPERA II	66/417 (15,8)	52/417 (12,5)	1,32 [0,89; 1,95]	RD = 0,03 [-0,01; 0,08]
Metaanaliza	125/825 (15,2)	87/826 (10,5) ^a	1,52 [1,13; 2,03]	NNH = 21 [12; 71]
Infekcje dróg moczowych				
OPERA I	52/408 (12,7)	57/409 (13,9)	0,90 [0,60; 1,35]	RD = -0,01 [-0,06; 0,03]
OPERA II	44/417 (10,6)	43/417 (10,3)	1,03 [0,66; 1,60]	RD = 0,002 [-0,04; 0,04]
Metaanaliza	96/825 (11,6)	100/826 (12,1)	0,96 [0,71; 1,29]	RD = -0,005 [-0,04; 0,03]
Odsetek pacjentów z min. 1 reakcją związaną z infuzją				
OPERA I	126/408 (30,9)	30/409 (7,3)	5,64 [3,68; 8,65]	NNH = 4 [3; 5]
OPERA II	157/417 (37,6)	50/417 (12)	4,43 [3,11; 6,33]	NNH = 3 [3, 4]
Metaanaliza	283/825 (34,3)	80/826 (9,7) ^f	4,87 [3,71; 6,39]	NNH= 4 [3; 4]
Odsetek pacjentów z reakcją związaną z infuzją stopnia 3.				
OPERA I	14/408 (0,2)	0/409 (0)	30,10 [1,79; 506,33]	NNH=29 [19; 62]
OPERA II	6/417 (0)	1/417 (0)	6,07 [0,73; 50,67]	RD = 0,01 [-0,00; 0,02]

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]
Metaanaliza	20/825 2,4)	1/826 (<1) ^a	20,50 [2,74; 153,08]	NNH=43 [29; 81]
Odsetek pacjentów z reakcją związaną z infuzją stopnia 4.				
OPERA I	1/408 (0,2)	0/409 (0)	3,01 [0,12; 74,22]	RD = 0,002 [-0,004; 0,009]
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	nd	nd
Metaanaliza	1/825 (<0,1)	0/826 (0)	3,01 [0,12; 73,93]	RD=0,001 [-0,002; 0,005]
Infekcja lub zarażenie wg. klasyfikacji układów i narządów				
OPERA I	231/408 (56,6)	216/409 (52,8)	1,17 [0,89; 1,54]	RD = 0,04 [-0,03; 0,11]
OPERA II	251/417 (60,2)	217/417 (52,0)	1,39 [1,06; 1,83]	NNH = 12 [6; 69]
Metaanaliza	482/825 (58,4)	433/826 (52,4)	1,28 [1,05; 1,55]	NNH = 16 [9; 81]
Zakażenie wirusem z rodziny herpes				
OPERA I	bd	bd	bd	bd
OPERA II	bd	bd	bd	bd
Metaanaliza	49/825 (5,9)	28/826 (3,4)	1,80 [1,12; 2,89]	NNH = 39 [21; 192]
Zakażenie wirusem półpaśca ogółem				
OPERA I	9/408 (2,2)	4/409 (1,0)	2,28 [0,70; 7,48]	RD = 0,01 [-0,005; 0,03]
OPERA II	8/417 (1,9)	4/417 (1,0)	2,02 [0,60; 6,76]	RD = 0,01 [-0,01; 0,03]
Metaanaliza	17/825 (2,0)	8/826 (1,0)	OR = 2,15 [0,92; 5,01]	RD = 0,01 [-0,001; 0,023]
Zakażenie wirusem półpaśca stopnia 3.				
OPERA I	0/408	0/409	n/d	n/d
OPERA II	0/417	0/417	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825	0/826	n/d	n/d
Zakażenie wirusem półpaśca stopnia 4.				

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]
OPERA I	0/408	0/409	n/d	n/d
OPERA II	0/417	0/417	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825	0/826	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki pospolitej ogółem				
OPERA I	4/408 (1,0)	1/409 (0,2)	4,04 [0,45; 36,60]	RD = 0,01 [-0,003; 0,02]
OPERA II	3/417 (0,7)	1/417 (0,2)	3,01 [0,31; 29,10]	RD = 0,005 [-0,005; 0,01]
Metaanaliza	7/825 (0,8)	2/826 (0,2)	3,53 [0,73; 17,02]	RD = 0,01 [-0,001; 0,01]
Zakażenie wirusem opryszczki pospolitej stopnia 3.				
OPERA I	1/408 (0,2)	0/409 (0)	3,01 [0,12; 74,22]	RD = 0,002 [-0,004; 0,009]
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	1/825 (0,1)	0/826 (0)	3,01 [0,12; 73,93]	RD = 0,001 [-0,002; 0,005]
Zakażenie wirusem opryszczki pospolitej stopnia 4.				
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki wargowej ogółem				
OPERA I	9/408 (2,2)	8/409 (2,0)	1,13 [0,43; 2,96]	RD = 0,002 [-0,02; 0,02]
OPERA II	15/417 (3,6)	9/417 (2,2)	1,69 [0,73; 3,91]	RD = 0,01 [-0,01; 0,04]
Metaanaliza	24/825 (2,9)	17/826 (2)	1,42 [0,76; 2,67]	RD = 0,01 [-0,01; 0,02]
Zakażenie wirusem opryszczki wargowej stopnia 3.				
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki wargowej stopnia 4.				
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki narządów płciowych ogółem				
OPERA I	1/408 (0,2)	0/409 (0)	3,01 [0,12; 74,22]	RD = 0,002 [-0,004; 0,009]
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	1/825 (0,1)	0/826 (0)	3,01 [0,12; 73,93]	RD = 0,001 [-0,002; 0,005]
Zakażenie wirusem opryszczki narządów płciowych stopnia 3				
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki narządów płciowych stopnia 4.				
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki oka ogółem				
OPERA I	0/408 (0)	1/409 (0,2)	0,33 [0,01; 8,21]	RD = -0,002 [-0,009; 0,004]
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	1/826 (0,1)	0,33 [0,01; 8,19]	RD = -0,001 [-0,005; 0,002]
Zakażenie wirusem opryszczki oka stopnia 3.				

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Zakażenie wirusem opryszczki oka stopnia 4.				
OPERA I	0/408 (0)	0/409 (0)	n/d	n/d
OPERA II	0/417 (0)	0/417 (0)	n/d	n/d
Metaanaliza	0/825 (0)	0/826 (0)	n/d	n/d
Nowotwór				
OPERA I	3/408 (0,7)	1/409 (0,2)	3,02 [0,31; 29,18]	RD = 0,005 [-0,005; 0,01]
OPERA II	1/417 (0,2)	1/417 (0,2)	1,00 [0,06; 16,04]	RD= 0,00 [-0,01; 0,01]
Metaanaliza	4/825 (0,5)	2/826 (0,2)	1,94 [0,34; 11,24]	RD = 0,002 [-0,004; 0,007]
Zgon				
OPERA I	0/408 (0)	1/409 (0,2)	0,33 [0,01; 8,21]	RD = -0,002 [-0,009; 0,004]
OPERA II	1/417 (0,2)	1/417 (0,2)	1,00 [0,06; 16,04]	RD = 0,00 [-0,01; 0,01]
Metaanaliza	1/825 (0,1)	2/826 (0,2)	0,62 [0,08; 5,09]	RD = -0,001 [-0,006; 0,004]
Ciężka infekcja lub zarażenie				
OPERA I	5/408 (1,2)	12/409 (2,9)	0,41 [0,14; 1,18]	RD = -0,02 [-0,04; 0,002]
OPERA II	6/417 (1,4)	12/417 (2,9)	0,49 [0,18; 1,33]	RD = -0,01 [-0,03; 0,01]
Metaanaliza	11/825 (1,3)	24/826 (2,9)	0,45 [0,22; 0,93]	NNT = 64 [34; 533]
Zapalenie nosogardzieli				
OPERA I	43/408 (10,5)	43/409 (10,5)	1,00 [0,64; 1,57]	RD = 0,0003 [-0,04; 0,04]
OPERA II	79/417 (18,9)	41/417 (9,8)	2,14 [1,43; 3,21]	NNH = 10 [7; 22]

Badanie	OKR n/N (%)	IFNB-1a-SC n/N (%)	OR [95% CI]	NNT/NNH/RD [95% CI]
Metaanaliza	122/825 (14,8) ^e	84/826 (10,2)	1,53 [1,14; 2,06]	NNH = 21 [12; 69]
Ból głowy				
OPERA I	33/408 (8,1)	54/409 (13,2)	0,58 [0,37; 0,91]	NNT=19 [10; 111]
OPERA II	60/417 (14,4)	70/417 (16,8)	0,83 [0,57; 1,21]	RD = -0,02 [-0,07; 0,03]
Metaanaliza	93/825 (11,3)	124/826 (15,0) ^b	0,72 [0,54; 0,96]	NNT = 27 [15; 207]
Zmęczenie				
OPERA I	21/408 (5,1)	28/409 (6,8)	0,74 [0,41; 1,32]	RD = -0,02 [-0,05; 0,02]
OPERA II	43/417 (10,3)	36/417 (8,6)	1,22 [0,76; 1,94]	RD = 0,02 [-0,02; 0,06]
Metaanaliza	64/825 (7,9)	64/826 (7,7) ^c	1,00 [0,70; 1,44]	RD = 0,0001 [-0,03; 0,03]
Objawy grypopodobne				
OPERA I	15/408 (3,7)	85/409 (20,8)	0,15 [0,08; 0,26]	NNT = 6 [5; 8]
OPERA II	23/417 (5,5)	92/417 (22,1)	0,21 [0,13; 0,33]	NNT = 7 [5; 9]
Metaanaliza	38/825 (4,6)	177/826 (21,4)	0,18 [0,12; 0,26]	NNT = 6 [6; 8]
Rumień w miejscu podania				
OPERA I	0/408 (0)	74/409 (18,1)	0,01 [0,0003; 0,09]	NNT = 6 [5; 7]
OPERA II	1/417 (0,2)	53/417 (12,7)	0,02 [0,002; 0,12]	NNT = 9 [7; 11]
Metaanaliza	1/825 (<0,1)	127/826 (15,4) ^d	0,01 [0,001; 0,05]	NNT = 7 [6; 8]

W publikacji podano zaktualizowane, skumulowane wyniki:

- a) 88/826 (10,6)
- b) 125/826 (15,2)
- c) 65/826 (7,9)
- d) 129/826 (15,6)
- e) 123/825 (14,9)
- f) 82/826
- g) 2/826 (<1)
- h) 25/825 (3,0)

Tabela 48
Szczegółowe wyniki dla porównania profilu bezpieczeństwa FIN

Punkt końcowy	TRANSFORMS	FREEDOMS I	FREEDOMS II	Ogółem
	n/N (%)	n/N (%)	n/N (%)	n/N (%)
AE ogółem	369/429 (86,0)	401/425 (94,4)	350/358 (97,8)	1120/1212 (92,4)
AE prowadzące do przerwania terapii	24/429 (5,6)	32/425 (7,5)	66/358 (18,4)	122/1212 (10,1)
SAE	30/429 (7,0)	43/425 (10,1)	53/358 (14,8)	126/1212 (10,4)
Zgon	0/429 (0)	0/425 (0)	0/358 (0)	0/1212 (0)
AE z podziałem na poszczególne zdarzenia^a				
Nowotwór	28/429 (6,5)	bd	bd	28/429 (6,5)
Infekcja ogółem	bd	bd	263/358 (73,5)	263/358 (73,5)
Infekcja górnych dróg oddechowych	31/429 (7,2)	212/425 (49,9)	87/358 (24,3)	330/1212 (27,2)
Zapalenie nosogardzieli	88/429 (20,5)	115/425 (27,1)	84/358 (23,5)	287/1212 (23,7)
Zapalenie zatok	bd	28/425 (6,6)	57/358 (15,9)	85/783 (10,9)
Infekcja dolnych dróg oddechowych	bd	41/425 (9,6)	38/358 (10,6)	79/783 (10,1)
Grypa	29/429 (6,8)	55/425 (12,9)	35/358 (9,8)	119/1212 (9,8)
Objawy grypopodobne	15/429 (3,5)	bd	bd	15/429 (3,5)
Infekcja dróg moczowych	26/429 (6,1)	34/425 (8,0)	53/358 (14,8)	113/1212 (9,3)
Zakażenie wirusem z rodziny herpes	9/429 (2,1)	37/425 (8,7)	30/358 (8,4)	76/1212 (6,3)
Ból głowy	99/429 (23,1)	107/425 (25,2)	83/358 (23,2)	289/1212 (23,8)
Zawroty głowy	24/429 (5,6)	31/425 (7,3)	37/358 (10,3)	92/1212 (7,6)
Zmęczenie	44/429 (10,3)	48/425 (11,3)	bd	92/854 (10,8)
Zaburzenia żołądkowo-jelitowe ogółem	bd	bd	155/358 (43,3)	155/358 (43,3)
Biegunka	32/429 (7,5)	50/425 (11,8)	49/358 (13,7)	131/1212 (10,8)
Nudności	40/429 (9,3)	38/425 (8,9)	63/358 (17,6)	141/1212 (11,6)

Punkt końcowy	TRANSFORMS	FREEDOMS I	FREEDOMS II	Ogółem
	n/N (%)	n/N (%)	n/N (%)	n/N (%)
Zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego ogółem	bd	bd	136/358 (38,0)	136/358 (38,0)
Ból pleców	26/429 (6,1)	50/425 (11,8)	29/358 (8,1)	105/1212 (8,7)
Ból kończyn	21/429 (4,9)	28/425 (6,6)	44/358 (12,3)	93/1212 (7,7)
Ból stawów	12/429 (2,8)	30/425 (7,1)	30/358 (8,4)	72/1212 (5,9)
Zaburzenia układu oddechowego ogółem	bd	bd	149/358 (41,6)	149/358 (41,6)
Kaszel	20/429 (4,7)	43/425 (10,1)	52/358 (14,5)	115/1212 (9,5)
Zaburzenia psychiczne ogółem	bd	bd	78/358 (21,8)	78/358 (21,8)
Depresja	21/429 (4,9)	33/425 (7,8)	29/358 (8,1)	83/1212 (6,8)
Zaburzenia układu krwionośnego i chłonnego	bd	bd	42/358 (11,7)	42/358 (11,7)
Nadciśnienie	16/429 (3,7)	26/425 (6,1)	32/358 (8,9)	74/1212 (6,1)
Limfopenia	1/429 (0,2)	15/425 (3,5)	27/358 (7,5)	43/1212 (3,5)
Nieprawidłowe wyniki badania czynności wątroby	bd	67/425 (15,8)	bd	67/425 (15,8)
Zwiększone stężenie ALT	28/429 (6,5)	bd	29/358 (8,1)	57/787 (7,2)
Zaburzenia pracy serca	bd	bd	43/358 (12,0)	43/358 (12,0)
SAE z podziałem na poszczególne zdarzenia				
Infekcje ogółem	bd	bd	11/358 (3,1)	11/358 (3,1)
Zakażenie wirusem z rodziny herpes	1/429 (0,2)	bd	bd	1/429 (0,2)
Zaburzenia pracy serca	bd	bd	3/358 (0,8)	3/358 (0,8)
Bradykardia/bradykardia zatokowa	2/429 (0,5)	4/425 (0,9)	0/358 (0)	6/1212 (0,5)
Blok przedsionkowo-komorowy	1. stopnia	1/429 (0,2)	bd	1/429 (0,2)
	2. stopnia	1/429 (0,2)	bd	1/429 (0,2)

Punkt końcowy	TRANSFORMS	FREEDOMS I	FREEDOMS II	Ogółem
	n/N (%)	n/N (%)	n/N (%)	n/N (%)
Nowotwór	bd	bd	13/358 (3,6)	13/358 (3,6)
Rak podstawnokomórkowy	3/429 (0,7)	4/425 (0,9)	10/358 (2,8)	17/1212 (1,4)
Rak płaskonabłonkowy	bd	bd	1/358 (0,3)	1/358 (0,3)
Rak piersi	2/429 (0,5)	0/425 (0)	bd	2/854 (0,2)
Czerniak	3/429 (0,7)	0/425 (0)	bd	3/854 (0,4)
Rak tarczycy	bd	bd	1/358 (0,3)	1/358 (0,3)
Zaburzenia układu nerwowego	bd	bd	9/358 (2,5)	9/358 (2,5)
Rzut MS	bd	4/425 (0,9)	1/358 (0,3)	5/783 (0,6)
Omdlenia	bd	bd	2/358 (0,6)	2/358 (0,6)
Migrena	bd	bd	1/358 (0,3)	1/358 (0,3)
Konwulsje	bd	bd	3/358 (0,8)	3/358 (0,8)
Ból w klatce piersiowej (w tym niekardiologiczny)	bd	4/425 (0,9)	2/358 (0,6)	6/783 (0,8)
Obrzęk płamki żółtej	bd	0/425 (0)	1/358 (0,3)	1/783 (0,1)
Epizod dużej depresji	bd	bd	1/358 (0,3)	1/358 (0,3)
Ból brzucha	bd	bd	2/358 (0,6)	2/358 (0,6)
Aborcja	bd	0/425 (0)	1/358 (0,3)	1/783 (0,1)
Ból pleców	bd	2/425 (0,5)	bd	2/425 (0,5)
Infekcja dróg moczowych	bd	2/425 (0,5)	bd	2/425 (0,5)

i) Raportowane u co najmniej 10% pacjentów w ramieniu, gdzie stosowano aktywną interwencję; z wyjątkiem nowotworów

B.2.2. Szczegółowe wyniki analizy MTC- wariant podstawowy

B.2.2.1 ARR

Tabela 49.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC
PLC	PLC	2,18 [1,905; 2,504]	2,136 [1,885; 2,427]	1,492 [1,303; 1,712]	1,196 [1,08; 1,332]	2,718 [2,111; 3,536]	1,452 [1,182; 1,793]
DAC	0,459 [0,399; 0,525]	DAC	0,979 [0,822; 1,169]	0,684 [0,572; 0,818]	0,549 [0,498; 0,604]	1,249 [0,969; 1,614]	0,666 [0,543; 0,816]
FING	0,468 [0,412; 0,531]	1,021 [0,855; 1,216]	FING	0,698 [0,581; 0,839]	0,56 [0,482; 0,653]	1,274 [0,962; 1,691]	0,68 [0,537; 0,861]
GA	0,67 [0,584; 0,768]	1,462 [1,222; 1,749]	1,432 [1,192; 1,72]	GA	0,802 [0,687; 0,935]	1,824 [1,381; 2,427]	0,974 [0,769; 1,236]
IFNB-1a-IM	0,836 [0,751; 0,926]	1,823 [1,657; 2,007]	1,786 [1,532; 2,076]	1,247 [1,069; 1,455]	IFNB-1a-IM	2,274 [1,8; 2,886]	1,214 [1,014; 1,453]
OKR	0,368 [0,283; 0,474]	0,801 [0,62; 1,032]	0,785 [0,592; 1,039]	0,548 [0,412; 0,724]	0,44 [0,346; 0,556]	OKR	0,534 [0,457; 0,62]
IFNB-1a-SC	0,688 [0,558; 0,846]	1,501 [1,225; 1,842]	1,471 [1,161; 1,863]	1,027 [0,809; 1,3]	0,824 [0,688; 0,986]	1,874 [1,614; 2,189]	IFNB-1a-SC

Tabela 50.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC
PLC	PLC	2,166 [1,771; 2,636]	2,138 [1,824; 2,518]	1,498 [1,259; 1,802]	1,184 [1,031; 1,353]	2,718 [1,963; 3,701]	1,447 [1,113; 1,918]
DAC	0,462 [0,379; 0,565]	DAC	0,989 [0,78; 1,265]	0,693 [0,542; 0,899]	0,548 [0,46; 0,647]	1,258 [0,894; 1,739]	0,669 [0,506; 0,878]
FING	0,468 [0,397; 0,548]	1,011 [0,791; 1,282]	FING	0,701 [0,553; 0,886]	0,554 [0,456; 0,665]	1,265 [0,89; 1,779]	0,675 [0,502; 0,92]
GA	0,668 [0,555; 0,794]	1,444 [1,112; 1,846]	1,427 [1,129; 1,807]	GA	0,789 [0,64; 0,961]	1,816 [1,263; 2,545]	0,966 [0,712; 1,287]
IFNB-1a-IM	0,844 [0,739; 0,97]	1,826 [1,546; 2,176]	1,805 [1,504; 2,193]	1,268 [1,041; 1,562]	IFNB-1a-IM	2,3 [1,719; 3,062]	1,221 [0,982; 1,515]
OKR	0,368 [0,27; 0,509]	0,795 [0,575; 1,118]	0,79 [0,562; 1,123]	0,551 [0,393; 0,792]	0,435 [0,327; 0,582]	OKR	0,531 [0,442; 0,644]
IFNB-1a-SC	0,691 [0,522; 0,899]	1,495 [1,139; 1,978]	1,482 [1,087; 1,993]	1,035 [0,777; 1,405]	0,819 [0,66; 1,018]	1,882 [1,552; 2,265]	IFNB-1a-SC

B.2.2.2 CDP12

Tabela 51.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	1.61 [1.137; 2.279]	1.367 [1.115; 1.675]	1.298 [0.97; 1.735]	1.599 [1.1; 2.325]	2.659 [1.654; 4.276]
DAC	0.621 [0.439; 0.879]	DAC	0.849 [0.584; 1.233]	0.806 [0.64; 1.015]	0.993 [0.597; 1.654]	1.652 [0.917; 2.974]
FING	0.732 [0.597; 0.897]	1.178 [0.811; 1.712]	FING	0.949 [0.691; 1.304]	1.17 [0.764; 1.792]	1.946 [1.16; 3.263]
IFNB-1a-IM	0.771 [0.576; 1.031]	1.241 [0.985; 1.563]	1.053 [0.767; 1.446]	i IFNB-1a-IM	1.232 [0.768; 1.978]	2.049 [1.175; 3.573]
IFNB-1a-SC	0.625 [0.43; 0.909]	1.007 [0.605; 1.676]	0.855 [0.558; 1.309]	0.811 [0.506; 1.302]	IFNB-1a-SC	1.663 [1.24; 2.23]
OKR	0.376 [0.234; 0.605]	0.605 [0.336; 1.09]	0.514 [0.306; 0.862]	0.488 [0.28; 0.851]	0.601 [0.448; 0.806]	OKR

Tabela 52.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	1.691 [0.936; 3.055]	1.391 [0.93; 2.083]	1.304 [0.808; 2.102]	1.594 [0.813; 3.126]	2.65 [1.149; 6.114]
DAC	0.591 [0.327; 1.069]	DAC	0.823 [0.427; 1.585]	0.771 [0.459; 1.294]	0.943 [0.385; 2.305]	1.568 [0.564; 4.357]
FING	0.719 [0.48; 1.076]	1.215 [0.631; 2.34]	FING	0.937 [0.556; 1.58]	1.145 [0.524; 2.504]	1.905 [0.756; 4.797]
IFNB-1a-IM	0.767 [0.476; 1.237]	1.297 [0.773; 2.177]	1.067 [0.633; 1.8]	IFNB-1a-IM	1.223 [0.535; 2.796]	2.033 [0.775; 5.333]
IFNB-1a-SC	0.627 [0.32; 1.231]	1.061 [0.434; 2.594]	0.873 [0.399; 1.908]	0.818 [0.358; 1.871]	s.c. IFNβ-1a	1.663 [1.017; 2.72]
OKR	0.377 [0.164; 0.87]	0.638 [0.23; 1.773]	0.525 [0.208; 1.322]	0.492 [0.188; 1.29]	0.601 [0.368; 0.984]	OKR

B.2.2.3 CDP24

Tabela 53.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	2.348 [1.59; 3.469]	1.5 [1.149; 1.958]	1.638 [1.216; 2.206]	2.348 [1.222; 4.512]	3.912 [1.876; 8.156]
DAC	0.426 [0.288; 0.629]	DAC	0.639 [0.398; 1.024]	0.698 [0.528; 0.921]	1 [0.525; 1.904]	1.666 [0.806; 3.446]
FING	0.667 [0.511; 0.87]	1.565 [0.976; 2.511]	FING	1.092 [0.732; 1.629]	1.565 [0.773; 3.171]	2.608 [1.193; 5.701]
IFNB-1a-IM	0.61 [0.453; 0.822]	1.433 [1.085; 1.893]	0.916 [0.614; 1.366]	IFNB-1a-IM	1.433 [0.801; 2.564]	2.388 [1.22; 4.674]
IFNB-1a-SC	0.426 [0.222; 0.819]	1 [0.525; 1.905]	0.639 [0.315; 1.294]	0.698 [0.39; 1.248]	IFNB-1a-SC	1.666 [1.19; 2.334]
OKR	0.256 [0.123; 0.533]	0.6 [0.29; 1.241]	0.383 [0.175; 0.838]	0.419 [0.214; 0.819]	0.6 [0.428; 0.841]	OKR

Tabela 54.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	2.521 [1.278; 4.973]	1.497 [0.891; 2.514]	1.668 [1.012; 2.748]	2.382 [0.894; 6.343]	3.971 [1.287; 12.251]
DAC	0.397 [0.201; 0.782]	DAC	0.594 [0.252; 1.402]	0.662 [0.366; 1.197]	0.945 [0.335; 2.661]	1.576 [0.486; 5.107]
FING	0.668 [0.398; 1.122]	1.684 [0.714; 3.976]	FING	1.114 [0.541; 2.296]	1.591 [0.524; 4.831]	2.654 [0.767; 9.178]
IFNB-1a-IM	0.6 [0.364; 0.988]	1.511 [0.835; 2.735]	0.898 [0.436; 1.85]	IFNB-1a-IM	1.428 [0.61; 3.342]	2.382 [0.863; 6.57]
IFNB-1a-SC	0.42 [0.158; 1.118]	1.059 [0.376; 2.981]	0.629 [0.207; 1.908]	0.7 [0.299; 1.639]	IFNB-1a-SC	1.668 [0.958; 2.905]
OKR	0.252 [0.082; 0.777]	0.635 [0.196; 2.057]	0.377 [0.109; 1.303]	0.42 [0.152; 1.158]	0.6 [0.344; 1.044]	OKR

B.2.2.4 Zaprzeszanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny

Tabela 55.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC
PLC	PLC	0.908 [0.611; 1.35]	1.326 [1.071; 1.642]	0.852 [0.584; 1.243]	1.314 [0.612; 2.819]	0.71 [0.348; 1.451]
DAC	1.101 [0.741; 1.637]	DAC	1.46 [0.984; 2.167]	0.938 [0.772; 1.14]	1.447 [0.724; 2.889]	0.782 [0.414; 1.478]
FING	0.754 [0.609; 0.934]	0.685 [0.462; 1.016]	FING	0.643 [0.444; 0.93]	0.991 [0.463; 2.118]	0.536 [0.263; 1.089]
IFNB-1a-IM	1.173 [0.804; 1.712]	1.066 [0.877; 1.295]	1.556 [1.075; 2.252]	IFNB-1a-IM	1.542 [0.793; 2.996]	0.833 [0.454; 1.528]
OKR	0.761 [0.355; 1.633]	0.691 [0.346; 1.38]	1.009 [0.472; 2.158]	0.649 [0.334; 1.261]	OKR	0.541 [0.413; 0.707]
IFNB-1a-SC	1.408 [0.689; 2.876]	1.279 [0.676; 2.417]	1.867 [0.918; 3.797]	1.2 [0.654; 2.201]	1.85 [1.414; 2.419]	IFNB-1a-SC

Tabela 56.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC
PLC	PLC	0.908 [0.479; 1.722]	1.321 [0.855; 2.043]	0.841 [0.471; 1.502]	1.29 [0.407; 4.093]	0.7 [0.248; 1.974]
DAC	1.101 [0.581; 2.087]	DAC	1.455 [0.73; 2.9]	0.926 [0.542; 1.583]	1.42 [0.46; 4.385]	0.77 [0.281; 2.109]
FING	0.757 [0.489; 1.17]	0.687 [0.345; 1.37]	FING	0.637 [0.354; 1.144]	0.976 [0.307; 3.103]	0.53 [0.187; 1.498]
IFNB-1a-IM	1.189 [0.666; 2.122]	1.08 [0.632; 1.846]	1.571 [0.874; 2.821]	IFNB-1a-IM	1.534 [0.569; 4.131]	0.832 [0.355; 1.95]
OKR	0.775 [0.244; 2.459]	0.704 [0.228; 2.174]	1.024 [0.322; 3.255]	0.652 [0.242; 1.756]	OKR	0.542 [0.328; 0.897]
IFNB-1a-SC	1.429 [0.507; 4.032]	1.298 [0.474; 3.553]	1.888 [0.668; 5.34]	1.202 [0.513; 2.818]	1.844 [1.115; 3.05]	IFNB-1a-SC

B.2.3. Szczegółowe wyniki analizy MTC- analiza wrażliwości

B.2.3.1 ARR

Tabela 57.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB1aSC	IFNB1bSC	TERI 14
PLC	PLC	2,163 [1,906; 2,461]	1,677 [1,501; 1,877]	1,552 [1,403; 1,713]	1,188 [1,084; 1,302]	2,671 [2,177; 3,294]	1,428 [1,242; 1,644]	1,629 [1,492; 1,782]	0,796 [0,734; 0,864]
DAC	0,462 [0,406; 0,525]	DAC	0,776 [0,661; 0,908]	0,717 [0,619; 0,827]	0,549 [0,499; 0,604]	1,236 [0,988; 1,544]	0,66 [0,56; 0,776]	0,753 [0,651; 0,868]	0,368 [0,316; 0,427]
FING	0,596 [0,533; 0,666]	1,289 [1,101; 1,514]	FING	0,925 [0,801; 1,065]	0,709 [0,62; 0,808]	1,593 [1,268; 2,004]	0,851 [0,716; 1,01]	0,971 [0,853; 1,106]	0,475 [0,413; 0,545]
GA	0,644 [0,584; 0,713]	1,394 [1,209; 1,616]	1,081 [0,939; 1,248]	GA	0,766 [0,686; 0,857]	1,723 [1,41; 2,111]	0,92 [0,806; 1,052]	1,05 [0,949; 1,162]	0,514 [0,452; 0,584]
IFNB-1a-IM	0,841 [0,768; 0,922]	1,821 [1,655; 2,006]	1,411 [1,238; 1,613]	1,305 [1,167; 1,458]	IFNB-1a-IM	2,249 [1,838; 2,761]	1,201 [1,05; 1,373]	1,371 [1,227; 1,532]	0,67 [0,594; 0,756]
OKR	0,374 [0,304; 0,459]	0,809 [0,648; 1,012]	0,628 [0,499; 0,789]	0,58 [0,474; 0,709]	0,445 [0,362; 0,544]	OKR	0,534 [0,459; 0,62]	0,61 [0,493; 0,754]	0,298 [0,239; 0,371]
IFNB-1a-SC	0,7 [0,608; 0,805]	1,516 [1,288; 1,787]	1,175 [0,99; 1,396]	1,087 [0,95; 1,24]	0,832 [0,728; 0,952]	1,872 [1,612; 2,18]	IFNB1aSC	1,142 [0,983; 1,323]	0,558 [0,476; 0,654]
IFNB-1b-SC	0,614 [0,561; 0,67]	1,328 [1,152; 1,535]	1,03 [0,904; 1,173]	0,952 [0,861; 1,054]	0,729 [0,653; 0,815]	1,64 [1,327; 2,03]	0,876 [0,756; 1,017]	IFNB1bSC	0,489 [0,433; 0,551]
TERI_14	1,256 [1,157; 1,363]	2,715 [2,342; 3,166]	2,107 [1,835; 2,421]	1,947 [1,713; 2,213]	1,492 [1,323; 1,684]	3,357 [2,698; 4,178]	1,792 [1,529; 2,1]	2,045 [1,816; 2,307]	TERI_1

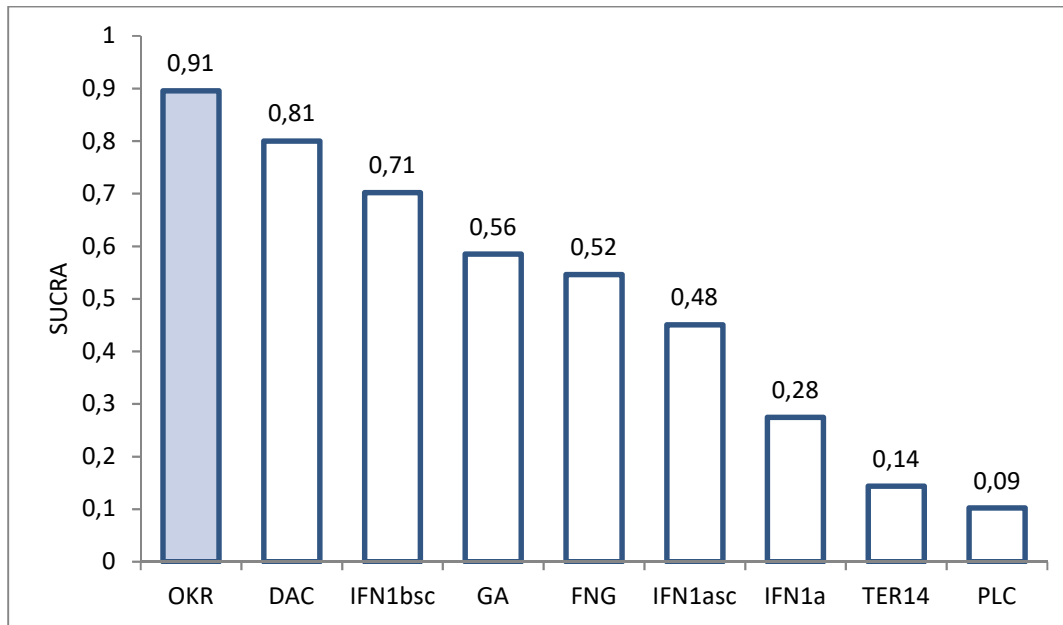
DIC 584,1

Tabela 58.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC	IFNB-1b-SC	TERI_14
PLC	PLC	2,224 [1,182; 4,223]	1,591 [1,004; 2,512]	1,532 [0,986; 2,356]	1,233 [0,852; 1,79]	2,761 [1,246; 6,173]	1,475 [0,872; 2,491]	1,84 [1,159; 2,897]	1,01 [0,606; 1,695]
DAC	0,45 [0,237; 0,846]	DAC	0,714 [0,335; 1,503]	0,689 [0,334; 1,399]	0,554 [0,295; 1,04]	1,242 [0,467; 3,282]	0,663 [0,306; 1,419]	0,826 [0,395; 1,701]	0,455 [0,203; 1,012]
FING	0,629 [0,398; 0,996]	1,4 [0,665; 2,981]	FING	0,963 [0,546; 1,704]	0,776 [0,476; 1,278]	1,736 [0,725; 4,195]	0,929 [0,49; 1,769]	1,156 [0,682; 1,969]	0,635 [0,327; 1,257]
GA	0,653 [0,424; 1,014]	1,452 [0,715; 2,997]	1,038 [0,587; 1,83]	GA	0,805 [0,532; 1,231]	1,801 [0,835; 3,931]	0,962 [0,592; 1,581]	1,199 [0,733; 1,965]	0,66 [0,356; 1,236]
IFNB-1a-IM	0,811 [0,559; 1,174]	1,806 [0,962; 3,395]	1,289 [0,782; 2,103]	1,243 [0,812; 1,878]	IFNB-1a-IM	2,239 [1,034; 4,859]	1,197 [0,735; 1,934]	1,492 [0,958; 2,305]	0,82 [0,456; 1,486]
OKR	0,362 [0,162; 0,802]	0,805 [0,305; 2,141]	0,576 [0,238; 1,38]	0,555 [0,254; 1,197]	0,447 [0,206; 0,967]	OKR	0,535 [0,293; 0,97]	0,666 [0,285; 1,55]	0,367 [0,155; 0,864]
IFNB-1a-SC	0,678 [0,402; 1,147]	1,509 [0,704; 3,265]	1,077 [0,565; 2,04]	1,039 [0,633; 1,689]	0,836 [0,517; 1,36]	1,87 [1,031; 3,412]	IFNB-1a-SC	1,247 [0,684; 2,252]	0,686 [0,372; 1,268]
IFNB-1b-SC	0,544 [0,345; 0,863]	1,21 [0,588; 2,53]	0,865 [0,508; 1,466]	0,834 [0,509; 1,364]	0,67 [0,434; 1,044]	1,501 [0,645; 3,512]	0,802 [0,444; 1,463]	IFNB-1b-SC	0,55 [0,286; 1,071]
TERI_14	0,99 [0,59; 1,65]	2,2 [0,988; 4,915]	1,574 [0,795; 3,058]	1,515 [0,809; 2,806]	1,219 [0,673; 2,195]	2,724 [1,158; 6,458]	1,458 [0,788; 2,69]	1,819 [0,934; 3,492]	TERI_14

DIC 414,5

Wykres 9.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

B.2.3.2 CDP12**Tabela 59.**
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	2.179 [1.902; 2.497]	2.137 [1.885; 2.423]	1.495 [1.302; 1.717]	1.197 [1.078; 1.329]	2.716 [2.099; 3.514]
DAC	0.459 [0.4; 0.526]	DAC	0.981 [0.824; 1.167]	0.686 [0.573; 0.822]	0.549 [0.499; 0.605]	1.246 [0.967; 1.607]
FING	0.468 [0.413; 0.53]	1.02 [0.857; 1.214]	FING	0.7 [0.582; 0.841]	0.56 [0.482; 0.65]	1.271 [0.961; 1.68]
IFNB-1a-IM	0.669 [0.583; 0.768]	1.457 [1.216; 1.746]	1.429 [1.189; 1.718]	IFNB-1a-IM	0.8 [0.684; 0.937]	1.816 [1.369; 2.41]
IFNB-1a-SC	0.836 [0.753; 0.928]	1.821 [1.654; 2.005]	1.786 [1.538; 2.075]	1.249 [1.068; 1.462]	IFNB-1a-SC	2.27 [1.794; 2.871]
OKR	0.368 [0.285; 0.476]	0.802 [0.622; 1.034]	0.787 [0.595; 1.04]	0.551 [0.415; 0.73]	0.441 [0.348; 0.557]	OKR

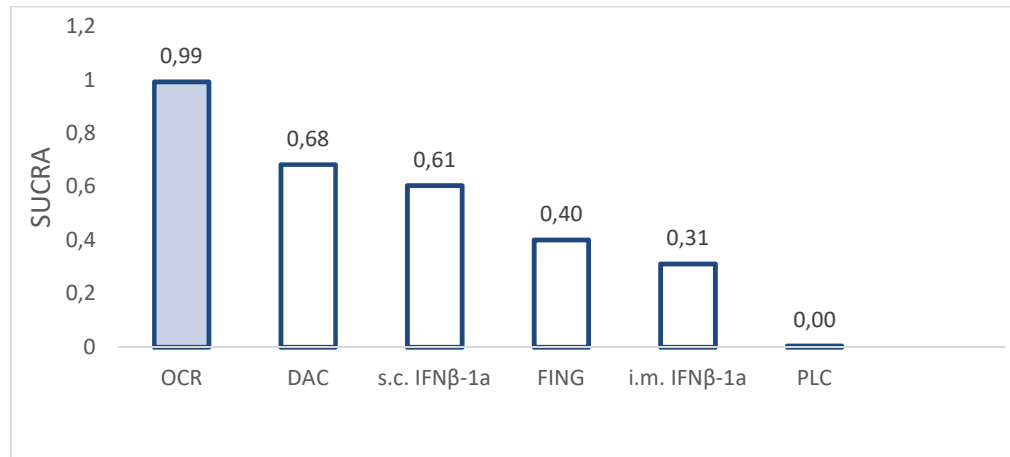
DIC -1,009

Tabela 60.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	1.692 [1.065; 2.687]	1.389 [1.017; 1.896]	1.322 [0.935; 1.87]	1.556 [1.023; 2.367]	2.587 [1.449; 4.619]
DAC	0.591 [0.372; 0.939]	DAC	0.821 [0.489; 1.377]	0.781 [0.529; 1.154]	0.92 [0.531; 1.593]	1.529 [0.778; 3.006]
FING	0.72 [0.527; 0.983]	1.218 [0.726; 2.043]	FING	0.952 [0.636; 1.424]	1.12 [0.683; 1.837]	1.863 [0.987; 3.516]
IFNB-1a-IM	0.757 [0.535; 1.07]	1.28 [0.866; 1.891]	1.051 [0.702; 1.572]	IFNB-1a-IM	1.177 [0.77; 1.799]	1.957 [1.096; 3.497]
IFNB-1a-SC	0.643 [0.422; 0.978]	1.087 [0.628; 1.883]	0.893 [0.544; 1.464]	0.85 [0.556; 1.298]	IFNB-1a-SC	1.663 [1.116; 2.478]
OKR	0.387 [0.217; 0.69]	0.654 [0.333; 1.285]	0.537 [0.284; 1.013]	0.511 [0.286; 0.913]	0.601 [0.404; 0.896]	OKR

DIC 0,844

Wykres 10.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

B.2.3.3 CDP24

Tabela 61.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	FING	GA	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	2.186 [1.515; 3.155]	1.5 [1.148; 1.96]	1.385 [1.006; 1.907]	1.515 [1.164; 1.971]	1.352 [0.866; 2.11]	2.252 [1.288; 3.937]
DAC	0.457 [0.317; 0.66]	DAC	0.686 [0.436; 1.08]	0.634 [0.428; 0.937]	0.693 [0.525; 0.914]	0.619 [0.382; 1.001]	1.03 [0.572; 1.855]
FING	0.667 [0.51; 0.871]	1.458 [0.926; 2.295]	FING	0.923 [0.609; 1.401]	1.01 [0.694; 1.47]	0.902 [0.536; 1.516]	1.501 [0.808; 2.789]
GA	0.722 [0.524; 0.994]	1.578 [1.067; 2.334]	1.083 [0.714; 1.643]	GA	1.094 [0.824; 1.451]	0.976 [0.673; 1.415]	1.625 [0.984; 2.684]
IFNB-1a-IM	0.66 [0.507; 0.859]	1.443 [1.094; 1.905]	0.99 [0.68; 1.441]	0.914 [0.689; 1.213]	IFNB-1a-IM	0.893 [0.6; 1.329]	1.486 [0.882; 2.504]
IFNB-1a-SC	0.739 [0.474; 1.154]	1.617 [0.999; 2.617]	1.109 [0.66; 1.864]	1.024 [0.707; 1.485]	1.12 [0.753; 1.667]	IFNB-1a-SC	1.665 [1.188; 2.334]
OKR	0.444 [0.254; 0.777]	0.971 [0.539; 1.749]	0.666 [0.359; 1.238]	0.615 [0.373; 1.016]	0.673 [0.399; 1.134]	0.601 [0.428; 0.842]	OKR

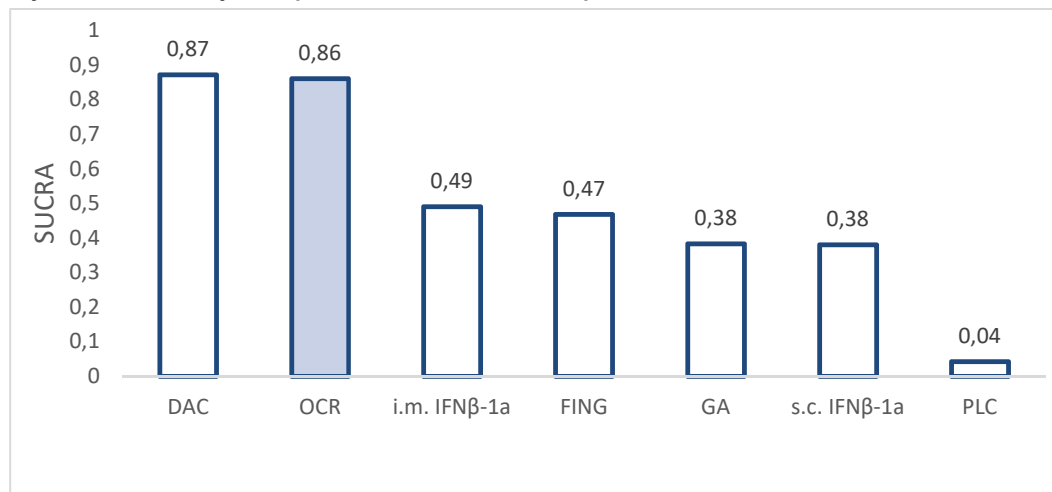
DIC 6,62

Tabela 62.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	FING	GA	IFNB-1a-IM	IFNB-1a-SC	OKR
PLC	PLC	2.359 [1.289; 4.318]	1.496 [0.95; 2.357]	1.415 [0.865; 2.315]	1.533 [1.026; 2.291]	1.422 [0.743; 2.722]	2.375 [1.046; 5.393]
DAC	0.424 [0.232; 0.776]	DAC	0.634 [0.297; 1.353]	0.6 [0.308; 1.171]	0.65 [0.383; 1.103]	0.603 [0.281; 1.291]	1.007 [0.405; 2.506]
FING	0.668 [0.424; 1.053]	1.577 [0.739; 3.363]	FING	0.946 [0.484; 1.847]	1.024 [0.558; 1.882]	0.95 [0.43; 2.1]	1.588 [0.621; 4.059]
GA	0.707 [0.432; 1.156]	1.667 [0.854; 3.252]	1.057 [0.541; 2.064]	GA	1.083 [0.689; 1.702]	1.005 [0.579; 1.742]	1.678 [0.796; 3.537]
IFNB-1a-IM	0.652 [0.437; 0.975]	1.539 [0.907; 2.613]	0.976 [0.531; 1.793]	0.923 [0.587; 1.452]	IFNB-1a-IM	0.928 [0.522; 1.647]	1.55 [0.724; 3.319]
IFNB-1a-SC	0.703 [0.367; 1.347]	1.659 [0.775; 3.555]	1.052 [0.476; 2.326]	0.996 [0.574; 1.727]	1.078 [0.607; 1.914]	IFNB-1a-SC	1.671 [1.014; 2.754]
OKR	0.421 [0.185; 0.956]	0.993 [0.399; 2.472]	0.63 [0.246; 1.611]	0.596 [0.283; 1.256]	0.645 [0.301; 1.382]	0.599 [0.363; 0.986]	OKR

DIC 7,81

Wykres 11.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

B.2.3.4 Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny

Tabela 63.
Wyniki porównania metodą MTC- model stały

	PLC	DAC	DMF	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC	IFNB-1b-SC	TERI_14
PLC	PLC	7,391 [7,391; 7,391]	1,249 [1,013; 1,538]	1,771 [1,438; 2,183]	1,59 [1,255; 2,019]	4,237 [3,534; 5,071]	2,124 [1,379; 3,262]	1,149 [0,816; 1,607]	2,205 [1,587; 3,067]	1,078 [0,872; 1,332]
DAC	0,135 [0,135; 0,135]	DAC	0,169 [0,137; 0,208]	0,24 [0,195; 0,295]	0,215 [0,17; 0,273]	0,573 [0,478; 0,686]	0,287 [0,187; 0,442]	0,156 [0,111; 0,217]	0,298 [0,215; 0,415]	0,146 [0,118; 0,18]
DMF	0,801 [0,65; 0,987]	5,916 [4,803; 7,292]	DMF	1,418 [1,054; 1,91]	1,273 [0,972; 1,672]	3,391 [2,583; 4,458]	1,7 [1,069; 2,695]	0,92 [0,629; 1,334]	1,765 [1,227; 2,545]	0,863 [0,642; 1,159]
FING	0,565 [0,458; 0,696]	4,172 [3,385; 5,139]	0,705 [0,524; 0,949]	FING	0,898 [0,654; 1,229]	2,392 [1,852; 3,086]	1,199 [0,741; 1,931]	0,648 [0,436; 0,959]	1,246 [0,845; 1,836]	0,608 [0,451; 0,818]
GA	0,629 [0,495; 0,797]	4,647 [3,659; 5,889]	0,786 [0,598; 1,029]	1,114 [0,814; 1,529]	GA	2,665 [2,002; 3,539]	1,336 [0,881; 2,018]	0,723 [0,525; 0,984]	1,387 [1,041; 1,842]	0,678 [0,499; 0,918]
IFNB-1a-IM	0,236 [0,197; 0,283]	1,744 [1,457; 2,091]	0,295 [0,224; 0,387]	0,418 [0,324; 0,54]	0,375 [0,283; 0,5]	IFNB-1a-IM	0,501 [0,32; 0,782]	0,271 [0,188; 0,388]	0,521 [0,363; 0,746]	0,254 [0,193; 0,335]
OKR	0,471 [0,307; 0,725]	3,48 [2,265; 5,359]	0,588 [0,371; 0,936]	0,834 [0,518; 1,349]	0,749 [0,496; 1,135]	1,995 [1,278; 3,129]	OKR	0,541 [0,412; 0,706]	1,039 [0,635; 1,694]	0,508 [0,323; 0,798]
IFNB-1a-SC	0,87 [0,622; 1,225]	6,429 [4,599; 9,049]	1,087 [0,75; 1,591]	1,543 [1,043; 2,295]	1,384 [1,016; 1,903]	3,685 [2,58; 5,316]	1,849 [1,417; 2,427]	IFNB-1a-SC	1,919 [1,275; 2,903]	0,938 [0,653; 1,354]
IFNB-1b-SC	0,454 [0,326; 0,63]	3,351 [2,41; 4,657]	0,566 [0,393; 0,815]	0,803 [0,545; 1,184]	0,721 [0,543; 0,961]	1,92 [1,34; 2,758]	0,963 [0,59; 1,574]	0,521 [0,344; 0,784]	IFNB-1a-SC	0,489 [0,334; 0,717]
TERI_14	0,928 [0,75; 1,147]	6,856 [5,545; 8,476]	1,159 [0,862; 1,558]	1,644 [1,222; 2,215]	1,476 [1,089; 2,004]	3,931 [2,983; 5,177]	1,97 [1,253; 3,1]	1,066 [0,739; 1,531]	2,047 [1,395; 2,998]	TERI_14

DIC 423,9

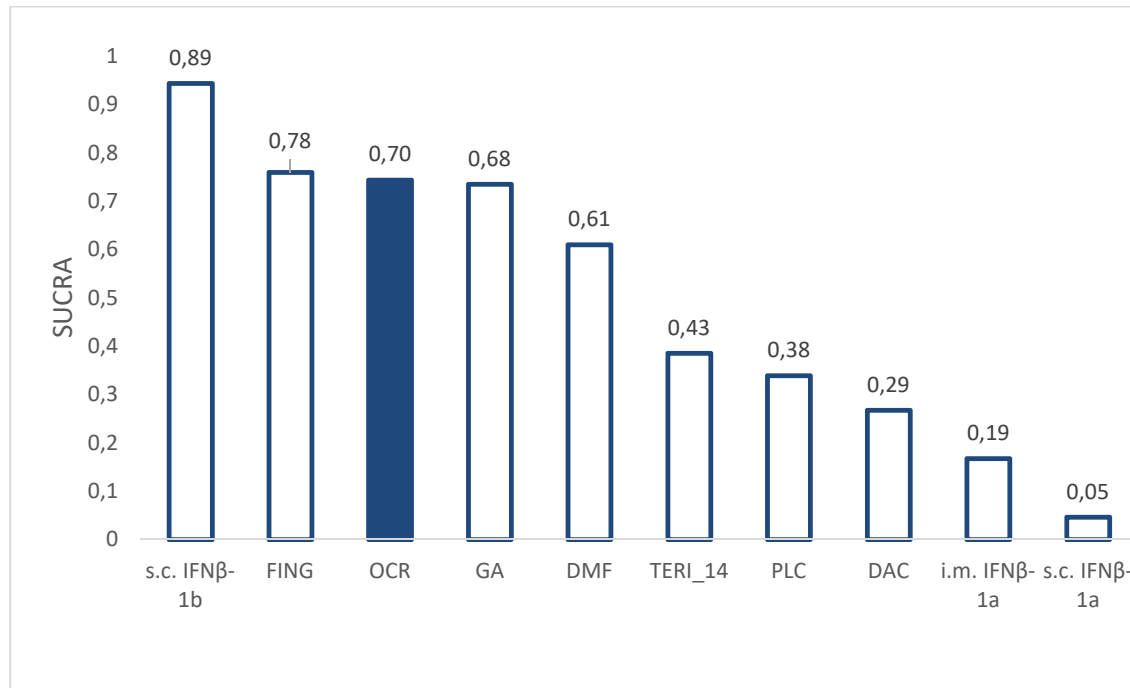
Tabela 64.
Wyniki porównania metodą MTC- model losowy

	PLC	DAC	DMF	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC	IFNB-1b-SC	TERI_14
PLC	PLC	0,898 [0,563; 1,401]	1,173 [0,845; 1,582]	1,325 [0,976; 1,771]	1,237 [0,867; 1,64]	0,835 [0,565; 1,21]	1,282 [0,723; 2,181]	0,694 [0,447; 1,037]	1,512 [0,959; 2,269]	1,028 [0,756; 1,389]

	PLC	DAC	DMF	FING	GA	IFNB-1a-IM	OKR	IFNB-1a-SC	IFNB-1b-SC	TERI 14
DAC	1,114 [0,714; 1,775]	DAC	1,307 [0,758; 2,242]	1,473 [0,906; 2,42]	1,377 [0,801; 2,259]	0,932 [0,645; 1,315]	1,428 [0,729; 2,696]	0,773 [0,443; 1,317]	1,685 [0,932; 2,921]	1,141 [0,674; 1,969]
DMF	0,853 [0,632; 1,183]	0,765 [0,446; 1,319]	DMF	1,129 [0,742; 1,738]	1,055 [0,703; 1,496]	0,714 [0,443; 1,14]	1,096 [0,587; 1,987]	0,595 [0,358; 0,954]	1,294 [0,768; 2,053]	0,877 [0,576; 1,366]
FING	0,755 [0,565; 1,025]	0,679 [0,413; 1,104]	0,886 [0,576; 1,348]	FING	0,935 [0,59; 1,376]	0,631 [0,419; 0,94]	0,97 [0,518; 1,742]	0,526 [0,316; 0,842]	1,143 [0,673; 1,854]	0,777 [0,512; 1,19]
GA	0,808 [0,61; 1,153]	0,726 [0,443; 1,248]	0,948 [0,669; 1,423]	1,069 [0,727; 1,694]	GA	0,677 [0,442; 1,07]	1,038 [0,607; 1,791]	0,563 [0,38; 0,845]	1,23 [0,835; 1,788]	0,832 [0,563; 1,31]
IFNB-1a-IM	1,197 [0,826; 1,771]	1,073 [0,76; 1,551]	1,4 [0,877; 2,258]	1,584 [1,064; 2,388]	1,477 [0,935; 2,264]	IFNB-1a-IM	1,533 [0,846; 2,723]	0,83 [0,522; 1,307]	1,807 [1,09; 2,944]	1,228 [0,779; 1,992]
OKR	0,78 [0,458; 1,384]	0,7 [0,371; 1,372]	0,913 [0,503; 1,703]	1,031 [0,574; 1,93]	0,964 [0,558; 1,647]	0,652 [0,367; 1,182]	OKR	0,542 [0,379; 0,776]	1,181 [0,623; 2,197]	0,801 [0,459; 1,462]
IFNB-1a-SC	1,44 [0,964; 2,236]	1,293 [0,759; 2,256]	1,682 [1,048; 2,793]	1,9 [1,187; 3,163]	1,775 [1,183; 2,633]	1,205 [0,765; 1,914]	1,845 [1,289; 2,636]	IFNB-1a-SC	2,184 [1,292; 3,606]	1,48 [0,954; 2,375]
IFNB-1b-SC	0,661 [0,441; 1,043]	0,594 [0,342; 1,073]	0,773 [0,487; 1,302]	0,875 [0,539; 1,485]	0,813 [0,559; 1,198]	0,553 [0,34; 0,917]	0,847 [0,455; 1,605]	0,458 [0,277; 0,774]	IFNB-1b-SC	0,678 [0,419; 1,167]
TERI_14	0,973 [0,72; 1,322]	0,876 [0,508; 1,484]	1,14 [0,732; 1,736]	1,287 [0,84; 1,952]	1,202 [0,764; 1,775]	0,814 [0,502; 1,283]	1,249 [0,684; 2,178]	0,676 [0,421; 1,048]	1,474 [0,857; 2,389]	TERI_14

DIC 293,5

Wykres 12.
Wyniki dla interwencji i komparatorów w odniesieniu do parametru SUCRA

APPENDIX C.

C.1. Modele wykorzystane do przeprowadzenia MTC

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

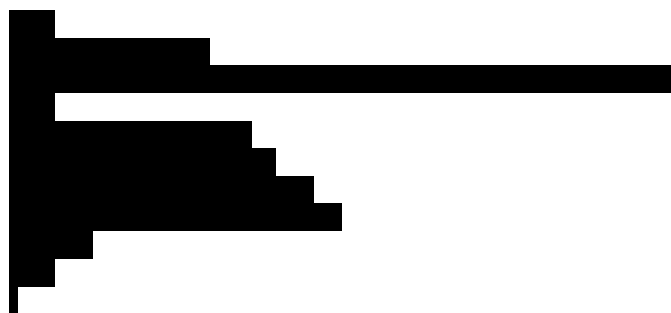
[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

[Redacted section header]

[Redacted text block]

C.2. Dane wejściowe

C.2.1. CDP12

C.2.1.1 Wariant podstawowy

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	FING
4	IFNB-1a-IM
5	IFNB-1a-SC
6	OKR

t[,1]	t[,2]	y[,2]	se[,2]	Akronim badania
1	4	-0.293583428511357	0.193755675894086	BRAVO
4	2	-0.173928397743925	0.123258697049868	DECIDE
1	3	-0.34737423096346	0.156404202266941	FREEDOMS
1	3	-0.190483818253888	0.155006379367802	FREEDOMS II
5	6	-0.549806394500847	0.226758101450521	OPERA I
5	6	-0.475441088321887	0.200030346623896	OPERA II
1	2	-0.844240559887277	0.365513871621118	SELECT
4	3	-0.3025238717907	0.262412491215324	TRANSFORMS
1	5	-0.469140374882885	0.191239640516145	PRISMS

C.2.1.2 Analiza wrażliwości

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	FING
4	IFNB-1a-IM
5	IFNB-1a-SC
6	OKR

t[,1]	t[,2]	y[,2]	se[,2]	Akronim badania
1	4	-0.293583428511357	0.193755675894086	BRAVO
4	2	-0.173928397743925	0.123258697049868	DECIDE
4	5	-0.137350019114306	0.207845487922126	EVIDENCE
1	3	-0.34737423096346	0.156404202266941	FREEDOMS
1	3	-0.190483818253888	0.155006379367802	FREEDOMS II
5	6	-0.549806394500847	0.226758101450521	OPERA I
5	6	-0.475441088321887	0.200030346623896	OPERA II
1	2	-0.844240559887277	0.365513871621118	SELECT
4	3	-0.3025238717907	0.262412491215324	TRANSFORMS
1	5	-0.469140374882885	0.191239640516145	PRISMS

C.2.2. CDP24**C.2.2.1 Wariant podstawowy**

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	FING
4	IFNB-1a-IM
5	IFNB-1a-SC
6	OKR

t[,1]	t[,2]	y[,2]	se[,2]	Akronim badania
1	4	-0.312	0.226033	BRAVO
4	2	-0.30902	0.147356	DECIDE

t[,1]	t[,2]	y[,2]	se[,2]	Akronim badania
1	3	-0.46317	0.182556	FREEDOMS
1	3	-0.33316	0.204497	FREEDOMS II
1	4	-0.55191	0.222248	MSCRG
5	6	-0.56505	0.262122	OPERA I
5	6	-0.46825	0.228594	OPERA II
1	2	-1.43499	0.496406	SELECT
4	5	-0.35923	0.297131	EVIDENCE

C.2.2.2 Analiza wrażliwości

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	FING
4	GA
5	IFNB-1a-IM
6	IFNB-1a-SC
7	OKR

t[,1]	t[,2]	y[,2]	se[,2]	Akronim badania
1	5	-0.312	0.226033	BRAVO
5	4	0.159137	0.189289	CombiRx
1	4	-0.13788	0.234674	CONFIRM
5	2	-0.30902	0.147356	DECIDE
1	3	-0.46317	0.182556	FREEDOMS
1	3	-0.33316	0.204497	FREEDOMS II
1	5	-0.55191	0.222248	MSCRG
6	7	-0.56505	0.262122	OPERA I
6	7	-0.46825	0.228594	OPERA II
6	4	-0.30522	0.229292	REGARD
1	2	-1.43499	0.496406	SELECT
5	6	-0.35923	0.297131	EVIDENCE

C.2.3. ARR

C.2.3.1 Wariant podstawowy

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	FING
4	GA
5	IFNB-1a-IM
6	OKR
7	IFNB-1a-SC

t[,1]	t[,2]	e[,1]	e[,2]	r[,1]	r[,2]	na[]	Akronim badania
1	5	900	894	306	232.44	2	BRAVO
5	7	94	92	47	36.8	2	Calabrese 2012
5	4	750	777	120	85.47	2	CombiRx
1	4	464	454	389.76	267.86	2	Copolymer 1 MS trial
5	2	2766	2757	1087.038	595.512	2	DECIDE
5	7	338	339	219.7	183.06	2	EVIDENCE
1	3	836	850	334.4	153	2	FREEDOMS
1	3	710	716	284	150.36	2	FREEDOMS II
1	5	286	316	234.52	211.72	2	MSCRG
7	6	822	820	240.024	127.92	2	OPERA I
7	6	836	834	242.44	129.27	2	OPERA II
1	2	212.3333	217.75	97.67333	45.7275	2	SELECT
5	3	431	429	142.23	68.64	2	TRANSFORMS
1	4	28	122	7	22	2	Boiko 2018

C.2.3.2 Analiza wrażliwości

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	FING
4	GA
5	IFNB-1a-IM
6	OKR

Kod (t)	terapia
7	IFNB-1a-SC
8	IFNB-1b-SC
9	TERI_14

t[,1]	t[,2]	t[,3]	e[,1]	e[,2]	e[,3]	r[,1]	r[,2]	r[,3]	na[]	Akronim badania
8	4	NA	1776	890	NA	639.36	302.6	NA	2	BEYOND
1	5	NA	900	894	NA	306	232.44	NA	2	BRAVO
5	7	4	94	92	96	47	36.8	48	3	Calabrese 2012
5	4	NA	750	777	NA	120	85.47	NA	2	CombiRx
1	4	NA	464	454	NA	389.76	267.86	NA	2	Copolymer 1 MS trial
5	2	NA	2766	2757	NA	1087.038	595.512	NA	2	DECIDE
5	7	NA	338	339	NA	219.7	183.06	NA	2	EVIDENCE
1	3	NA	836	850	NA	334.4	153	NA	2	FREEDOMS
1	3	NA	710	716	NA	284	150.36	NA	2	FREEDOMS II
1	8	NA	615	620	NA	688.8	483.6	NA	2	IFNB MS
5	8	NA	184	192	NA	128.8	96	NA	2	INCOMIN
1	5	NA	286	316	NA	234.52	211.72	NA	2	MSCRG
7	6	NA	822	820	NA	240.024	127.92	NA	2	OPERA I
7	6	NA	836	834	NA	242.44	129.27	NA	2	OPERA II
7	4	NA	772	756	NA	231.6	219.24	NA	2	REGARD
1	2	NA	212.3333	217.75	NA	97.67333	45.7275	NA	2	SELECT
8	5	NA	54	60	NA	23.22	21	NA	2	Stepien 2013
1	9	NA	726	716	NA	392.04	264,92	NA	2	TEM SO
7	9	NA	208	222	NA	45.76	57.72	NA	2	TENERE
1	9	NA	1228.667	1171.667	NA	614.3333	974.9333	NA	2	TOWER
5	3	NA	431	429	NA	142.23	68.64	NA	2	TRANSFORMS
3	8	NA	20	22	NA	167	56	NA	2	GOLDEN
1	4	NA	28	122	NA	7	22	NA	2	Boiko 2018

C.2.4. Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny

C.2.4.1 Wariant podstawowy

Kod (t)	terapia
1	PLC

Kod (t)	terapia
2	DAC
3	FING
4	IFNB-1a-IM
5	OKR
6	IFNB-1a-SC

t[,1]	t[,2]	t[,3]	r[,1]	r[,2]	r[,3]	n[,1]	n[,2]	n[,3]	na[]	Akronim badania
2	4	NA	266	278	NA	919	922	NA	2	DECIDE
4	6	NA	21	25	NA	338	339	NA	2	EVIDENCE
1	3	NA	115	80	NA	418	425	NA	2	FREEDOMS
1	3	NA	123	116	NA	355	358	NA	2	FREEDOMS II
1	4	NA	9	14	NA	143	158	NA	2	MSCRG
5	6	NA	44	71	NA	410	411	NA	2	OPERA I
5	6	NA	57	98	NA	417	418	NA	2	OPERA II
1	2	NA	18	19	NA	204	208	NA	2	SELECT
3	4	NA	31	45	NA	429	431	NA	2	TRANSFORMS

C.2.4.2 Analiza wrażliwości

Kod (t)	terapia
1	PLC
2	DAC
3	DMF
4	FING
5	GA
6	IFNB-1a-IM
7	OKR
8	IFNB-1a-SC
9	IFNB-1b-SC
10	TERI 14

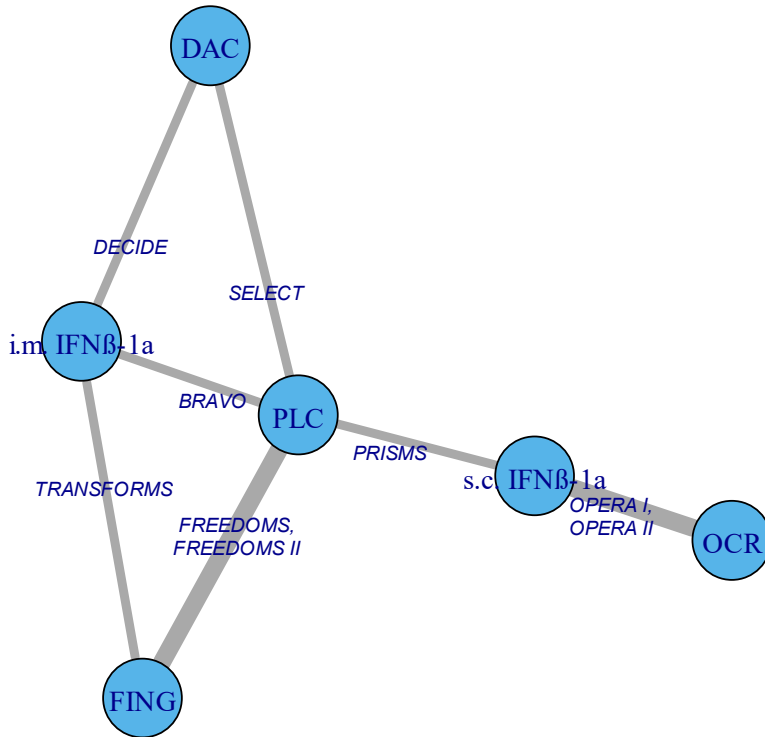
t[,1]	t[,2]	t[,3]	r[,1]	r[,2]	r[,3]	n[,1]	n[,2]	n[,3]	na[]	Akronim badania
5	9	NA	71	104	NA	445	888	NA	2	BEYOND
1	3	5	129	106	86	363	359	350	3	Confirm
1	5	NA	17	19	NA	126	125	NA	2	Copolymer

t[,1]	t[,2]	t[,3]	r[,1]	r[,2]	r[,3]	n[,1]	n[,2]	n[,3]	na[]	Akronim badania
2	6	NA	266	278	NA	919	922	NA	2	DECIDE
1	3	NA	143	126	NA	408	410	NA	2	DEFINE
6	8	NA	21	25	NA	338	339	NA	2	EVIDENCE
1	4	NA	115	80	NA	418	425	NA	2	FREEDOMS
1	4	NA	123	116	NA	355	358	NA	2	FREEDOMS II
1	9	NA	23	24	NA	123	124	NA	2	IFNB MS
6	9	NA	15	9	NA	92	96	NA	2	INCOMIN
1	6	NA	9	14	NA	143	158	NA	2	MSCRG
7	8	NA	44	71	NA	410	411	NA	2	OPERAI
7	8	NA	57	98	NA	417	418	NA	2	OPERAI I
5	8	NA	51	80	NA	378	386	NA	2	REGARD
1	2	NA	18	19	NA	204	208	NA	2	SELECT
1	10	NA	104	95	NA	363	358	NA	2	TEM SO
8	10	NA	30	22	NA	104	111	NA	2	TENERE
1	10	NA	125	126	NA	388	370	NA	2	TOWER
4	6	NA	31	45	NA	429	431	NA	2	TRANSFORMS
1	5	NA	0	4	NA	31	124	NA	2	Boiko 2018

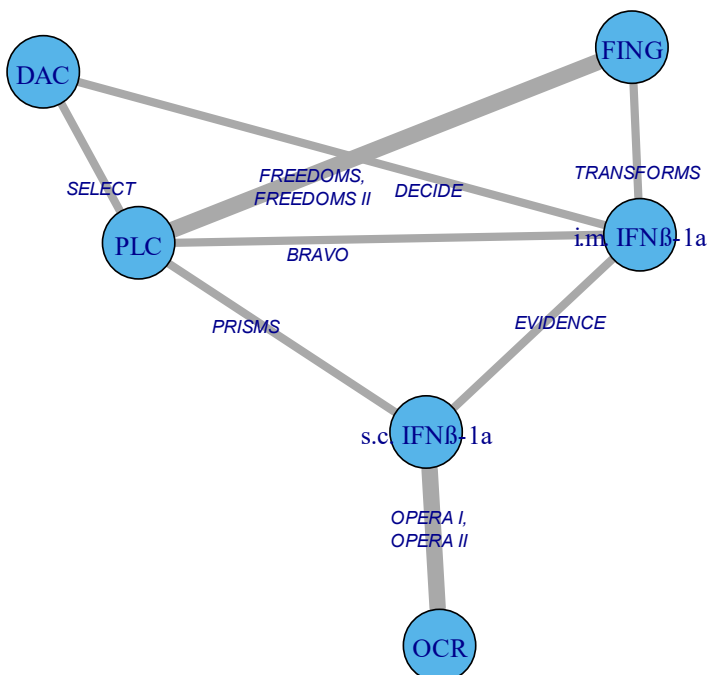
C.3. Sieci porównań

C.3.1. CDP12

C.3.1.1 Scenariusz podstawowy

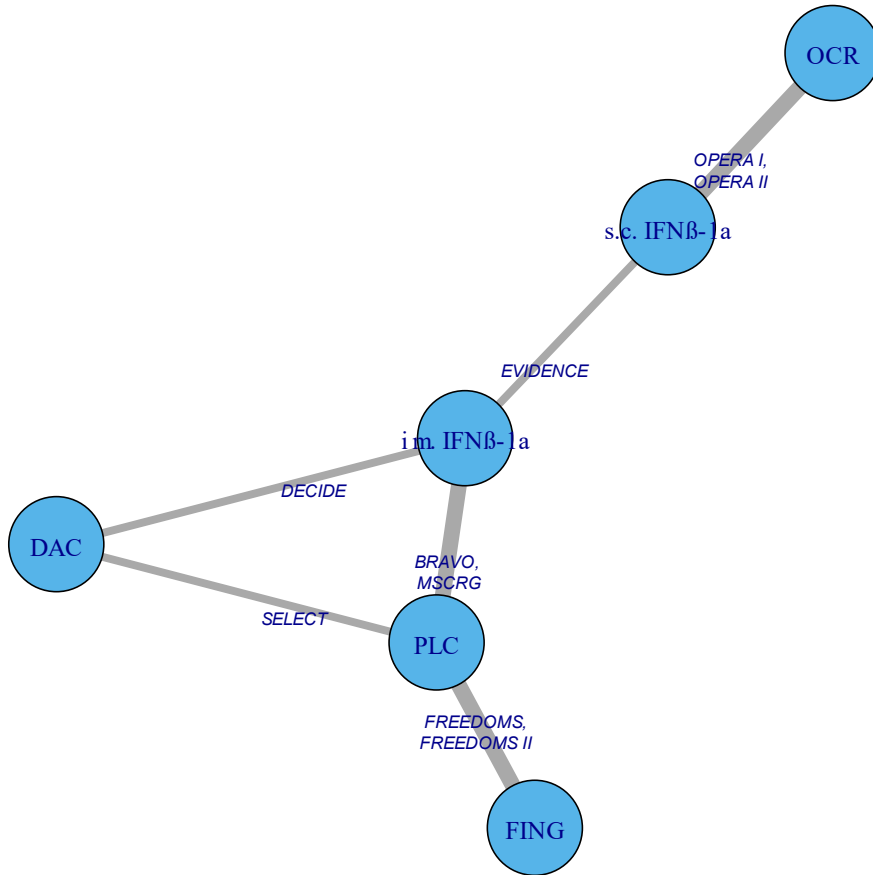

C.3.1.2 Scenariusz alternatywny

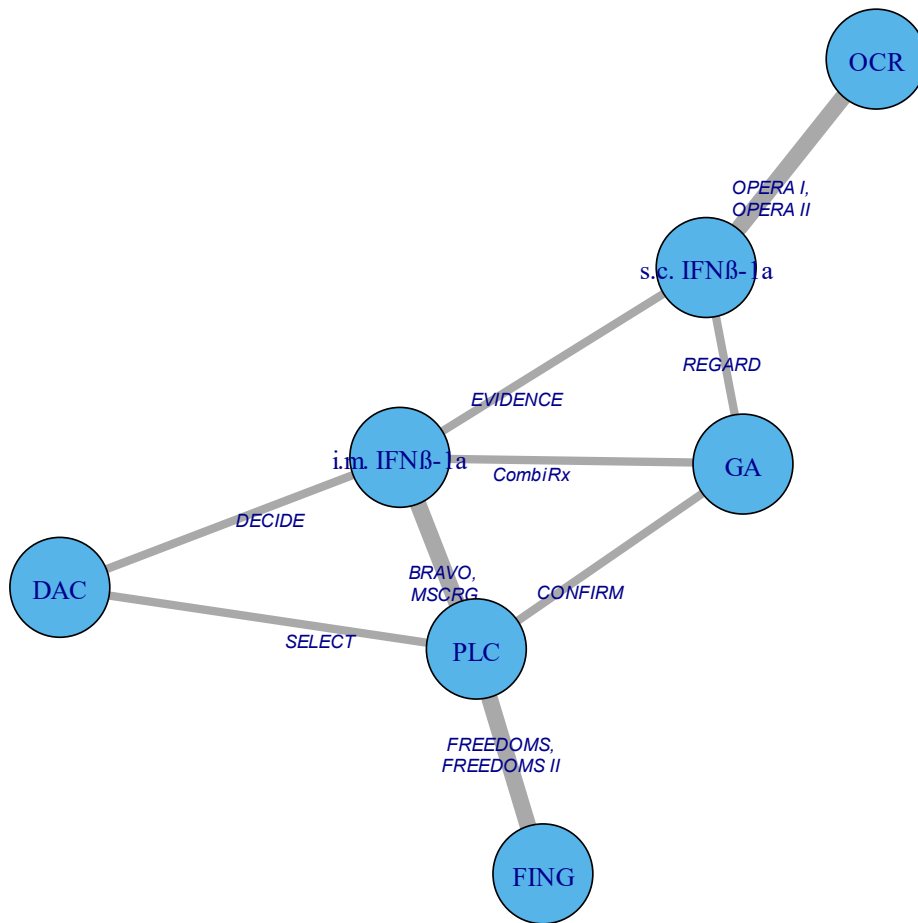

C.3.2. CDP24

C.3.2.1 Scenariusz podstawowy

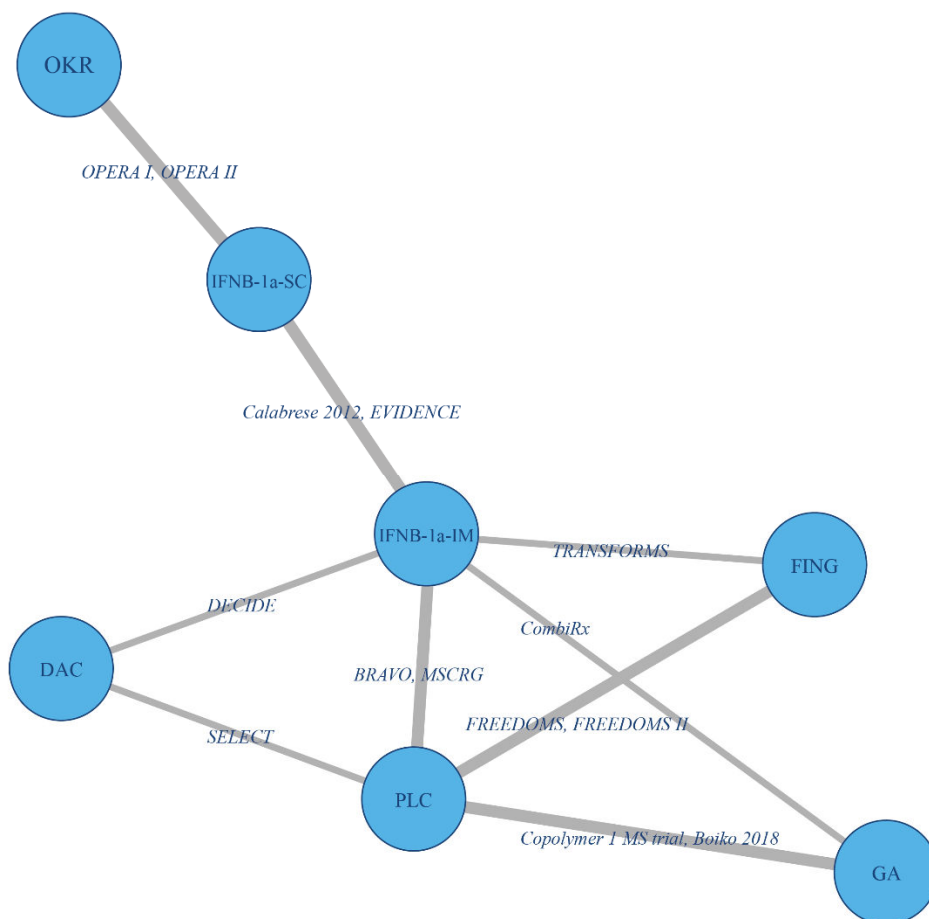

C.3.2.2 Scenariusz alternatywny

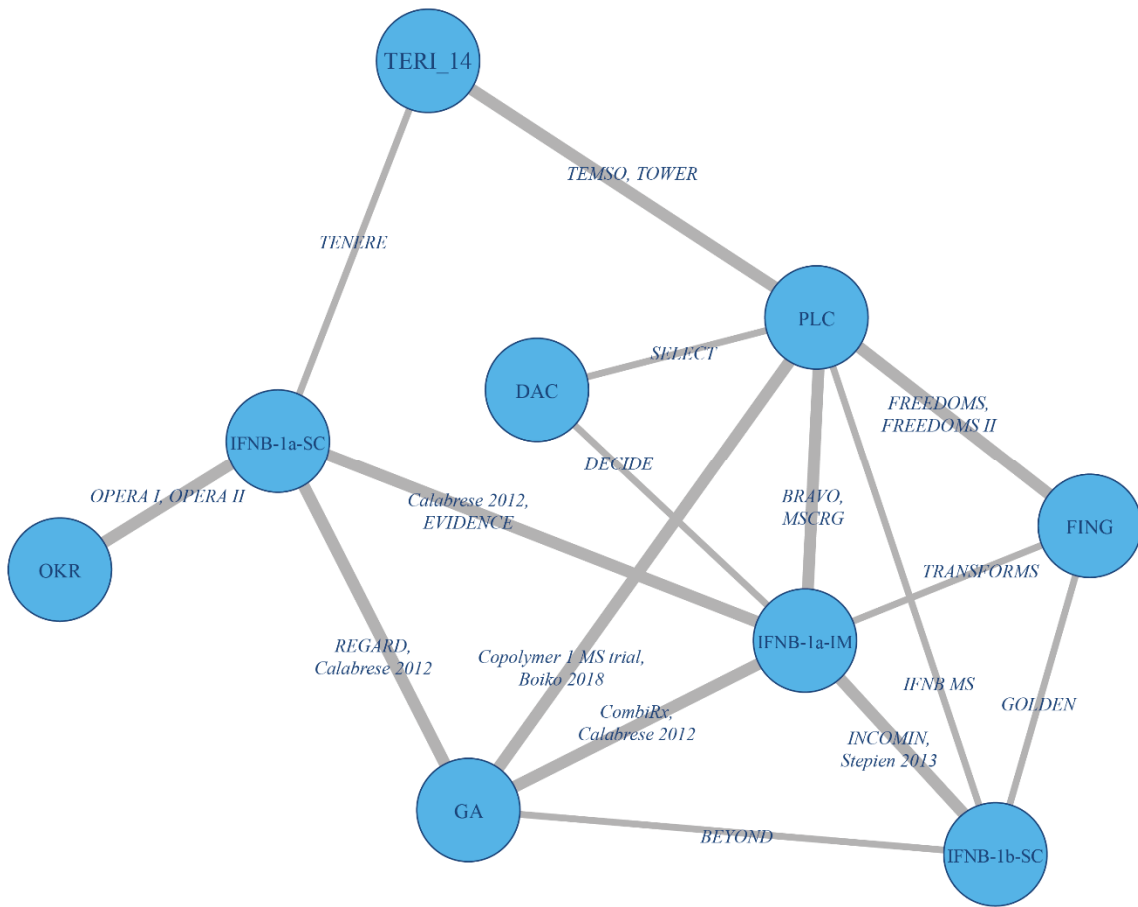

C.3.3. ARR

C.3.3.1 Scenariusz podstawowy

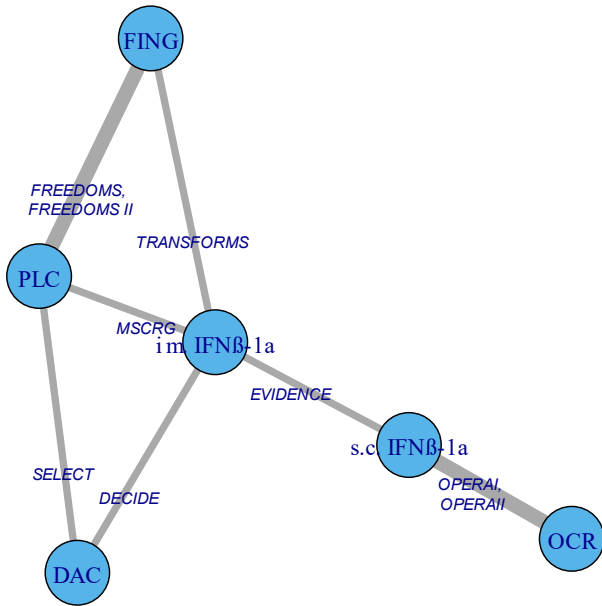

C.3.3.2 Scenariusz alternatywny

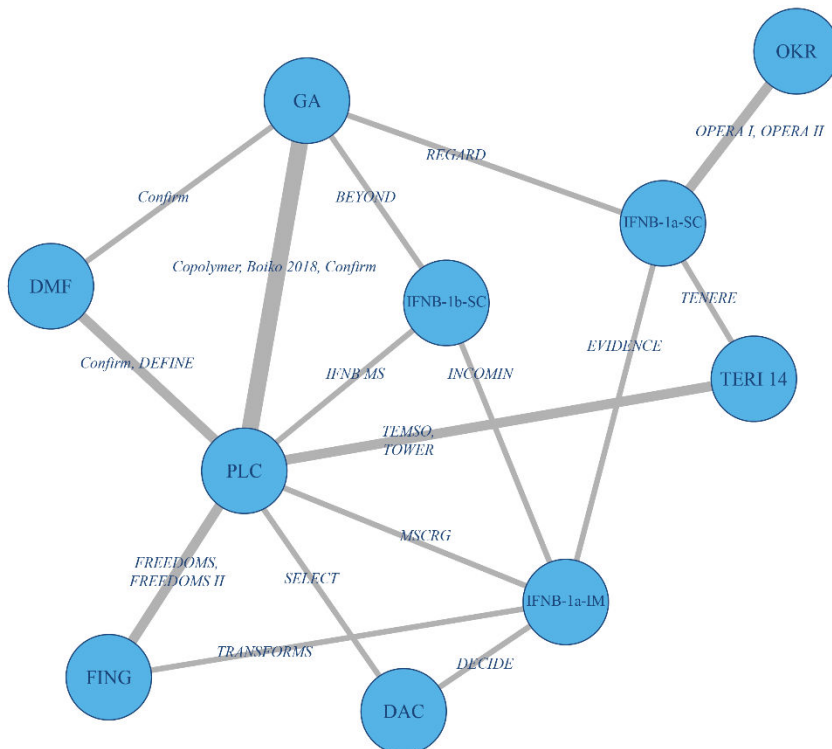

C.3.4. Zaprzestanie terapii z jakiegokolwiek przyczyny

C.3.4.1 Scenariusz podstawowy

C.3.4.2 Scenariusz alternatywny

APPENDIX D. ANALIZA UZUPEŁNIAJĄCA: DŁUGOTERMINOWE STOSOWANIE OKRELIZUMABU

W toku prac zidentyfikowano badanie randomizowane Kappos 2011, którego zbyt krótki okres obserwacji (24 tyg.) był przyczyną jego wykluczenia z analizy klinicznej. Dostępne są publikacje dla przedłużenia ww. badania, jednak w jego ramach nie zachowano już randomizacji, przez co także nie spełniły one kryteriów włączenia do analizy klinicznej (Rysunek 8). Jednakże w ramach analizy dodatkowej przedstawiono uzupełniająco dane dot. długoterminowego stosowania OKR (96 tyg. terapii oraz kolejne 48 tyg. obserwacji po zakończeniu leczenia, łącznie 144 tyg.) w ramach badania Kappos 2011.

Rysunek 8.

Leczenie stosowane w ramach przedłużenia badania Kappos 2011 (od 24 tygodnia)

RCT	0–24 weeks (Cycle 1)	Placebo (n=54)	OCR 600 mg (n=55)	OCR 2000 mg (n=55)	IFN beta-1a (n=54)
Przedłużenie	24–48 weeks (Cycle 2)	OCR 600 mg	OCR 600 mg	OCR 1000 mg	OCR 600 mg
	48–72 weeks (Cycle 3)	OCR 600 mg	OCR 600 mg	OCR 1000 mg	OCR 600 mg
	72–96 weeks (Cycle 4)	OCR 600 mg	OCR 600 mg	OCR 600 mg	OCR 600 mg
	96–120 weeks (safety follow-up)	Treatment-free follow-up	Treatment-free follow-up	Treatment-free follow-up	Treatment-free follow-up
	120–144 weeks (monitoring/observation)	Treatment-free follow-up	Treatment-free follow-up	Treatment-free follow-up	Treatment-free follow-up

Kappos, L. et al, 2012 Long-term safety and efficacy of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: Week 144 results of a phase II, randomised, multicentre trial. P362

D.1. Skuteczność terapii

W fazie przedłużonej, w ramach której wszyscy pacjenci stosowali OKR 600 mg, skuteczność terapii utrzymywała się na wysokim poziomie podobnie jak obserwowana w badaniach OPERA (Tabela 65, Rysunek 9, Wykres 13, Wykres 14).

Tabela 65.

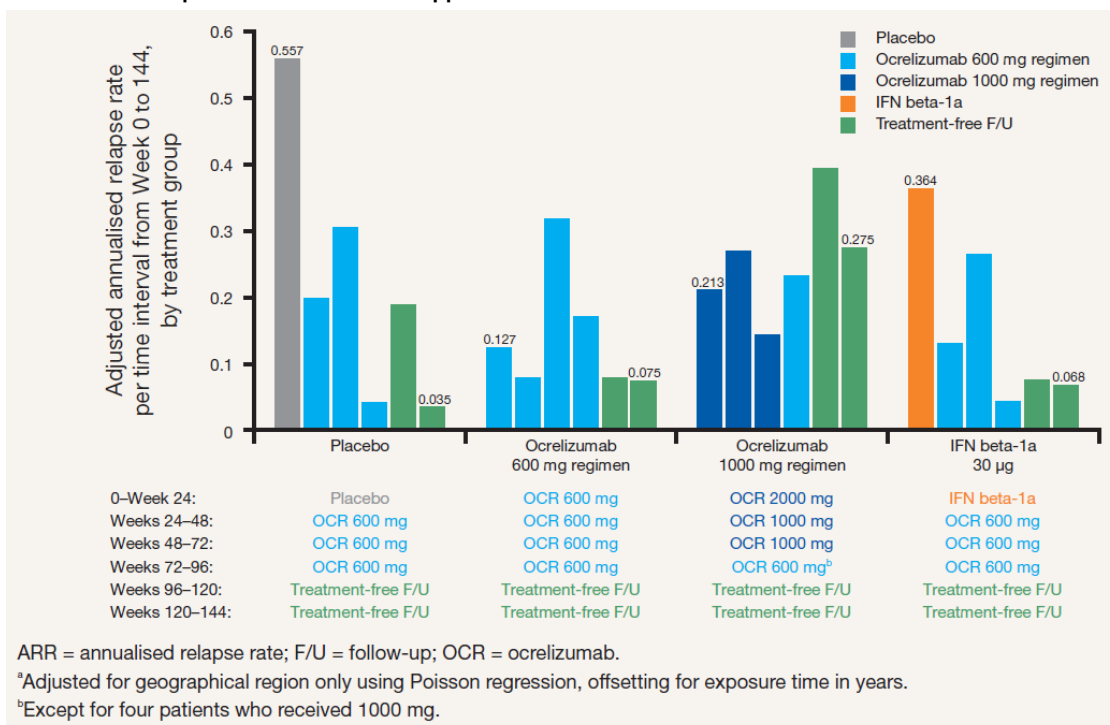
Skuteczność długoterminowego stosowania OKR w badaniu Kappos 2011

Okres obserwacji	OKR 600 -> OKR 600	PLC -> OKR 600	IFN -> OKR 600
ARR			
0–24 tyg. (faza randomizowana)	0,13	0,64	0,36
0–96 tyg. (24–96 tyg. dla PLC i IFN)	0,18	0,20	0,16
0–120 tyg.	0,08	0,19	0,08
120–144 tyg.	0,08	0,04	0,07
Odsetek pacjentów wolnych od rzutów choroby			
0–96 tyg.	78%	bd	bd
0–120 tyg.	92%	bd	bd

Okres obserwacji	OKR 600 -> OKR 600	PLC -> OKR 600	IFN -> OKR 600
Odsetek pacjentów wolnych od rzutów choroby lub wolnych od progresji choroby (w EDSS)			
0–96 tyg.	67%	bd	bd

Pominięto grupę leczoną dawkami 2000 i 1000 mg OKR, która dawkę 600 mg otrzymywała jedynie pomiędzy 72 i 96 tygodniem terapii.

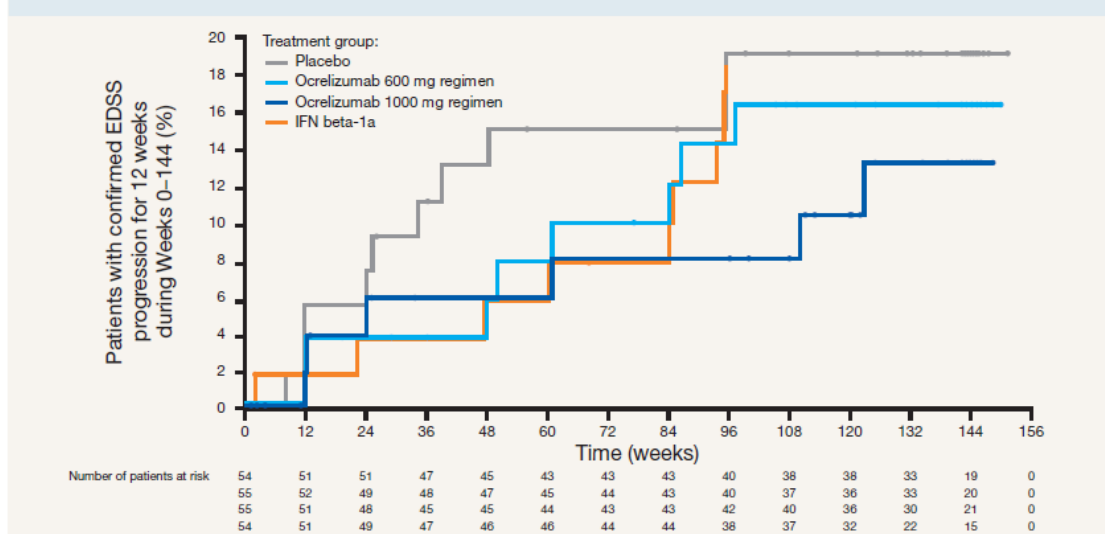
Rysunek 9.
ARR obserwowane w przedłużeniu badania Kappos 2011

Kappos, L. et al, 2012 Long-term safety and efficacy of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: Week 144 results of a phase II, randomised, multicentre trial. P362

Wykres 13.
Progresja niesprawności CDP12 – badanie Kappos 2011

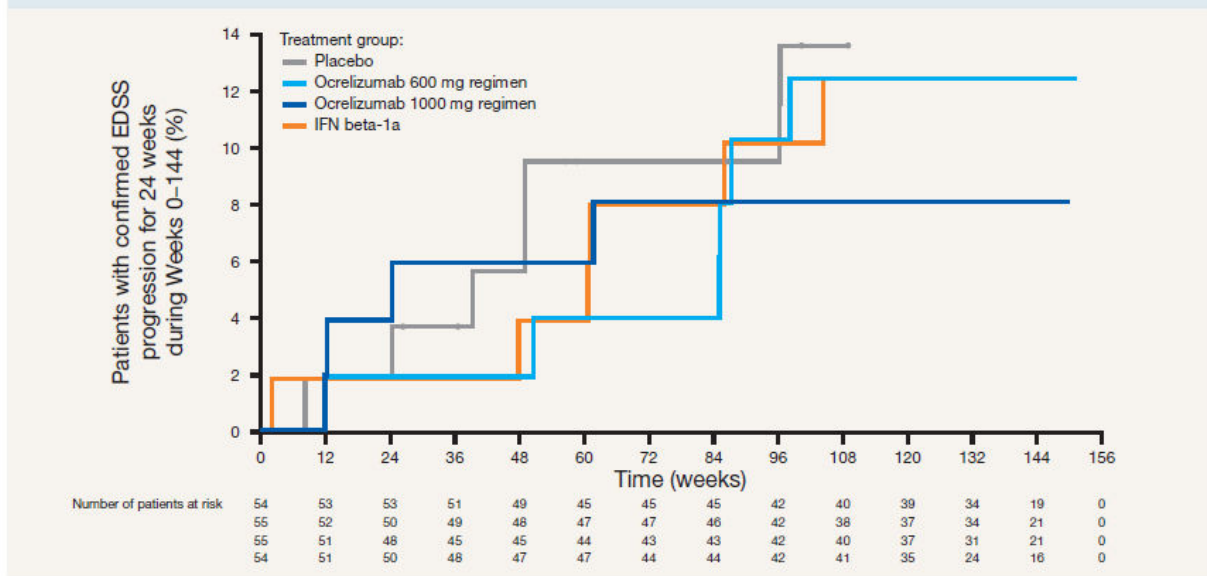
Figure 5a. Proportion of patients with confirmed EDSS progression for 12 weeks over time to Week 144.

Kappos, L. et al, 2012 Long-term safety and efficacy of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: Week 144 results of a phase II, randomised, multicentre trial. P362

Wykres 14.
Progresja niesprawności CDP24 – badanie Kappos 2011

Figure 5b. Proportion of patients with confirmed EDSS progression for 24 weeks over time to Week 144.

Kappos, L. et al, 2012 Long-term safety and efficacy of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: Week 144 results of a phase II, randomised, multicentre trial. P362

D.2. Bezpieczeństwo terapii

W trakcie przedłużenia badania nie obserwowano wystąpienia nowych zdarzeń niepożądanych. Nie odnotowano także wzrostu częstości występowania zakażeń (Tabela 66).

Tabela 66.
Bezpieczeństwo terapii OKR w badaniu Kappos 2011

Okres obserwacji (tyg.)	OKR 600 → OKR 600	OKR 2000 → OKR 600	IFN → OKR 600	PLC → OKR 600
AE ogółem				
24–48	54%	51%	60%	72%
48–72	49%	59%	39%	50%
72–96	46%	48%	35%	49%
96–120	31%	52%	25%	33%
120–144	15%	40%	21%	26%
SAE ogółem				
24–48	2%	4%	6%	2%
48–72	6%	4%	8%	2%
72–96	0%	2%	4%	0%
96–120	2%	6%	0%	0%
120–144	0%	2%	2%	2%

Okres obserwacji (tyg.)	OKR 600 -> OKR 600	OKR 2000 -> OKR 600	IFN -> OKR 600	PLC -> OKR 600
AE prowadzące do zaprzestania terapii				
24-48	0%	0%	1%	0%
48-72	0%	2%	0%	0%
72-96	0%	0%	0%	0%
96-120	0%	0%	0%	0%
120-144	0%	0%	0%	0%
Infekcje ogółem				
24-48	36%	19%	28%	34%
48-72	20%	17%	18%	12%
72-96	11%	16%	11%	20%
96-120	19%	16%	12%	16%
120-144	7%	11%	6%	11%
Ciężkie infekcje				
24-48	0%	0%	2%	2%
48-72	0%	4%	2%	2%
72-96	0%	0%	2%	0%
96-120	0%	0%	0%	0%
120-144	0%	0%	0%	0%

D.3. Charakterystyka badania

Kappos 2011	
Wieloośrodkowe, randomizowane, podwójnie zaślepienie badanie kliniczne fazy II, oceniające skuteczność i bezpieczeństwo OKR w dawce 600 mg i w dawce 2000 mg względem IFNB-1a-IM i PLC w populacji pacjentów z RRSM	
Kryteria włączenia	Kryteria wykluczenia
1. Wiek 18–55 lat 2. MS zdiagnozowane w oparciu o wytyczne McDonald 3. Uzyskanie wyn ku w skali EDSS 1–6 pkt 4. ≥ 2 udokumentowane kliniczne rzuty choroby w ciągu ostatnich 3 lat przed skringiem lub ≥ 1 kliniczny rzut choroby w ciągu ostatniego roku przed skringiem 5. Wynik badania MRI mózgu wskazujący na zapalną aktywność choroby z ≥ 6 zmianami T2 lub dwoma rzutami w ciągu 2 ostatnich lat	1. Diagnoza PPMS lub SPMS, 2. RRMS trwające > 15 lat, przy jednoczesnym osiągnięciu podczas skringiem wyn ku w skali EDSS ≤ 2 pkt. 3. Uprzednio lub obecnie występująca neurologiczna lub autoimmunologiczne schorzenie 4. Uprzednia terapia rytuksymabem lub terapia celowana ukierunkowana na limfocyty B, stosowanie w ciągu ostatnich 24 tygodni blokerów transportu limfocytów, stosowanie β interferonów, octanu glatinameru, dożylniej immunoglobuliny, plazmaferezy oraz immunosupresyjnego leczenia w ciągu 12 tygodni, stosowanie układowych glukokortykostekoidów w ciągu ostatnich 4 tygodni oraz nietolerancja IFNB
Oceniane punkty końcowe	
I-rzędowy PK: liczba powiększonych zmian w sekwencji T1 w 12, 16, 20 i 24 tygodniu Pozostałe PK: ARR, odsetek pacjentów bez rzutu, łączna liczba powiększonych zmian T1 (od 4–24 tyg.), łączna liczba nowych zmian T1, zmiana w całkowitej objętości T2 (do 24 tyg.), bezpieczeństwo	

Kappos 2011					
Charakterystyka populacji					
Cecha populacji	OKR 600 mg	OKR 2000 mg	IFNB-1a-IM	PLC	
Liczba pacjentów	55	55	54	54	
Odsetek mężczyzn [%]	36	31	41	33	
Wiek w latach, średnia (SD)	35,6 (8,5)	38,5 (8,7)	38,1 (9,3)	38,0 (8,8)	
Czas w latach od pojawienia się pierwszych objawów MS mediana (zakres)	6,5 (0,5–20,5)	7,7 (0,25–28,0)	5,3 (0,8–35,2)	4,8 (0,6–26,2)	
Liczba rzutów w ciągu ostatnich 12 miesięcy, średnia (SD)	bd	bd	bd	bd	
Odsetek pacjentów wcześniej leczonych DMT [%]	Ogółem	53	51	31	30
	Interferon	bd	bd	bd	bd
	Octan glatirameru	bd	bd	bd	bd
	Natalizumab	bd	bd	bd	bd
	Fingolimod	bd	bd	bd	bd
	Fumaran dimetylu	bd	bd	bd	bd
	Inne	bd	bd	bd	bd
Średnia punktacja w skali EDSS (SD)	3,5 (1,5)	3,4 (1,3)	3,1 (1,5)	3,2 (1,4)	
Odsetek pacjentów bez zmian Gd+ [%]	bd	bd	bd	bd	
Liczba zmian Gd+ w sekwencji T1, średnia	3,9 (9,88)	2,2 (6,33)	2,3 (5,26)	1,6 (4,05)	
Liczba zmian w sekwencji T2, średnia (SD)	bd	bd	bd	bd	
Objętość zmian w sekwencji T2 w cm³, średnia (SD)	13,97 (19,93)	13,18 (14,27)	13,21 (17,21)	8,95 (9,78)	
Znormalizowana objętość mózgu w cm³, średnia (SD)	bd	bd	bd	bd	
Interwencja					
Schemat badania	Porównanie w układzie grup równoległych w stosunku 1:1:1:1 OKR 600 mg vs OKR 2000 mg vs INF-β 1a-IM vs PLC przez 24 tygodnie, następnie przedłużenie badania ze stosowaniem OKR w każdym z ramion ^a				
Interwencje	<u>OKR 600 mg</u>: infuzja dożylna w dawce 600mg podawana o 24 tyg. (pierwsza dawka podzielona na dwie dawki po 300mg, podana 1. i 15. dnia) <u>OKR 2000 mg</u>: infuzja dożylna w dawce 2000mg podawana co 24 tyg. (pierwsza dawka podzielona na dwie dawki po 1000mg, podana 1. i 15. dnia), w 72 tygodniu zmieniono dawkowanie na 600mg. <u>IFNB-1a-IM</u>: podawany domięśniowo w dawce 30 μg 1 x w tygodniu przez 24 tyg. <u>PLC</u>: podawany w 1. i 15. dnia pierwszego cyklu leczenia – przez 24 tyg.				
Okres interwencji / obserwacji po zakończeniu leczenia	OI: 24 tyg. faza badania RCT, następnie przedłużenie badania trwające 72 tyg. ^a /48 tyg. (po zakończeniu przedłużeniu badania)				

Kappos 2011				
Metodyka				
Typ i podtyp badania wg AOTM	IIA			
Randomizacja	TAK, za pomocą list randomizacyjnych i systemu IVRS, schemat 1:1:1:1, ze stratyfikacją ze względu na region pochodzenia			
Ukrycie kodu alokacji	Prawidłowe (IVRS)			
Kierunek badania	Prospektywny			
Zaślepienie	TAK, podwójnie zaślepienie z maskowaniem (z wyjątkiem grupy IFNB-1a-IM, przy której tylko osoba oceniająca wynik była zaślepiona)			
Utrata z badania (%)	6/55 (11%) opis prawidłowy: 4 – wycofanie zgody na udział w badaniu, 2 – AE	9/55 (16%) opis prawidłowy, 3 – wycofanie zgody na udział w badaniu, 2 – AE, 1 – zgon, 1 – naruszenie protokołu badania, 1 – utrata z okresu obserwacji, 1 – odmowa przyjęcia leczenia	5/54 (9%) opis prawidłowy, 3 – wycofanie zgody na udział w badaniu, 2 – AE	2/54 (4%) opis prawidłowy, 1 – odmowa przyjęcia leczenia, 1 – brak skuteczności terapii
Metodyka implementacji danych utraconych	Brak imputacji danych dla brakujących danych z ARR. W przypadku brakujących danych związanych z liczbą zmian T1 w danym punkcie czasowym, imputacje przeprowadzono poprzez przypisanie średniej dostępnej po obserwacji bazowej i przed 24 tyg.			
Sposób raportowania danych dotyczących bezpieczeństwa	Raportowano zdarzenia występujące w 24-tygodniowych przedziałach czasowych (0–24, 24–48 tyg., 48–72 tyg., 72–96 tyg., 96–120 tyg., 120–144 tyg.)			
Testowana hipoteza wyjściowa	<i>Superiority</i>			
Metoda analizy wyników	ITT			
Lokalizacja badania	Wieloośrodkowe (Belgia, Bułgaria, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Niemcy, Kanada, Włochy, Meksyk, Holandia, Rosja, Rumunia, Serbia, Słowacja, Hiszpania, Szwajcaria, Ukraina, , USA, Wielka Brytania)			
Sponsor badania	F. Hoffmann – La Roche			

Przedstawiono wyniki dla okresu 0–24 tyg i 24–48 tyg. Faza kontrolna (kontrola względem IFNB-1a- M i PLC trwała 24 tyg, później wszyscy pacjenci stosowali OKR. W przypadku pacjentów z OKR 2000 mg w 72 tygodniu zmieniono dawkowanie na 600 mg.

Źródła danych (Aneks D):

- Lancet. 2011 Nov 19;378(9805):1779-87. doi: 10.1016/S0140-6736(11)61649-8. Epub 2011 Oct 31. Ocrelizumab in relapsing-remitting multiple sclerosis: a phase 2, randomised, placebo-controlled, multicentre trial. Kappos L1, Li D, Calabresi PA, O'Connor P, Bar-Or A, Barkhof F, Yin M, Leppert D, Glanzman R, Tinbergen J, Hauser SL.
- Hauser, S. et al, 2012 Long-term efficacy and safety of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis (RRMS): Week 96 results of a phase II, randomized, multicenter trial
- Hauser, S. et al, 2013 Week 144 results of a phase II, randomized, multicenter trial assessing the safety and efficacy of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis (RRMS)
- Kappos, L. et al, 2012 Long-term safety and efficacy of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: Week 144 results of a phase II, randomised, multicentre trial
- Kappos, L. et al, 2011 Efficacy and safety of ocrelizumab in patients with relapsing-remitting multiple sclerosis: Week 96 results of a phase II, randomised, multicentre trial

APPENDIX E.

E.1. Badania wykluczone z analizy klinicznej

Tabela 67.
Badania wykluczone z analizy na etapie pełnych tekstów wraz z przyczyną wykluczenia (przeszukanie dla RCT)

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
1.	ADVANCE	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>The Lancet Neurology</i> . 2014;13(7):657-65.
2.	AFFIRM	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>New England Journal of Medicine</i> . 2006;354(9):899-910.
3.	Agarwal 2012	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2012;78:Suppl.1:P07.102.
4.	Agius 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>CNS Neuroscience & Therapeutics</i> . 2014 May; 20(5):446-51.
5.	Antel 2012	Metodyka	Długoterminowa ocena bezpieczeństwa	<i>Neurology</i> . 2012 April;78:Suppl.1:P01.129.
6.	Arnason 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>19th World Congress of Neurology, Poster Abstracts / Journal of the Neurological Sciences</i> . 2009;285:S1:S211.
7.	Arnold 2008	Interwencja	Porównanie GA vs GA+mitoksantron	<i>Journal of Neurology</i> . 2008;255(10):1473-1478.
8.	Arnold 2011	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2011;17(10):Suppl.1:369-370.
9.	Arnold 2012	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Neurology. Meeting Abstract</i> . 2012;78:1.
10.	Arnold 2012b	Inne	Duplikat	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18:4:Suppl.1:397-398.
11.	Arnold 2012c	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2012;78:Suppl.1:S11.003.
12.	Arnold 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2013;1:452-53.
13.	Arnold 2014	Metodyka	Analiza wtórna wyników badań klinicznych	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;Suppl.1:261:93.
14.	Arnold 2014b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;261(9):1794-802.
15.	Arnold 2014c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey</i> . 2014.EP1150
16.	Arnold 2014d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:97.
17.	Arnold 2014e	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;261(12):2429-37.
18.	Arnold 2014f	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2014;16:Suppl.3:DX24.
19.	Arnold 2014g	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>BMC Neurology</i> . 2014;14:240.
20.	Arnold 2014h	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Mult Scler</i> . 2014;20(Suppl 1):P051.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
21.	Arnold 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.246.</i>
22.	Arnold 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.266.</i>
23.	Arnold 2015c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:264-65.</i>
24.	Arnold 2015d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:257-58.</i>
25.	Arnold 2015e	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:568-69.</i>
26.	Arnold 2015f	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Mult Scler. 2015;21(Suppl 11):255-56.</i>
27.	Arnold 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:610-11.</i>
28.	Arnold 2016b	Metodyka	Analiza post-hoc	<i>Neurology. 2016;87(2):e24.</i>
29.	Arnold 2016c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:194.</i>
30.	Arnold 2016d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016.P11178.</i>
31.	Arnold 2016e	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:329.</i>
32.	Arnold 2016f	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:514-15.</i>
33.	Arnold 2016g	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22;Suppl.3:P1011.</i>
34.	Arroyo 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology. 2013;260:S121-S22.</i>
35.	Arroyo Gonzalez 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016.P22099</i>
36.	Bajer-Kornek 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>European Journal of Paediatric Neurology. 2015; 19: 22.</i>
37.	Balcer 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2010;1:183.</i>
38.	Balcer 2011	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2011;258:150.</i>
39.	Balcer 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2012;1:241.</i>
40.	Balcer 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2013;333:Suppl.1:375.</i>
41.	Bandari 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders. 2013;2(1):45-56.</i>
42.	Barbero 2006	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2006;12(1):72-76.</i>
43.	Barbero 2006	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2006;12(1):72-76.</i>
44.	Barkhof 2007	Populacja	CIS	<i>Archives of Neurology. 2007;64(9):1292-1298.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
45.	Barkhof 2009	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(9):Suppl.S:21.</i>
46.	Barkhof 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10) Suppl.1:406.</i>
47.	Barkhof 2013	Metodyka	Badanie korelacji	<i>Journal of Neurology. 2013;260:Suppl.1:50.</i>
48.	Barkhof 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2014;21:Suppl.1:126-127.</i>
49.	Barkhof 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20(13):1704-13.</i>
50.	Barkhof 2014c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey. 2014.EP1143.</i>
51.	Barkhof 2014d	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:100-01.</i>
52.	Barkhof 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:231-32.</i>
53.	Barkhof 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:44-45.</i>
54.	Barkhof 2015c	Populacja	Pacjenci z pierwszym epizodem demielinizacyjnym	<i>Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.250.</i>
55.	Barkhof 2015d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84</i>
56.	Barkhof 2015e	Populacja	CIS	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:238-39.</i>
57.	Barkhof 2017	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Neurology. 2017;88:16:Suppl.1.</i>
58.	Barnes 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery, and Psychiatry, Conference: Association of British Neurologists, ABN. 2015;86(11).</i>
59.	Bar-Or 2012	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2012;19:Suppl.1:356.</i>
60.	Bar-Or 2012b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012;78:1.</i>
61.	Bar-Or 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2013;260(9):2297-2305.</i>
62.	Bar-Or 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.234.</i>
63.	Bar-Or 2015b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:303-04.</i>
64.	Bar-Or 2015c	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.229.</i>
65.	Bashir 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2013;15:Suppl.3:42.</i>
66.	Bashir 2013b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(10):1418-19.</i>
67.	Bass 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2011;13:Suppl.3:5.</i>
68.	Bass 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17:Suppl.1:DX11.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
69.	Bass 2016	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>
70.	Bastianello 1994	Metodyka	Wstępne wyniki badań	<i>Canadian Journal of Neurological Sciences. 1994;21(3):266-270.</i>
71.	Bates 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2009;11:Suppl.2:34.</i>
72.	Bennett 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:233-34.</i>
73.	Bennett 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86:Suppl.1.</i>
74.	Bennett 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:279-80.</i>
75.	Bergvall 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:117-18.</i>
76.	Bergvall 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
77.	Bermel 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2010;16(5):588-596.</i>
78.	Bermel 2011	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2011;1:460.</i>
79.	Bermel 2016	Metodyka	Opis metodyki badania	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:615-16.</i>
80.	Bermel 2016b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:Suppl.3:615-616.</i>
81.	Bertolotto 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:287-88.</i>
82.	Beutler 1996	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America. 1996;93(4):1716-20.</i>
83.	Bonavita 2006	Metodyka	Badanie w rzeczywistej praktyce klinicznej	<i>Neurological Sciences. 2006;27:Suppl.5:365-68.</i>
84.	Bornstein 1987	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>New England Journal of Medicine. 1987;317(7):408-14.</i>
85.	Bornstein 1991	Populacja	SPMS i PPMS	<i>Neurology. 1991;41(4):533-539.</i>
86.	Bornstein 1993	Metodyka	Rozdział książki	<i>Bornstein M.B., Johnson K.P. (1992) Treatment of Multiple Sclerosis with Copolymer I. In: Rudick R.A., Goodkin D.E. (eds) Treatment of Multiple Sclerosis. Clinical Medicine and the Nervous System.</i>
87.	Boster 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17:Suppl.1:DX13.</i>
88.	Boster 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86:Suppl.1.</i>
89.	Boyko 2011	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10):Suppl.1:419.</i>
90.	Boyko 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology. 2012;19:Suppl.1:715.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
91.	Boyko 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences.</i> 2015;357:300-01.
92.	Boyko 2015b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>European Journal of Neurology.</i> 2015;22:616.
93.	Boyko 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2016;22:287.
94.	Boyko 2016b	Inne	Publikacja w języku rosyjskim	<i>Zh Nevrol Psikhiatr Im S S Korsakova.</i> 2016;116(10. Vyp. 2):61-67.
95.	Boyko 2017	Inne	Publikacja w języku rosyjskim	<i>Zh Nevrol Psikhiatr Im S S Korsakova.</i> 2017;117(2. Vyp. 2):107-113.
96.	Brak autora, 2000	Typ publikacji	Komentarz	<i>Deutsche Apotheker Zeitung.</i> 2000;140(50):38.
97.	Brak autora, 2009	Typ publikacji	Komentarz	<i>Prescrire International.</i> 2009 Dec;18(104):252.
98.	Brak autora, 2016	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>Multiple Sclerosis. Conference: ACTRIMS Forum.</i> 2016;22:Suppl 2.
99.	Brinar 2013	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2013;19(11):Suppl.1:283-284.
100.	Byrne 2003	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>Neurology.</i> 2003;60(11):1872; author reply 72-3.
101.	Cabrera-Gomez 2003	Inne	Język publikacji (hiszpański)	<i>Revista de Neurologia.</i> 2003;37(3):214-20.
102.	Cadavid 2009	Populacja	Część pacjentów z CIS	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry.</i> 2009;80(12):1337-1343.
103.	Cadavid 2009b	Populacja	Część pacjentów z CIS	<i>Neurology.</i> 2009;72(23):1976-1983.
104.	Cadavid 2010	Metodyka	Analiza post-hoc	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2010;16(10):Suppl.1:142.
105.	Cadavid 2011	Populacja	CIS	<i>Multiple Sclerosis Journal.</i> 2011;17(9):1113-1121.
106.	CADTH 2014	Metodyka	Raport agencji oceny technologii lekowych	<i>Teriflunomide (Aubagio) (14 mg Film-coated Tablet): [Internet]. Ottawa (ON): Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health; 2014 Oct. 5.,</i>
107.	Calabrese 2009	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2009;15(9):Suppl.S:14.
108.	Calabresi 2007	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology.</i> 2007;69(14):1391-1403.
109.	Calabresi 2010	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Annals of Neurology.</i> 2010;68:Suppl.14:54.
110.	Calabresi 2010b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2010;12:Suppl.1:W05.
111.	Calabresi 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2012;18(4):Suppl.1:205-206.
112.	Calabresi 2012b	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology.</i> 2012;79(11):e90-e91.
113.	Calabresi 2012c	Metodyka	Opis metodyki badania ADVANCE	<i>Neurology. Meeting Abstract.</i> 2012;78:1.
114.	Calabresi 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2013;15:Suppl.3:DX05.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
115.	Calabresi 2014	Inne	Korekta	<i>The Lancet Neurology. 2014;13:545-56.</i>
116.	CAMMS223	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>New England Journal of Medicine. 2008;359(17):1786-801.</i>
117.	Camu 2013	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013;1:517.</i>
118.	Camu 2013b	Metodyka	Analiza wtórna wyników badania klinicznego	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:517.</i>
119.	CARE I and CARE II	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology. 2016;87(14):1464-72.</i>
120.	CARE-MS I	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Lancet. 2012;380(9856):1819-28.</i>
121.	CARE-MS II	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Lancet. 2012;380(9856):1829-39.</i>
122.	Casady 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16:Suppl.3:DX42.</i>
123.	Cascione 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16:Suppl.3:DX46.</i>
124.	Cascione 2014b	Metodyka	Wyniki analizowane z użyciem modelu	<i>Neurology. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
125.	Cascione 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84</i>
126.	Cascione 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17:Suppl.1:DX14.</i>
127.	Cascione 2015c	Metodyka	Faza przedłużona badania głównego włączonego do analizy	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:575.</i>
128.	Castro-Borrero 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD, USA. June 2016.</i>
129.	Chahin 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neuro-Ophthalmology. 2015;35(1):6-11.</i>
130.	Chan 2014	Inne	Duplikat	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:110</i>
131.	Chan 2015	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:298.</i>
132.	Chan 2015b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:297.</i>
133.	Chan 2015c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:529.</i>
134.	Chan 2015d	Inne	Duplikat	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.215.</i>
135.	Chan 2016	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. May 2016. P21114</i>
136.	Chin 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology. 2012;259(1):Suppl.1:70-71.</i>
137.	Chin 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Int J MS Care. 2013;15(Suppl 3):DX17.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
138.	Chinea 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
139.	Chinea Martinez 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Advances in Therapy. 2014;31(10):1072-81.</i>
140.	Chitnis 2017	Populacja	Pacjenci pediatryczni	<i>Neurology. 2017;88(16):Suppl.1.</i>
141.	Clanet 2001	Metodyka	Przegląd niesystematyczny	<i>Clinical Drug Investigation. 2001;21(4):307-318.</i>
142.	Clanet 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey. 2014;PP1220</i>
143.	CLARITY	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>New England Journal of Medicine. 2010;362(5):416-26.</i>
144.	Cofield 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:391-92.</i>
145.	Cofield 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:414-15.</i>
146.	Cohan 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:260-61.</i>
147.	Cohen 2009	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(9):Suppl.S:132.</i>
148.	Cohen 2009b	Typ publikacji	Poster	<i>Proceedings of American Academy of Neurology, Seattle. 2009</i>
149.	Cohen 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2010;12:Suppl.1:P07.</i>
150.	Cohen 2010b	Inne	Duplikat	<i>New England Journal of Medicine. 2010;362:402-415.</i>
151.	Cohen 2010c	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Int J MS Care. 2010;12(Suppl 1):19-20.</i>
152.	Cohen 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2011;258:Suppl.1:258.</i>
153.	Cohen 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2013;260(8):2023-2032.</i>
154.	Cohen 2013b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:268.</i>
155.	Cohen 2013c	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2013;15:Suppl.3:10-11.</i>
156.	Cohen 2013d	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013;10:1396-7.</i>
157.	Cohen 2014	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20:Suppl.1:38-9.</i>
158.	Cohen 2015	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis. 2015;11:Suppl.1:536-7.</i>
159.	GATE	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>JAMA Neurology. 2015;72(12):1433-1441.</i>
160.	Cohen 2016	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
161.	Cohen 2016b	Metodyka	Faza przedłużona badania głównego włączonego do analizy	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery, and Psychiatry</i> . 2016;87(5):468-75.
162.	Coles 2008	Inne	Duplikat	<i>New England Journal of Medicine</i> . 2008;359(17):1786-1801.
163.	Coles 2009	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2009;15(9):Suppl.S:277.
164.	Coles 2009b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2009;15(9):Suppl.S:135.
165.	Coles 2010	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:134-135.
166.	Coles 2011	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2011;17(10):Suppl.1:510.
167.	Coles 2011b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Lancet Neurology</i> . 2011;10(4):338-48.
168.	Coles 2012	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Neurology. Meeting Abstract</i> . 2012;78:1.
169.	Coles 2012b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2012;78(14):1069-78.
170.	Coles 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology</i> . 2014;82(10):Suppl.1.
171.	Coles 2014b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:107-08.
172.	Coles 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84.
173.	Coles 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(16):P3.053.
174.	Coles 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;22:75-76.
175.	Comi 1999	Inne	Duplikat	<i>Neurology</i> . 1999;52(6):A289.
176.	Comi 2001	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Neurology</i> . 2001;56(8):A255-A255.
177.	Comi 2009	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology</i> . 2009;256:S49-S50.
178.	Comi 2010	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2010;12:Suppl.1:23.
179.	Comi 2010b	Metodyka	Porównanie różnych dawek tej samej interwencji	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(2):197-207.
180.	Comi 2011	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Annals of Neurology</i> . 2011;69(1):75-82.
181.	Comi 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18(4):Suppl.1:460.
182.	Comi 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences</i> . 2013;333:Suppl.1:e376.
183.	Comi 2014	Populacja	CIS	<i>European Journal of Neurology</i> . 2014;21:Suppl.1:127-128.
184.	Comi 2014b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:93-94.
185.	Comi 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:535-36.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
186.	Comi 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:283-84.</i>
187.	Comi1998	Metodyka	Opis badań w toku	<i>Annals of Neurology. 1998;44(3):507.</i>
188.	Confavreux 2012	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2012;19:Suppl.1:88.</i>
189.	Confavreux 2014	Inne	Duplikat	<i>The Lancet Neurology. 2014;13(3):247-256.</i>
190.	Viglietta 2014	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Value in Health. 2014;17(7):392.</i>
191.	Cook 2009	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology. 2009;256:128.</i>
192.	Cook 2009b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2009;11(Suppl 2):S130.</i>
193.	Cook 2010	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2011;13:Suppl.3:107.</i>
194.	Cook 2010b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2010;12:Suppl.1:24.</i>
195.	Cook 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2011;258:260</i>
196.	Cook 2011b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(5):578-93.</i>
197.	Cook 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Soppl.1.</i>
198.	Cook 2016b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology. 2016;86:Suppl.16:P3.058.</i>
199.	Cookfair 1996	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Ann Neurol. 1996;40(3):T234-T34.</i>
200.	Coyle 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2009;11:Suppl.2:107.</i>
201.	Coyle 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:113.</i>
202.	Coyle 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:114.</i>
203.	Coyle 2014c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
204.	Coyle 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(17):P7.220.</i>
205.	Coyle 2015	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Mult Scler. 2015;86(Suppl 16):594-95.</i>
206.	Coyle 2016	Populacja	CIS	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>
207.	Coyle 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:803.</i>
208.	Coyle 2016c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>
209.	Coyle 2016d	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:776.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
210.	Coyle 2016e	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016;P31170.</i>
211.	Crayton 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2013;15:Suppl.3:DX21.</i>
212.	Crayton 2013b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2013;260:Suppl.1:127.</i>
213.	Crayton 2016	Metodyka	Badanie w rzeczywistej praktyce klinicznej	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>
214.	Cree 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013;80:1.</i>
215.	Cree 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
216.	Cree 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:302-03.</i>
217.	Cree 2016	Metodyka	Badanie w rzeczywistej praktyce klinicznej	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86:Suppl.1.</i>
218.	Cree 2016b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22(6):NP22.</i>
219.	Cui 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2016;87(2):E24.</i>
220.	Cuker 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:279-80.</i>
221.	Cutter 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:28-29.</i>
222.	Cutter 2013	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013;80:1.</i>
223.	Cutter 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:559.</i>
224.	Cutter 2015b	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:819.</i>
225.	Cutter 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86:Suppl.1.</i>
226.	Daigl 2016	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Value in Health 2016;19(7):A435.</i>
227.	Dalton 2004	Populacja	>30% SPMS	<i>Journal of Neurology. 2004;251(4):407-413.</i>
228.	Daniels 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism. 2014;99(1):80-89.</i>
229.	David 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD, USA. 2016;DX26</i>
230.	De Castro 1995	Interwencja	Niezgodne dawkowanie	<i>Journal of Clinical Pharmacology. 1995;35(6):627-632.</i>
231.	De Stefano 2009	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(9):Suppl.S:231.</i>
232.	De Stefano 2010	Metodyka	Badanie retrospektywne	<i>Neurology. 2010;74(23):1868-1876.</i>
233.	De Stefano 2010b	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2010;16(10):Suppl.1:303.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
234.	IMPROVE	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010 Jul;16(7):888-92
235.	De Stefano 2012	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Journal of the Neurological Sciences</i> . 2012;312(1-2):97-101.
236.	De Stefano 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 65Th American Academy Of Neurology Annual Meeting San Diego, Ca United States. Conference Start. (1 Meeting Abstracts) 2013</i> ;80.
237.	De Stefano 2014	Populacja	Badanie przeprowadzone na zdrowych ochotnikach	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;261:Suppl.1:18-19.
238.	De Stefano 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P3.246.
239.	De Stefano 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;22:216-17.
240.	De Stefano 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology</i> . 2016;23:532.
241.	De Stefano 2016c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen</i> . 2016; P22098.
242.	De Stefano 2016d	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2016;7:98-101.
243.	De Vera 2010	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:295-296.
244.	Derfuss 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Current Medical Research and Opinion</i> . 2015;31(9):1687-91.
245.	Derfuss 2015b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P7.217.
246.	Derfuss 2016	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2016;8:124-30.
247.	Derfuss 2016b	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;22:Suppl.3:637-638.
248.	Devonshire 2012	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>The Lancet Neurology</i> . 2012;11(5):420-428.
249.	Deykin 2014	Metodyka	Ponowna randomizacja do IFNB-1a w 125 µg Q2W lub Q4W pod koniec pierwszego roku badania	<i>Neurology</i> . 2014;82(10):Suppl.1.
250.	Di Marco 2010	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:290.
251.	Dimarco 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2014;3(5):629-638.
252.	DMSG	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2006;66(7):1056-60.
253.	Dong 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:118.
254.	Duquette 2001	Inne	Duplikat	<i>Neurology</i> . 2001;57(12):Suppl.5:3-9.
255.	Duquette 2011b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2011;13:Suppl.3:33.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
256.	Duquette 2011b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2011;13:Suppl.3:75.
257.	Durelli 1994	Metodyka	Niezgodna interwencja	<i>Neurology.</i> 1994;44(3 Pt 1):406-13.
258.	Durelli 1996	Metodyka	Niezgodna interwencja	<i>Neurology.</i> 1996;47(1):123-9.
259.	Durelli 2001	Metodyka	Badanie kohortowe	<i>Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism.</i> 2001;86(8):3525-3532.
260.	Durelli 2005	Typ publikacji	Komentarz	<i>Journal of Neurology.</i> 2005;252:Suppl.3:iii38-iii43.
261.	Durelli 2008	Metodyka	Porównanie różnych dawek tej samej interwencji	<i>Journal of Neurology.</i> 2008;255(9):1315-1323.
262.	Edan 1995	Interwencja	Niezgodna interwencja	<i>Neurology.</i> 1995;242:Suppl.2:38.
263.	Edan 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology.</i> 2015;22:442.
264.	Edwards 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2013;1:231-32.
265.	Edwards 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2015;1:530.
266.	Elkins 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology.</i> 2012;259(1):Suppl. 1:67.
267.	Elkins 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN.</i> 2014;82(10):Suppl. 1.
268.	Elkins 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurol Neuroimmunol Neuroinflamm.</i> 2015;2(2):E65.
269.	Etemadifir 2006	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Acta Neurologica Scandinavica</i> 2006;113(5):283-7.
270.	European /Canadian Glatiramer Acetate trial	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Annals of Neurology.</i> 2001;49(3):290-7.
271.	European Medicines Agency 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	http://www.ema.europa.eu/docs/en_GB/document_library/EPAR_-_Public_assessment_report/human/002601/WC500162070.pdf .
272.	Evilevitch 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of the Neurological Sciences.</i> 2015;357:e303.
273.	Fam 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology.</i> 2016;23:664.
274.	Fam 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen.</i> 2016; P31134
275.	Fam 2016c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN.</i> 2016;86(16):Suppl. 1.
276.	Fang 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN.</i> 2015;84(14):P7.271.
277.	Fernandez 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology.</i> 2015;22:823.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
278.	Fernandez 1995	Interwencja	Naturalny IFN	<i>Multiple Sclerosis</i> . 1995;1:Suppl.1:67-69.
279.	Fernandez 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology</i> . 2013;260:Suppl.1:14.
280.	Fernandez 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;261:Suppl.1:19-20.
281.	Fernandez 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:96.
282.	Fernandez 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P7.231.
283.	Fernandez 2015b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P3.239.
284.	Fernandez 2015c	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:687.
285.	Fernandez 2016	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;22(6):NP3.
286.	Filippi 2000	Populacja	PPMS	<i>Journal of the Neurological Sciences</i> . 2000;176(1):42-4.
287.	Filippi 2001	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2001;57(4):731-33.
288.	Filippi 2001b	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka	<i>Journal of Neurosurgery</i> . 2001;187:Suppl.1.
289.	Filippi 2006	Interwencja	Niezgodne dawkowanie	<i>The Lancet Neurology</i> . 2006;5(5):383.
290.	Filippi 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:158-159.
291.	Filippi 2011	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology</i> . 2011;14:1222-8.
292.	Filippi 2011b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology</i> . 2011;76(14):1222-1228.
293.	Filippini 2017	Populacja	Pacjenci po pierwszym ataku klinicznym sugerującym rozpoznanie MS	<i>Cochrane Database of Systematic Reviews</i> . 2017 2017;4:CD012200.
294.	Fiore 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology</i> . 2016;87(2):e22.
295.	Fisher 2000	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2000;6(6):373-377.
296.	Fisher 2002	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology</i> . 2002;59(9):1412-1420.
297.	Fisher 2010	Metodyka	Analiza post hoc	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:303.
298.	Fitzgerald 2015	Populacja	CIS	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:399-400.
299.	Fitzgerald 2015b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>JAMA Neurology</i> . 2015;72(12):1458-65.
300.	Flechter 2002	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Journal of the Neurological Sciences</i> . 2002;197(1-2):51-55.
301.	Foley 2015	Populacja	Niezgodna populacja	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:249-51.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
302.	Fox 2009	Inne	Duplikat	<i>MULTIPLE SCLEROSIS 2009 Vol. 15, No. 11, pp. 1396-1397</i>
303.	Fox 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2010;12:Suppl.1:43.</i>
304.	Fox 2011	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10):Suppl.1:417.</i>
305.	Fox 2011b	Metodyka	Wszyscy pacjenci zostali poddani terapii NAT na początku badania I dopiero później randomizowani do grupy NAT lub PLC.	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10):Suppl.1:509-510.</i>
306.	Fox 2012	Inne	Duplikat	<i>New England Journal of Medicine. 2012;25:367(17):1673.</i>
307.	Fox 2012b	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012;781.</i>
308.	Fox 2013	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 65Th American Academy Of Neurology Annual Meeting San Diego, Ca United States. Conference Start. (1 Meeting Abstracts) 2013;80.</i>
309.	Fox 2013b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:469.</i>
310.	Fox 2013c	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology. 2013;260:Suppl.1:74.</i>
311.	Fox 2013d	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2013;333:Suppl.1:e368.</i>
312.	Fox 2014	Metodyka	Wszyscy pacjenci zostali poddani terapii NAT na początku badania I dopiero później randomizowani do grupy NAT lub PLC.	<i>Neurology. 2014;82(17):1491-1498.</i>
313.	Fox 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:101-02.</i>
314.	Fox 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.278.</i>
315.	Fox 2015	Interwencja	Przegląd systematyczny nie uwzględniający ocenianej interwencji	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84</i>
316.	Fox 2015	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Value in Health. 2015;18(7):A750.</i>
317.	Fox 2015	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:530-31.</i>
318.	Fox 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:596-97.</i>
319.	Fox 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
320.	Fox 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2016;363:188-94.</i>
321.	Fox 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:349.</i>
322.	Francis 2005	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2005;65(1):48-55.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
323.	Francis 2011	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2011;13:Suppl.3:100.</i>
324.	Freedman 1999	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Neurology. 1999;53(4):679-686.</i>
325.	Freedman 2000	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2000;54:2351.</i>
326.	Freedman 2005	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Multiple Sclerosis. 2005;11(1):41-45.</i>
327.	Freedman 2008	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2008;14(9):1234-1241.</i>
328.	Freedman 2009	Interwencja	Terapia łączona	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(9):Suppl.S:273.</i>
329.	Freedman 2011b	Populacja	Niezgodna populacja: pierwsze klinicznie potwierdzone zmiany demielinizacyjne wskazujące na MS	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10):Suppl.1:184-185.</i>
330.	Freedman 2012	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2012;78:Suppl.1:PD5.007.</i>
331.	Freedman 2012b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(9):13.</i>
332.	Freedman 2012c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:199-200.</i>
333.	Freedman 2013	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:225.</i>
334.	Freedman 2013b	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(10):1399-400.</i>
335.	Freedman 2013	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2013;15:Suppl.3:P5.</i>
336.	Freedman 2013c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013;80:1.</i>
337.	Freedman 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
338.	Freedman 2014b	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:87.</i>
339.	Freedman 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:443.</i>
340.	Freedman 2015b	Interwencja	Terapia łączona	<i>Multiple Sclerosis Journal. 2015;1:1-10.</i>
341.	Freedman 2015c	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:301-02.</i>
342.	Freedman 2015d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:761-62.</i>
343.	Freedman 2015e	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17:Suppl.1:DX25.</i>
344.	Freedman 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:666.</i>
345.	Freedman 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016;P31138.</i>
346.	Freedman 2016	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Americas Committee for Treatment, and Research in Multiple Sclerosis (ACTRIMS) Forum 2016, New Orleans, USA. 2016;P025.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
347.	Freedman 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
348.	Freedman 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2016;1:18.</i>
349.	Freedman 2016	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22(6):NP21.</i>
350.	Freedman 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:334-35.</i>
351.	Freedman 2016	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:668.</i>
352.	Freedman 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:362-63.</i>
353.	Gaertner 2014	Populacja	Pacjenci pediatryczni	<i>Journal of Neurology. 2014;261:Suppl.1:93.</i>
354.	GALA	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Annals of Neurology. 2013;73(6):705-13.</i>
355.	Galetta 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2010;1:336.</i>
356.	Gartner 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:591.</i>
357.	Gartner 2015	Populacja	Pacjenci pediatryczni	<i>Multiple Sclerosis. 2015;21:6:819.</i>
358.	Gasparini 1999	Metodyka	Badanie nRCT	<i>Neurology, 52 (6) A379 - A380.</i>
359.	Ghezzi 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P3.277.</i>
360.	Ghezzi 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:824.</i>
361.	Giancarlo 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>
362.	Giovannoni 2009	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology. 2009;256:Suppl.2:124.</i>
363.	Giovannoni 2009b	Metodyka	Badanie jednoramienne	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(2):219-228.</i>
364.	Giovannoni 2009c	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology. 2009;256:S9-S10.</i>
365.	Giovannoni 2009d	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multi Sclerosis. 2009;15(9):136-37.</i>
366.	Giovannoni 2010	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>European Journal of Neurology 2010;17:14.</i>
367.	Giovannoni 2010b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multi Sclerosis Care. 2010;12(Suppl 1):S48.</i>
368.	Giovannoni 2011	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10):Suppl.1:508-509.</i>
369.	Giovannoni 2012	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology. 2012;259:106-06.</i>
370.	Giovannoni 2012b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:514.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
371.	Giovannoni 2012c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:419-420.</i>
372.	Giovannoni 2012d	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology. 2012;259(1):Suppl.1:47.</i>
373.	Giovannoni 2012e	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012;78:1.</i>
374. ?	Giovannoni 2012f	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2012;1:419.</i>
375.	Giovannoni 2013b	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Neurology. 2013;80:Suppl:P07.119.</i>
376.	Giovannoni 2014	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey. 2014;PP1228.</i>
377.	Giovannoni 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2014;261:Suppl.1:94.</i>
378.	Giovannoni 2014c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2014;261(2):316-323.</i>
379.	Giovannoni 2014d	Interwencja	Faza przedłużona badania włączonego do analizy	<i>The Lancet Neurology. 2014;13(5):472-481.</i>
380.	Giovannoni 2014e	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:92.</i>
381.	Giovannoni 2015	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:479.</i>
382.	Giovannoni 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:252-53.</i>
383.	Giovannoni 2015c	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.280.</i>
384.	Giovannoni 2015d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Clinical Therapeutics. 2015;37(11):2543-51.</i>
385.	Giovannoni 2015e	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17:Suppl.1:DX29.</i>
386.	Giovannoni 2015f	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.244.</i>
387.	Giovannoni 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:837-38.</i>
388.	Giovannoni 2016b	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:300-01.</i>
389.	Giovannoni 2016c	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86:Suppl.1:P3.028.</i>
390.	Giovannoni 2016d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2016;87(19):1985-92.</i>
391.	Giovannoni 2016e	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:48-49.</i>
392.	Giovannoni 2016f	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:305.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
393.	Giovannoni 2016g	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:303-04.</i>
394.	Giovannoni 2016h	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:663.</i>
395.	Giovannoni 2016i	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016;P31133.</i>
396.	Giovannoni 2016j	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:Suppl.3:P1593.</i>
397.	Giovannoni 2017	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Neurology. 2017;88(16):Suppl.1.</i>
398.	Gold 2005	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Eur J Neurol. 2005;12(8):649-56.</i>
399.	Gold 2011	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(10):Suppl.1:34.</i>
400.	Gold 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:195.</i>
401.	Gold 2012b	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012;78:1.</i>
402.	Gold 2014	Interwencja	Analiza wtórna wyników badań klinicznych	<i>Journal of Neurology. 2014;261:Suppl.1:233.</i>
403.	Gold 2014b	Interwencja	Analiza wtórna wyników badań klinicznych	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20(7):932.</i>
404.	Gold 2014c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20(7):931-932.</i>
405.	Gold 2014d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:95-96.</i>
406.	Gold 2014e	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery. 2014;EP4149.</i>
407.	Gold 2014f	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery. 2014;PP1230.</i>
408.	Gold 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;21(1):57-66.</i>
409.	Gold 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.225.</i>
410.	Gold 2015c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:27.</i>
411.	Gold 2015d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:263-64.</i>
412.	Gold 2015e	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.227.</i>
413.	Gold 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;19:19.</i>
414.	Gold 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>BMC Neurology. 2016;16(117):Suppl.11:1-10.</i>
415.	Gold 2016c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):Suppl.1.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
416.	Gold 2016d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology and Therapy. 2016;5(1):45-57.</i>
417.	Gold 2016e	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:296-97.</i>
418.	Goldman 2015	Populacja	Niezgodna populacja	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17:Suppl.1:QL07.</i>
419.	Goodin 2011	Metodyka	Badanie obserwacyjne	<i>Annals of Neurology. 2011;70:Suppl.15:66.</i>
420.	Goodin 2012	Inne	Duplikat	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 (536-)</i>
421.	Goodin 2012b	Metodyka	Badanie obserwacyjne:	<i>BMJ Open. 2012;2(6):e001972.</i>
422.	Goodin 2012c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(2):181-195.</i>
423.	Goodin 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013;80:1.</i>
424.	Goodin 2016	Populacja	Niezgodna populacja	<i>Neurology. 2016;87:(2):e22.</i>
425.	Goodkin 1998	Typ publikacji	Komentarz	<i>Lancet. 1998;352(9139):1486-1487.</i>
426.	Goodkin 1998	Metodyka	Analiza wtórna wyników badań klinicznych	<i>Lancet. 1998;352(9139):1486-1487.</i>
427.	Goodman 2009	Interwencja	Terapia łączona	<i>Neurology. 2009;72(9):806-812.</i>
428.	Graber 2007	Interwencja	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neuroimmunology. 2007;185(1-2):168-174.</i>
429.	Graves 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2014;82(10):Suppl.1.</i>
430.	Greenberg 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey. 2014;EP1152.</i>
431.	Grieb 1994	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Lancet. 1994;8921:(538).</i>
432.	Guosheng 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD, USA. 2016.</i>
433.	Haas 2011	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology. 2011;258:Suppl.1:258-259.</i>
434.	Haas 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:636.</i>
435.	Habek 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2012;1:66.</i>
436.	Hang 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Pharmacokinetics and Pharmacodynamics. 2016;43(4):371-83.</i>
437.	Haring 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:103-04.</i>
438.	Hartung 1998	Typ publikacji	Poster	<i>Mult Scler, 1998, 4.4: 325</i>
439.	Hartung 1999	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Der Nervenarzt. 1999;70(2):182.</i>
440.	Hartung 1999b	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis, 1999, 5.suppl 1: 56</i>
441.	Hartung 2002	Populacja	~50% SPMS	<i>Lancet. 2002;360(9350):2018-2025.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
442.	Hartung 2010	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:282-283.
443.	Hartung 2011	Populacja	Część pacjentów z CIS	<i>Neurology</i> . 2011;77(9):835-843.
444.	Hartung 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18(4):Suppl.1:427-428.
445.	Hartung 2012b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology</i> . 2012;259(1):Suppl.1:47-48.
446.	Hartung 2012c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of Neurology</i> . 2012;259(1):Suppl.1:70.
447.	Hartung 2013	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2013;19(11):Suppl.1:250.
448.	Hartung 2013b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>JAMA Neurology</i> . 2013;70(8):1017-1021.
449.	Hartung 2013c	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013;80:1.
450.	Hartung 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:85-86.
451.	Hartung 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P7.270.
452.	Hartung 2016	Populacja	PPMS	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;22:Suppl.3:658-659.
453.	Hashi 2015	Inne	Publikacja w języku japońskim	<i>Nippon Rinsho</i> . 2015;73:Suppl.7:205-11.
454.	Hauser 2012	Interwencja	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Neurology. Meeting Abstract</i> . 2012;78:1.
455.	Hauser 2013	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013;80:1.
456.	Hauser 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:61-62.
457.	Hauser 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84.
458.	Hauser 2015c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:751.
459.	Hauser 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Americas Committee for Treatment, and Research in Multiple Sclerosis (ACTRIMS) Forum</i> . 2016;P024.
460.	Hauser 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;1:17-18
461.	Hauser 2017	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Neurology</i> . 2017;88(16):Suppl.S31.002.
462.	Havrdova 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach typu post hoc study	<i>The Lancet Neurology</i> . 2009;8(3):254-260.
463.	Havrdova 2010	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:320.
464.	Havrdova 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16(10):Suppl.1:151.
465.	Havrdova 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;1:320.
466.	Havrdova 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology</i> . 2011;258:Suppl.1:21-22.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
467.	Havrdova 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:435-436.</i>
468.	Havrdova 2012	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(4):Suppl.1:235.</i>
469.	Havrdova 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology. 2012;259(1):Suppl.1:105.</i>
470.	Havrdova 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology. 2012;259(1):Suppl.1:36.</i>
471.	Havrdova 2012	Typ publikacji	Poster	<i>European Journal of Neurology. 2012;19:Suppl.1:87.</i>
472.	Havrdova 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012;78:1.</i>
473.	Havrdova 2012	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology. 2012;78:Suppl.1:S41.007.</i>
474.	Havrdova 2013	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:257-258.</i>
475.	Havrdova 2013b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:209-210.</i>
476.	Havrdova 2013c	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology. 2013;260:Suppl.1:120.</i>
477.	Havrdova 2013d	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. MeetingAbstracts. 2013;80:1.</i>
478.	Havrdova 2013e	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2013;333:Suppl.1:368-369.</i>
479.	Havrdova 2013f	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013;1:257-58.</i>
480.	Havrdova 2013g	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Mult Scler. 2014;20(4):464-70.</i>
481.	Havrdova 2014	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Journal of Neurology. 2014;261:Suppl.1:304-305.</i>
482.	Havrdova 2014b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey. 2014;PP1233.</i>
483.	Havrdova 2014c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:39.</i>
484.	Havrdova 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:752.</i>
485.	Havrdova 2015b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:153.</i>
486.	Havrdova 2015c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84:P7.247.</i>
487.	Havrdova 2015d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:256-57.</i>
488.	Havrdova 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016;P32139.</i>
489.	Havrdova 2017	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Neurology. 2017;88(16):Suppl.P4.391.</i>
490.	He 2015	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>A, Spelman T, Jokubaitis V. Erratum: Comparison of switch to fingolimod or interferon beta/glatiramer acetate in active multiple sclerosis JAMA Neurology. 2015;72(4):405-413. JAMA Neurology. 2015;72(8):950.</i>
491.	He 2016	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Cochrane Database Syst Rev. 2016;3:CD009882.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
492.	Henson 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2013;15:Suppl.3:DX38.</i>
493.	Herbert 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(9):Suppl.S:232.</i>
494.	Herbert 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2010;16(10):Suppl.1:140-141.</i>
495.	Herndon 1997	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Multiple Sclerosis 1997;3 Suppl:269</i>
496.	Hohfield 2013	Metodyka	Badanie typu extension	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2013;15:Suppl.3:DX55.</i>
497.	Hohlfeld 2010	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2010;257:Suppl.1:21.</i>
498.	Honeycutt 2015	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2015;84:Suppl.14:P7.27.</i>
499.	HTA Database 2015	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Peginterferon beta-1a (Plegridy®) (Structured abstract). HTA Database. 2015; (4): Available from: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hta.32015000914/frame.html</i>
500.	Hughes 1997	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis 1997;3 Suppl:269</i>
501.	Hughes 2001	Interwencja	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2001;56(12):1628-1636.</i>
502.	Hughes 2010	Typ publikacji	Komentarz	<i>Annals of Internal Medicine. 2010;152(10):JC56+JC57+JC58.</i>
503.	Hung 2014	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20(7):926.</i>
504.	Hupperts 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016;P32144.</i>
505.	Hutchinson 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2009;256(3):405-415.</i>
506.	Hutchinson 2012	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2012;259(1):Suppl.1:105-106.</i>
507.	Hutchinson 2013	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(11):Suppl.1:466.</i>
508.	Hutchinson 2013b	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2013;19(5):683.</i>
509.	Hutchinson 2013c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2013;260(9):2286-2296.</i>
510.	Hutchinson 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Society, Istanbul, Turkey. 2014;PP1235.</i>
511.	Hutchinson 2014b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20:Suppl.1:116.</i>
512.	Hutchinson 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.232.</i>
513.	Hutchinson 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:154.</i>
514.	Hutchinson 2015c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:246-47.</i>
515.	Hutton 2009	Metodyka	Opis projektu badania	<i>Journal of Neurology. 2009;256:Suppl. 2:122.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
516.	Ionete 2014	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2014;16:Suppl.3:DX19.
517.	Ionete 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2015;17:Suppl.1:DX39.
518.	Jacobs 1994	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Annals of Neurology.</i> 1994;1(2):259.
519.	Jacobs 1995	Metodyka	Opis projektu badania	<i>Multiple sclerosis (Houndmills, Basingstoke, England).</i> 1995;1(2):118-135.
520.	Jeffery 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology.</i> 2014;82(10):Suppl.1.
521.	Jeffrey 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2010;12:Suppl.1:65.
522.	Jeffrey 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2013;15:Suppl.3:DX37.
523.	Jeffrey 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2014;16:Suppl.3:DX25.
524.	Jeffrey 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2015;17:Suppl.1:DX41.
525.	Jeffrey 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2015;17:Suppl.1:DX40.
526.	Johnson 1993	Inne	Duplikat	<i>Canadian Journal of Neurological Sciences.</i> 1993;20:Suppl.4:189.
527.	Johnson 1995	Inne	Duplikat	<i>Journal of Neurology</i> 1995;242:S38 (Abstract)
528.	Johnson 1996	Metodyka	Publikacja poglądowa	<i>Multiple Sclerosis (Houndmills, Basingstoke, England).</i> 1996:1(6):325-326.
529.	Johnson 1998	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology</i> A62-A63 (Abstract).
530.	Johnson 1998	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology.</i> 1998;50(3):701-08.
531.	Johnson 2001	Inne	Przedruk innej publikacji	<i>Neurology.</i> 2001;57(12):Suppl.5:46-53.
532.	Johnson 2001b	Inne	Przedruk innej publikacji	<i>Neurology.</i> 2001;57(12):Suppl.5:16-24.
533.	Junqueira 2015	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>Value in Health.</i> 2015;18(3):A280.
534.	Kappos 2001	Populacja	SPMS	<i>Neurology.</i> 2001;57(11):1969-1975.
535.	Kappos 2002	Typ publikacji	List do edytora	<i>Lancet.</i> 2002;359:1453-60.
536.	Kappos 2006	Interwencja	Niezgodne dawkowanie	<i>New England Journal of Medicine.</i> 2006;355(11):1124-1140.
537.	Kappos 2008	Interwencja	Niezgodne dawkowanie	<i>The Lancet.</i> 2008;372(9648):1463-1472.
538.	Kappos 2009	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2009;15(9):Suppl.S:245-246.
539.	Kappos 2010	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2010;16(10):Suppl.1:33-34.
540.	Kappos 2010b	Metodyka	Opis badania DECIDE	<i>European Journal of Neurology.</i> 2010;17:Suppl.3:234.
541.	Kappos 2010c	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology.</i> 2010;257:Suppl.1:144.
542.	Kappos 2010d	Inne	Duplikat	<i>New England Journal of Medicine.</i> 2010;362(5):387-401.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
543.	Kappos 2011	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2011;17(10):Suppl.1:488-489.
544.	Kappos 2011	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2011;17(10):Suppl.1:194-195.
545.	Kappos 2011b	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology</i> . 2011;258:Suppl.1:47.
546.	Kappos 2011c	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology</i> . 2011;258:Suppl.1:14.
547.	Kappos 2011d	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Lancet</i> . 2011;378(9805):1779-87.
548.	Kappos 2012	Interwencja	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18(4):Suppl.1:451-452.
549.	Kappos 2012b	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18(4):Suppl.1:221-222.
550.	Kappos 2012c	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18(4):Suppl.1:140-141.
551.	Kappos 2012d	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18(4):Suppl.1:50-51.
552.	Kappos 2012e	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology</i> . 2012;259(1):Suppl.1:65.
553.	Kappos 2012f	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Value in Health</i> . 2012;15(7):A557.
554.	Kappos 2012g	Interwencja	Badanie typu <i>extension</i>	<i>Neurology. Meeting Abstract</i> . 2012;78:1.
555.	Kappos 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2013;19(11):Suppl.1:266-267.
556.	Kappos 2013b	Metodyka	Wyniki podane po 3 miesiącach	<i>Journal of Neurology</i> . 2013;260(5):1388-1395.
557.	Kappos 2013c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013;80:1.
558.	Kappos 2013d	Metodyka	Badanie typu <i>extension</i>	<i>European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ECTRIMS), Copenhagen</i> . 2013;P1062.
559.	Kappos 2014	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2014;3(4):494-504.
560.	Kappos 2014b	Populacja	Niezgodna populacja	<i>Annals of Neurology</i> . 2014;76:111-112.
561.	Kappos 2014c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey</i> . 2014;PP1238.
562.	Kappos 2014d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:Suppl.1:40.
563.	Kappos 2014e	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;261:Suppl.1:306.
564.	Kappos 2014f	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology</i> . 2014;261:Suppl.1 (S95-)
565.	Kappos 2014g	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014 20:7 (933-)
566.	Kappos 2014h	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey</i> . 2014 EP1154
567.	Kappos 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:476.
568.	Kappos 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:477.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
569.	Kappos 2015c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.243.</i>
570.	Kappos 2015d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:48.</i>
571.	Kappos 2015e	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:567-68.</i>
572.	Kappos 2015f	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2015;22(4):664-71.</i>
573.	Kappos 2015g	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry. 2015;86(11):1202-07.</i>
574.	Kappos 2015h	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2015;84(15):1582-91.</i>
575.	Kappos 2015i	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Mult Scler. 2015;21(Suppl 11):22 (A89).</i>
576.	Kappos 2015j	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>N Engl J Med. 2015;373(15):1418-28.</i>
577.	Kappos 2015k	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>. Neurology. 2015;84(Suppl 14):S4.</i>
578.	Kappos 2015i	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>J Neurol Sci. 2015;357:e315-16.</i>
579.	Kappos 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Journal of Neurology. 2016;263(2):354-60.</i>
580.	Kappos 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:197.</i>
581.	Kappos 2016c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ECTRIMS) London. 2016 P653</i>
582.	Kappos 2016d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016 P11184</i>
583.	Kappos 2016e	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22(6):NP22-NP23.</i>
584.	Kappos 2016f	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:361-62.</i>
585.	Kappos 2016g	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:197.</i>
586.	Kappos 2016h	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016 P11185</i>
587.	Kappos 2016i	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 SUPPL. 1)</i>
588.	Kappos 2017	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>European Journal of Neurology. 2017;24:Suppl.1:PR2079.</i>
589.	Kappos 2017	Populacja	PPMS	<i>Neurology, April 18, 2017, vol. 88 no.16, S P5.407</i>
590.	Karlsson 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16(Suppl 3):DX26.</i>
591.	Kasper 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (217-218)</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
592.	Kasper 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neuroimmunology</i> . 2014;275 (1-2):63-64.
593.	Kaufman 2012	Metodyka	Wszyscy pacjenci zostali poddani terapii NAT na początku badania a później randomizowani do grupy NAT lub PLC.	<i>Journal of Neurology</i> . 2012 259:1 SUPPL. 1 (S38-)
594.	Kaufman 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology</i> . 2015;262(2):326-36.
595.	Khan 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;1:414.
596.	Khan 2012b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012;18:Suppl.4:512-12.
597.	Khan 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2013;15:Suppl.3:DX41.
598.	Khan 2013b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2013;80:Suppl.7:S01.005
599.	Khan 2013c	Inne	Duplikat	65th American Academy of Neurology Annual Meeting, San Diego, CA United States. 2013 S01.005
600.	Khan 2013d	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013 80:1
601.	Khan 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P7.273.
602.	Khan 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:119-20.
603.	Khan 2015c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:710.
604.	Khan 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;8:8.
605.	Khatri 2011	Metodyka	Badanie typu extension	<i>The Lancet Neurology</i> . 2011 10:6 (520-529)
606.	Khatri 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2010;12(Suppl 1):S75.
607.	Khatri 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2011;13(Suppl 3):S66.
608.	Khatri 2012	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of Neurology</i> . 2012 259:1 SUPPL. 1 (S21-)
609.	Khatri 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology</i> . 2012 78:1 Meeting Abstract
610.	Khatri 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2014 3:3 (355-363)
611.	Khatri 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2014;3(3):355-63.
612.	Kieseier 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2009 15:9 Suppl. S (S246-)
613.	Kieseier 2009b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology</i> . 2009 256 SUPPL. 2 (S124-S125)

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
614.	Kieseier 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multiple Sclerosis 2013;19:Suppl.1:P540.</i>
615.	Kieseier 2013b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multiple Sclerosis 2013;19:Suppl.1:P1061.</i>
616.	Kieseier 2014	Metodyka	Analiza post-hoc	<i>European Journal of Neurology. 2014 21 SUPPL. 1 (463-)</i>
617.	Kieseier 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2014;82(10 SUPPL. 1)</i>
618.	Kieseier 2014c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:105-06.</i>
619.	Kieseier 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Society, Istanbul, Turkey. 2014 EP4152</i>
620.	Kieseier 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.256.</i>
621.	Kieseier 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:311-12.</i>
622.	Kieseier 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:445.</i>
623.	Kieseier 2015b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(no pagination)</i>
624.	Kieseier 2015c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;21(8):1025-35.</i>
625.	Kinter 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2014;82(10 SUPPL. 1)</i>
626.	Kircik 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:251-52.</i>
627.	Kita 2012	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (254-)</i>
628.	Kita 2012b	Inne	Duplikat	<i>Value in Health. 2012 15:7 (A556-)</i>
629.	Kita 2013	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2013 333 SUPPL. 1 (e368-)</i>
630.	Kita 2013b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology February 12, 2013 vol. 80 no. 7 Supplement P07.092</i>
631.	Kita 2013c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology February 12, 2013 vol. 80 no. 7 Supplement P07.091</i>
632.	Kita 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology April 8, 2014 vol. 82 no. 10 Supplement P4.178</i>
633.	Kita 2014b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology April 8, 2014 vol. 82 no. 10 Supplement P4.176</i>
634.	Kita 2014c	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2014;20(2):253-7.</i>
635.	Kita 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.236.</i>
636.	Knobler 1993	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Journal of Interferon Research. 1993;13(5):333-40</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
637.	Kolind 2017	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Neurology</i> 2017 88:16 Supp. 1
638.	Kovarova 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology</i> . 2012 259:1 SUPPL. 1 (S67-)
639.	Krapf 1998	Typ publikacji	Poster	<i>Mult Scler</i> 1998;4:380.
640.	Krapf 2005	Populacja	Niezgodna populacja: ~50% SPMS	<i>Neurology</i> . 2005 65:5 (690-695)
641.	Kreiger 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2013;15(Suppl 3):DX01.
642.	Kremenutzky 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2011;13(Suppl 3):S52.
643.	Kremenutzky 2011b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2011;13(Suppl 3):S65.
644.	Kremenutzky 2012	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Annals of Neurology</i> . 2012 72 SUPPL. 16 (S72-)
645.	Kremenutzky 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> 2014 3:3 (341-349)
646.	Kremenutzky 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:545-46.
647.	Kremenutzky 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84
648.	Kremenutzky 2015c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):S4.002.
649.	Kremenutzky 2015d	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:159.
650.	Kremenutzky 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(SUPPL 1)
651.	Krieger 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:573.
652.	Krueger 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Advances in Therapy</i> . 2016;33(7):1231-45.
653.	Kuhelj 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen</i> . 2016 P11192
654.	Kuhelj 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD</i> . 2016.
655.	Kurukulasuriya 2014	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:116-17.
656.	Kurukulasuriya 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P7.233.
657.	La Mantia 2015	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry</i> . 2015;86(9):1016-20.
658.	La Mantia 2016	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>Cochrane Database Syst Rev</i> . 2016; 4: CD009371.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
659.	LaGanke 2013	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013 80:1</i>
660.	LaGanke 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD, USA. 2016.</i>
661.	Lampl 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2013 260:7 (1838-1845)</i>
662.	Langdon 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(SUPPL. 1)</i>
663.	Langdon 2016b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016 P21140</i>
664.	Langdon 2016c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:414-15.</i>
665.	Laule 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:6 (670-677)</i>
666.	Leary 2003	Populacja	PPMS	<i>Neurology. 2003 60:1 (44-51)</i>
667.	Leary 2004	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry. 2004 75:3 (508-509)</i>
668.	Lechner-Scott 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:247-48.</i>
669.	Leist 2013	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (274-275)</i>
670.	Leist 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014 20:7 (933-934)</i>
671.	Leist 2014b	Populacja	Pacjenci z pierwszym epizodem demielinizacyjnym	<i>The Lancet Neurology. 2014;13(3):257-67.</i>
672.	Leist 2014c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:110-11.</i>
673.	Leist 2014d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2014;82(10 SUPPL. 1)</i>
674.	Leist 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.268.</i>
675.	Leist 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Value in Health. 2015;18(3):A279-A80.</i>
676.	Leist 2015c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84</i>
677.	Leist 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 SUPPL. 1)</i>
678.	Li 1996	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Clinical Immunotherapeutics. 1996 5:SUPPL. 1 (47-54)</i>
679.	Li 1999	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Ann Neurol. 1999;46(2):197-206.</i>
680.	Li 2011	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S183-S184)</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
681.	Li 2014	Metodyka	Niezgodna metodyka	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:102-03.</i>
682.	Li 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84:P7.254.</i>
683.	Li 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 SUPPL. 1)</i>
684.	Limmroth 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:314.</i>
685.	Limmroth 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016 P12129</i>
686.	Liu 1999	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 1999;5(Suppl 1):S98.</i>
687.	Liu 1999b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>J Neurol Neurosurg Psychiatry. 1999;67(4):451-6.</i>
688.	Liu 2000	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2000 181:1-2 (33-37)</i>
689.	Liu 2002	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Mult Scler. 2002;8(1):10-4.</i>
690.	Liu 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.209.</i>
691.	Ljapcev 1997	Typ publikacji	Komentarz	<i>Journal of the Neurological Sciences 1997 150 Supplement 1:S321</i>
692.	Lubic 1994	Typ publikacji	List do edytora	<i>Neurology. 1994 44:1(186; author reply 188-190)</i>
693.	Lublin 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2013;1:213-14.</i>
694.	Lublin 2013b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013 80:1</i>
695.	Lublin 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders. 2014;3(6):705-11.</i>
696.	Lublin 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:402.</i>
697.	Lublin 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:333-34.</i>
698.	Lublin 2016c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016. P21117</i>
699.	Lublin 2016d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC) National Harbor, MD. 2016</i>
700.	Lublin 2016e	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:Suppl.2:402:P21117.</i>
701.	Lycke 2013	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (487-488)</i>
702.	Lycke 2013b	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2013 333 SUPPL. 1 (e374-e375)</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
703.	Lycke 2013c	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of the Neurological Sciences.</i> 2013;333:e374-e75.
704.	Lycke 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016 P12135</i>
705.	Macdonell 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.212.</i>
706.	Maciejek 2015	Metodyka	Artykuł poglądowy	<i>Aktualności Neurologiczne.</i> 2015;15(3):135-38.
707.	Marantz 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2015;1:263.
708.	Margolin 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology.</i> 2014 82:10 SUPPL. 1
709.	Martinez 2014b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2014;16(Suppl 3):DX12.
710.	Martinez 2014c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care.</i> 2014;16(Suppl 3):DX11.
711.	Marziniak 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology.</i> 2015;22:201.
712.	Matolcsi 2015b	Inne	Publikacja w języku węgierskim	<i>Idegyogyaszati Szemle.</i> 2015;68(1-2):7-14.
713.	Maurer 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders.</i> 2016;7:33-40.
714.	Mayer 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
715.	Mehta 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstracts.</i> 2013 80:1
716.	Melanson 2010	Metodyka	Badanie nRCT	<i>International Journal of Neuroscience.</i> 2010 120:10 (631-640)
717.	Mendes 2016	Metodyka	Niezgodna metodyka badania	<i>CNS Drugs.</i> 2016;18:18.
718.	Meng 2013	Metodyka	Analiza post-hoc	<i>Neurology. Meeting Abstracts.</i> 2013 80:1
719.	Meng 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Contemp Clin Trials.</i> 2015: 69-74. Available from: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/clm.1111
720.	Merschhemke 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2015;1:319-20.
721.	Mesaros 2010	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis.</i> 2010 16:3 (325-331)
722.	Metin 2015	Metodyka	Nieodpowienia metodyka badania	<i>Value in Health.</i> 2015;18(7):A750.
723.	Milanese 1990	Interwencja	Naturalny IFN	<i>Journal of Neurology Neurosurgery and Psychiatry.</i> 1990 53:7 (554-557)
724.	Millefiorini 1997	Interwencja	mitoxantron 8mg/miesiąc	<i>Journal of Neurology.</i> 1997 244:3 (153-159)
725.	Miller 2003	Populacja	Niezgodna populacja: >30% SPMS	<i>New England Journal of Medicine.</i> 2003 348:1 (15-23)
726.	Miller 2007	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology.</i> 2007;68(17):1390-401.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
727.	Miller 2010	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2010;12(Suppl 1):S94.</i>
728.	Miller 2011	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S182-)</i>
729.	Miller 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2012 78:1 Meeting Abstract</i>
730.	Miller 2012b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:11 (1625-1632)</i>
731.	Miller 2012c	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology 2012 259:1 SUPPL. 1 (S36-S37).</i>
732.	Miller 2012d	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2012;78:Suppl.1:P07.082.</i>
733.	Miller 2012e	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (418-)</i>
734.	Miller 2012f	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (189-190)</i>
735.	Miller 2013	Metodyka	Analiza wtórna wyników z badań klinicznych	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (461-462)</i>
736.	Miller 2013b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 65Th American Academy Of Neurology Annual Meeting San Diego, Ca United States. Conference Start. (1 Meeting Abstracts) 2013;80</i>
737.	Miller 2014	Populacja	CIS	<i>Neurology. 2014 82:10 SUPPL. 1</i>
738.	Miller 2014	Populacja	Niezgodna populacja	<i>The Lancet Neurology. 2014;13(10):977-86.</i>
739.	Miller 2014	Metodyka	Analiza wtórna wyników z badań klinicznych	<i>Multiple Sclerosis. 2014 20:7 (932-)</i>
740.	Miller 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:550-51.</i>
741.	Miller 2015b	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2015;11:1145-52.</i>
742.	Miller 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
743.	Montalban 2009	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2009; 72(Suppl. 3): A313.</i>
744.	Montalban 2009b	Populacja	Część pacjentów z PPMS	<i>Multiple Sclerosis. 2009 15:10 (1195-1205)</i>
745.	Montalban 2011	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S442-S443)</i>
746.	Montalban 2011b	Interwencja	Niezgodne dawkowanie	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:11 (1341-1350)</i>
747.	Montalban 2012	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (219-)</i>
748.	Montalban 2012b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of Neurology. 2012 259:1 SUPPL. 1 (S69-S70)</i>
749.	Montalban 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:83-84.</i>
750.	Montalban 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:482.</i>
751.	Montalban 2015b	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Journal of Neurology. 2015;262(12):2627-34.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
752.	Montalban 2015c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:588.</i>
753.	Montalban 2015d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2015;84(Suppl 14):P4.</i>
754.	Montalban 2016	Interwencja	Terapia łączona	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(SUPPL1)</i>
755.	Montalban 2016b	Interwencja	Terapia łączona	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:409-10.</i>
756.	Montalban 2016c	Populacja	PPMS	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016 DX62</i>
757.	Montalban 2016d	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:645.</i>
758.	Motamed 2007	Populacja	CIS	<i>Clinical Neurology and Neurosurgery. 2007 109:4 (344-349)</i>
759.	Munschauer 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2009 15:9 Suppl. S (S124-S125)</i>
760.	Munschauer 2009b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2009;11(Suppl 2):S51.</i>
761.	Munschauer 2009c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2009 285 SUPPL. 1 (S109-)</i>
762.	Myhr 1999	Interwencja	Niezgodna interwencja	<i>Neurology. 1999;52(5):1049-56.</i>
763.	Nagtegaal 2014	Populacja	Część pacjentów z CIS	<i>Multiple Sclerosis. 2014 20:2 (234-242)</i>
764.	Nelson 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2011 258 SUPPL. 1 (S47-S48)</i>
765.	Newsome 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16(Suppl 3):DX58.</i>
766.	Newsome 2014b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16:Suppl.3:DX57.</i>
767.	Newsome 2014c	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Joint Meeting of the CMSC and ACTRIMS, Dallas, TX. 2014;DX57.</i>
768.	Newsome 2015	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology. 2015;84:Suppl.14:4.</i>
769.	Newsome 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:566-67.</i>
770.	Newsome 2015c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX59.</i>
771.	Newsome 2015d	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX58.</i>
772.	Newsome 2015e	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders. 2015;4(4):350-7.</i>
773.	Newsome 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Journal of Neurology. 2016;263(9):1778-87.</i>
774.	Nicholas 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P3.248.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
775.	Nicholas 2015b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX60.</i>
776.	Nyland 1996	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 1996;1(6):372-5.</i>
777.	O'Connor 2005	Populacja	Niezdolna populacja: >30% SPMS	<i>Multiple Sclerosis. 2005 11:5 (568-572)</i>
778.	O'Connor 2008	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. 2008 71:2 (153-154)</i>
779.	O'Connor 2009	Interwencja	Niezdolna dawka	<i>Neurology. 2009 72:1 (73-79)</i>
780.	O'Connor 2009b	Inne	Duplikat	<i>The Lancet Neurology. 2009 8:10 (889-897)</i>
781.	O'Connor 2010	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S23-)</i>
782.	O'Connor 2011	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S414-S415)</i>
783.	O'Connor 2011b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Value in Health. 2011;14(7):A325.</i>
784.	O'Connor 2011c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2011;13(Suppl 3):7.</i>
785.	O'Connor 2011d	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17:414-14.</i>
786.	O'Connor 2011e	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17:95-96.</i>
787.	O'Connor 2012	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (223-)</i>
788.	O'Connor 2012b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2012 259:1 SUPPL. 1 (S107-)</i>
789.	O'Connor 2013	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013 80:1</i>
790.	O'Connor 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:255.</i>
791.	O'Connor 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:526.</i>
792.	O'Connor 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2016;86(10):920-30.</i>
793.	O'Connor 2016b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(SUPPL 1)</i>
794.	O'Connor 2016c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. 2016;86(10):920-30.</i>
795.	Oger 2005	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2005;237(1-2):45-52.</i>
796.	Okai 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor MD. 2016.</i>
797.	Olsson 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. 2014 82:10 SUPPL. 1</i>
798.	Ontaneda 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX62.</i>
799.	Ontaneda 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:758.</i>
800.	Ontaneda 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22(6):NP20-NP21.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
801.	Ozakbas 1998	Metodyka	Badanie nRCT	<i>Multiple Sclerosis</i> 1998;4:377.
802.	Pachner 2009	Populacja	Część pacjentów z CIS	<i>Neurology</i> . 2009 73:18 (1485-1492)
803.	Pakdaman 2007	Populacja	CIS	<i>Acta Neurologica Scandinavica</i> . 2007 115:6 (429-431)
804.	Pakpoor 2015	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84
805.	Pakpoor 2015b	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Neurol Neuroimmunol Neuroinflamm</i> . 2015;2(6):e158.
806.	Panitch 2002	Typ publikacji	Korekta	<i>Neurology</i> . 2003;60(11):1875.
807.	Panitch 2005	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>J Neurol Sci</i> . 2005;239(1):67-74.
808.	Patten 2001	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2001 7:4 (243-248)
809.	Patti 1999	Interwencja	naturalny IFN	<i>Acta Neurologica Scandinavica</i> . 1999 100:5 (283-289)
810.	Paty 1993	Inne	Duplikat	<i>Neurology</i> . 1993:1440.
811.	Paty 1993b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Canadian Journal of Neurological Sciences</i> . 1993;20(Suppl 4): Abstract.
812.	Paty 1993c	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology</i> . 1993;43(4 I):662-67.
813.	Paty 1994	Typ publikacji	List do edytora	<i>Annals of Neurology</i> . 1994 36:SUPPL.(S113-S114)
814.	Paty 1997	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 1997, 3.5: 269.
815.	Paty 2001	Inne	Duplikat	<i>Neurology</i> . 2001 57:12 SUPPL. 5(S10-S15)
816.	Pelletier 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(no pagination)
817.	Pelletier 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(16 SUPPL. 1)
818.	Pelletier 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC) National Harbor, MD</i> . 2016.
819.	Philipps 2013	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2013;15(Suppl 3):DX49.
820.	Philipps 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2014;16(Suppl 3):DX29.
821.	Phillips 2006	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology</i> . 2006:A62-a63.
822.	Phillips 2006b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology</i> . 2006(9):1717-8.
823.	Phillips 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis Journal</i> . 2011 17:8 (970-979)
824.	Phillips 2012	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012 18:4 SUPPL. 1 (517-518)
825.	Phillips 2012b	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstract</i> . 2012 78:1

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
826.	Phillips 2013	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Journal of Neurology</i> . 2013 260 SUPPL. 1 (S75-)
827.	Phillips 2013b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013 80:1
828.	Phillips 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology</i> . 2014 82:10 SUPPL. 1
829.	Phillips 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2015;17(5):236-43.
830.	Phillips 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84
831.	Phillips 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(SUPPL 1)
832.	Phillips 2016b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016;22(6):NP3-NP4.
833.	Phillips 2016c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.
834.	Phillips 2016d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Mult Scler Relat Disord</i> . 2016;6:66-72.
835.	Plavina 2016	Interwencja	Niezgodna interwencja	<i>The Journal of Clinical Pharmacology</i> . 2016;2:2.
836.	Polman 1994	Typ publikacji	List do edytora	<i>Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde</i> . 1994 138:53 (2636-2637)
837.	Polman 1994b	Inne	Publikacja w języku holenderskim	<i>Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde</i> . 1994 138:1 (7-10)
838.	Polman 2003	Interwencja	Niezgodne dawkowanie	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2003;9(4):342-8.
839.	Polman 2012	Metodyka	Badanie opisowe	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012 18:4 SUPPL. 1 (437-438)
840.	Popova 2012	Inne	Publikacja w języku rosyjskim	<i>Zhurnal Nevrologii i Psichiatrii imeni S.S.</i> 2012;Korsakova. 112(5):56-61.
841.	Pozzilli 2010	Typ publikacji	Opinia eksperta	<i>Expert Opinion on Pharmacotherapy</i> . 2010 11:11 (1957-1960)
842.	Pozzilli 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>EFNS (European Federation of Neurological Societies) European Journal of Neurology</i> . 2014; 21(SUPPL 1): PP4153.
843.	Pozzilli 2014b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:96-97.
844.	Pozzilli 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2015;84(14):P7.235.
845.	Pozzilli 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:708.
846.	Pozzilli 2015c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:247.
847.	PRISMS 1998	Inne	Duplikat	<i>Lancet</i> . 1999 Feb 20;353(9153):678.
848.	PRISMS 1998b	Inne	Duplikat	<i>Lancet</i> . 1998 Nov;352(9139):1498-504.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
849.	Radue 2010	Interwencja	Terapia łączona	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2010 292:1-2 (28-35)</i>
850.	Radue 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 (537-)</i>
851.	Radue 2012b	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (322-323)</i>
852.	Radue 2012c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012 78:1</i>
853.	Radue 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Arch Neurol. 2012;69(10):1259-69.</i>
854.	Radue 2012d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Mult Scler J. 2012;18:193-94.</i>
855.	Radue 2013	Metodyka	Pacjenci z grupy PLC w trakcie badania zostali przypisani do przyjmowania interwencji	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (214-215)</i>
856.	Radue 2013b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (447-)</i>
857.	Radue 2013c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2013;80(Suppl 7):P07.094.</i>
858.	Radue 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2014 82:10 SUPPL. 1</i>
859.	Radue 2014b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2014;82(10 SUPPL. 1)</i>
860.	Radue 2014c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ECTRIMS) Boston, USA. 2014 P439</i>
861.	Radue 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.226.</i>
862.	Radue 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;21(11):782-83.</i>
863.	Radue 2015c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. 2015; (8): 784-93. Available from: http://www.neurology.org/content/84/8/784.full.pdf</i>
864.	Radue 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22(6):NP13.</i>
865.	Radue 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 SUPPL. 1)</i>
866.	Radue 2016c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23(2):412-5.</i>
867.	Rammohan 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2011;13(Suppl 3):S61.</i>
868.	Rammohan 2017	Populacja	PPMS	<i>Multiple Sclerosis. 2017 23 Supp.1 (31-32)</i>
869.	Ramtahal 2010	Interwencja	Terapia łączona	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S294-S295)</i>
870.	Ravnborg 2010b	Typ publikacji	Korekta	<i>The Lancet Neurology. 2010;9:672-80.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
871.	Reder 2010	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2010;12(Suppl 1):S105.</i>
872.	Reder 2010b	Metodyka	Badanie obserwacyjne	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S318-S319)</i>
873.	Reder 2011	Metodyka	Badanie obserwacyjne	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S220-S221)</i>
874.	Reder 2012	Metodyka	Badanie obserwacyjne	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:12 (1865-)</i>
875.	Reder 2012b	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Neurology. Conference: 64Th American Academy Of Neurology Annual Meeting New Orleans, La United States. Conference Start. (1 Meeting Abstract). 2012;78</i>
876.	Reder 2013	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (510-511)</i>
877.	Reder 2013b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:5 (680-681)</i>
878.	Reder 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84:P7.257.</i>
879.	Reder 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX68.</i>
880.	Reder 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Mult Scler. 2015;86(Suppl 16):594-95.</i>
881.	Reen 2016	Interwencja	Przegląd systematyczny nie uwzględniający ocenianej interwencji	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2017 375: 107-122.</i>
882.	Repovic 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX04.</i>
883.	Repovic 2016	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD, USA; 3 June. 2016. DX08</i>
884.	Rice 2000	Populacja	PPMS	<i>Neurology. 2000;54(5):1145-55.</i>
885.	Rieckmann 2009	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2009;11:Suppl.2:P11.</i>
886.	Rieckmann 2011	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Journal of Neurology. 2011;258:S48.</i>
887.	Rieckmann 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology. 2013;80:Suppl.7:P07.090.</i>
888.	Riera 2016	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>The Cochrane Database of Systematic Reviews. 2016;4:CD011203.</i>
889.	Rinaldi 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis International. 2015: 369348.</i>
890.	Ritter 2016	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
891.	Romine 1999	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Proceedings of the Association of American Physicians. 1999; 111(1): 35-44.</i>
892.	Rose 2007	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Neurology. 2007;69(8):785-9.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
893.	Rose 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.252.</i>
894.	Rose 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16):P2.111.</i>
895.	Ross 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX64.</i>
896.	Rosselli 2015	Metodyka	Nieodpowiednia metodyka badania	<i>Value in Health. 2015;18 (7):A691.</i>
897.	Rovaris 2001	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Brain. 2001;124(Pt 9):1803-12.</i>
898.	Rovaris 2003	Metodyka	Analiza post hoc	<i>American Journal of Neuroradiology. 2003 24:1 (75-81)</i>
899.	Rovaris 2003b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>AJNR American Journal of Neuroradiology. 2003;24(1):75-81.</i>
900.	Rovaris 2007	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2007 13:4 (502-508)</i>
901.	Rovira 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:560-61.</i>
902.	Rudick 2004	Metodyka	Badanie kohortowe	<i>Annals of Neurology. 2004 56:4 (548-555)</i>
903.	Rudick 1997	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 1997;3(Suppl):276.</i>
904.	Rudick 1997	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 1997;49(2):358-63.</i>
905.	Rudick 1998	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Incidence and significance of neutralizing antibodies to interferon beta-1a in multiple sclerosis. Multiple Sclerosis Collaborative Research Group (MSCRG)</i>
906.	Rudick 2001	Inne	Przedruk innej publikacji	<i>Neurology. 2001 57:12 SUPPL. 5(S25-S30)</i>
907.	Rudick 2006	Interwencja	Terapia łączona	<i>New England Journal of Medicine. 2006 354:9 (911-923)</i>
908.	Rudick 2007	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Annals of Neurology. 2007;62(4):335-46.</i>
909.	Rudick 2010	Metodyka	Badanie opisowe	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S133-S134)</i>
910.	Rudick 2010b	Metodyka	Analiza retrospektywna	<i>Archives of Neurology. 2010 67:11 (1329-1335)</i>
911.	Rudick 2011	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S219-S220)</i>
912.	Rudick 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2014 261 SUPPL. 1 (S298-S299)</i>
913.	Rudick 2014	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16(Suppl 3):5.</i>
914.	Rudick 2014b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:100.</i>
915.	Sabetella 2015	Metodyka	Niezgodna metodyka badania	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2015;357:e310.</i>
916.	Said Inshasi 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22 (6):NP7.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
917.	Saida 2007	Metodyka	ponowna analiza wyników starego badania RCT z zastosowaniem nowych definicji choroby	<i>Neuro-Ophthalmology Japan. 2007 24:1 (28-36)</i>
918.	Saida 2011	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis 2011 17:10 SUPPL. 1 (S418-S419)</i>
919.	Saida 2012	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis. 2012;18(9):1269-77.</i>
920.	Saida 2016	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders. 2016;7:102-08.</i>
921.	Saida 2016b	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Multiple Sclerosis. 2016 22 Supp. 3 (P607)</i>
922.	Saida 2016c	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:280.</i>
923.	Saida 2017	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Neurology and Therapy. 2017 6: 39-55.</i>
924.	Saida 2017b	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders. 2017 11: 25-31.</i>
925.	Saida 2017c	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>BMC Neurology. 2017 17: 17.</i>
926.	Salama 2003	Metodyka	Badanie nRCT	<i>Neuro Sciences 20038 □ (Supple.1) : 345-346</i>
927.	Sarda 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology 2014 82:10 SUPPL. 1</i>
928.	Schiffer 1995	Inne	Duplikat	<i>Neurology. 2001 Dec;57(12 Suppl 5):S16-24.</i>
929.	Schippling 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2009 15:9 Suppl. S (S118-)</i>
930.	Schippling 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2016;263(7):1418-26.</i>
931.	Schippling 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016. P32155</i>
932.	Schwartzbach 2014	Interwencja	Badanie leku: GSK239512	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:385.</i>
933.	Schwid, SR. et al, 2007	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Clin Ther. 2007;29(9):2031-48.</i>
934.	Scolding 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry, Conference: Association of British Neurologists, ABN. 2015;86(11)</i>
935.	Scott 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S69-S70)</i>
936.	Scott 2013	Metodyka	Badanie retrospektywne	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders. 2013 2:4 (370-376)</i>
937.	Scott 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:757.</i>
938.	SPECTRIMS 2001	Populacja	SPMS	<i>Neurology. 2001 Jun 12;56(11):1496-504.</i>
939.	Selmaj 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2009 15:9 Suppl. S (S247-)</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
940.	Selmaj 2011	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S451-)</i>
941.	Selmaj 2011b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2011 17:10 SUPPL. 1 (S181-)</i>
942.	Selmaj 2012	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 SUPPL. 1 (200-201)</i>
943.	Selmaj 2012b	Typ publikacji	Poster	<i>Journal of Neurology. 2012 259:1 SUPPL. 1 (S66-)</i>
944.	Selmaj 2012c	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology. 2012 259:1 SUPPL. 1 (S65-S66)</i>
945.	Selmaj 2012d	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012 78:1</i>
946.	Selmaj 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013 80:1</i>
947.	Selmaj 2013b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2013;1:221.</i>
948.	Selmaj 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:109.</i>
949.	Selmaj 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P3.256.</i>
950.	Selmaj 2015b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2015;84(Suppl 14):P7230.</i>
951.	Selmaj 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:325-26.</i>
952.	Selmaj 2016b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:202.</i>
953.	Selmaj 2016c	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen. 2016. P11195.</i>
954.	Shang 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2015;357:e303.</i>
955.	Sheridan 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2009;11(Suppl 3):A35.</i>
956.	Shimizu 2014	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Clinical Neurology. 2014 54 Supp. 1 (S118-)</i>
957.	Siger-Zajdel 2003	Metodyka	Badanie otwarte, jednoramienne	<i>Neurologia i neurochirurgia polska. 2003 37:6 (1185-1197)</i>
958.	Silber 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry. 2014;85(10):A39.</i>
959.	Simon 1999	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 1999 Jul 13;53(1):139-48.</i>
960.	Simon 1998	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>The Multiple Sclerosis Collaborative Research Group. Ann Neurol. 1998;43(1):79-87.</i>
961.	Simon 1995	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 1995; 45(Suppl 4): A418.</i>
962.	Simon 2000	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis Collaborative Research Group. Neurology. 2000;55(2):185-92.</i>
963.	REFORMS	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>BMC Neurology. 2012;12:154.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
964.	Singer 2014	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Neurology. 2014 82:10 SUPPL. 1</i>
965.	Singer 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.269.</i>
966.	Singer 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX73.</i>
967.	Singer 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 SUPPL. 1)</i>
968.	Singer 2016b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 Suppl 1):P6.169.</i>
969.	Singer 2016c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
970.	Singer 2016d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:281-82.</i>
971.	Smith 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ECTRIMS). 2016. P370</i>
972.	Soelberg-Sorensen 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2009;256:S127-S28.</i>
973.	Soelberg-Sorensen 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2010;12(Suppl 1):64-65.</i>
974.	Soelberg-Sorensen 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Meeting Abstracts. 2013 80:1</i>
975.	Soltanzadeh 2013	Typ publikacji	Abstrakt konferencyjny	<i>Neuroepidemiology. 2013 41:3-4 (265-266)</i>
976.	Song 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(SUPPL 1)</i>
977.	Song 2016b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Journal of Neurology. 2016;23:205.</i>
978.	Sorensen 2003	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. 2003;61(9 SUPPL. 5):S27-S28.</i>
979.	Sorensen 2009	Metodykai	Opis badania BRAVO	<i>Multiple Sclerosis. 2009 15:9 Suppl. S (S119-S120)</i>
980.	Sormani 2002	Metodyka	Analiza wtórna wyników badań	<i>Neurology. 2002 58:3 (417-421)</i>
981.	Sormani 2011	Metodyka	Analiza wtórna wyników badań	<i>Neurology. 2011 77:18 (1684-1690)</i>
982.	Sormani 2013	Metodyka	Analiza post hoc	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (262-263)</i>
983.	Sormani 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;21(7):916-24.</i>
984.	Sormani 2015b	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:587-88.</i>
985.	Sormani 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:364.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
986.	Sprenger 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2016;86(16 SUPPL. 1)</i>
987.	Stefano 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Neurology. 2015;84(Suppl 14):P3.246.</i>
988.	Stelmasiak 2009	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Multiple Sclerosis. 2009;15(6):767-70.</i>
989.	Stone 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:389-90.</i>
990.	Stone 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P5.198.</i>
991.	Stubinski 2012	Populacja	Pierwsze klinicznie potwierdzone zmiany demielinizacyjna wskazujące na MS	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:4 (535-536)</i>
992.	Tang 2009	Metodyka	Ocena metodyki badania	<i>Multiple Sclerosis. 2009 15:9 Suppl. S (S131-S132)</i>
993.	Comi 2015	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multiple Sclerosis. 2015;21:Suppl. 11:541:(P1057).</i>
994.	Teriflunomide MS trial	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Neurology. 2006; 66(6): 894-900.</i>
995.	Thangavelu 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:360-61.</i>
996.	Thomas 2017	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Neurology. 2017 88:16 Supp. 1</i>
997.	Tiwari 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:440-41.</i>
998.	Traboulosee 2015	Metodyka	Faza extension badania nie włączonego do analizy	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2015;17(Suppl 1):DX05.</i>
999.	Traboulosee 2016	Metodyka	Faza extension badania nie włączonego do analizy	<i>2016 Annual Meeting of the Consortium of Multiple Sclerosis Centers (CMSC), National Harbor, MD. 2016.</i>
1000	Traboulosee 2015	Metodyka	Faza extension badania nie włączonego do analizy	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:570-71.</i>
1001	Traboulosee 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.251.</i>
1002	Traboulosee 2015c	Metodyka	Faza extension badania nie włączonego do analizy	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.249.</i>
1003	Traboulosee 2016	Metodyka	Faza extension badania nie włączonego do analizy	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:613-14.</i>
1004	Traboulosee 2016b	Metodyka	Faza extension badania nie włączonego do analizy	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:641-42.</i>
1005	Traboulosee 2016c	Inne	Duplikat	<i>European Journal of Neurology. 2016 23 SUPPL. 2 (58-)</i>
1006	Traboulosee 2017	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. 2017;88(16):Suppl.P6.338.</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
1007	Trabousee 2017b	Metodyka	Analiza dodatkowa wyników badania głównego	<i>Multiple Sclerosis Journal</i> . 2017;23:Suppl.1:P017.
1008	Trojano 2015	Metodyka	Porównanie różnych dawek tej samej interwencji	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:49.
1009	Tsivgoulis 2016	Interwencja	Przegląd systematyczny nie uwzględniający ocenianej interwencji	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2016 22 Supp. 3 (597-)
1010	Tubridy 1999	Interwencja	Niezgodna dawka	<i>Neurology</i> . 1999 53:3 (466-472)
1011	Tur 2011	Populacja	PPMS	<i>Archives of Neurology</i> . 2011 68:11 (1421-1427)
1012	Turner 2014	Populacja	Ty ko pacjenci z wczesnym stadium MS	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry</i> . 2014;85(10):A40.
1013	Turner 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:336-37.
1014	Twiss 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Value in Health</i> . 2009;12(7):A373.
1015	Twiss 2010	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Health Qual Life Outcomes</i> . 2010;8:117.
1016	Twyman 2013	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Neurology</i> . 2013;80:Suppl.7:P07.098.
1017	Uitdehaag 2010	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology</i> . 2010 257 SUPPL. 1 (S148-)
1018	Uitdehaag 2011	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Therapeutic Advances in Neurological Disorders</i> . 2011 4:1 (3-14)
1019	Vellinga 2008	Metodyka	Analiza wtórna wyników badań klinicznych	<i>Neurology</i> . 2008 70:13 PART 2 (1150-1151)
1020	Vermersch 2009	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology</i> . 2009;256:244-45.
1021	Vermersch 2010	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2010;12:Suppl.1:137.
1022	Vermersch 2010b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010;16:Suppl:298-99.
1023	Vermersch 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2012 18:9 (S9-S10)
1024	Vermersch 2012b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Journal of Neurology</i> . 2012 259:1 SUPPL. 1 (S38-)
1025	Vermersch 2015	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:621.
1026	Vermersch 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology</i> . 2016;23:681.
1027	Vermersch 2016b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Abstracts of the 2nd Congress of the European Academy of Neurology, Copenhagen</i> . 2016. P31163
1028	Vermersch 2016c	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(16 SUPPL. 1)
1029	Viglietta 2015	Metodyka	Zbiorcza analiza wyników badań	<i>Annals of Clinical and Translational Neurology</i> . 2015;2(2):103-18.

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
1030	Vollmer 2011	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2011;1:S507-S08.</i>
1031	Vollmer 2011b	Interwencja	Niezgodna interwencja	<i>Multiple Sclerosis. 2011;17(2):181-91.</i>
1032	Vollmer 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Mult Scler J. 2012;18:438-39.</i>
1033	Vollmer 2013	Metodyka	Wyniki zbiorcze z badań	<i>Multiple Sclerosis 2013 19:11 SUPPL. 1 (227-228)</i>
1034	Vollmer 2013b	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. MeetingAbstracts. 2013 80:1</i>
1035	Von Rosenstiel 2010	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S143-)</i>
1036	Wang 2007	Metodyka	Badanie jednoramienne	<i>Journal of Clinical Rehabilitative Tissue Engineering Research. 2007 11:8 (1585-1588)</i>
1037	Weinstein 1999	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Archives of Neurology. 1999 56:3 (319-324)</i>
1038	Weinstock-Guttman 2012	Metodyka	Wszyscy pacjenci zostali poddani terapii NAT na początku badania I dopiero później randomizowania do grupy NAT lub PLC	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012 78:1</i>
1039	Weinstock-Guttman 2012b	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>Journal of Neurology. 2012;259(5):898-905.</i>
1040	Weinstock-Guttman 2016	Metodyka	Porównanie różnych DMT po terapii natalizumabem, wyniki podane łącznie	<i>Journal of Neurology, Neurosurgery and Psychiatry. 2016 87:9 (937-943).</i>
1041	White 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2013;1:255-56.</i>
1042	White 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2014 261 SUPPL. 1 (S234-)</i>
1043	White 2016	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Therapeutic Advances in Neurological Disorders. 2016;9(4):239-49.</i>
1044	Wiendl 2014	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology. 2014;21(Suppl 1):PP4163.</i>
1045	Wiendl 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:266-67.</i>
1046	Wiendl 2015b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2015;1:232-33.</i>
1047	Wiendl 2015c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84:P4.007.</i>
1048	Wiendl 2015d	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:50.</i>
1049	Wiendl 2016	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2016;22:328.</i>
1050	Wiggermann 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2014;1:297-98.</i>
1051	Wingerchuk 2010	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis. 2010 16:10 SUPPL. 1 (S141-)</i>
1052	Wolinsky 2001	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Multiple Sclerosis. 2001 7:1 (33-41)</i>
1053	Wolinsky 2002	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2002 59:8 (1284-1286)</i>
1054	Wolinsky 2004	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis. 2004 10:SUPPL. 1(S65-S72)</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
1055	Wolinsky 2007	Populacja	PPMS	<i>Annals of Neurology</i> . 2007 61:1 (14-24)
1056	Wolinsky 2010	Typ publikacji	Poster	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010 16:10 SUPPL. 1 (S347-S348)
1057	Wolinsky 2012	Inne	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. Meeting Abstract</i> . 2012 78:1
1058	Wolinsky 2013	Typ publikacji	Poster	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013 80:1
1059	Wolinsky 2013b	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2013;19(10):1310-9.
1060	Wolinsky 2014	Populacja	CIS	<i>Journal of Neurology</i> . 2014 261 SUPPL. 1 (S75-)
1061	Wolinsky 2014b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:103.
1062	Wolinsky 2014c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:43-44.
1063	Wolinsky 2014d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2014;1:203-04.
1064	Wolinsky 2015	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2015;1:534-35.
1065	Wolinsky 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis and Related Disorders</i> . 2015;4(4):370-76.
1066	Wolinsky 2015c	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2015;17(Suppl 1):DX27.
1067	Wray 2009	Typ publikacji	Poster konferencyjny	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2009 15:9 Suppl. S (S247-)
1068	Wray 2011	Metodyka	Brak wpływu badania na sieć MTC	<i>International Journal of Multi Sclerosis Care</i> . 2011;13:Suppl.3:44.
1069	Wray 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Meeting Abstracts</i> . 2013 80:1
1070	Wroe 2005	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Journal of International Medical Research</i> . 2005; 33(3): 309-18.
1071	Wuerfel 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(16 SUPPL. 1)
1072	Wynn 2009	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2009 15:9 Suppl. S (S135-)
1073	Wynn 2010	Interwencja	Terapia skojarzona	<i>The Lancet Neurology</i> . 2010;9:381-90.
1074	Wynn 2010b	Metodyka	Analiza w podgrupach	<i>Multiple Sclerosis</i> . 2010 16:10 SUPPL. 1 (S140-)
1075	Wynn 2010c	Interwencja	Terapia łączona	<i>The Lancet Neurology</i> . 2010 9:4 (381-390)
1076	Wynn 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology</i> . 2015;22:827.
1077	Yamamura 2014	Typ publikacji	Abstrakt	<i>Clinical Neurology</i> . 2014 54 Supplement 1 (S31-)
1078	Yin 2015	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care</i> . 2015;17(Suppl 1):DX52.
1079	You 2016	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 68th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN</i> . 2016;86(16 SUPPL. 1)

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
1080	Yousry 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.262.</i>
1081	Yousry 2015b	Metodyka	Badanie typu extension	<i>European Journal of Neurology. 2015;22:157.</i>
1082	Zecca 2014	Metodyka	Wszyscy pacjenci zostali poddani terapii NAT na początku badania i dopiero później randomizowani do grup	<i>BMC Neurology. 2014 14:1 Article Number 38</i>
1083	Zhang 2012	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Meeting Abstract. 2012 78:1</i>
1084	Zhao 2000	Metodyka	Brak dodatkowych wyników	<i>Neurology. 2000;54(1):200-6.</i>
1085	Zhao 2009	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of the Neurological Sciences. 2009;285:S200.</i>
1086	Ziemssen 2013	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Multiple Sclerosis. 2013 19:11 SUPPL. 1 (212-213)</i>
1087	Ziemssen 2017	Typ publikacji	Abstrakt	<i>European Journal of Neurology. 2017 24 Suppl. 1 (657-)</i>
1088	Zivadinov 2007	Metodyka	Badanie nRCT	<i>Multiple Sclerosis. 2007 13:4 (490-501)</i>
1089	Zivadinov 2012	Populacja	Część pacjentów badanych to zdrowi ochotnicy	<i>Multiple Sclerosis. 2012 18:8 (1125-1134)</i>
1090	Zivadinov 2014	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Neurology. Conference: 66th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2014;82(Suppl 10):P3.026.</i>
1091	Zivadinov 2014b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>European Federation of Neurological Societies (EFNS), European Neurological Surgery, Istanbul, Turkey. 2014. EP4141</i>
1092	Zivadinov 2014c	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neurology. 2014;261:S230.</i>
1093	Zivadinov 2014d	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>International Journal of Multiple Sclerosis Care. 2014;16(Suppl 3):DX37.</i>
1094	Zivadinov 2015	Metodyka	Badanie typu extension	<i>Neurology. Conference: 67th American Academy of Neurology Annual Meeting, AAN. 2015;84(14):P7.255.</i>
1095	Zivadinov 2015b	Metodyka	Brak ocenianych punktów końcowych	<i>Journal of Neuroimaging. 2015;25(6):989-95.</i>

Brak wpływu badania na sieć MTC – dodanie badania powoduje brak zamknięcia sieci MTC

Tabela 68.

Badania wykluczone z analizy na etapie pełnych tekstów wraz z przyczyną wykluczenia (przeszukanie dla efektywności rzeczywistej OKR)

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
1.	Ayazpoor U. 2016	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Psychopharmakotherapie. 2016;23:31-32</i>
2.	Cartier-Bechu C 2017	Metodyka	Niezgodna metodyka badania	<i>Value in Health. 2017;20:A752</i>

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
3.	Castro-Borrero 2012	Metodyka	Brak wskazania metodyki przeglądu	<i>Therapeutic Advances in Neurological Disorders</i> . 2012;5:205-220
4.	Çelik Ş.Y. 2017	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Türk Noroloji Dergisi</i> . 2017;23:146-147
5.	Chamberlin K.W. 2017	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Drug Topics</i> . 2017;161
6.	Chaudhuri 2012	Typ publikacji	Korespondencja	<i>Lancet</i> . 2012 Mar 31;379(9822):1196-7; author reply 1197.
7.	Chin P. 2018	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Biochemistry</i> . 2018;57:474-476
8.	Deisenhammer 2017	Typ publikacji	List do edytora	<i>N Engl J Med</i> . 2017 Apr 27;376(17):1693-4. doi: 10.1056/NEJMc1702076.
9.	Du 2017	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Auto Immun Highlights</i> . 2017 Nov 16;8(1):12. doi: 10.1007/s13317-017-0100-y.
10.	Ecker-Schlipf B. 2012	Inne	Język niemiecki	<i>Psychopharmakotherapie</i> . 2012;19:239-241
11.	Filippini 2017	Populacja	Badanie na pacjentach po pierwszym rzucie sugerującym MS	<i>Cochrane Database Syst Rev</i> . 2017 Apr 25;4:CD012200. doi: 10.1002/14651858.CD012200.pub2.
12.	Filippini 2017	Typ publikacji	Komentarz	<i>Evid Based Med</i> . 2017 Dec;22(6):215-216. doi: 10.1136/ebmed-2017-110721. Epub 2017 Nov 8.
13.	Grebenciucova 2017	Metodyka	Brak wskazania metodyki przeglądu	<i>Curr Neurol Neurosci Rep</i> . 2017 Sep 22;17(11):88. doi: 10.1007/s11910-017-0800-8.
14.	Hanssen H.-P. 2011	Inne	Język niemiecki	<i>Deutsche Apotheker Zeitung</i> . 2011;151:58
15.	Hauser 2017	Typ publikacji	Korespondencja	<i>N Engl J Med</i> . 2017 Apr 27;376(17):1694. doi: 10.1056/NEJMc1702076.
16.	Heliopoulos 2018	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Med Chem</i> . 2018 Feb 6;14(2):144-154. doi: 10.2174/1573406413666170906121828.
17.	Hellwig B. 2010	Inne	Język niemiecki	<i>Deutsche Apotheker Zeitung</i> . 2010;150:68
18.	Jokubaitis V.G. 2016	Interwencja	Niezgodna interwencja	<i>Annals of Neurology</i> . 2016;80:89-100
19.	Kerstin 2018	Inne	Język niemiecki	<i>Pharmazeutische Zeitung</i> . 2018;163:
20.	Kretzschmar A. 2018	Inne	Język niemiecki	<i>Krankenhauspharmazie</i> . 2018;39:30-31
21.	McLauchlan D 2017	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Journal of neurology</i> . 2017;264:814-816
22.	Mildiner 2017	Typ publikacji	List do edytora	<i>N Engl J Med</i> . 2017 Apr 27;376(17):1692-3. doi: 10.1056/NEJMc1702076.
23.	Montalban 2017	Typ publikacji	List do edytora	<i>N Engl J Med</i> . 2017 Apr 27;376(17):1694.
24.	Moreno Torres 2017	Metodyka	Przegląd niesystematyczny	<i>Expert Rev Neurother</i> . 2017 Apr;17(4):359-371. doi: 10.1080/14737175.2017.1245616. Epub 2016 Oct 21.
25.				

Lp	Badanie	Obszar niezgodności	Przyczyna wykluczenia	Referencja
26.	Moss 2018b	Metodyka	Za krótki okres obserwacji	<i>Americas Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis (ACTRIMS) Forum 2018, February 1-3, San Diego, California, Poster Session 1, Abstract: P044</i>
27.	Polderman A. 2017	Typ publikacji	Artykuł poglądowy	<i>Pharmaceutisch Weekblad. 2017;152:23</i>
28.	Schoergenhofer 2017	Typ publikacji	List do edytora	<i>N Engl J Med. 2017 Apr 27;376(17):1693.</i>
29.	Sharp 2017	Typ publikacji	List do edytora	<i>N Engl J Med. 2017 Apr 27;376(17):1692. doi: 10.1056/NEJMc1702076.</i>
30.	Stahnke 2017	Metodyka	Przegląd niesystematyczny	<i>Ann Pharmacother. 2017 Dec 1:1060028017747635. doi: 10.1177/1060028017747635.</i>
31.	Weideman A.M. 2017	Populacja	Populacja obejmuje również pacjentów z postacią PPMS	<i>Frontiers in Neurology. 2017;8: http://dx.doi.org/10.3389/fneur.2017.00577</i>
32.	Xie Q. 2017	Metodyka	Metaanaliza wybranych badań	<i>Experimental and Therapeutic Medicine. 2017;13:3061-3066</i>
33.	Zanganeh N. 2017	Metodyka	Okres obserwacji poniżej 48 tygodni	<i>Multiple Sclerosis Journal. 2017;23:384-385</i>
34.	Zündorf I. 2016	Inne	Język niemiecki	<i>Deutsche Apotheker Zeitung. 2016;156:</i>

E.2. Badania kliniczne w toku

Tabela 69.
Badania kliniczne w toku

Identyfikator / Tytuł	Typ i etap badania	Populacja	Docelowa wielkość próby	Interwencja/Komparator	Data rozpoczęcia/zakończenia / Sponsor
clinicaltrials.gov / clinicaltrialsregister.eu					
NCT03085810 / EudraCT Number 2016-002937-31 An Open-Label, Single-Arm Study to Evaluate the Effectiveness and Safety of Ocrelizumab in Patients With Early Stage Relapsing Remitting Multiple Sclerosis	Typ: nRCT Etap: w fazie rekrutacji	Dorośli (18–55 lat) z RRMS, u których 1. rzut choroby wystąpił w okresie ≤ 3 lat oraz ≥ 1 rzutem w ostatnim roku / ≥ 1 objawem widocznym w badaniu MRI oraz niesprawnością ocenioną na $\leq 3,5$ pkt w skali EDSS	600	OKR	03.2017 / 01.2022 Hoffmann-La Roche
NCT02688985 / EudraCT Number 2016-004616-37 An Open-Label, Multicenter, Biomarker Study to Explore the Mechanism of Action of Ocrelizumab and B-Cell Biology in Patients With Relapsing Multiple Sclerosis or Primary Progressive Multiple Sclerosis	Typ: RCT Etap: w fazie rekrutacji	Dorośli (18–55 lat) z: • RRMS i niesprawnością ocenioną na $\leq 5,5$ pkt w skali EDSS lub w przypadku RRMS trwającej > 15 lat >5 pkt w skali EDSS, uprzednio nie-/leczeni DMT • PPMS i niesprawnością ocenioną na 3–6,5 pkt w skali EDSS lub w przypadku PPMS trwającej < 15 lat ≤ 5 pkt w skali EDSS	104	OKR + nakłucie łądźwiowe	04.2016 / 09.2018 Genentech, Inc.
NCT03157830 / Evaluating the Efficacy and Safety of Transitioning Patients From Natalizumab to Ocrelizumab	Typ: nRCT Etap: w fazie rekrutacji	Dorośli (18–65 lat) z RRMS i niesprawnością ocenioną na ≤ 6 pkt w skali EDSS, uprzednio leczeni NTZ	75	OKR	06.2017 / 06.2022 Providence Health & Services
NCT03138525 / Immune Profiling During Ocrelizumab Treatment in Multiple Sclerosis	Typ: nRCT Etap: w fazie rekrutacji	Dorośli (18–60 lat) z RRMS	130	OKR	06.2017 / 11.2019 Brigham and Women's Hospital
NCT03025269 / Effect of Ocrelizumab on Gray Matter Pathology, Leptomeningeal Inflammation and Cognitive Dysfunction in Multiple Sclerosis	Typ: nRCT Etap: przed fazą rekrutacji	Dorośli (18–60 lat) z RRMS trwającą < 20 lat, niesprawnością ocenioną na ≤ 5 pkt w skali EDSS i uprzednio nieleczeni OKR	30	OKR	09.2017 / 01.2019 University at Buffalo
NCT02980042 / Evaluating the Tolerability and Safety Profile of Switching From Rituximab to Ocrelizumab: A Real World Evaluation of Patients With Relapsing Forms of Multiple Sclerosis	Typ: nRCT Etap: przed fazą rekrutacji	Dorośli (18–65 lat) z RRMS leczeni uprzednio > 2 dawkami RTX	200	OKR / RTX	01.2017 / 01.2019 University of Colorado, Denver

Identyfikator / Tytuł	Typ i etap badania	Populacja	Docelowa wielkość próby	Interwencja/Komparator	Data rozpoczęcia/zakończenia / Sponsor
NCT02637856 / An Open-Label Study to Evaluate the Effectiveness and Safety of Ocrelizumab in Patients With Relapsing Remitting Multiple Sclerosis Who Have Had a Suboptimal Response to an Adequate Course of Disease-Modifying Treatment	Typ: nRCT Etap: przed fazą rekrutacji	Dorośli (18–55 lat) z RRMS trwającą ≤ 12 lat, leczeni max. 3 lekami DMT przez okres ≥ 6 mies., którzy przerwali terapię z powodu braku optymalnej odpowiedzi	611	OKR	02. 2016 / 12.2019 Genentech, Inc.
NCT02861014 / EudraCT Number 2015-005597-38 An Open-Label Study To Evaluate the Efficacy and Safety of Ocrelizumab in Patients With Relapsing Multiple Sclerosis Who Have A Suboptimal Response to an Adequate Course of Disease-Modifying Treatment	Typ: nRCT Etap: przed fazą rekrutacji	Dorośli (18–55 lat) z RRMS trwającą < 10 lat, niesprawnością ocenioną na < 4 pkt w skali EDSS oraz leczonych uprzednio max. 2 lekami DMT, u których przerwano terapię z powodu braku optymalnej odpowiedzi	681	OKR	09. 2016 / 12.2020 Hoffmann-La Roche
NCT02545868 / A Phase IIIB, Multicenter, Randomized, Parallel-Group, Open-Label Study to Evaluate the Effects of Ocrelizumab on Immune Responses in Patients With Relapsing Forms of Multiple Sclerosis	Typ: RCT Etap: przed fazą rekrutacji	Dorośli (18–55 lat) z RRMS, niesprawnością ocenioną na ≤ 5 pkt w skali EDSS, którzy otrzymali ≥ 1 szczepionkę przeciwko tężcowi, błonicy lub krztuścowi bezkomórkowemu	102	OKR + szczepionka / szczepionka	10. 2015 / 12.2022 Hoffmann-La Roche

E.3. Formularze do oceny wiarygodności badań

Tabela 70.
Kryteria oceny ryzyka błędu systematycznego zgodnie z Cochrane Handbook

Ryzyko błędu	Kryteria oceny
PROCES RANDOMIZACJI Błędy selekcji wynikające z nieprawidłowego procesu randomizacji.	
Niskie	W badaniu pacjenci klasyfikowani są do grup w sposób losowy wykorzystując kod randomizacji wygenerowany za pomocą metody opisanej jako: • Tabela liczb losowych (<i>random number table</i>); • System komputerowy (<i>computer random number generator</i>); • Rzut monetą (<i>coin tossing</i>); • Tasowanie kart lub kopert (<i>shuffling cards or envelopes</i>); • Rzut kośćmi (throwing dice); • Losowanie, np. poprzez ciągnięcie słomek (<i>drawing of lots</i>); • Minimalizacja (przeprowadzona z pominięciem losowej selekcji jest poprawną metodą przydziału pacjentów do grup).
Wysokie	W badaniu pacjenci klasyfikowani są do grup w sposób nielosowy, wykorzystując kod wygenerowany za pomocą metody opartej na: • Selekcji na podstawie parzystych lub nieparzystych dat urodzenia; • Selekcji na podstawie daty rejestracji; • Selekcji na podstawie numeru kartoteki. Inne, rzadziej stosowane, metody obciążone wysokim ryzykiem błędów selekcji to: • Selekcja na podstawie oceny lekarza; • Selekcja na podstawie preferencji uczestnika; • Selekcja na podstawie wyników testów laboratoryjnych; • Selekcja na podstawie dostępności interwencji.
Niejasne / nieznanne	Brak dostatecznych informacji pozwalających zaliczyć daną metodę do grupy niskiego bądź wysokiego ryzyka błędów selekcji.
UKRYCIE KODU ALOKACJI Błędy selekcji wynikające z nieprawidłowego ukrycia kodu alokacji.	
Niskie	Osoby przeprowadzające badanie oraz pacjenci nie znają przydziału do grupy, poprzez zastosowanie: • Centralnego systemu alokacji (telefonicznie, internetowo, alokacja kontrolowana przez aptekę); • Ponumerowanych opakowań leków nieróżniących się wyglądem; • Ponumerowanych, nieprzeźroczystych i zabezpieczonych kopert.
Wysokie	Osoby przeprowadzające badanie oraz pacjenci mogą poznać przydział do grupy. Podczas przydziału do grup zastosowano: • Otwarty system alokacji (np. listy kodów); • Koperty zawierające kod alokacji nie zostały odpowiednio zabezpieczone (np. koperty nie są ponumerowane, zabezpieczone lub są przeźroczyste); • System oparty na dacie urodzenia; • System oparty na numerze kartoteki; • Jakikolwiek inny proces niegwarantującym poufności procesu alokacji.
Niejasne / nieznanne	Brak dostatecznych informacji pozwalających zaliczyć daną metodę do grupy niskiego bądź wysokiego ryzyka błędów selekcji. Sytuacja taka ma miejsce w przypadku braku opisu szczegółów procesu alokacji (np. kody przydzielone za pomocą kopert, jednak brak informacji dotyczącej ich numerowania, nieprzeźroczystości i zabezpieczenia).
ZAŚLEPIENIE UCZESTNIKÓW I PERSONELU Błędy wykonania wynikające ze znajomości kodów alokacji przez uczestników badania i lekarzy.	
Niskie	Którekolwiek z poniższych: • Brak lub niekompletne zaślepienie w przypadku, gdy zaślepienie nie wpływa na wynik badania; • Podwójne zaślepienie przeprowadzone poprawnie, niskie ryzyko błędów w procesie zaślepienia.

Ryzyko błędu	Kryteria oceny
Wysokie	Którekolwiek z poniższych: • Brak lub niekompletne podwójne zaślepienie w przypadku, gdy zaślepienie wpływa na wynik badania; • Podwójne zaślepienie przeprowadzone niepoprawnie, wysokie prawdopodobieństwo, iż wynik obarczony jest błędem wykonania.
Niejasne / nieznane	Którekolwiek z poniższych: • Brak dostatecznych informacji pozwalających określić ryzyko błędów wykonania; • W badaniu nie poruszono tematu wpływu podwójnego zaślepienia na wyniki.
ZASŁEPIENIE OSÓB OCENIAJĄCYCH WYNIKI	
Błędy detekcji wynikające ze znajomości kodu alokacji przez osoby oceniające wyniki badań.	
Niskie	Którekolwiek z poniższych: • Brak lub niekompletne podwójne zaślepienie osoby oceniającej wyniki w przypadku, gdy zaślepienie nie wpływa na wynik badania; • Poprawne zaślepienie osób oceniających wyniki badań, niskie ryzyko błędów w procesie zaślepienia.
Wysokie	Którekolwiek z poniższych: • Brak zaślepienia osób oceniających wyniki w przypadku, gdy zaślepienie wpływa na wynik badania; • Zaślepienie osób oceniających wyniki badań przeprowadzone w sposób niepoprawny, wysokie prawdopodobieństwo, iż wynik obarczony jest błędem detekcji.
Niejasne / nieznane	Którekolwiek z poniższych: • Brak dostatecznych informacji pozwalających określić ryzyko błędów detekcji; • W badaniu nie poruszono tematu zaślepienia osób oceniających wyniki.
NIEKOMPLETNOŚĆ WYNIKÓW WŁĄCZONYCH DO ANALIZY	
Błąd z utraty wynikający z niekompletności danych włączonych do analizy.	
Niskie	Którekolwiek z poniższych: • Brak utraty z badania; • Przyczyny utraty z badania nie są związane z ocenianym wynikiem; • Utrata z badania rozłożona jest w sposób równomierny w analizowanych grupach, przyczyny utraty z badania są podobne; • W przypadku dychotomicznych punktów końcowych odsetek brakujących wyników jest niewieki w porównaniu z obserwowanym ryzykiem zdarzeń i nie wpływają na klinicznie istotny efekt ocenianej interwencji; • W przypadku ciągłych punktów końcowych możliwa miara efektu brakujących wyników nie wpływa na klinicznie istotną miarę efektu ocenianej interwencji; • Imputacja przeprowadzona przy użyciu poprawnych metod.
Wysokie	Którekolwiek z poniższych: • Przyczyny utraty z badania mogą być związane z ocenianym wynikiem (nierównomierna utrata w grupach badanych, nierównomierny rozkład przyczyny utraty w grupach badanych); • W przypadku dychotomicznych punktów końcowych brakujące wyniki wpływają na klinicznie istotny efekt ocenianej interwencji; • W przypadku ciągłych punktów końcowych możliwa miara efektu brakujących wyników wpływa na klinicznie istotną miarę efektu ocenianej interwencji; • W analizie „as treated” zastosowana interwencja jest przeprowadzona z odstępstwami w stosunku do interwencji przypisanej podczas randomizacji; • Potencjalnie błędne przeprowadzenie imputacji.
Niejasne / nieznane	Którekolwiek z poniższych: • Brak dostatecznych informacji dotyczących utraty lub wykluczenia z badania by określić ryzyko błędów utraty (brak informacji na temat liczby randomizowanych pacjentów, brak informacji na temat przyczyn utraty z badania); • W badaniu nie poruszono tematu wpływu niekompletności danych na oceniany wynik.
RAPORTOWANIE WYNIKÓW	
Błędy raportowania wynikające z wybiórczego sposobu opisywania i przedstawiania wyników.	
Niskie	Którekolwiek z poniższych: • Dostępny protokół badania wymienia pierwszorzędowe i drugorzędowe punkty końcowe istotne z punktu widzenia analizy. Wyniki prezentowane są w sposób z góry założony w protokole; • Pomimo, iż protokół badania jest niedostępny wyniki wszystkich istotnych punktów końcowych są dostępne w raporcie z badania.

Ryzyko błędu	Kryteria oceny
Wysokie	Którekolwiek z poniższych: • Raport nie zawiera wyników wszystkich pierwszorzędowych punktów końcowych; • Wyniki jednego lub więcej pierwszorzędowych punktów końcowych podawane są w podzbiorach danych, lub przy użyciu miar i metod niesprecyzowanych w protokole; • Jeden lub więcej z ocenianych punktów końcowych nie został z góry sprecyzowany w protokole. Nie dotyczy to uzasadnionych przypadków np. oceny nieprzewidzianych działań niepożądanych; • Jeden lub więcej z ocenianych punktów końcowych podany jest w sposób niekompletny, przez co nie można wykorzystać go w meta-analizie; • Wyniki istotnych punktów końcowych oczekiwanych z perspektywy podejmowanej tematyki nie są zawarte w raporcie z badań.
Niejasne / nieznane	Brak dostatecznych informacji pozwalających zaliczyć badanie do grupy niskiego bądź wysokiego ryzyka błędów raportowania. Sytuacja ta dotyczy większości badań.
INNE RODZAJE OGRANICZEŃ BADAŃ Błędy nieuwzględnione powyżej.	
Niskie	Badanie wydaje się być pozbawione innych błędów.
Wysokie	Istnieje przynajmniej jeden czynnik wskazujący istnienie błędów, np.: • Potencjalne źródła błędów wynikające ze sposobu zaprojektowania badań; • Potencjalne ryzyko sfalszowania badań; • Inne.
Niejasne / nieznane	Istnieje prawdopodobieństwo błędów, jednak: • Brak dostatecznych informacji pozwalających ocenić wagę istniejących błędów; • Brak przesłanek lub dowodów świadczących o tym, że zidentyfikowany problem prowadzi do błędów.

E.4. Formularz do oceny opracowań wtórnych (AMSTAR II)

Tabela 71.

Skala oceny wiarygodności przeglądów systematycznych (AMSTAR II) – tłumaczenie własne

Pytanie	Odpowiedź
1. Czy pytania badawcze i kryteria włączenia do przeglądu zawierały elementy PICO? „Tak” jeśli: ☐ Populacja ☐ Interwencja ☐ Komparator ☐ Punkty końcowe Opcjonalnie (rekomendowane) ☐ Ramy czasowe dla okresu obserwacji (<i>follow-up</i>)	☐ Tak ☐ Nie
2. Czy przegląd zawiera wyraźne stwierdzenie, że metody użyte w przeglądzie zostały określone przed jego przeprowadzeniem i czy uzasadniono jakiegokolwiek znaczące odchylenia od protokołu? „Częściowo tak” jeśli: W przeglądzie zawarto oświadczenie autorów o spisanych protokole lub wytycznych, zawierających WSZYSTKIE następujące elementy: ☐ pytanie / pytania badawcze ☐ strategię wyszukiwania ☐ kryteria włączenia/wykluczenia ☐ ocenę ryzyka błędu systematycznego „Tak” jeśli: Spełniono wszystkie kryteria dla „częściowego tak”, a dodatkowo zarejestrowano protokół przeglądu i zawarto: ☐ plan metaanalizy/syntezy danych (jeśli zasadne) <i>oraz</i> ☐ plan sprawdzający przyczyny występowania heterogeniczności ☐ uzasadnienie jakichkolwiek odstępstw od protokołu	☐ Tak ☐ Częściowo tak ☐ Nie
3. Czy wybór rodzaju włączonych do przeglądu badań został uzasadniony przez autorów? „Tak” jeśli (≥1 z poniższych): ☐ <i>Uzasadnienie</i> włączenia jedynie badań RCT ☐ LUB <i>Uzasadnienie</i> włączenia jedynie badań NRSI ☐ LUB <i>Uzasadnienie</i> włączenia zarówno badań RCT oraz NRSI	☐ Tak ☐ Nie
4. Czy autorzy przeglądu korzystali z obszernej strategii przeszukiwania literatury? „Częściowo tak” jeśli (wszystkie z poniższych): ☐ Przeszukano co najmniej 2 bazy informacji medycznej (istotne dla pytania badawczego) ☐ Przedstawiono użyte słowa kluczowe i/lub strategię wyszukiwania ☐ Przedstawiono uzasadnione ograniczenia odnośnie publikacji (np. język publikacji) „Tak”, jeśli dodatkowo (wszystkie z poniższych): ☐ Przeszukano referencje/bibliografie odnalezionych badań ☐ Przeszukano rejestry badań klinicznych ☐ W przeglądzie uwzględniono opinie ekspertów z danej dziedziny ☐ Przeszukano „szarą literaturę” (jeśli zasadne) ☐ Przeprowadzono przeszukiwanie w ciągu 24 mies. przed publikacją przeglądu	☐ Tak ☐ Częściowo tak ☐ Nie
5. Czy wybór badań do przeglądu był przeprowadzony przez dwóch analityków? „Tak” jeśli (JEDNO z poniższych): ☐ przynajmniej dwóch analityków niezależnie kwalifikowało badania do przeglądu, a ostateczny wynik odnośnie zakwalifikowanych badań osiągnięto na drodze konsensusu ☐ LUB dwóch analityków kwalifikowało próbkę badań i osiągnęli oni wysoką zgodność (co najmniej 80%), pozostałą część badań kwalifikował jeden z analityków	☐ Tak ☐ Nie

Pytanie	Odpowiedź
6. Czy ekstrakcja danych do przeglądu była przeprowadzona przez dwóch analityków? „Tak” jeśli (≥1 z poniższych): ☐ przynajmniej dwóch analityków osiągnęło konsensus, które dane należy ekstrahować z włączonych badań ☐ LUB dwóch analityków ekstrahowało dane z próbki włączonych badań i osiągnęli oni wysoką zgodność (co najmniej 80%), pozostała część badań została wyekstrahowana przez jednego z analityków	☐ Tak ☐ Nie
7. Czy autorzy przeglądu przedstawili listę wykluczonych badań wraz z uzasadnieniem wykluczeń? „Częściowo tak” jeśli: ☐ przedstawiono listę wszystkich potencjalnie kwalifikujących się do przeglądu badań, które przeczytano w formie pełnotekstowej i które zostały wykluczone z przeglądu „Tak” jeśli dodatkowo: ☐ podano uzasadnienie wykluczenia każdego badania potencjalnie kwalifikującego się do przeglądu	☐ Tak ☐ Częściowo tak ☐ Nie
8. Czy autorzy przeglądu przedstawili wystarczająco dokładną charakterystykę włączonych badań? „Częściowo tak” jeśli (WSZYSTKIE poniższe): ☐ opisano populację ☐ opisano interwencję ☐ opisano komparatory ☐ opisano punkty końcowe ☐ opisano sposób w jaki zaprojektowano badanie „Tak”, jeśli dodatkowo (WSZYSTKIE poniższe): ☐ szczegółowo opisano populację ☐ szczegółowo opisano interwencje (uwzględniając dawki, jeżeli jest to istotne) ☐ szczegółowo opisano komparator (uwzględniając dawki, jeżeli jest to istotne) ☐ opisano założenia dla danego badania ☐ określono ramy czasowe okresu obserwacji (<i>follow-up</i>)	☐ Tak ☐ Częściowo tak ☐ Nie
9. Czy autorzy przeglądu użyli odpowiednich narzędzi do oceny ryzyka błędu systematycznego (RoB) w poszczególnych badaniach włączonych do przeglądu? RCT Dla „częściowo tak”, RoB powinno być ocenione na podstawie: ☐ braku ukrycia kodu alokacji, <i>oraz</i> ☐ braku zaślepienia pacjentów i osób oceniających wyniki (zbędne dla obiektywnych punktów końcowych, takich jak śmiertelność z dowolnej przyczyny) Dla „tak”, RoB powinno być również ocenione na podstawie: ☐ sekwencji alokacji, która nie była w pełni losowa ☐ selektywnego raportowania wyników spośród wielu pomiarów lub analiz dla określonego punktu końcowego	☐ Tak ☐ Częściowo tak ☐ Nie ☐ Zawiera jedynie NRSI
NRSI Dla „częściowo tak”, RoB powinno być ocenione na podstawie: ☐ czynników zakłócających, <i>oraz</i> ☐ selektywnego doboru badań Dla „tak”, RoB powinno być również ocenione na podstawie ☐ metod użytych w celu ustalenia pewności ekspozycji na uzyskane wyniki, <i>oraz</i> ☐ selektywnego raportowania wyników spośród wielu pomiarów lub analiz dla określonego punktu końcowego	☐ Tak ☐ Częściowo tak ☐ Nie ☐ Zawiera jedynie RCT
10. Czy autorzy przeglądu zamieścili informacje o źródłach finansowania dla poszczególnych badań włączonych do przeglądu? „Tak” jeśli: ☐ W przeglądzie zamieszczono informację o źródłach finansowania poszczególnych badań włączonych do przeglądu. <i>Komentarz: Jeśli w przeglądzie zaznaczono, że jego autorzy poszukiwali informacji odnośnie źródeł finansowania w poszczególnych badaniach, ale nie zostały one zaraportowane, można zaznaczyć „tak”.</i>	☐ Tak ☐ Nie

Pytanie	Odpowiedź
11. Jeśli przeprowadzono meta-analizę, to czy w przeglądzie użyto odpowiednich metod statystycznych przy w celu uzyskania łącznych wyników? RCT „Tak” jeśli: ☐ uzasadniono kumulację danych w meta-analizie ☐ ORAZ zastosowano prawidłową metodę ważenia danych w celu uzyskania wyników łącznych, dostosowaną do heterogeniczności badań, o ile występuje ☐ ORAZ zbadano przyczyny jakiegokolwiek heterogeniczności	☐ Tak ☐ Nie ☐ Meta-analiza nie została przeprowadzona
NRSI „Tak” jeśli: ☐ uzasadniono kumulację danych w meta-analizie ☐ ORAZ zastosowano prawidłową metodę ważenia danych w celu uzyskania wyników łącznych, dostosowaną do heterogeniczności badań (o ile występuje) ☐ ORAZ wyniki łączne uzyskano na podstawie danych skorygowanych pod względem czynników zakłócających zamiast na podstawie danych surowych; w przypadku braku danych skorygowanych pod względem czynników zakłócających w przeglądzie zamieszczono uzasadnianie kumulacji wyników na podstawie danych surowych ☐ ORAZ przedstawiono odrębne podsumowania wyników dla badań RCT i NSRI, o ile oba typy badań zostały uwzględnione w przeglądzie	☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie przeprowadzono meta-analzy
12. Jeśli przeprowadzono meta-analizę, to czy w przeglądzie oceniono potencjalny wpływ ryzyka błędu systematycznego (RoB) w poszczególnych badaniach na wyniki meta-analzy lub innej kumulacji wyników? „Tak” jeśli: ☐ w przeglądzie uwzględniono wyłącznie badania RCT o niskim RoB ☐ LUB w przypadku uwzględnienia badań RCT i/lub NSRI o zróżnicowanym RoB, przeprowadzono odpowiednie analizy badające potencjalny wpływ RoB na kumulację wyników	☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie przeprowadzono meta-analzy
13. Czy autorzy przeglądu wzięli pod uwagę ocenę ryzyka błędu systematycznego (RoB) w poszczególnych badaniach przy interpretacji / omówieniu wyników przeglądu? „Tak” jeśli: ☐ w przeglądzie uwzględniono wyłącznie badania RCT o niskim RoB ☐ LUB w przypadku uwzględnienia badań RCT o umiarkowanym lub wysokim RoB i/lub NSRI o zróżnicowanym RoB w przeglądzie omówiono prawdopodobny wpływ RoB na wyniki przeglądu	☐ Tak ☐ Nie
14. Czy autorzy przeglądu odnieśli się w satysfakcjonujący sposób do obserwowanej w przeglądzie heterogeniczności wyników? „Tak” jeśli: ☐ w przeglądzie nie obserwowano heterogeniczności wyników ☐ LUB w przypadku heterogeniczności wyników przeprowadzono analizę potencjalnych źródeł heterogeniczności i omówiono ich wpływ na wyniki przeglądu	☐ Tak ☐ Nie
15. Jeśli przeprowadzono syntezę ilościową wyników, to czy w przeglądzie zamieszczono ocenę prawdopodobieństwa błędu publikacji i omówiono jej prawdopodobny wpływ na wyniki przeglądu? „Tak” jeśli: ☐ przeprowadzono graficzne lub statystyczne testy dla oceny błędu publikacji i omówiono jej prawdopodobieństwo oraz wie kość na wyniki przeglądu	☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie przeprowadzono meta-analzy
16. Czy autorzy odnieśli się do potencjalnych źródeł konfliktu interesów, takich jak źródła finansowania przeglądu? „Tak” jeśli: ☐ w przeglądzie oświadczone brak konfliktu interesów autorów ☐ LUB opisano źródła finansowania wraz z podjętymi przedsięwzięciami dla uniknięcia potencjalnego konfliktu interesów	☐ Tak ☐ Nie

NRSI – badania nierandomizowane (*Non Randomized Studies of Intervention*), RCT – badania randomizowane (*Randomized Controlled Trials*)

E.5. Formularze do ekstrakcji danych z badania

Tabela 72.
Formularz do ekstrakcji danych dychotomicznych

Badanie	Ob [tyg.]	n/N (%)		Wartość p
		X	Y	

a) Wartość p dla porównania dwóch interwencji.

Tabela 73.
Formularz do ekstrakcji danych ciągłych

Badanie	Ob [tyg.]	X		Y		Wartość p
		N	Średnia (\pm SD)	N	Średnia (\pm SD)	

a) Wartość p dla porównania dwóch interwencji.

E.6. Skale wykorzystywane w badaniach włączonych do analizy

Tabela 74.
Skale wykorzystywane do oceny efektów terapeutycznych u pacjentów z MS

Skala	Opis skali	MICD	Poprawę oznacza wynik	Informacje o walidacji w populacji pacjentów z MS
SF-36 (36-Item Short-Form Health Survey)	Skala oceny ogólnej jakości życia Kategorie zgrupowane w dwie domeny: sprawność fizyczna i sprawność emocjonalna. Oceniane kategorie: sprawność fizyczna, sprawność socjalna, zdrowie emocjonalne, zdrowie fizyczne, ogólna percepcja zdrowia, odczuwanie bólu, witalność. W sumie 36 pytań, średnia udzielonych odpowiedzi stanowi wynik końcowy. Skala 0–100 (100 – najwyższy możliwy wynik)	Brak danych dotyczących populacji MS	rosnący	Populacja: Pacjenci ze stwardnieniem rozsianym w różnym stadium zaawansowania choroby Wyniki: Wyniki analizy wskazują na rzetelność skali SF-36 w populacji pacjentów z MS. Wykazano, że rozkład odpowiedzi w poszczególnych komponentach skali był symetryczny, uzyskane średnie punktów i odchylenia w poszczególnych komponentach były równoważne, skorygowane korelacje w obrębie poszczególnych komponentów były wysokie (w zakresie od 0,46 do 0,85). Autorzy podkreślają jednak, że w 4 z 8 podskal pojawił się tzw. efekt sufitowy/efekt podłogi, który polega na zawyżonym/zaniżonym wyniku ogólnym.
MSFC	Złożona skala sprawności Ocena dotyczy trzech obszarów funkcjonowania: poruszania się, sprawności manualnej i funkcji poznawczych. Wynik opisany jest przy użyciu skali interwałowej (liczba poprawnych odpowiedzi lub sekundy). Ogólnym wynikiem jest średnia z wystandaryzowanych wyników poszczególnych podtestów: • test T25FW - ocena sprawności kończyn dolnych • test 9HPT – ocena sprawności manualnej • test PASAT- ocena funkcji poznawczych	20% zmiana w punktacji testów T25-FW i 9-HPT oraz zmiana o 0,5 punktu w teście PASAT	malejący – w przypadku T25FW, 9HPT, rosnący w przypadku PASAT	Populacja: Pacjenci ze stwardnieniem rozsianym w różnym stadium zaawansowania choroby Wyniki: Wykazano wysoką zgodność ocen w obrębie poszczególnych testów (0,87 do 0,96). Rzetelność skali oceniono jako dobrą – punkty MSFC była niższa u pacjentów z PPMS i SPMS w stosunku do pacjentów z RRMS. [75] Dodatkowo, na podstawie przeglądu systematycznego przeprowadzonego w populacji pacjentów z MS stwierdzono także silną korelację pomiędzy skalami MSFC i EDSS. [76]

Skala	Opis skali	MICD	Poprawę oznacza wynik	Informacje o walidacji w populacji pacjentów z MS
EDSS	Skala oceny niesprawności Skala odnosi się do ośmiu obszarów funkcjonalnych: piramidowego, mózdkowego, pnia mózgu, zmysłowego, odbytnicy i pęcherza moczowego, wzrokowego, psychicznego i kategorii „inne”. Ocena dotyczy również zdolności poruszania się. Zakres skali: 0-10 (10-najwyższy możliwy wynik)	0,5	malejący	Populacja: Pacjenci ze stwardnieniem rozsianym w różnym stadium zaawansowania choroby Wyniki: Ocena na podstawie skali EDSS jest silnie skorelowana z oceną dokonaną przy użyciu skali SF-36. Zgodność testu EDSS została wyznaczona w granicach 0,32 do 0,76, a w obrębie poszczególnych testów wyniosła 0,23 do 0,58. Skala jest czuła na zmiany, przy czym zależne jest to od wartości początkowej EDSS (powyżej 6 punkty czułość skali ulega zmniejszeniu). Wykazano że EDSS charakteryzuje się wysoką porównywalnością wyników pomiędzy różnymi badaniami. Pomimo ograniczeń skala ta jest zatwierdzona przez EMA i powszechnie stosowana do określania stopnia niesprawności pacjentów biorących udział w badaniach klinicznych. [76]

BD – brak danych; MICD - minimalnie istotna klinicznie różnica;

E.7. Skala EDSS

Liczba punktów	Opis
1.0	Brak upośledzenia, minimalne objawy neurologiczne w jednym z UF (1 pkt w jednym z UF)
1.5	Brak upośledzenia, minimalne objawy neurologiczne w więcej niż jednym z UF (1 pkt. w > 1 UF)
2.0	Niewielkie upośledzenie jednego UF (2 pkt w 1 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt)
2.5	Łagodne upośledzenie jednego UF lub niewielkie upośledzenie dwóch UF (2 pkt w 2 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt)
3.0	Umiarkowane upośledzenie jednego UF (3 pkt w 1 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt) lub łagodne upośledzenie trzech lub czterech UF (2 pkt w 3 lub 4 UF, pozostałe 0 lub 1). Chory porusza się samodzielnie
3.5	Umiarkowane upośledzenie jednego UF (3 pkt) oraz upośledzenie ki ku innym UF w stopniu wyższym niż niewie ki (2 pkt w 1 lub 2 FU, 3 pkt w 2 FU, 2 pkt w 5 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt). Chory porusza się samodzielnie
4.0	Istotne upośledzenie, samowystarczalność, aktywność min. 12 h/dobę. (4 pkt w 1 UF, pozostałe 0 lub 1, lub kombinacja niższych punktów przewyższająca kryteria dla wcześniejszych stopni w skali). Chory potrafi przejść samodzielnie i bez odpoczynku dystans 500 m
4.5	Istotne upośledzenie, aktywność przez większą część dnia, zdolność do przepracowania pełnego dnia pracy mogą występować ograniczenia w wykonywaniu codziennych czynności lub potrzeba niewielkiej pomocy (zazwyczaj 4 pkt w 1 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt). Chory potrafi przejść samodzielnie i bez odpoczynku dystans 300 m
5.0	Znaczące upośledzenie powoduje ograniczenie wykonywania codziennych czynności i możliwości przepracowania pełnego dnia pracy bez szczególnych udogodnień (zazwyczaj 5 pkt w 1 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt lub kombinacja niższych punktów przewyższająca kryteria dla stopnia 4,0). Chory potrafi przejść samodzielnie i bez odpoczynku dystans 200 m.
5.5	Znaczące upośledzenie wykluczające całodzienną aktywność (zazwyczaj ocena równoważna z 5 pkt w 1 UF, pozostałe 0 lub 1 pkt lub kombinacja niższych punktów przewyższająca kryteria dla stopnia 4,0). Chory potrafi przejść samodzielnie i bez odpoczynku dystans 100 m.
6.0	Chory wymaga asysty (laski, kuli itd.) do przejścia dystansu 100 m bez lub z odpoczynkiem. (>3 pkt w >2 UF).
6.5	Chory wymaga obustronnej asysty (dwie laski, kule itd.) do przejścia dystansu 20 m bez odpoczynku. (>3 pkt w >2 UF).
7.0	Brak zdolności do przejścia dystansu dłuższego niż 5 m, nawet przy użyciu pomocy ortopedycznych, poruszanie się ograniczone jedynie do korzystania z wózka inwalidzkiego. Chory zdolny do samodzielnego korzystania z wózka (>4 pkt w >1 UF, bardzo rzadko 5 pkt w piramidowym UF). Pozostaje na wózku min. 12 h/dobę.
7.5	Niezdolność do wykonania więcej niż ki ku kroków, poruszanie się ograniczone do użycia wózka inwalidzkiego, zdolność do samodzielnego prowadzenia wózka (ale nie przez cały dzień), możliwa konieczność pomocy przy siadaniu i schodzeniu z wózka. Chory może wymagać zaopatrzenia w wózek inwalidzki napędzany automatycznie. (>4 pkt w >1 UF).
8.0	Funkcjonowanie chorego zasadniczo ograniczone do przebywania w łóżku lub na fotelu, lub poruszania się na wózku z pomocą innej osoby, możliwe pozostawanie poza łóżkiem przez większość dnia, możliwość wykonywania wielu czynności potrzebnych do samodzielnego dbania o siebie. Chory sprawnie posługuje się kończynami górnymi (> 4 pkt w >1 UF).
8.5	Funkcjonowanie chorego zasadniczo ograniczone do przebywania w łóżku przez większą część dnia. Możliwość częściowego posługiwania się kończynami górnymi, zachowanie niektórych funkcji samoopieki (> 4 pkt w >1 UF).
9.0	Funkcjonowanie chorego zasadniczo ograniczone do przebywania w łóżku. Zachowana umiejętność komunikowania się i jedzenia (> 4 pkt w >1 UF).
9.5	Funkcjonowanie chorego zasadniczo ograniczone do przebywania w łóżku. Brak umiejętności skutecznego komunikowania się i jedzenia/połykania (> 4 pkt w prawie wszystkich FU).
10.0	Zgon spowodowany MS